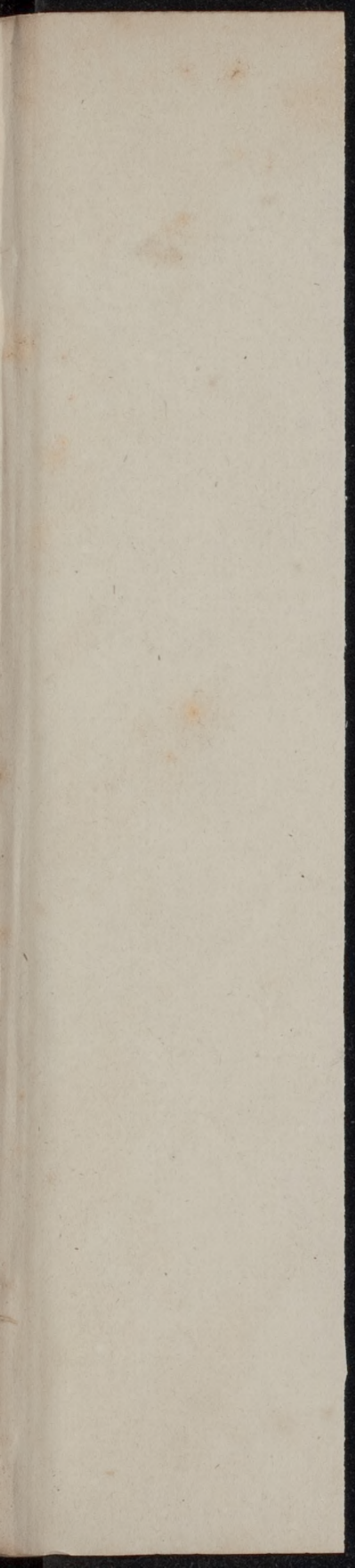

~~Vo. 332~~

201.

E. 11.

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

ROBERTA AND CHIEF IN DIRECTOR

MINISTERIE VAN WETEN

DE WETENSCAPEN EN LETTEREN

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN,

DOOR

Mr. W. Y. VAN HAMELSVELD,

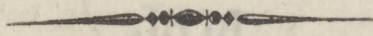
IN LEVEN

RAAD IN HET HOOG GERECHTSHOF TE 's GRAVENHAGE,

VOORTGEZET DOOR

Mr. P. SIMONS.

~~~~~  
TIENDE DEEL, EERSTE STUK.  
~~~~~


Te AMSTERDAM, bij
J. C. VAN KESTEREN.

~~~~~
1842.

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

DOOR

W. W. VAN HARLESVELD,

ADVOCAT

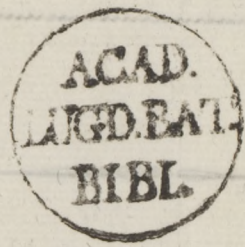
IN HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN

TOEGEDICHT DOOR

W. P. SIMONS

—————

—————

IN AMSTERDAM, bij
J. G. VAN KESTEREN.

1811

VOORBERIGT.

Men ontvangt in dit Deel de Grondwet, zoo als dezelve, nu twee jaren geleden, gewijzigd is, met de Wetten en Besluiten, die daarmede in een naauw verband staan. Verder zijn hierin opgenomen de Wetten en Reglementen, die tot het Beleid der Justitie behooren, de bedeeeling van het Regt, de Wet op het Notarisambt, enz. Volgens het plan van dit werk, hadden de Wetboeken in dit Deel moeten worden opgenomen, maar dewijl daarvan zoo vele uitgaven bestaan, heeft men geoordeeld, dat het beter zoude zijn, dit Deel als Supplement op de vorige Deelen te doen strekken.— Om dit Deel geene bovenmatige grootte te doen hebben, is het in twee stukken gesplitst; in het eerste stuk, dat nu het licht ziet, zijn, behalve de Grondwet en de Wetten op het Justitiewezen, alleen bijvoegfels op het eerste Deel opgenomen, terwijl die op de volgende Deelen in het tweede stuk zullen worden gevonden, waarbij wij tevens zullen

voegen, eene aanwijzing der verschillende Arresten van den Hoogen Raad en Provinciale Geregtshoven, die verschillende artikelen onzer Wetboeken hebben verklaard, en aangewezen den zin, welke aan dezelve moet worden gehecht. — Vele gebreken, ik erken het gaarne, moeten steeds uit den aard der zaak, in een werk als het onze, voorhanden zijn, maar ik hoop in het tweede stuk van dit Deel zoo veel te verbeteren als mij mogelijk zijn zal.

Met dat tweede stuk zal het werk compleet zijn, het zal spoedig volgen: ook wenschen wij dat eerlang het systema der Militaire Justitie moge worden vastgesteld, opdat wij in de gelegenheid komen, om het tweede stuk van het tweede Deel, dat de Militaire Wetboeken bevatten moet, te kunnen in gereedheid brengen, en alzoo te vervullen de belofte gedaan op bladz. VIII van het Voorberigt van het tweede Deel, in het jaar 1830 uitgekomen.

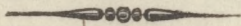
's Gravenhage, 20 October 1842.

I N H O U D

V A N H E T

TIENDE DEEL, EERSTE STUK.

G R O N D W E T

VOOR HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

Bladz. 1

TRACTATEN VAN 1859.

Besluit, houdende, dat in het *Staatsblad* zullen worden geplaatst: het op den 19den April 1839, te *Londen*, gesloten tractaat en annexe, tusschen de *Nederlanden*, *Oostenrijk*, *Frankrijk*, *Groot-Brittannie*, *Pruisen* en *Rusland*, alsmede het tractaat met *Belgie* en de acte van toetreding der *Duitsche Bondsvergadering* tot de artikelen I tot en met VII, in laatstgemeld tractaat vervat, van den 22sten Junij 1839 ..... » 49

WETTEN EN BESLUITEN,

IN VERBAND MET DE

GRONDWET.

Bladz. 125

Besluit, inhoudende een Reglement voor den Raad van Ministers, van den 31sten Maart 1842...	„	127
Wet, houdende instructie voor de Algemeene Rekenkamer, van den 5den October 1841.....	„	132
Reglement van Orde voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, gelijk hetzelfde articulatum in Comité-generaal is aangenomen, den 2den Julij 1842.	„	149

WET OP DE REGTERLIJKE ORGANISATIE

EN HET

BELEID DER JUSTITIE.

Bladz. 167

Staat, behoorende tot art. 36 der Wet op de Regterlijke Organisatie, en behelzende de jaarwedden van de Kantonregters en derzelver Griffiers.....	„	195
Staat, behoorende tot art. 46 der Wet op de Regterlijke Organisatie	„	196
Staat, behoorende tot art. 46 der Wet op de Regterlijke Organisatie, en behelzende het getal Regters en Ambtenaren, uit welke het personeel der Arrondisfements-regtbanken zal zijn zamengefeld, alsmede de jaarwedden, door dezelve te genieten.....	„	202

Staat, behoorende tot art. 61 der Wet op de Regterlijke Organisatie, en behelzende de jaarwedden der Ambtenaren, uit welke het personeel der Provinciale Gerechtshoven, volgens hetzelfde 61ste artikel, zal zijn zamengefeld..... Bladz. 204

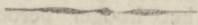
Staat, behoorende tot art. 82 der Wet op de Regterlijke Organisatie, en behelzende de jaarwedden der Ambtenaren, uit welke, volgens art. 74, het personeel der Criminele regtbank in Holland zal zijn zamengefeld..... „ 205

Staat, behoorende tot art. 110 der Wet op de Regterlijke Organisatie, en behelzende de jaarwedden der Ambtenaren, uit welke, volgens art. 83 der Wet, het personeel van den Hoogen Raad zal zijn zamengefeld..... „ 206

Wet op het Notarisambt, van den 9den Julij 1842..... „ 207

Besluit, bevattende het Tarief der Justitiekosten en salarisfen in burgerlijke zaken, van den 30sten November 1839..... „ 237

Tarief van Justitiekosten en salarisfen der Griffiers bij den Hoogen Raad, de Provinciale Gerechtshoven en Arrondisfements - regtbanken, van de Kantonregters en derzelver Griffiers, van Advocaten en Procureurs, en van de Deurwaarders bij de verschillende Regtscollegien, in burgerlijke zaken..... „ 238

R E G L E M E N T E N

O P D E

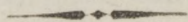
Z A M E N S T E L L I N G D E R R E G T E R L I J K E M A G T

E N H E T

B E L E I D D E R J U S T I T I E.

Besluit, waarbij worden vastgesteld *vier* Reglementen, in voldoening aan art. 19 der Wet op de Zamenstelling van de Regterlijke Magt en het Beleid der Justitie, van den 14den September 1838.. Bladz. 263

I. Reglement, betreffende de wijze van eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken.....	„	265
II. Reglement, betreffende de titulaire en het costuum der Regterlijke Ambtenaren, alsmede het costuum der Advocaten, Procureurs en Deurwaarders.....	„	287
III. Reglement van orde en discipline, voor de Advocaten en Procureurs.....	„	290
IV. Reglement op de organisatie en de dienst der Deurwaarders en verdere Regtsbedienden....	„	297
Besluit van den 11den Januarij 1840.....	„	303
Reglement wegens het hooger beroep aan den Hoogen Raad, van vonnissen in Burgerlijke zaken, gewezen door het Gerechtshof in <i>Suriname</i>	„	305

WETTEN, REGLEMENTEN EN BESLUITEN,

TOT SUPPLEMENT DER VORIGE DEELEN.

Besluit, houdende bepaling, dat de Besluiten van den 21sten Januarij 1836, n°. 96 en 97, in het Staatsblad zullen worden geplaatst, van den 1sten April 1836	Bladz. 318
Reglement op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds	„ 329
Besluit, houdende vaststelling van het Reglement op het verleen van pensioenen aan Burgerlijke Ambtenaren, van den 15den November 1836.....	„ 350
Reglement op het verleen van pensioenen, ten laste van den Staat, aan Burgerlijke Ambtenaren...	„ 352
Besluit, houdende nadere bepalingen omtrent het stuk der Burgerlijke Pensioenen, naar aanleiding van 's Konings besluiten van den 31sten Januarij 1836 (<i>Staatsblad</i> n°. 10), van den 15den November 1836.....	„ 360
Besluit van Z. M. den Koning, nopens de herziening der bestaande pensioenen en der daarbij genoten wordende toelagen enz.	„ 364
Besluit, houdende bepalingen wegens de Ridderlijke waardigheid, in cas van een onteerend vonnis tegen den Gedecoreerde uitgesproken, van den 30sten Maart 1821.....	„ 368

J A G T R E G T.

Besluit van Z. M. den Koning, toekennende aan de Eigenaars der Heerlijkheden de uitoefening van het regt van de Jagt, mits niet op gronden, particulieren toebehoorende, van den 21sten September 1814, n°. 25 ..... Bladz. 371

Besluit van Z. M. den Koning, houdende definitive bepaling omtrent de uitoefening van de Jagt, door de Eigenaars van Heerlijkheden, van den 8sten Februarij 1815, n°. 42..... ” 373

Besluit van Z. M. den Koning, houdende bepalingen omtrent de registratie van eigen Jagt, volgens de Wet van den 11den Julij 1814; — van den 26sten December 1826..... ” 376

Besluit, houdende bepalingen nopens de uitroei- jing van het konijn binnen de provincie *Holland*, van den 25sten November 1827..... ” 379

Besluit, houdende nadere bepalingen nopens de uitroeiing van het konijn, binnen de provincie *Holland*, van den 24sten Julij 1834..... ” 382

NEDERLANDSCHE PANDECTEN

OF

VERZAMELING VAN WETTEN

IN HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

SUPPLEMENT OP DE VORIGE DEELEN.

Daar dit werk in 1827 begonnen is uitgegeven te worden, en er federt dien tijd zoo veel is veranderd, heeft men gemeend dit laatste Deel te moeten doen strekken, om op te nemen alles wat vroegere wetten en bepalingen heeft vervangen, welke in de vorige Deelen worden gevonden. Men meent den bezitters van dit werk met dit Supplement grooter dienst te doen, dan met de opneming der verschillende Wetboeken, waarvan zoo vele uitgaven bestaan. — De Grondwet nemen wij in haar geheel over, omdat dezelve in dit werk volstrekt behoort te worden gevonden.

GRONDWET

VOOR HET

KONINGRIJK DER NEDERLANDEN.

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het Rijk en deszelfs Inwoners.

Art. 1. Het Koningrijk der Nederlanden bestaat uit de volgende Provinciën :

Noordbraband,

Gelderland,

X. DEEL.

Zuidholland ,
 Noordholland ,
 Zeeland ,
 Utrecht ,
 Vriesland ,
 Overijsfel ,
 Groningen en
 Drenthe , mitsgaders
 Het Hertogdom Limburg ,

behoudens de betrekkingen van dat Hertogdom , met uitzondering der vestingen *Maastricht* en *Venlo* , en van derzelver kringen , tot het Duitſche Verbond. (Grondw. van 1815 , art. 1 , *gewijzigd.*)

Art. 2. De Provinciën van Noordbrabant , Gelderland , Zuidholland , Noordholland , Zeeland , Utrecht , Vriesland , Overijsfel , Groningen en Drenthe behouden hare tegenwoordige grenzen.

Het Hertogdom Limburg beſtaat uit dat gedeelte der voormalige Provincie van dien naam , hetwelk bij de traktaten van den 19den April 1839 daarvan niet is afgeſcheiden. (Grondw. van 1815 , art. 2 , *gewijzigd.*)

Art. 3. De meer juiste bepalingen , welke nader omtrent de grenſcheidingen der Provinciën onderling mogten noodig en dienſtig worden geoordeeld , zullen bij eene Wet worden geregeld , met inachtneming zoowel van de belangen der Ingezetenē , als van het gerijf der algemeene Administratie. (Grondw. van 1815 , art. 3.)

Art. 4. Allen , die zich op het grondgebied van het Rijk bevinden , hetzij ingezetenen of vreemdelingen , hebben gelijke aanspraak op beſcherming van perſonen en goederen. (Grondw. van 1815 , art. 4.)

Art. 5. De oefening der burgerlijke regten wordt bij de Wet bepaald. (Grondw. van 1815 , art. 5.)

Art. 6. De oefening van het ſtemregt in de ſteden en ten platten lande , zoowel als de bevoegdheid om deel te nemen

aan de provinciale en plaatselijke Besturen, wordt bij de Wet geregeld. (Grondw. van 1815, art. 6, *gewijzigd.*)

Art. 7. Tot leden der Staten - Generaal, Hoofden of leden van Departementen van Algemeen Bestuur, leden van den Raad van State, Commisfarissen des Konings in de Provinciën, en leden van den Hoogen Raad, kunnen alleenlijk benoemd worden Nederlandsche ingezetenen, geboren binnen het Rijk of deszelfs Buitenlandsche bezittingen, uit ouders aldaar gevestigd.

Die uit zoodanige ouders, ter oorzake van 's Lands dienst afwezend, of anderzins op reis zijnde, buiten het Rijk geboren zijn, worden met de vorigen gelijk gesteld. (Grondw. van 1815, art. 8.)

Art. 8. Tot alle andere bedieningen zijn al de ingezetenen, zonder onderscheid, benoembaar, welke geboren Nederlanders zijn, of, hetzij door wetduiding, hetzij door naturalisatie, daarvoor gehouden worden. (Grondw. van 1815, art. 9.)

Art. 9. Gedurende een jaar, na de invoering dezer Grondwet, staat het den Koning vrij, aan personen, buiten 's Lands geboren, doch binnen het Rijk gevestigd, het volle regt van inboorlingenschap en de verkiesbaarheid tot alle ambten, zonder onderscheid, te vergunnen. (Grondw. van 1815, art. 10.)

Art. 10. Ieder is, zonder onderscheid van rang en geboorte, tot alle ambten en bedieningen benoembaar, behoudens hetgeen betrekkelijk de zamenstelling der Provinciale Staten, bij het 4de hoofdstuk, is bepaald. (Grondw. van 1815, art. 11.)

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van den Koning.

EERSTE AFDEELING.

Van de troonopvolging.

Art. 11. De Kroon der Nederlanden is en blijft opgedragen aan Zijne Majesteit WILLEM FREDERIK, *Prins van Oranje - Nassau*, om door Hem en Zijne wettige nakomelingen te worden

bezeten erfelijk, overeenkomstig de navolgende bepalingen. (Grondw. van 1815, art. 12.)

Art. 12. De wettige nakomelingen van den regerenden Koning zijn de kinderen, reeds geboren, of die nog mogten geboren worden, uit Zijn tegenwoordig huwelijk, met Hare Majesteit FREDERIKA LOUISA WILHELMINA, *Prinses van Pruisen*; en voorts in het algemeen alle afstammelingen, welke geboren zullen worden uit een huwelijk, door den Koning, met gemeen overleg der Staten-Generaal, aangegaan of toegestemd. (Grondw. van 1815, art. 13.)

Art. 13. De Kroon gaat over bij regt van eerstgeboorte, des, dat de oudste Zoon van den Koning, of wel het mannelijk oir van den oudsten Zoon, bij representatie opvolgt. (Gr. van 1815, art. 14.)

Art. 14. Bij ontstentenis van mannelijk oir, uit den oudsten Zoon gesproten, gaat de Kroon over aan diens broeders of hun mannelijk oir, insgelijks bij regt van eerstgeboorte en representatie. (Grondw. van 1815, art. 15.)

Art. 15. Bij geheele ontstentenis van mannelijk oir uit het Huis van Oranje-Nassau, gaat de Kroon over op de Dochters van den Koning, bij regt van eerstgeboorte. (Grondw. van 1815, art. 16.)

Art. 16. Ook Dochters van den Koning ontbrekende, brengt de oudste Dochter van de oudste nedergaande mannelijke lijn uit den laatsten Koning, de Koninklijke waardigheid in haar Huis over, en wordt, bij vóóroverlijden, door hare afstammelingen gerepresenteerd. (Grondw. van 1815, art. 17.)

Art. 17. Zoo er geene mannelijke nedergaande lijn uit den laatsten Koning bestaat, erft de oudste nedergaande vrouwelijke lijn, des, dat den mannelijken tak vóór de vrouwelijke tak, en de oudste vóór den jongeren, en in iederen tak mannen vóór vrouwen, en ouder vóór jonger den voorrang hebben. (Grondw. van 1815, art. 18.)

Art. 18. Wanneer de Koning zonder nakomeling(schap) sterft,

en er geen mannelijk oir uit het Huis van Oranje-Nassau overig is, volgt Hem zijne naaste bloedverwante, mits van den Koninklijke Huize zijnde, op, en wordt mede, bij vóóroverlijden, door hare afstammelingen gerepresenteerd. (Grondw. van 1815, art. 19.)

Art. 19. Wanneer eene vrouw de Kroon in een ander Huis heeft overgebracht, treedt dit Huis in al de regten van het oorspronkelijk Stamhuis, en de vorige artikelen zijn op hetzelfde toepasselijk, met dat gevolg, dat haar mannelijk oir vóór alle vrouwen of vrouwelijke afstammelingen erft, en geene andere lijn geroepen wordt, zoo lang iemand van hare nakomelingen in leven is. (Grondw. van 1815, art. 20.)

Art. 20. Eene Prinses, buiten toestemming der Staten-Generaal, een huwelijk hebbende aangegaan, heeft geen regt tot de Kroon. Eene Koningin, buiten die toestemming een huwelijk aangaande, doet afstand van de Kroon. (Grondw. van 1815, art. 21.)

Art. 21. Bij ontstentenis van nakomelingschap uit den tegenwoordigen Koning WILLEM FREDERIK *van Oranje-Nassau*, gaat de Kroon over aan deszelfs Zuster, Prinses FREDERIKA LOUISA WILHELMINA *van Oranje*, Douariere van wijlen CAREL GEORGE AUGUST, *Erfprins van Brunswijk-Lunenburg*, of hare wettige nakomelingen uit zoodanig nader huwelijk, als door dezelve, overeenkomstig art. 12, mogt worden aangegaan. (Gr. van 1815, art. 22.)

Art. 22. Indien ook de wettige nakomelingschap van deze Vorstin ontbreekt, gaat het erfregt over op het wettig mannelijk oir van Prinses KAROLINA *van Oranje*, Zuster van wijlen Prins WILLEM *den Vijfden*, en Gemalin van wijlen den Prins *Nassau-Weilburg*, insgelijks bij regt van eerstgeboorte en representatie. (Grondw. van 1815, art. 23.)

Art. 23. Wanneer bijzondere omstandigheden eenige verandering in de opvolging van den Troon mogten noodzakelijk maken, is de Koning bevoegd, daaromtrent eene voordragt te doen aan de Staten-Generaal, in eene vereenigde zitting van

de beide Kamers. In dat geval wordt de Tweede Kamer opgeroepen in dubbelen getale. (Grondw. van 1815, art. 24.)

Art. 24. Ingeval er geen bevoegde Troonopvolger volgens deze Grondwet mogt bestaan, draagt de Koning aan de Staten-Generaal, vergaderd en zamengesteld inwoege als bij het vorige artikel is aangewezen, eenen Opvolger voor. (Grondw. van 1815, art. 25.)

Art. 25. De Staten-Generaal deze voordragt hebbende goedgekeurd, brengt de Koning dien Opvolger ter kennis van den Volke, op de wijze, waarop de wetten worden afgekondigd, en doet denzelfven plegtiglijk uitroepen. (Grondw. van 1815, art. 26.)

Art. 26. Indien zulk een Opvolger niet mogt benoemd zijn vóór het overlijden van den Koning, zullen de Staten-Generaal, vergaderd en zamengesteld als bij art. 24, eenen Opvolger benoemen en plegtiglijk uitroepen. (Grondw. van 1815, art. 27.)

Art. 27. In de gevallen, bij art. 21, 22, 23, 24 en 26 omschreven, wordt de Troonopvolging geregeld naar de bepalingen van art. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 en 19. (Grondw. van 1815, art. 28.)

Art. 28. De Koning der Nederlanden kan geene vreemde Kroon dragen.

In geen geval kan de zetel van de regering buiten het Rijk worden verplaatst. (Grondw. van 1815, art. 29.)

TWEDE AFDEELING.

Van het inkomen der Kroon.

Art. 29. De Koning geniet uit 's Lands kas een jaarlijksch inkomen van f 1,500,000. (Grondw. van 1815, art. 30, gewijzigd.)

Art. 30. Bij de Wet kan worden bepaald, dat aan den tegenwoordigen Koning WILLEM FREDERIK van Oranje - Nassau,

des verkiezende, tot gedeeltelijke voldoening van het gemelde jaarlijksch inkomen, in vollen eigendom als patrimonieel goed zullen worden overgegeven zoo veel domeinen, als een zuiver inkomen van vijf tonnen gouds opbrengen. (Grondw. van 1815, art. 31.)

Art. 31. Den Koning worden tot deszelfs gebruik zomer- en winterverblijven in gereedheid gebragt, voor welker onderhoud echter niet meer dan *f* 50,000 jaarlijks, ten laste van den Lande kunnen worden gebragt. (Grondw. van 1815, art. 32, gewijzigd.)

Art. 32. De Koning, mitsgaders de Prinzen en Prinsessen van zijn Huis, zijn vrij van alle personele lasten en beschreven middelen, met uitzondering van de verponding. De gebouwen, tot Hunne woning of gebruik bestemd, zijn van de verponding ontheven.

Geen vrijdom van eenige andere belasting wordt door Hen genoten. (Grondw. van 1815, art. 33.)

Art. 33. De Koning rigt zijn Huis naar eigen goedvinden in. (Grondw. van 1815, art. 34.)

Art. 34. Eene Koningin-weduwe geniet, gedurende haren weduwelijken staat, uit 's Lands kas, een jaarlijksch inkomen van *f* 150,000. (Grondw. van 1815, art. 35.)

Art. 35. De oudste van des Konings Zonen of verdere mannelijke nakomelingen, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, is des Konings eerste onderdaan, en voert den titel van *Prins van Oranje*. (Grondw. van 1815, art. 36.)

Art. 36. De *Prins van Oranje* geniet, als zoodanig, uit 's Lands kas, een jaarlijksch inkomen van *f* 100,000, te rekenen van den tijd, dat Hij den ouderdom van achttien jaren zal hebben vervuld; dit inkomen wordt gebragt op *f* 200,000, na het voltrekken van een huwelijk, overeenkomstig art. 12 dezer Grondwet. (Grondw. van 1815, art. 37.)

DERDE AFDEELING.

Van de voogdij des Konings.

Art. 37. De Koning is meerderjarig, als Zijn achttiende jaar vervuld is. (Grondw. van 1815, art. 38.)

Art. 38. In gevalle van minderjarigheid staat de Koning onder de voogdij van eenige Leden van het Koninklijk Huis, en eenige aanzienlijke Inboorlingen van het Rijk. (Grondw. van 1815, art. 39.)

Art. 39. Deze voogdij wordt vooraf beraamd door den regerenden Koning en de Staten-Generaal, in eene vereenigde zitting der beide Kamers. (Grondw. van 1815, art. 40.)

Art. 40. Indien de schikking, betreffende de voogdij, niet mogt gemaakt zijn vóór het overlijden van den regerenden Koning, wordt daarin door de Staten-Generaal, in eene vereenigde zitting der beide Kamers, voorzien, met overleg, zoo veel mogelijk, van eenige der naaste bloedverwanten van den minderjarigen Koning. (Grondw. van 1815, art. 41.)

Art. 41. Alvorens de voogdij te aanvaarden, legt elk der voogden, in eene vereenigde zitting der beide Kamers van de Staten-Generaal, in handen van den Prefident af den volgenden eed:

„ Ik zweer trouw aan den Koning, en dat ik wijders
 „ al de pligten, welke de voogdij mij oplegt, heiliglijk
 „ zal vervullen, en mij bijzonderlijk zal toeleggen, om
 „ den Koning gehechtheid aan de Grondwet en liefde
 „ voor zijn Volk in te boezemen.

„ *Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!*” (Grondw. van 1815, art. 42.)

VIERDE AFDEELING.

Van het Regentschap.

Art. 42. Gedurende de minderjarigheid van den Koning, wordt het Koninklijk gezag waargenomen door eenen Regent.

Deze Regent wordt door den regerenden Koning en de Staten - Generaal, in eene vereenigde zitting der beide Kamers, te voren benoemd.

Op gelijke wijze kan worden vastgesteld de opvolging in het regentschap, tot des Konings meerderjarigheid toe. (Grondw. van 1815, art. 43.)

Art. 43. Wanneer bij het leven van den overleden Koning geene schikking omtrent het regentschap is gemaakt, wordt daarin door de Staten - Generaal, volgens de bepalingen in artikel 23 vergaderd en zamengesteld, voorzien.

In gevalle de opvolging in het regentschap niet is geregeld, kan dezelve door den Regent en de Staten - Generaal, als voren, gezamenlijk worden beraamd. (Grondw. van 1815, art. 44.)

Art. 44. De Regent legt, in eene vereenigde zitting van de beide Kamers der Staten - Generaal, in handen van den Voorzitter den navolgenden eed af:

„ Ik zweer trouw aan den Koning; dat ik voorts in
„ de waarneming van het Koninklijk gezag, zoo lang
„ de Koning minderjarig is (zoo lang de Koning buiten
„ staat blijft de regering waar te nemen), de Grondwet
„ van het Rijk steeds zal onderhouden en handhaven,
„ en dat ik daarvan bij geene gelegenheid, of onder
„ geen voorwendfel hoegenaamd, zal afwijken of ge-
„ doogen dat daarvan afgeweken worde.

„ Ik zweer wijders, dat ik de onafhankelijkheid van
„ het Rijk, en de algeheele uitgestrektheid van het
„ grondgebied, met al mijn vermogen zal verdedigen en
„ bewaren; dat ik de algemeene en bijzondere vrijheid,
„ en de regten van al des Konings onderdanen, en van
„ een ieder derzelve, zal beschermen, en tot instand-
„ houding en bevordering van de algemeene en bij-
„ zondere welvaart, alle middelen zal aanwenden, wel-
„ ke de wetten ter mijner beschikking stellen, gelijk een
„ goed en getrouw Regent schuldig is en behoort te
„ doen.

„ Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!” (Grondw. van 1815, art. 45.)

Art. 45. Het Koninklijk gezag wordt mede waargenomen door een Regent, ingevalle de Koning buiten staat geraakt de regering waar te nemen.

Wanneer aan den Raad van State, zamengesteld uit de Leden daarin gewone zitting hebbende, en de Hoofden der Ministeriële Departementen, na een nauwkeurig onderzoek, gebleken is, dat zulk een geval bestaat, roept dezelve de Staten-Generaal, en wel de Tweede Kamer in dubbelen getale, bijeen, ten einde daarin, gedurende het bestaande beletsel, te voorzien.

De Leden der Staten-Generaal, die zich, op den een en twintigsten dag na deze oproeping, ter plaatse bevinden, waar de zetel van het Gouvernement gevestigd is, openen de vergadering. (Grondw. van 1815, art. 46.)

Art. 46. Indien er eenig toezigt op den perfoon des Konings, die zich in de omstandigheden, bij het vorige artikel bedoeld, bevindt, noodig is, wordt daarin voorzien, naar de beginfelen omtrent de voogdij van eenen minderjarigen Koning, bij art. 38 en 40 bepaald. (Grondw. van 1815, art. 47.)

Art. 47. Wanneer de Prins van Oranje, in dat geval, zijn achttiende jaar vervuld heeft, is hij van regtswege Regent. (Grondw. van 1815, art. 48.)

Art. 48. Wanneer de Prins van Oranje zijn achttiende jaar niet heeft vervuld, gelijk mede in de gevallen bij art. 26 en 43 voorzien, wordt het Koninklijk gezag uitgeoefend door den Raad van State, zamengesteld op dezelfde wijze als bij art. 45, tot dat daaromtrent door de Staten-Generaal is voorzien.

De Leden van dien Raad leggen in handen van den Voorzitter, en deze in tegenwoordigheid der Vergadering, af den navolgenden eed:

„ Ik zweer, dat ik als Lid (Voorzitter) van den Raad
 „ van State, de Grondwet van het Rijk zal helpen on-
 „ derhouden en handhaven, in de waarneming van het
 „ Koninklijk gezag, tot dat daarin door de Staten-Ge-
 „ raal zal zijn voorzien.
 „ Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!” (Grondw.
 van 1815, art. 49.)

Art. 49. Bij de benoeming van den Regent wordt tevens bepaald de som, die op het jaarlijksch inkomen van de Kroon zal worden genomen, voor de kosten van het regentschap. Deze bepaling kan gedurende het regentschap niet worden veranderd. (Grondw. van 1815, art. 50.)

Art. 50. Indien de Koning aan de Staten - Generaal geen Troonopvolger heeft voorgedragen (art. 24); indien gezamenlijk met dezelve geene voogdij over den minderjarigen Koning is beraamd (art. 39); indien er geen Regent is benoemd (artikel 42), verklaren de Staten-Generaal plegtiglijk, welk geval bestaat, en voorzien daarin vervolgens, op de gronden hiervoren gelegd bij art. 26, 40 en 43. (Grondw. van 1815, art. 51.)

VIJFDE AFDEELING.

Van de inhuldiging des Konings.

Art. 51. De Koning wordt, bij het aanvaarden der regering, plegtiglijk beëdigd en ingehuldigd binnen de stad *Amsterdam*, in eene openbare en vereenigde zitting der beide Kamers van de Staten-Generaal. (Grondw. van 1815, art. 52, *gewijzigd.*)

Art. 52. In deze openbare vergadering wordt aan den Koning de geheele Grondwet voorgelezen, en daarna door Denzelfen de volgende eed afgelegd:

„ Ik zweer aan het Nederlandsche Volk, dat ik de
„ Grondwet des Rijks steeds zal onderhouden en hand-
„ haven, en dat ik daarvan bij geene gelegenheid, en
„ onder geen voorwendfel hoegenaamd, zal afwijken of
„ gedoogen dat daarvan afgeweken worde.

„ Ik zweer wijders, dat ik de onafhankelijkheid van
„ het Rijk, en de algeheele uitgestrektheid van deszelfs
„ grondgebied, met al mijn vermogen zal verdedigen en
„ bewaren; dat ik de algemeene en bijzondere vrijheid
„ en de regten van al mijne onderdanen, en van ieder
„ derzelve, zal beschermen en beveiligen, en tot instand-
„ houding en bevordering, van de algemeene en bijzon-

„dere welvaart, alle middelen zal aanwenden, welke de
 „wetten ter mijner beschikking stellen, zoo als een goed
 „Koning schuldig is en behoort te doen.

„*Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!*” (Grondw.
 van 1815, art. 53.)

Art. 53. Na het afleggen van den voormelden eed, wordt de Koning in dezelfde openbare vergadering ingehuldigd bij de Staten - Generaal, welker Voorzitter de volgende plegtige verklaring uitspreekt, die vervolgens door hem en elk der Leden, hoofd voor hoofd, beëdigd wordt:

„Wij zweren, in den naam van het Volk der Nederlanden, dat wij, krachtens de Grondwet van dezen Staat, U als Koning huldigen en ontvangen; dat wij de regten Uwer Kroon zullen bewaren en onderhouden, U getrouw en gediensig zullen zijn in de bescherming van Uwen perfoon en van Uwe Koninklijke waardigheid; wij zweren voorts alles te zullen doen, wat goede en getrouwe Staten - Generaal schuldig zijn en behooren te doen.

„*Zoo waarlijk helpe ons God Almagtig!*” (Grondw. van 1815, art. 54.)

Art. 54. Nadat deze beëdiging en inhuldiging door den Koning zijn gebragt ter kennisse van de Staten der Provinciën, brengen deze aan Hem hunne hulde toe, in maniere als volgt:

„Wij zweren, dat wij U, den wettigen Koning der Nederlanden, steeds gehouwen en getrouw zullen zijn, in de bescherming van Uwen perfoon, en van Uwe Koninklijke waardigheid; dat wij, achtervolgens de verplichtingen, ons bij de Grondwet opgelegd, de bevelen door U, of van Uwentwege aan ons gegeven, zullen gehoorzamen; voorts al Uwe dienaren en raden in de nakoming van dezelve zullen helpen en bijstaan, en wijders alles zullen doen, wat getrouwe onderdanen schuldig zijn en behooren te doen.

„*Zoo waarlijk helpe ons God Almagtig!*”

De Staten der Provinciën brengen deze schriftelijke verkla-

ring aan den Koning over, door eene plegtige bezending van eenige Leden uit hun midden. (Grondw. van 1815, art. 55.)

ZESDE AFDEELING.

Van de magt des Konings.

Art. 55. De Koning heeft het bestuur der buitenlandsche betrekkingen. Hij benoemt en herroept de Gezanten en Consuls. (Grondw. van 1815, art. 56.)

Art. 56. De Koning verklaart oorlog en maakt vrede; Hij geeft daarvan kennis aan de beide Kamers der Staten-Generaal, met bijvoeging van al de openingen, welke Hij met het belang en de zekerheid van het Rijk bestaambaar oordeelt. (Grondw. van 1815, art. 57.)

Art. 57. Insgelijks wordt aan den Koning opgedragen het regt, om alle andere verbonden en verdragen te doen sluiten en te bekrachtigen.

Hij geeft daarvan kennis aan de beide Kamers der Staten-Generaal, zoodra Hij oordeelt, dat het belang en de zekerheid van het Rijk zulks toelaten.

In gevalle de verbonden en verdragen, in tijd van vrede gesloten, mogten inhouden eenige afstand of ruiling van een gedeelte van het grondgebied des Rijks of van deszelfs bezittingen in andere werelddeelen, worden dezelve door den Koning niet bekrachtigd, dan nadat de Staten-Generaal op dezelve hunne goedkeuring hebben gegeven. (Grondw. van 1815, art. 58.)

Art. 58. De Koning heeft het oppergezag over de vloten en legers. De militaire Officieren worden door Hem benoemd en ontslagen, of, daartoe termen zijnde, op pensioen gesteld. (Grondw. van 1815, art. 59.)

Art. 59. De Koning heeft bij uitsluiting het opperbestuur over de volkplantingen en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen.

Aan de Staten - Generaal zullen, in den aanvang van elke gewone zitting, worden medegedeeld de laatst ingekomene staten van ontvangsten en uitgaven van opgemelde volkplantingen en bezittingen (*).

Het gebruik van het batig slot, beschikbaar ten behoeve van het Moederland, wordt bij de Wet geregeld. (Grondw. van 1815, art. 60, *gewijzigd.*)

Art. 60. De Koning heeft het opperbeftuur van de algemeene geldmiddelen. Hij regelt de bezoldiging van alle Collegien en Ambtenaren, die uit 's Lands kas betaald worden, en brengt dezelve op de begrooting der Staatsbehoeften.

De bezoldiging der Ambtenaren van de regterlijke magt wordt door de Wet geregeld. (Grondw. van 1815, art. 61.)

Art. 61. De Koning heeft het regt van de munt. Hij vermag Zijne beeldtenis op de muntspecien te doen stellen. (Gr. van 1815, art. 62.)

Art. 62. De Koning verheft in den adelftand. Al wie door den Koning in den adelftand verheven wordt, brengt de brieven van adeldom ter kennis van de Staten zijner Provincie, en deelt aanftonds in al de voorregten daaraan verbonden, bijzonderlijk in de bevoegdheid, om beschreven te worden in de ridderschap, mits voldoende aan de vereischten voor dezelve bepaald. (Grondw. van 1815, art. 63.)

Art. 63. Ridderorden worden door eene Wet, op het voorftel des Konings, ingefteld. (Grondw. van 1815, art. 64.)

Art. 64. Vreemde orden, waaraan geene verplichtingen verbonden zijn, mogen worden aangenomen door den Koning, en met Zijne toestemming door de Prinzen van zijn Huis.

In geen geval mogen de overige onderdanen des Konings vreemde orden aannemen, zonder Deszelfs bijzonder verlof. (Grondw. van 1815, art. 65.)

(*) Bij besluit van den 29sten September 1841, is bepaald eene jaarlijkfche Commissie tot onderzoek der koloniale rekeningen. Dit besluit wordt in dit Deel opgenomen.

Art. 65. Insgelijks wordt tot het aannemen van vreemde titels, waardigheden en charges, het bijzonder verlof van den Koning vereischt.

Het is in het vervolg geen Nederlander geoorloofd, vreemden adeldom aan te nemen. (Grondw. van 1815, art. 66.)

Art. 66. De Koning heeft het regt van gratie, na ingenomen advies van den Hoogen Raad der Nederlanden. (Grondw. van 1815, art. 67.)

Art. 67. Behalve de gevallen, waarin het regt van dispensatie aan den Koning bij de Wet zelve wordt toegekend, verleent Dezelve ook, wanneer de Staten - Generaal niet vergaderd zijn, en de zaken niet gevoegelijk uitstel kunnen lijden, na den Raad van State gehoord te hebben, dispensaties op bepaalde verzoeken van bijzondere personen, wier belangen, na ingenomen advies van den Hoogen Raad in materie van justitie, en na behoorlijk onderzoek der zaken bij de overige Departementen van Algemeen Bestuur, welke zulks aangaat, gebleken zijn, zoodanige vrijstelling van wettelijke bepalingen in billijkheid te vereischen.

Bij de eerstvolgende vergadering der Staten - Generaal, wordt door den Koning opening gegeven van al de dispensaties door Hem alzoo verleend. (Grondw. van 1815, art. 68.)

Art. 68. De Koning beflist alle geschillen, welke tusschen twee of meer Provinciën zouden mogen ontstaan, wanneer Hij dezelve in der minne niet kan bijleggen. (Grondw. van 1815, art. 69.)

Art. 69. De Koning draagt aan de Staten - Generaal wetten voor, en doet zoodanige andere voorstellen, als Hij noodig oordeelt.

Hij heeft het regt om de voordragten, aan Hem door de Staten - Generaal gedaan, al of niet goed te keuren. (Grondw. van 1815, art. 70.)

ZEVENDE AFDEELING.

Van den Raad van State en de Ministeriële Departementen.

Art. 70. Er is een Raad van State.

De Koning benoemt deszelfs Leden, ten getale van niet meer dan twaalf, zoo veel mogelijk uit de verschillende Provinciën van het Rijk. Hij ontflaat dezelve naar welgevallen.

De Koning zelf is Voorzitter van den Raad; zulks noodig oordeelende, stelt Hij eenen Secretaris van Staat Vice-President aan. (Grondw. van 1815, art. 71, *gewijzigd.*)

Art. 71. De Prins van Oranje is van regtswege Lid van den Raad van State, en neemt zitting in denzelven, wanneer zijn achttiende jaar vervuld is.

Het staat aan den Koning vrij, de Prinzen van den Huize, die tot meerderjarigheid gekomen zijn, zitting in den Raad van State te verleen.

Het getal der gewone Leden ondergaat daardoor geene vermindering. (Grondw. van 1815, art. 72.)

Art. 72. De Koning brengt ter overweging bij den Raad van State alle voorstellen, door Hem aan de Staten-Generaal te doen, of door deze aan Hem gedaan, alsmede alle algemeene maatregelen van inwendig bestuur van den Staat en van deszelfs bezittingen in andere werelddeelen.

Aan het hoofd der uit te vaardigen wetten en bevelen wordt melding gemaakt, dat de Raad van State deswege gehoord is.

De Koning neemt wijders de gedachten van den Raad van State in, over alle zaken van algemeen of bijzonder belang, waarin Hij zulks noodig oordeelt.

De Koning alleen besluit, en geeft telkens van zijn genomen besluit kennis aan den Raad. (Grondw. van 1815, art. 73.)

Art. 73. De Koning kan buitengewone Staatsraden benoemen: zij genieten *geen* traktement.

Hij roept dezelve in den Raad, wanneer Hij zulks noodig oordeelt. (Grondw. van 1815, art. 74.). (*)

Art. 74. De Koning stelt Ministeriële Departementen in, benoemt derzelve Hoofden, en ontslaat die naar welgevallen.

Hij roept, zulks geraden oordeelende, één of meer derzelve, tot bijwoning der deliberatien, in den Raad van State. (Gr. van 1815, art. 75.)

Art. 75. De Hoofden der Ministeriële Departementen zijn verantwoordelijk voor alle daden, door hen als zoodanig verrigt, of tot welker daarfelling of uitvoering zij zullen hebben medegewerkt, waardoor de Grondwet of de Wetten mogten geschonden of opgevolgd zijn. (*Geheel nieuw.*)

Art. 76. Ten einde van deze medewerking te doen blijken, zullen alle Koninklijke besluiten en beschikkingen moeten voorzien zijn van de mede-ondertekening van het Hoofd van het Ministerieel Departement, waartoe dezelve behooren. (*Geheel nieuw.*)

Art. 77. Over de aanklagten, ter zake van deze verantwoordelijkheid, oordeelt de Hooge Raad der Nederlanden, naar de voorschriften der Wet. (*Geheel nieuw.*)

Art. 78. Onverminderd den verderen inhoud van den eed, welken de Koning goedvindt, aan de Hoofden van Ministeriële Departementen en gewone of buitengewone Staatsraden voor te schrijven, wordt hen daarbij opgelegd getrouwheid aan de Grondwet te zweren. (Grondw. van 1815, art. 76.)

(*) Bij besluit van den 31sten Maart 1842, is een Raad van Ministers ingesteld. Dit besluit vindt men in het vervolg van dit Deel.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de Staten - Generaal.

EERSTE AFDEELING.

Van de zamenstelling der Staten - Generaal.

Art. 79. De Staten - Generaal vertegenwoordigen het geheele Nederlandsche Volk. (Grondw. van 1815, art. 77.)

Art. 80. De Staten-Generaal bestaan uit twee Kamers. (Gr. van 1815, art. 78.)

Art. 81. Eene dier Kamers bestaat uit 58 Leden, benoemd door de Staten der Provinciën, te weten: voor

Noordbrabant	7.
Gelderland	6.
Zuidholland	12.
Noordholland	10.
Zeeland	3.
Utrecht	3.
Vriesland	5.
Overijsfel	4.
Groningen	4.
Drenthe	1.
Het Herzogdom Limburg	3.

58 Leden.

(Grondw. van 1815, art. 79, *gewijzigd.*)

Art. 82. De andere Kamer, welke den naam van Eerste draagt, is zamengesteld uit niet minder dan twintig en niet meerder dan dertig Leden, den vollen ouderdom van veertig jaren bereikt hebbende, welke door den Koning voor hun leven benoemd worden, en gekozen uit hen, die, door dienften aan den Staat bewezen, door hunne geboorte of gegoedheid, onder de aanzienlijksten van den Lande behooren. (Grondw. van 1815, art. 80, *gewijzigd.*)

TWEDE AFDEELING.

Van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Art. 83. Tot Leden der Tweede Kamer zijn verkiesbaar ingezetenen der Provincie, waaruit zij benoemd worden, bereikt hebbende den vollen ouderdom van dertig jaren.

De Leden, uit dezelfde Provincie gekozen, mogen elkander niet nader dan in den derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaan; geen Zee- of Landofficieren zijn daartoe verkiesbaar, welke eenen minderen rang dan dien van Hoofdofficier hebben. (Grondw. van 1815, art. 81.)

Art. 84. De Leden dezer Kamer hebben zitting gedurende drie jaren,

Een derde van hen valt jaarlijks uit, volgens een daarvan te maken rooster.

De uitvallende zijn dadelijk weder verkiesbaar. (Grondw. van 1815, art. 82.)

Art. 85. De Leden dezer Kamer stemmen voor zich zelve, en zonder last van, of ruggespraak met de Vergadering, door welke zij benoemd zijn. (Grondw. van 1815, art. 83.)

Art. 86. Bij het aanvaarden hunner waardigheid, doen zij, ieder op de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den navolgenden eed:

„ Ik zweer (belove), dat ik de Grondwet der Nederlanden zal onderhouden en handhaven; dat ik, bij geene gelegenheid en onder geen voorwendfel hoe ook genaamd, daarvan zal afwijken, of toestemmen, dat daarvan afgeweken worde; dat ik voorts de onafhankelijkheid van den Staat, de algemeene en bijzondere vrijheid der ingezetenen bewaren en beschermen, en het algemeen belang met al mijn vermogen bevorderen zal, zonder mij daarvan door eenige provinciale of andere bijzondere belangen te laten aftrekken.

„ *Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!*”

Zij zullen, alvorens tot dien eed te worden toegelaten, doen den navolgenden eed van zuivering:

„ Ik zweer (verklare), dat ik, om tot Lid van de
 „ Tweede Kamer der Staten-Generaal te worden be-
 „ noemd, directelijk of indirectelijk, aan geene perfo-
 „ nen, hetzij in of buiten het bestuur, onder wat naam
 „ of voorwendfel ook, eenige giften of gaven beloofd
 „ of gegeven heb, noch beloven of geven zal.

„ Ik zweer (belove), dat ik, om iets hoegenaamd in
 „ deze betrekking te doen of te laten, van niemand
 „ hoegenaamd eenige beloften of geschenken aannemen
 „ zal, directelijk of indirectelijk.

„ Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig!”

Deze eeden worden afgelegd in handen van den Koning, of wel, in de vergadering der Tweede Kamer, in handen van den President, daartoe door den Koning gemagtigd. (Grondw. van 1815, art. 84.)

Art. 87. De Koning benoemt uit eene opgave van drie Leden, Hem door de Kamer aangeboden, één om het voorzitterschap, gedurende den tijd van het openen tot het sluiten der zitting, waar te nemen. (Grondw. van 1815, art. 85.)

Art. 88. De Leden dezer Kamer genieten voor reiskosten zoodanige som, als, in evenredigheid der afstanden, bij de Wet zal worden geregeld.

Tot goedmaking der verblijfkosten in de plaats der bijeenkomst, wordt hun toegelegd eene som van f 2500 's jaars.

Deze verblijfkosten, die maandelijks betaald worden, worden in het tijdvak van de eene zitting tot de andere niet genoten door de Leden, die bij de laatste zitting niet zijn tegenwoordig geweest, ten ware zij bewezen door ziekte belet te zijn geworden. (Grondw. van 1815, art. 86.)

DERDE AFDELING.

Van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Art. 89. De Leden der Eerste Kamer genieten voor reis- en

verblijfkosten 's jaarlijks eene fom van f 3000. (Grondw. van 1815, art. 87.)

Art. 90. Bij het aanvaarden hunner waardigheid leggen zij, in handen van den Koning, af dezelfde eeden, als voor de Leden der Tweede Kamer zijn bepaald, ieder op de wijze zijner godsdienstige gezindheid. (Grondw. van 1815, art. 88.)

Art. 91. De Voorzitter van de Eerste Kamer wordt door den Koning benoemd, om het voorzitterschap gedurende den tijd van het openen en sluiten der zitting waar te nemen. (Gr. van 1815, art. 89.)

VIERDE AFDEELING.

Beschikkingen aan beide Kamers gemeen.

Art. 92. Niemand kan te gelijk Lid der beide Kamers zijn. (Grondw. van 1815, art. 90.)

Art. 93. De Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur hebben zitting in de beide Kamers.

Zij hebben alleenlijk eene raadgevende stem, ten ware zij tot Leden der Vergadering mogten benoemd zijn. (Grondw. van 1815, art. 91.)

Art. 94. De Leden der Staten-Generaal kunnen niet te gelijk zijn Leden van de Rekenkamer, noch eenigen aan den Lande comptabelen post bekleeden. (Grondw. van 1815, art. 92.)

Art. 95. Leden van Provinciale Staten, in ééne der Kamers van de Staten-Generaal zitting nemende, houden op tot de Provinciale Staten te behooren. (Grondw. van 1815, art. 93.)

Art. 96. Iedere Kamer in de hare, onderzoekt de geloofs-brieven der nieuw inkomende Leden, en beslist de geschillen, welke dienaangaande mogten oprijzen. (Gr. van 1815, art. 94.)

Art. 97. Elke Kamer benoemt haren Griffier. (Grondw. van 1815, art. 95.)

Art. 98. De beide Kamers der Staten-Generaal voeren den titel van *Edel Mogende Heeren*. (Grondw. van 1815, art. 96.)

Art. 99. De Staten-Generaal vergaderen ten minste éénmaal 's jaars. Hunne gewone vergadering wordt geopend op den derden Maandag in October.

De Koning roept de buitengewone vergadering bijeen, zoo dikwijls Hij zulks noodig oordeelt. (Gr. van 1815, art. 97.)

Art. 100. De Staten-Generaal vergaderen zonder voorafgaande oproeping, bij overlijden des Konings. De Leden, die zich, op den vijftienden dag na dit overlijden, bevinden op de plaats, alwaar de zetel van het Gouvernement gevestigd is, openen de buitengewone vergadering. (Grondw. van 1815, art. 99.)

Art. 101. De vergadering der Staten-Generaal wordt in eene vereenigde zitting der beide Kamers, door den Koning of wel door eene Commissie van Zijnentwege geopend, en op dezelfde wijze gesloten, wanneer Hij oordeelt, dat het belang van het Rijk niet vordert, de Vergadering langer bijeen te houden.

De gewone jaarlijksche vergadering blijft ten minste twintig dagen bijeen. (Grondw. van 1815, art. 100.)

Art. 102. Geene der beide Kamers vermogen eenige zaak te beslifen, zoo niet meer dan de helft van hare Leden tegenwoordig is. (Grondw. van 1815, art. 101.)

Art. 103. Alle besluiten worden bij volstrekte meerderheid van stemmen opgemaakt. (Grondw. van 1815, art. 102.)

Art. 104. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd; doch, bij het doen van keuzen of voordragten van personen, bij besloten en ongeteekende briefjes. (Grondw. van 1815, art. 103.)

Art. 105. Wanneer, volgens deze Grondwet, de beide Kamers eene vereenigde zitting houden, hetzij de Tweede Kamer in enkelen of in dubbelen getale zij, zitten de Leden zonder onderscheid tot welke Kamer zij behooren.

De Voorzitter der Eerste Kamer heeft het beleid der vergadering. (Grondw. van 1815, art. 104.)

VIJFDE AFDEELING.

Van de wetgevende magt.

Art. 106. De wetgevende magt wordt gezamenlijk door den Koning en de Staten-Generaal uitgeoefend. (Grondw. van 1815, art. 105.)

Art. 107. De Koning zendt zijne voorstellen aan de Tweede Kamer, hetzij bij eene schriftelijke boodschap, welke de redenen van het voorstel inhoudt, hetzij door eene Commissie. (Grondw. van 1815, art. 106.)

Art. 108. Over eenig ingekomen voorstel des Konings wordt bij de volle Kamer niet geraadpleegd, dan nadat hetzelve is overwogen in de onderscheidene Afdeelingen, waarin al de Leden der Kamer zich verdeelen, en welke op gezette tijden bij loting vernieuwd worden. (Grondw. van 1815, art. 107.)

Art. 109. De zittingen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal worden in het openbaar gehouden. De Kamer raadpleegt met gesloten deuren, wanneer een tiende gedeelte der tegenwoordige Leden het vordert, of de President het noodig oordeelt.

Over de punten, die in de besloten Kamer zijn behandeld, kan ook in dezelve een besluit genomen worden. (Grondw. van 1815, art. 108.)

Art. 110. Wanneer de Tweede Kamer, na geraadpleegd te hebben over het algemeen verslag, uit naam der onderscheidene Afdeelingen uitgebragt, tot het aannemen van het voorstel besluit, zendt zij hetzelve aan de Eerste Kamer, met het volgend formulier van goedkeuring:

„ De Tweede Kamer der Staten-Generaal zendt aan de
„ Eerste Kamer het hier nevensgaande voorstel des Ko-
„ nings, en is van oordeel, dat de Staten-Generaal zich
„ met hetzelve behooren te vereenigen.” (Grondw. van
1815, art. 109.)

Art. 111. Zoo de Tweede Kamer vermeent, het gedane voorstel niet te moeten aannemen, geeft zij daarvan kennis aan den Koning, in de volgende bewoordingen:

„ De Tweede Kamer van de Staten - Generaal betuigt
 „ den Koning haren dank voor deszelfs ijver in het be-
 „ vorderen van 's Rijks belangen, en verzoekt Denzelven
 „ eerbiediglijk, het gedane voorstel in nadere overweging
 „ te nemen.” (Grondw. van 1815, art. 110.)

Art. 112. Zoo de Eerste Kamer eenig voorstel des Konings, door de Tweede Kamer aangenomen, ontvangt, verzendt zij hetzelfde naar de verschillende Afdeelingen, waarin zij verdeeld is.

Zoo zij, na geraadpleegd te hebben over het algemeen verflag, uit naam der onderscheidene Afdeelingen uitgebragt, het voorstel aanneemt, geeft zij daarvan kennis aan den Koning, in de volgende bewoordingen:

„ De Staten - Generaal betuigen den Koning hunnen
 „ dank voor Deszelfs ijver in het bevorderen van 's Rijks
 „ belangen, en vereenigen zich met het voorstel;”

mitsgaders aan de Tweede Kamer, in de volgende bewoordingen:

„ De Eerste Kamer der Staten - Generaal geeft aan de
 „ Tweede Kamer kennis, dat zij zich met het voorstel
 „ des Konings, aan haar door de Tweede Kamer, op
 „ den . . . . ., betrekkelijk . . . . ., toegezonden,
 „ heeft vereenigd.” (Grondw. van 1815, art. 111.)

Art. 113. Zoo de Eerste Kamer vermeent, het voorstel niet te moeten aannemen, drukt zij zich op dezelfde wijze uit, als in art. 111.

Zij geeft daarvan kennis aan de Tweede Kamer, in de volgende bewoordingen:

„ De Eerste Kamer van de Staten - Generaal geeft aan
 „ de Tweede Kamer kennis, dat zij den Koning eerbie-
 „ diglijk verzocht heeft, Deszelfs voorstel van den . . .
 „ . . . . ., betrekkelijk . . . . ., in nadere overweging
 „ te nemen.” (Grondw. van 1815, art. 112.)

Art. 114. De Staten - Generaal hebben het regt om aan den Koning voorstellen te doen, met inachtneming der volgende voorschriften. (Grondw. van 1815, art. 113.)

Art. 115. De voordragt daartoe behoort bij uitsluiting aan de Tweede Kamer, die dezelve overweegt, op gelijke wijze, als zulks ten aanzien van des Konings voorstellen is bepaald. (Grondw. van 1815, art. 114.)

Art. 116. Zoo zij het gedane voorstel goedkeurt, zendt zij hetzelfde aan de Eerste Kamer, bij het volgende formulier:

„ De Tweede Kamer der Staten - Generaal zendt aan
„ de Eerste Kamer het hier bijgaand voorstel, en is van
„ oordeel, dat hetzelfde aan den Koning zoude behooren
„ te worden aangeboden.” (Gr. van 1815, art. 115.)

Art. 117. Wanneer de Eerste Kamer, na daarover op de gewone wijze geraadpleegd te hebben, het voorstel goedkeurt, zendt zij hetzelfde ter bekrachtiging aan den Koning, in dezer voege:

„ De Staten - Generaal, oordeelende, dat het nevens-
„ gaande voorstel tot bevordering van 's Lands belangen
„ zoude kunnen strekken, verzoeken eerbiediglijk des
„ Konings bewilliging op hetzelfde.”

Zij geeft daarvan kennis aan de Tweede Kamer, op deze wijze:

„ De Eerste Kamer der Staten - Generaal geeft kennis
„ aan de Tweede Kamer, dat zij zich met haar voorstel
„ van den ..... , betrekkelijk ..... , heeft
„ vereenigd, en hetzelfde, namens de Staten - Generaal,
„ aan den Koning ter bekrachtiging heeft gezonden.”
(Grondw. van 1815, art. 116.)

Art. 118. Ingeval van afkeuring geeft zij daarvan aan de Tweede Kamer kennis, in deze woorden:

„ De Eerste Kamer der Staten - Generaal heeft geene
„ genoegzame reden gevonden, om het hiernevens terug-
„ gaande voorstel den Koning aan te bieden.” (Grondw.
van 1815, art. 117.)

Art. 119. Wanneer de Koning het voorstel van de Staten-Generaal aanneemt, wordt zulks in de volgende bewoordingen uitgedrukt:

„ De Koning bewilligt in het voorstel.”

Zoo de Koning het niet aanneemt, wordt zulks op deze wijze te kennen gegeven:

„ De Koning houdt het voorstel in overweging.” (Gr. van 1815, art. 118.)

Art. 120. Alle voorstellen van wet, door den Koning en de beide Kamers der Staten-Generaal aangenomen, verkrijgen kracht van wet, en worden door den Koning afgekondigd. (Grondw. van 1815, art. 119.)

Art. 121. De wijze van afkondiging der wetten, en de tijd wanneer zij verbindende zijn, worden door de Wet geregeld.

Het formulier van afkondiging is het volgende:

„ Wij, ..., ... enz., Koning der Nederlanden,
enz. .... ;

„ Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut!
„ doen te weten:

„ Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat enz.
„ (de beweegredenen der wet);

„ Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord,
„ en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben
„ goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en
„ verstaan, bij deze:

(De inhoud der Wet.)

„ Gegeven, enz.” (Grondw. van 1815, art. 120.)

ZESDE AFDEELING.

Van de begrooting der uitgaven van het Rijk.

Art. 122. De inwilliging der Staten-Generaal wordt vereischt op de begrooting van de uitgaven van het Rijk, welke aan de

Tweede Kamer door den Koning in de gewone vergadering wordt ingezonden. (Grondw. van 1815, art. 121.)

Art. 123. De gemelde begrooting wordt telkens voor den tijd van twee jaren vastgesteld, en een jaar vóór den afloop van dien termijn worden de nieuwe Staatsuitgaven door den Koning voorgedragen, welke, aldus eenmaal vastgesteld zijnde, gedurende dien tijd blijven voortduren, ten ware inmiddels in dezelve, door eene nieuwe Wet, veranderingen gemaakt mogten worden. (Grondw. van 1815, art. 122 en 123, *gewijzigd.*)

Art. 124. De Staatsinkomsten worden tevens voor gelijken tijd van twee jaren bij de Wet geregeld, en blijven, eenmaal vastgesteld zijnde, gedurende dien tijd voortduren, ten ware inmiddels in dezelve, door eene nieuwe Wet, veranderingen gemaakt mogten worden. (Grondw. van 1815, art. 124—126, *gewijzigd.*)

Art. 125. De uitgaven voor ieder Departement van Algemeen Bestuur maken een afzonderlijk hoofdstuk der algemeene begrooting uit.

Elk dezer hoofdstukken wordt bij eene afzonderlijke Wet voorgedragen en vastgesteld.

De penningen, voor een Departement toegestaan, kunnen alleenlijk en bij uitfluiting worden gebruikt voor uitgaven, tot dat Departement behorende, zoodat geene som kan worden overgeschreven van het eene hoofdstuk van Algemeen Bestuur op een ander, dan met gemeen overleg der Staten-Generaal. (Grondw. van 1815, art. 127, *gewijzigd.*)

Art. 126. De Koning doet jaarlijks aan de Staten-Generaal een uitvoerig verflag geven van het gebruik der geldmiddelen. De ontvangsten en uitgaven, van ieder afgelopen dienstjaar, door de Algemeene Rekenkamer afgesloten zijnde, wordt de alzoo afgeslotene rekening, welke zoowel de ontvangsten als de uitgaven moet bevatten, jaarlijks aan de Staten-Generaal medegedeeld. (Grondw. van 1815, art. 128, *gewijzigd.*)

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de Staten der Provinciën.

EERSTE AFDEELING.

Van de zamenstelling der Staten van de Provinciën.

Art. 127. De Staten der Provinciën zijn zamengesteld uit Leden, gekozen door de volgende drie standen, namelijk :

Door de Edelen of Ridderfchappen ;

Door de Steden ;

Door den Landelijken Stand. (Grondw. van 1815, art. 129.)

Art. 128. Het getal van de Leden der Provinciale Statenvergadering en de evenredigheid der verfchillende standen wordt geregeld door den Koning, die uit elke Provincie eene Commissie benoemt, om Hem dienaangaande te dienen van advies. Wijzigingen of veranderingen in de eenmaal bestaande regeling worden, na ingewonnen advies van de Staten der Provinciën, door de Wet vastgesteld. (Grondw. van 1815, art. 130, *gewijzigd.*)

Art. 129. In elke Provincie maken de Edelen *of* een lichaam van Ridderfchap uit *of* niet, naarmate zulks het voege-lijkst geoordeeld wordt.

De eerste bijeenroeping der Edelen of Ridderfchappen, en de eerste admisfie tot dezelve, wordt door den Koning gedaan en verleend.

Zij ontwerpen zoodanige reglementen als zij, behoudens de e Grondwet, noodig oordeelen, en zenden dezelve aan den Koning ter bekrachtiging. (Grondw. van 1815, art. 131.)

Art. 131. De Stedelijke Regeringen zijn zamengesteld op zoodanige wijze, als noodig wordt geoordeeld bij de reglemen-ten, door de bestaande Regeringen of bijzondere Commissien, door den Koning te benoemen, ontworpen.

De alzoo ontworpen reglementen worden aan de Provinciale Staten toegezonden, die dezelve met hunne bedenkingen aan den Koning ter bekrachtiging aanbieden.

Bij deze reglementen wordt bepaald de wijze, op welke de Leden der Provinciale Staten, die ter benoeming van dien stand staan, zullen gekozen worden. (Grondw. van 1815, art. 132.)

Art. 131. In alle steden worden ingevoerd Kiezerscollegien. Zij worden éénmaal in het jaar door de Regering bijeengeroepen, alleenlijk tot het bedoelde einde, om de Raadplaatsen, in dien tusschentijd opengevallen, door bevoegde personen te vervullen. (Grondw. van 1815, art. 133.)

Art. 132. De openvallende plaatsen in de Kiezerscollegien worden vervuld bij meerderheid van stemmen der gezeten burgeren, eene zekere, in iedere stad bij de Wet te bepalen, som betalende in de beschrevene middelen. Daarover brengt elk dier burgeren ééns in het jaar zijne stem uit, bij behoorlijk geteekende en gesloten briefjes, die aan de huizen opgehaald worden van wege de Regering. (Gr. van 1815, art. 134, *gewijzigd.*)

Art. 133. Tot de verkiezing door den Landelijken stand ter Provinciale Vergadering, wordt elke Provincie verdeeld in districten. (Grondw. van 1815, art. 135.)

Art. 134. Niemand kan te gelijk Lid zijn der Staten van meer dan ééne Provincie. (Grondw. van 1815, art. 136.)

Art. 135. De Koning stelt in alle Provincien Commisfarisfen aan, onder zulke benaming als Hij goedvindt, en op zoodanige instructien, als Hij tot de rigtige uitvoering der Wetten, tot de waarneming van het belang van den Lande en van de Provincie noodig oordeelt.

Deze Commisfarisfen zitten vóór in de Vergadering der Staten en die der Gedeputeerde Staten, volgens art. 151 te be-noemen.

Zij doen bij hunne aanstelling den eed van getrouwheid aan de Grondwet. (Grondw. van 1815, art. 137.)

Art. 136. De Leden der Provinciale Staten leggen, bij het

aanvaardden hunner functien, ieder op de wijze hunner godsdienstige gezindheid, den volgenden eed af:

„ Ik zweer (belove), dat ik de Grondwet van het
 „ Rijk zal onderhouden, zonder daarvan op eenigerlei
 „ wijze, of onder eenig voorwendfel hoe ook genaamd,
 „ af te wijken; dat ik de Reglementen dezer Provincie
 „ zal achtervolgen en nakomen, en voorts de welvaart
 „ van deze Provincie met al mijne krachten zal bevoor-
 „ deren.
 „ *Zoo waarlijk helpe mij God Almagtig!*”

Zij worden tot dien eed toegelaten, na alvorens te hebben afgelegd den eed van zuivering en tegen verboden giften en gaven, hierboven in art. 86 voor de Leden der Staten-Generaal bepaald. (Grondw. van 1815, art. 138.)

Art. 137. De Staten der Provinciën vergaderen ten minste ééns in het jaar, en vervolgens zoo dikwijls als zij door den Koning worden bijeengeroepen. (Grondw. van 1815, art. 139.)

Art. 138. De Leden der Staten stemmen ieder voor zich zelve en zonder ruggespraak met de Vergadering, die hen benoemd heeft. (Grondw. van 1815, art. 140.)

Art. 139. Tot het nemen van eenig besluit wordt de tegenwoordigheid van meer dan de helft der Leden vereischt.

De besluiten worden bij volstrekte meerderheid van stemmen opgemaakt. (Grondw. van 1815, art. 141.)

Art. 140. Over alle zaken wordt mondeling en bij hoofdelijke oproeping gestemd; doch, bij het doen van keuzen of voordragten van personen, bij besloten en ongeteekende briefjes. (Grondw. van 1815, art. 142.)

TWEEDE AFDEELING.

Van de magt der Staten Provinciaal.

Art. 141. De Staten dragen de kosten van hun bestuur voor aan den Koning, die dezelve, in gevalle van goedkeuring, op

de begrooting der Staatsbehoefden brengt. (Grondw. van 1815, art. 143.)

Art. 142. Aan de Staten der Provinciën wordt opgedragen het verkiezen van Leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in of buiten hun midden, en, zoo veel doenlijk, uit al de oorden van hunne Provincie. (Gr. van 1815, art. 144.)

Art. 143. De Staten worden belast met de uitvoering der Wetten opzigtelijk de bescherming der verschillende godsdienstige gezindheden, en derzelver uitwendige eeredienst, het openbaar onderwijs en armbestuur, de aanmoediging van den landbouw, den koophandel, de fabrieken en trafijken, en voorts omtrent alle andere zaken tot de algemeene belangen betrekkelijk, welke aan hen, te dien einde, door den Koning worden toegezonden. (Grondw. van 1815, art. 145.)

Art. 144. Aan de Staten wordt geheel en al overgelaten de beschikking en beslissing van alles, wat tot de gewone inwendige policie en oëconomie behoort. Alle zoodanige reglementen en ordonnantien, als zij voor het algemeen Provinciaal belang noodig oordeelen te maken, moeten, alvorens haar beslag te hebben, aan de goedkeuring van den Koning worden onderworpen. (Grondw. van 1815, art. 146.)

Art. 145. Zij zorgen, dat de doorvoer door, de uitvoer naar, of de invoer uit eenige andere Provinciën geene belemmering ondergaan, voor zoo verre bij de algemeene Wetten dienaangaande geene bijzondere voorzieningen mogten zijn gemaakt. (Grondw. van 1815, art. 147.)

Art. 146. Zij trachten alle verschillen tusschen plaatselijke Besturen in der minne bij te leggen. Indien zij daarin niet kunnen slagen, dragen zij het geval ter beslissing voor aan den Koning. (Grondw. van 1815, art. 148.)

Art. 147. De Koning heeft het vermogen, de besluiten der Staten, die met de algemeene Wetten of het algemeen belang strijdig mogten zijn, te schorfen en buiten effect te stellen. (Grondw. van 1815, art. 149.)

Art. 148. De Staten dragen aan den Koning voor het onderhouden en aanleggen van zoodanige werken, als zij voor het belang van hunne Provincie nuttig oordeelen. Zij kunnen de middelen daarbij voordragen, om daarin geheel of ten deele, ten koste der Provincie, te voorzien. Ingeval van goedkeuring wordt aan hen het bestuur der werken en de beheering der penningen opgedragen, onder de verplichting tot rekening en verantwoording. (Grondw. van 1815, art. 150.)

Art. 149. Zij mogen de belangen van hunne Provinciën en derzelver ingezetenen bij den Koning en de Staten - Generaal voorstaan. (Grondw. van 1815, art. 151.)

Art. 150. De wijze, waarop het gezag en de magt aan de Provinciale Staten, bij en ten gevolge van deze Grondwet gegeven, wordt geoeffend, wordt geregeld bij zoodanige Reglementen, als door de Staten der Provinciën gemaakt en door den Koning goedgekeurd worden. (Gr. van 1815, art. 152.)

Art. 151. De Staten benoemen uit hun midden een Collegie van Gedeputeerde Staten, aan hetwelk moet worden opgedragen, in het algemeen, alles wat tot het dagelijksch beleid der zaken en de uitvoering der algemeene Wetten betrekking heeft, en zulks hetzij de Staten zijn vergaderd of niet. (Grondw. van 1815, art. 133.)

DERDE AFDEELING.

Van de plaatselijke Besturen.

Art. 152. De Besturen ten platten lande, hetzij van heerlijkheden, districten of dorpen, worden ingerigt op zoodanigen voet, als met de bijzondere omstandigheden van elk derzelve, met de belangen der ingezetenen, en het wettig verkregen regt der belanghebbenden, onderling bestaanbaar geoordeeld wordt; alles in overeenstemming met deze Grondwet, en volgens nadere Reglementen, op last der Staten te maken, welke dezelve met hunne confideratien aan de bekrachtiging van den Koning onderwerpen. (Grondw. van 1815, art. 154.)

Art. 153. De plaatselijke Besturen hebben, overeenkomstig den inhoud hunner Reglementen, de vrije beschikking over hunne huishoudelijke belangen, en maken daaromtrent de vereischte plaatselijke verordeningen, welke echter in geen geval met de algemeene Wetten of het algemeen belang strijdig mogen zijn.

Zij zenden afschriften van dezelve aan de Staten der Provinciën, blijvende het voorts den Koning onverlet, om ten allen tijde inzage te vorderen, en zoodanige bevelen te geven, als Hij vermeent te behooren. (Grondw. van 1815, art. 155.)

Art. 154. De plaatselijke Besturen zijn gehouden en verplicht de begrooting hunner inkomsten en uitgaven aan de Staten over te leggen, en gedragen zich naar hetgeen dienaangaande door gemelde Staten noodig geoordeeld wordt. (Grondw. van 1815, art. 156.)

Art. 155. Voor zoo verre, tot goedmaking der plaatselijke uitgaven, eenige belastingen mogten noodig zijn, gedragen dezelve Besturen zich stiptelijk naar hetgeen deswege bij de algemeene finantiële Wetten, ordonnantien en bepalingen is vastgesteld.

Alvorens deze belastingen in te voeren, zenden zij de daaromtrent gemaakte ontwerpen, ter goedkeuring, aan de Staten der Provinciën, met overlegging tevens van eenen juisten staat hunner behoeften.

Bij het onderzoek daarvan houden de Staten ook bijzonderlijk in het oog, dat de voorgedragene belastingen nimmer bezwaren den vrijen invoer en doorvoer van producten van den grond of voortbrengfels van nijverheid van andere Provinciën, de steden of plaatsen, boven die van de plaats zelve, waar de belasting gelegd wordt. (Grondw. van 1815, art. 157.)

Art. 156. Geene nieuwe plaatselijke belastingen kunnen worden ingevoerd, zonder voorafgaande goedkeuring des Konings. (Grondw. van 1815, art. 158.)

Art. 157. De Staten zenden aan den Koning al de begrooingen van inkomsten en uitgaven, welke Hij vordert.

Ten aanzien van het opnemen en sluiten der plaatselijke rekeningen, worden door den Koning de vereischte voorzieningen voorgeschreven. (Grondw. van 1815, art. 159.)

Art. 158. De gemelde Besturen mogen de belangen van hunne plaatsen en derzelve ingezetenen bij den Koning en de Staten hunner Provinciën voorstaan. (Grondw. van 1815, art. 160.)

VIERDE AFDEELING.

Algemeene beschikking.

Art. 159. Ieder ingezetene heeft het regt, om verzoeken aan de bevoegde magt schriftelijk in te dienen, mits die perfoonlijk en niet uit naam van meerderen worden onderteekeud, welk laatste alleen zal kunnen geschieden door of van wege ligchamen, wettiglijk zamengesteld en als zoodanig erkend, en, in dat geval, niet anders dan over onderwerpen tot derzelve bepaalde werkzaamheden behoorende. (Gr. van 1815, art. 161.)

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van de Justitie.

EERSTE AFDEELING.

Algemeene beschikkingen.

Art. 160. Er wordt alomme in de Nederlanden regt gesproken in naam en van wege den Koning. (Gr. v. 1815, art. 162.)

Art. 161. Er zal worden ingevoerd een algemeen Wetboek van Burgerlijk Regt, van Koophandel, van Lijfstraffelijk Regt, van de Zamenstelling der Regterlijke Magt, en van de Manier van Procederen. (Grondw. van 1815, art. 163.)

Art. 162. Ieder ingezetene wordt gehandhaafd bij het vreedzaam bezit en genot zijner eigendommen. Niemand kan van

eenig gedeelte derzelve worden ontzet, dan ten algemeenen nutte, in de gevallen en op de wijze bij de Wet te bepalen, en tegen behoorlijke schadeloosstelling. (Gr. van 1815, art. 164.)

Art. 163. Alle twistgedingen over eigendom of daaruit voortspuitende regten, over schuldvordering of burgerlijke regten, behooren bij uitsluiting tot de kennis van de regterlijke magt. (Grondw. van 1815, art. 165.)

Art. 164. De regterlijke magt wordt alleen uitgeoefend door Regtbanken, welke bij of ten gevolge dezer Grondwet worden ingesteld. (Grondw. van 1815, art. 166.)

Art. 165. Niemand kan tegen zijnen wil worden afgetrokken van den Regter, dien de Wet hem toekent. (Grondw. van 1815, art. 167.)

Art. 166. Behalve het geval, dat iemand op heeter daad wordt betrapt, mag niemand in hechtenis worden genomen, dan op een bevel van den Regter, inhoudende de redenen der gedane aanhouding, en welk bevel bij of onmiddellijk na de aanhouding moet beteekend worden aan dengeen, tegen wien hetzelfde is gerigt.

De Wet bepaalt den vorm van dit bevel en den tijd binnen welchen alle aangeklaagden moeten worden verhoord. (Grondw. van 1815, art. 168.)

Art. 167. Wanneer een ingezetene, in buitengewone omstandigheden, door het politiek gezag mogt worden gearresteerd, is hij, op wiens bevel zoodanige arrestatie plaats heeft gehad, gehouden daarvan terstond kennis te geven aan den plaatselijken Regter, en hem voorts den gearresteerde binnen den tijd van drie dagen over te leveren.

De Criminele Regtbanken zijn verplicht, elk in haar ressort, te zorgen, dat zulks stiptelijk worde nagekomen. (Grondw. van 1815, art. 169.)

Art. 168. Niemand mag in de woning van eenen ingezetenen zijns ondanks treden, dan op last van eene magt, daartoe bij de Wet bevoegd verklaard, en volgens de vormen daarbij bepaald. (Grondw. van 1815, art. 170.)

Art. 169. Op geene misdaad mag ten straf gesteld worden de verbeurdverklaring van goederen, den schuldigen toebehorende. (Grondw. van 1815, art. 171.)

Art. 170. In alle Criminele vonnissen, ten laste van eenen beschuldigde geweest, moet de misdaad worden uitgedrukt en omschreven, met aanhaling van de artikelen der Wet, waarop de uitspraak is gegrond. (Grondw. van 1815, art. 172.)

Art. 171. Alle Civiele vonnissen moeten de gronden inhouden, waarop dezelve zijn geweest. (Gr. van 1815, art. 173.)

Art. 172. Alle vonnissen worden met opene deuren uitgesproken. (Grondw. van 1815, art. 174.)

TWEEDE AFDEELING.

Van den Hoogen Raad, de Hoven en Regibanken.

Art. 173. Er bestaat voor het geheele Rijk een Opperste Gerechtshof, onder den naam van Hoogen Raad der Nederlanden.

Deszelfs Leden worden, zoo veel mogelijk, uit al de Provinciën genomen. (Grondw. van 1815, art. 175.)

Art. 174. Van eene voorgevallen vacature wordt door den Hoogen Raad aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal kennis gegeven, die, ter vervulling van dezelve, eene nominatie van drie personen aan den Koning zal aanbieden, ten einde daaruit eene keuze te doen. De Koning benoemt den President uit de Leden van den Hoogen Raad, en heeft de directe aanstelling van den Procureur-Generaal. (Grondw. van 1815, art. 176.)

Art. 175. De Leden van de Staten-Generaal, de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, de Leden van den Raad van State, de Commisfarijzen van den Koning in de Provinciën, staan te regt voor den Hoogen Raad, wegens alle misdrijven, gedurende den tijd hunner functiën begaan. Wegens misdrijven in het uitoefenen van derzelve functiën begaan,

worden zij nimmer in regten betrokken, dan nadat door de vergadering der Staten Generaal daartoe uitdrukkelijk verlof is verleend. (Grondw. van 1815, art. 177).

Art. 176. Bij de wet wordt nader bepaald welke andere ambtenaren en leden van hooge collegien, wegens misdaden, door hen gedurende den tijd hunner functien begaan, voor den Hoogen Raad te regt staan. (Grondw. van 1815, art. 178).

Art. 177. De Hooge Raad oordeelt over alle actien, waarin de Koning, de leden van het Koninklijk Huis, of de Staat als gedaagden worden aangesproken, met uitzondering der reële actien, die voor den gewonen regter worden behandeld. (Grondw. van 1815, art. 179).

Art. 178. De Hooge Raad heeft het toezigt op den geregelde loop en de afdoening van regtsgedingen, mitsgaders op de nakoming der wetten bij alle hoven en regtbanken, en kan derzelve handelingen, dispositien en vonnissen, daarmede strijdig, vernietigen en buiten effect stellen, volgens de bepaling door de wet daaromtrent te maken. (Grondw. van 1815, art. 180).

Art. 179. Aan den Hoogen Raad valt beroep van alle gewijsden, welke ter eerste instantie gediend hebben voor de Provinciale Hoven, naar de bepalingen hiervan bij de wet te maken. (Grondw. van 1815, art. 181).

Art. 180. In elke Provincie is een Gerechtshof, ten ware bij de wet een Hof over meer dan eene Provincie mogt worden gesteld. Bij eene voorgevallene vacature wordt door de Provinciale Staten eene nominatie van drie personen, ter vervulling van dezelve, den Koning aangeboden, ten einde daaruit de keuze te doen.

De Koning benoemt de Presidenten dier Hoven uit de leden, en heeft de directe aanstelling van den Procureur-Generaal. (Grondw. van 1815, art. 182).

Art. 181. Het beleid der Criminele Justitie wordt bij uitsluiting aan de Provinciale Hoven en de Regtbanken, welker oprigting daartoe zal noodig worden bevonden, toebetrouwd. (Grondw. van 1815, art. 183).

Art. 182. De Civiele Justitie wordt uitgeoefend door de Provinciale Gerechtshoven en civiele Regtbanken. (Grondw. van 1815, art. 184.)

Art. 183. De zamenstelling der Provinciale Gerechtshoven, der criminele en civiele Regtbanken, derzelve benaming, magt en rechtsgebied, zoo wel als het gezag der Procureurs-Generaal, Hoofdofficieren en Baljuwen worden door de wet bepaald. (Grondw. van 1815, art. 185.)

Art. 184. De leden en Ministers van den Hoogen Raad, de Provinciale Gerechtshoven en criminele Regtbanken, benevens de Procureurs-Generaal en Hoofdofficieren bij dezelve, worden voor hun leven aangesteld.

De wet regelt den tijd der bediening van andere regters en regterlijke ambtenaren.

Geen regter mag gedurende den bepaalden tijd zijner bediening van zijnen post worden ontlagen, dan op eigen verzoek of bij regterlijk vonnis. (Grondw. van 1815, art. 186.)

Art. 185. De wet regelt de judicature wegens verschillen en overtredingen op het stuk van alle belastingen, zonder onderscheid. (Grondw. van 1815, art. 187.)

Art. 186. Het krijgsvolk te water en te lande wordt wegens alle delicten, door hen gepleegd, te regt gesteld voor krijgsraden en een Hoog Militair Gerechtshof, volgens de bepalingen bij de wet vast te stellen.

Dit Gerechtshof zal uit een gelijk getal rechtsgeleerden, Zee-officieren en Landofficieren bestaan, die voor hun leven door den Koning worden benoemd.

De President zal altijd een rechtsgeleerde zijn. (Gr. 1815, art. 188.)

Art. 187. Het krijgsvolk te water en te lande, is met betrekking tot alle civiele zaken, aan den burgerlijken regter onderworpen. (Grondw. van 1815, art. 189.)

ZESDE HOOFDSTUK.

Van de Godsdienst.

Art. 188. De volkomen vrijheid van godsdienstige begrippen wordt aan elk gewaarborgd. (Grondw. van 1815, art. 190.)

Art. 189. Aan alle godsdienstige gezindheden, in het Koninkrijk bestaande, wordt gelijke bescherming verleend. (Gr. van 1815, art. 191.)

Art. 190. De belijders der onderscheidene Godsdiensten genieten alle dezelfde burgerlijke en politieke voorregten, en hebben gelijke aanspraak op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen. (Grondw. van 1815, art. 192.)

Art. 191. Geene openbare oefening van Godsdienst kan worden belemmerd, dan in gevalle dezelve de openbare orde of veiligheid zoude kunnen storen. (Gr. van 1815, art. 193.)

Art. 192. De traktementen, pensioenen en andere inkomsten, van welken aard ook, thans door de onderscheiden godsdienstige gezindheden of derzelver leeraars genoten wordende, blijven aan dezelve gezindheden verzekerd.

Aan de leeraars, welke tot nog toe uit 's Lands kas geen, of een niet toereikend traktement genieten, kan een traktement toegelegd, of het bestaande vermeerderd worden. (Grondw. van 1815, art. 194.)

Art. 193. De Koning zorgt dat de toegestane penningen, die voor de openbare Godsdienst uit 's Lands kas worden betaald, tot geene andere einden besteed worden, dan waartoe dezelve bestemd zijn. (Grondw. van 1815, art. 193.)

Art. 194. De Koning zorgt dat geen Godsdienst gestoord worde in de vrijheid van uitoefening, die de Grondwet waarborgt.

Hij zorgt tevens dat alle godsdienstige gezindheden zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. (Grond. van 1815, art. 196.)

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van de Financien.

Art. 195. Geene belastingen kunnen ten behoeve van 's Lands kas worden geheven, dan uit kracht van eene wet. (Grondw. van 1815, art. 197.)

Art. 196. Geene privilegien kunnen in het stuk van belastingen worden verleend. (Grondw. van 1815, art. 198.)

Art. 197. De schuld wordt jaarlijks in overweging genomen ter bevordering der belangen van de schuldeischers van den Staat. (Grondw. van 1815, art. 199.)

Art. 198. Het gewigt en gehalte der muntspeciën, zoo wel als derzelver waarde, wordt door de wet geregeld. (Grondw. van 1815, art. 200.)

Art. 199. Het toezigt en de zorg over de zaken van de munt, met den aankeve van dien, en de beslissing der quaestien over het allooi, esai en wat dies meer is, worden opgedragen aan een Collegie, onder den titel van *Raden en Generaal-Meesters van de Munt*, achtervolgens zoodanige instructien als bij de wet zullen worden vastgesteld.

Bij vacature zendt de Tweede Kamer van de Staten-Generaal eene nominatie van drie personen aan den Koning, welke daaruit de verkiezing doet. (Grondw. van 1815, art. 201.)

Art. 200. Er zal eene Algemeene Rekenkamer zijn, ten einde jaarlijks de rekeningen van ontvangst en uitgaven der verschillende Departementen van algemeen bestuur op te nemen en te liquideren, mitsgaders de behoorlijke rekening en verantwoording te vorderen van alle bijzondere Lands comptabelen en anderen, alies achtervolgens zoodanige instructien, als bij de wet zullen worden vastgesteld. (*)

De leden dezer Rekenkamer, welker bezoldiging door de

(*) Bij de wet van den 3den October 1841 is eene instructie bepaald voor de algemeene Rekenkamer, dezelve volgt.

wet geregeld wordt, worden, zoo veel mogelijk, uit alle de Provinciën genomen, en voor hun leven aangesteld.

Bij vacature zendt de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene nominatie van drie personen aan den Koning, welke daaruit de verkiezing doet. (Grondw. van 1815, art. 202 *gewijzigd.*)

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Van de Defensie.

Art. 201. Het dragen der wapenen, tot handhaving der onafhankelijkheid van den Staat en de beveiliging van deszelfs grondgebied, blijft, overeenkomstig 's Lands oude gewoonte, den geest van de Pacificatie van Gent, en de grondbeginselen bij de Unie van *Utrecht* aangenomen, een der eerste pligten van alle ingezetenen van het Rijk. (Gr. van 1815, art. 203.)

Art. 202. De Koning zorgt, dat er ten allen tijde eene toereikende Zee- en Landmagt onderhouden worde, aangeworven uit vrijwilligers, hetzij inboorlingen of vreemdelingen, om te dienen in of buiten Europa, naar de omstandigheden. (Grondw van 1815, art. 204.)

Art. 203. Vreemde troepen worden niet dan met gemeen overleg des Konings en der Staten-Generaal in dienst genomen; de capitulatiën, dienaangaande door den Koning gemaakt, worden aan de Staten-Generaal medegedeeld, zoodra Hij zulks geraden oordeelt, (Grondw. van 1815, art. 205.)

Art. 204. Behalve de vaste Zee- en Landmagt, is er steeds eene Nationale Militie, waarvan, in vreedestijd, jaarlijks een vijfde gedeelte wordt ontslagen. (Grondw. van 1815, art. 206.)

Art. 205. De Militie wordt, zoo veel mogelijk, genomen uit vrijwilligers, op de wijze als bij de Wet bepaald wordt.

Bij gebrek van genoegzame vrijwilligers, wordt de Militie voltallig gemaakt bij loting uit de ingezetenen, die op den

1sten Januarij van elk jaar ongehuwd zijn, hun 19de jaar ingetreden zijn en hun 23ste jaar nog niet hebben volbragt; zij, die hun ontslag bekomen hebben, kunnen, onder geen voorwendsel, tot eenige andere dienst, dan de hierna te melden Schutterij, worden opgeroepen. (Grondw. van 1815, art. 207.)

Art. 206. De Militie komt, in gewone tijden, jaarlijks éénmaal te zamen, om, gedurende eene maand of daaromtrent, in den wapenhandel te worden geoefend; blijvende het nogtans aan den Koning voorbehouden, om, wanneer Hij zulks voor 's Rijks belangen mogt geraden oordeelen, een vierde van het geheele getal te doen zamenblijven. (Grondw. van 1815, art. 208.)

Art. 207. Indien het, bij dreigend oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, noodig mogt zijn de geheele Militie bijeen te roepen en te doen zamenblijven, zal zulks, indien de Staten-Generaal niet vergaderd zijn, gepaard gaan met eene buitengewone bijeenroeping van dezelve, ten einde van het verrigte opening te geven en de verdere, daartoe betrekkelijke, maatregelen met de Vergadering te beramen. (Gr. van 1815, art. 209.)

Art. 208. De Militie mag nimmer, en in geen geval, naar de Kolonien worden gezonden. (Grondw. van 1815, art. 210.)

Art. 209. De Militie kan nimmer, zonder bijzondere toestemming der Staten-Generaal, buiten de grenzen van het Rijk worden gezonden, ten zij in een oogenblikkelijk dringend gevaar, of ook, wanneer, bij garnizoensveranderingen, de kortste marschroute over vreemden bodem loopt. In beide deze gevallen geeft de Koning van de door Hem deswege gestelde orders, zoodra mogelijk, kennis aan de Staten-Generaal. (Gr. van 1815, art. 211.)

Art. 210. Al de kosten voor de Legers van het Rijk worden uit 's Lands kas voldaan.

De inkwartieringen en het onderhoud van het Krijgsvolk, de transporten en leverancien, van welken aard ook, aan 's Konings legers of vestingen, kunnen niet ten laste van één of

meerdere inwoners of gemeenten worden gebragt. Zoo, door onvoorziene omstandigheden, zoodanige transporten of leverancien van bijzondere personen of gemeenten worden gevorderd, zal het Rijk dezelve te gemoet komen, en, op den voet bij de Reglementen bepaald, schadeloos stellen. (Grondw. van 1815, art. 212.)

Art. 211. In alle gemeenten, welker bevolking, binnen den besloten kring of omtrek der gebouwen, 2500 zielen en daar boven bedraagt, worden, als van ouds, Schutterijen opgerigt, tot behoud der inwendige rust. Deze Schutterijen dienen, in tijden van oorlog en gevaar, tegen de aanvallen van den vijand. In andere gemeenten worden, in tijd van vrede, rustende Schutterijen ingesteld, welke, ingeval van oorlog, gezamenlijk met de vorgemelde dienen als een' Landstorm, tot verdediging des Vaderlands. (Grondw. van 1815, art. 213.)

Art. 212. De bepalingen, welke door den Koning, zoo omtrent het getal en de inrigting der Militie, als opzigtelijk hetgeen de Schutterijen en den Landstorm betreft, noodig geoordeeld worden, zijn het voorwerp eener door Hem voor te dragen Wet. (Grondw. van 1815, art. 214.)

NEGENDE HOOFDSTUK.

Van den Waterstaat.

Art. 213. De Koning heeft het oppertoezicht over alles wat betreft den Waterstaat van het Koningrijk, de wegen en bruggen daaronder begrepen, zonder onderscheid, of de kosten daarvan worden betaald uit 's Lands kas, of op eene andere wijze gevonden. (Grondw. van 1815, art. 215.)

Art. 214. De Koning doet het algemeen bestuur van den Waterstaat, bruggen en wegen, uitoefenen op zoodanige wijze, als Hij meest geschikt zal oordeelen. (Grondw. van 1815, art. 216.)

Art. 215. Het gemelde algemeen bestuur zal, behalve de uitoefening van zoodanig algemeen oppertoezicht, als de Koning goedvindt aan hetzelfde op te dragen over de werken, die door Collegien, Gemeenten of Particulieren bekostigd worden, meer bepaaldelijk en achterevolgens de Instructie, door den Koning te geven, belast zijn met alle zoodanige waterwerken van zeehavens, reeden, rivieren, schorren, duinen, dijken, sluizen als anderzins, mitsgaders van alle zoodanige wegen en bruggen, waarvan de kosten van aanleg en onderhoud, hetzij geheel, hetzij gedeeltelijk, zijn tot laste van 's Lands kas. (Grondw. van 1815, art. 217.)

Art. 216. Voor zoo verre nogtans onder de werken, wegen en bruggen, in het slot van het voorgaande artikel vermeld, dezulke gevonden worden, waarvan de beheering, hetzij uit hoofde dat dezelve niet van een zoodanig algemeen belang voor den Staat zijn, hetzij om andere redenen, uit het nut der zaak ontleend, beter en gevoelijker door de Staten der Provincie, waarin zij gelegen zijn, zullen kunnen worden uitgeoefend, zal dezelve beheering aan de gemelde Staten, hetzij afzonderlijk, hetzij gezamenlijk met de algemeene directie, worden opgedragen. (Grondw. van 1815, art. 218.)

Art. 217. De Koning, na de Staten der Provincie gehoord, en het advies van den Raad van State ingenomen te hebben, bepaalt, welke de werken zijn, die, uit hoofde van gemelde onderscheiding, onder de beheering der Staten zullen worden gesteld, zoowel als de wijze, op welke in de betaling der onkosten van die werken zal worden voorzien. (Grondw. van 1815, art. 219.)

Art. 218. Zoodanige zee- of rivierwaterkeerende dijk-, sluis- en andere waterwerken, als door Collegien, Gemeenten of Particulieren bekostigd en beheerd worden, staan onder het onmiddellijk toezigt van de algemeene directie van den Waterstaat, welke zorgt, dat bij het aanleggen of herstellen dier werken niets geschiede, hetwelk nadeel aan de algemeene belangen zou kunnen toebrengen, en aan dezelve Collegien, Gemeenten of Particulieren daaromtrent de noodige voorschriften geeft.

Het onmiddellijk toezigt over de in dit artikel vermelde wer-

ken, zal almede door den Koning aan de Staten der Provincie, in welke de werken zich bevinden, kunnen worden opgedragen, voor zoo veel omtrent van dezelve redenen van nuttigheid bestaan. (Grondw. van 1815, art. 220.)

Art. 219. De Provinciale Staten hebben het toezigt over alle andere, in het vorige artikel niet bedoelde, waterwerken, mitsgaders de kanalen, vaarten, meren, plasfen, wegen en bruggen binnen hunne Provincie, welke worden beheerd en bekostigd door Collegien, Gemeenten of Particulieren. Zij zorgen, dat die werken behoorlijk worden gemaakt en onderhouden. (Grondw. van 1815, art. 221.)

Art. 220. De Staten hebben het toezigt en gezag over alle Hooge- en andere Heemraadschappen, wateringen, Waterschappen, Dijk- en Polderbesturen en andere dergelijke Collegien, hoe ook genaamd, binnen hunne Provincien, onverminderd nogtans hetgeen in art. 218, omtrent het onmiddellijk toezigt van de algemeene Directie van den Waterstaat, over de daarbij genoemde zee- of rivierwaterkeerende werken, is bepaald.

De laatstgoedgekeurde Reglementen dezer Collegien maken den voet van derzelver inrigtingen uit, behoudens nogtans het regt der Staten, om daarin, onder goedkeuring van den Koning, verandering te maken, en onverminderd de bevoegdheid dier Collegien, om aan de Staten zoodanige veranderingen daaroemtrent voor te stellen, als zij voor het belang der ingelanden zullen vermeenen te behooren. Wat de benoeming en het maken van nominatien voor gemelde Collegien aangaat, zal daaroemtrent door de Staten der Provincien eene voordragt aan den Koning gedaan worden. (Grondw. van 1815, art. 222.)

Art. 221. De Staten hebben het toezigt over alle verveeningen, ontginningen, indijkingen, droogmakerijen, mijnwerken en steengroeven binnen hunne Provincie.

De Koning kan, uit hoofde van het grooter en algemeen belang van zoodanige ondernemingen, het onmiddellijk toezigt over dezelve aan de algemeene Directie van den Waterstaat, wegen en bruggen opdragen. (Grondw. van 1815, art. 223.)

Art. 222. Wanneer, bij vervolg, eenige subsidie uit de algemeene schatkist van het Rijk wordt verleend, ter zake van eenige in dit Hoofdstuk bedoelde werken, zal tevens worden bepaald, op welke wijze het beheer of het toezigt over zoodanig werk zal worden uitgeoefend. (Gr. van 1815, art. 224.)

Art. 223. De opbrengst van weg-, brug- en fluisgelden is uitsluitend bestemd tot het onderhoud en de verbetering van die wegen, bruggen, vaarten en bevaarbare rivieren, waarop dezelve betaald worden; hetgeen boven dit onderhoud mogt overschieten, wordt tot uitgaven van denzelfden aard, in dezelfde Provincie, besteed, met uitzondering der gelden, ontvangen op de groote communicatiën van het Rijk, waarvan het overschot tot gelijke einden kan worden besteed, dáár, waar de Koning zal goedvinden. (Gr. van 1815, art. 225.)

TIENDE HOOFDSTUK.

Van het Onderwijs en het Armbestuur.

Art. 224. Het openbaar onderwijs is een aanhoudend voorwerp van de zorg der Regering. De Koning doet van den staat der hooge, middelbare en lage scholen, jaarlijks, aan de Staten-Generaal een uitvoerig verslag geven. (Grondw. van 1815, art. 226.)

Art. 225. Het is aan elk geoorloofd om zijne gedachten en gevoelens door de drukpers, als een doelmatig middel tot uitbreiding van kennis en verlichting, te openbaren, zonder eenig voorafgaand verlot daartoe noodig te hebben, blijvende nogtans elk voor hetgeen hij schrijft, drukt, uitgeeft of verspreidt, verantwoordelijk aan de Maatschappij of bijzondere personen, voor zoo verre dezer regten mogten zijn beleedigd. (Grondw. van 1815, art. 227.)

Art. 226. Als eene zaak van hoog belang wordt ook het armbestuur en de opvoeding der arme kinderen aan de aanhou-

dende zorg der Regering bevolen. De Koning doet insgelijks van de inrigtingen dienaangaande, jaarlijks, een uitvoerig verslag aan de Staten-Generaal geven. (Gr. van 1815, art. 228.)

ELFDE HOOFDSTUK.

Van veranderingen en bijvoegselen.

Art. 227. Ingeval, in het vervolg, eenige verandering of bijvoeging in de Grondwet noodig mogte zijn, moet deze noodzakelijkheid bij eene Wet verklaard, en de verandering of bijvoeging zelve duidelijk aangewezen en uitgedrukt worden. (Grondw. van 1815, art. 229.)

Art. 228. Deze Wet wordt aan de Staten der Provinciën gezonden, welke, binnen den tijd daartoe telkens bij de Wet bepaald, aan de gewone Leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal een gelijk getal buitengewone toevoegen, die op dezelfde wijze als de gewone benoemd worden. (Grondw. van 1815, art. 230.)

Art. 229. In de gevallen, waarin, volgens art. 26, 43 en 45, de Tweede Kamer der Staten-Generaal, volgens deze Grondwet, in dubbelen getale moet bijeenkomen, wordt deze benoeming door de Staten der Provinciën gedaan, op last van dengenen, die het Koninklijk gezag uitoefent. (Grondw. van 1815, art. 231.)

Art. 230. De Tweede Kamer der Staten-Generaal mag over geene voorstellen, tot verandering of bijvoeging in de Grondwet, eenig besluit nemen, ten zij twee derde gedeelte der Leden, die de vergadering uitmaken, tegenwoordig zijn.

De besluiten worden bij eene meerderheid van drie vierde gedeelten der tegenwoordige Leden opgemaakt.

Voor het overige wordt in alles gevolgd hetgeen over het maken der Wetten is bepaald. (Grondw. van 1815, art. 232.)

Art. 231. Geene verandering in de Grondwet of in de erfopvolging mag gedurende een regentschap worden gemaakt. (Grondw. van 1815, art. 233.)

Art. 232. De veranderingen of bijvoegfelen in de Grondwet, door den Koning en de Staten-Generaal vastgesteld, worden plegtig afgekondigd en bij de algemeene Grondwet gevoegd. (Grondw. van 1815, art. 234.)

ADDITIONELE ARTIKELEN.

Art. 1. De Koning is bevoegd, al die maatregelen te nemen, welke vereischt worden, om de vorenstaande Grondwet in al hare deelen op eene geregelde wijze, en, zoo spoedig als de aard der zake zulks zal toelaten, in werking te brengen; te dien einde zal Hij voor de eerste reize benoemen en aanstellen alle Collegien en Ambtenaren, van welke anderzins de aanstelling of voordragt bij de Grondwet aan anderen is toegekend.

Art. 2. Alle bestaande Autoriteiten blijven voortduren, en alle thans in werking zijnde Wetten behouden kracht, tot dat daarin op eene andere wijze zal zijn voorzien.

Art. 3. De eerste aftreding der Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zal plaats hebben met den derden Maandag in October van het jaar 1817.

TRACTATEN VAN 1839.

Gelijk in het *eerste Deel* geplaatst zijn de diplomatieke stukken, welke betrekking hebben tot de vestiging van het Koninkrijk der Nederlanden, zoo worden hier opgenomen de oorkonden, welke met de ontbinding van dat Rijk in verband staan.

BESLUIT van den 22sten Junij 1839, houdende, dat in het Staatsblad zullen worden geplaatst: het op den 19den April 1839, te Londen, gesloten tractaat en annexe, tusschen de Nederlanden, Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruisen en Rusland, alsmede het tractaat met Belgie en de acte van toetreding der Duitse Bondsvergadering tot de artikelen I tot en met VII, in laatstgemeld tractaat vervat.

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op het rapport van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken, van 20sten dezer, n°. 14;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat het tractaat en annexe, tusschen de Nederlanden, Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruisen en Rusland, en het tractaat met Belgie, beide, den 19den April 11., te Londen gesloten, alsmede de, diezelfde dagteekening voerende, acte van toetreding der Duitse Bondsvergadering tot de artikelen I tot en met VII, in het laatstgemelde tractaat vervat, in het *Staatsblad* zullen worden geplaatst.

En zal deze resolutie mede in het *Staatsblad* worden geplaatst, en afschrift derzelve gezonden aan Onzen voornoemden Minister, tot informatie.

's Gravenhage, den 22sten Junij 1839.

WILLEM.

Van wege den Koning,

A. G. A. VAN RAPPARD, l. S.

Uitgegeven den *tweeden* Julij 1839.

De Secretaris van Staat,

VAN DOORN.

Vertaling.

IN NAAM DER ZEER HEILIGE EN ONDEELBARE DRIE-EENHEID.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg, genegen zijnde om, op den grondslag der XXIV artikelen, den 14den October 1831, door de Gevolmagtigden van Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruïsen en Rusland vastgesteld, eene definitive schikking aan te gaan, en Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Hongarije en Boheme, Zijne Majesteit de Koning der Franschen, Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannie en Ierland, Zijne Majesteit de Koning van Pruïsen, en Zijne Majesteit de Keizer Aller Rusfen, in overweging genomen hebbende het door hen, met Zijne Majesteit den Koning der Belgen, op den 15den November 1831 gesloten tractaat, — hebben gezegd Hunne Majesteiten benoemd tot Hunne Gevolmagtigden, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg, den Heer SALOMON DEDEL, Commandeur van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur der Zweedsche Orde van de Poolster, Hoogstdeszelfs buitengewoon Gezant en Gevolmagtigd Minister bij Hare Britsche Majesteit;

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Hongarije en van Boheme, den Heer FREDERIK CHRISTIAAN LODEWIJK, Graaf von Senft-Pilsach, Grootkruis van de Keizerlijke Leopolds-Orde, van die van den H. Joseph van Toscane, Grootkruis, versierd met het Groote Lint der Orde van den Heiligen Maurits en Lazarus, Ridder der Orden van St. Jan van Jeruzalem en van den Witten Adelaar, Grootkruis van het Legioen van Eer, der Saxische Orde van Verdiensten en van die van den H. Stanislas, enz., Kamerheer en werkelijke Geheimraad van Zijne Keizerlijke en Koninklijke Apostolische Majesteit, en Hoogstdeszelfs buitengewoon Gezant en Gevolmagtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden;

Zijne Majesteit de Koning der Franschen, den Heer HORATIUS FRANS BASTIAAN, Graaf Sebastiani Porta, Grootkruis van

AU NOM DE LA TRÈS-SAINTE ET INDIVISIBLE TRINITÉ.

Sa Majesté le Roi des Pays - Bas , Grand - Duc de Luxembourg , étant disposé à conclure un arrangement définitif sur la base des XXIV articles arrêtés par les Plénipotentiaires d'Autriche, de France, de la Grande-Bretagne, de Prusse et de Russie, le 14 Octobre 1831, et Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohême, Sa Majesté le Roi des Français, Sa Majesté la Reine du Royaume Uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Sa Majesté le Roi de Prusse et Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies, ayant pris en considération leur traité conclu avec Sa Majesté le Roi des Belges, le 15 Novembre 1831, Leursdites Majestés ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir :

Sa Majesté le Roi des Pays - Bas , Grand - Duc de Luxembourg , le Sieur SALOMON DEDEL, Commandeur de l'Ordre du Lion Neerlandais, Commandeur de l'Ordre de l'Étoile Polaire de Suède, Son Envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique ;

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et Bohême, le Sieur FRÉDÉRIC GHRÉTIEN LOUIS, Comte de Senfft - Pilsach, Grandcroix de l'Ordre Impérial de Léopold, de celui de St. Joseph de Toscane, Grandcroix décoré du Grandcordon de l'Ordre des Saints Maurice et Lazare, Chevalier des Ordres de St. Jean de Jeruzalem et de l'Aigle Blanc, Grandcroix de la Légion d'Honneur, de l'Ordre du Mérite de Saxe, et de celui de St. Stanislas etc., Chambellan et Conseiller intime actuel de Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, et Son Envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Pays - Bas ;

Sa Majesté le Roi des Français, le Sieur HORACE FRANÇOIS BASTIEN, Comte Sebastiani Porta, Grandcroix de Son Ordre

Hoogstdezelfs Koninklijke Orde van het Legioen van Eer, Grootlint der Orden van de Turkfche Halve Maan, van Leopold van Belgie, van den H. Ferdinand van Napels, van den H. Verlosfer, van Griekenland, Ridder der Orde van de IJzeren Kroon, enz., enz., Luitenant-Generaal van Hoogstdezelfs Legers, Lid van de Franfche Kamer van Afgevaardigden, Hoogstdezelfs buitengewoon Ambafadeur en Gevolmagtigd Minister bij Hare Britfche Majesteit;

Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannie en Ierland, den Zeer Eerwaardigen HENDRIK JAN, Burggraaf PALMERSTON, Baron TEMPLE, Pair van Ierland, Raad van Hare Britfche Majesteit en Hoogstderzelver Geheime Raad, Ridder Grootkruis der Zeer Eerwaardige Bad-Orde, Lid van het Parlement en eerste Staats-Secretaris Harer Britfche Majesteit voor de Buitenlandsche Zaken;

Zijne Majesteit de Koning van Pruifsen, den Heer HENDRIK WILLEM, Baron VON BÜLOW, Grootkruis der Pruisfifche Orde van den Rooden Adelaar van de tweede klasfe, Grootkruis der Koninklijke Guelfen-Orde, Commandeur der Orde van den H. Stanislas van Rusland, en van den Valk van Saxen-Weimar, enz., Hoogstdezelfs Kamerheer, geheime Gezantschapsraad, buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister bij Hare Britfche Majesteit, en

Zijne Majesteit de Keizer Aller Rusfen, den Heer KAREL ANDREAS, Graaf POZZO DI BORGIO, Generaal der Infanterie van Hoogstdezelfs Legers, Hoogstdezelfs Generaal-Adjutant, buitengewoon en gevolmagtigd Ambafadeur bij Hare Britfche Majesteit, Ridder der Orden van Rusland en van de Militaire St. Joris-Orde van de vierde klasfe, Ridder der Orde van het Gulden Vlies, Grootkruis der Koninklijke Orde van den H. Stephanus van Hongarije, van den Zwartten Adelaar en van den Rooden Adelaar van Pruifsen, van de Orde van den Toren en van het Zwaard van Portugal, der Orde van den H. Ferdinand van Napels, der Koninklijke Guelfen-Orde, Commandeur Grootkruis der Bad-Orde, enz., enz.

Dewelke, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm

Royal de la Légion d'Honneur, Grandcordon des Ordres du Croissant de Turquie, de Léopold de Belgique, de Ferdinand de Naples, du St. Sauveur, de Grèce, Chevalier de l'Ordre de la Couronne de Fer, etc., etc., Lieutenant-Général de Ses Armées, Membre de la Chambre des Députés de France, Son Ambassadeur extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique;

Sa Majesté la Reine du Royaume Uni de la Grande Bretagne et d'Irlande, le Très-Honorable HENRI JEAN, Vicomte PALMERSTON, Baron TEMPLE, Pair d'Irlande, Conseiller de Sa Majesté Britannique en Son Conseil Privé, Chevalier Grandcroix du Très-Honorable Ordre du Bain, Membre du Parlement, et principal Secrétaire d'État de Sa Majesté Britannique pour les Affaires Étrangères;

Sa Majesté le Roi de Prusse, le Sieur HENRI GUILLAUME, Baron DE BÜLOW, Grandcroix de l'Ordre de l'Aigle Rouge de Prusse de la seconde classe, Grandcroix de l'Ordre Royal des Guelphes, Commandeur des Ordres de St. Stanislas de Russie, et du Faucon de Saxe-Weimar, etc., Son Chambellan Conseiller intime de Légation, Envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique, et

Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies, le Sieur CHARLES ANDRÉ, Comte POZZO DI BORGIO, Général d'Infanterie de Ses Armées, Son Aide-de-Camp Général, Ambassadeur extraordinaire et Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique, Chevalier des Ordres de Russie et de l'Ordre Militaire St. George de la quatrième classe, Chevalier de l'Ordre de la Toison d'Or, Grandcroix de l'Ordre Royal de St. Étienne de Hongrie, de l'Aigle Noir et de l'Aigle Rouge de Prusse, de l'Ordre de la Tour et de l'Épée de Portugal, de l'Ordre de St. Ferdinand de Naples, de l'Ordre Royal des Guelphes, Commandeur Grandcroix de l'Ordre du Bain, etc., etc.

Lesquels, après s'être communiqué leurs plein-pouvoirs

bevonden volmagten te hebben medegedeeld, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen.

Art. I.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, verbindt zich om, onmiddellijk in een tractaat met Zijne Majesteit den Koning der Belgen, te doen overbrengen de artikelen aan de tegenwoordige acte geannexeerd, en met gemeen overleg vastgesteld, onder de bemiddeling der Hoven van Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruisen en Rusland.

Art. II.

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Hongarije en van Boheme, Zijne Majesteit de Koning der Franschen, Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannie en Ierland, Zijne Majesteit de Koning van Pruisen, en Zijne Majesteit de Keizer Aller Rusfen, verklaren, dat de artikelen, in het voorgaande artikel vermeld, beschouwd worden, als hebbende dezelfde kracht en geldigheid als of zij woordelijk in de tegenwoordige acte ingevoegd waren, en dat zij derhalve gesteld worden onder den waarborg van gezegde Hunne Majesteiten.

Art. III.

De vereeniging, welke bestaan heeft tusschen Holland en België, uit krachte van het tractaat van *Weenen*, van den 31sten Mei 1815, wordt door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, erkend ontbonden te zijn.

Art. IV.

Het tegenwoordig tractaat zal geratificeerd, en de ratificaties zullen uitgewisseld worden te *Londen*, binnen zes weken, of vroeger, zoo zulks mogelijk is. De uitwisseling dezer ratificaties zal plaats hebben gelijktijdig met die der ratificaties van het verdrag tusschen Holland en België.

Ten oorkonde waarvan de respective Gevolmagtigden het tegenwoordige tractaat geteekend en daarop hun wapenzegel gedrukt hebben.

trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivans.

Art. I.

Sa Majesté le Roi des Pays - Bas, Grand - Duc de Luxembourg, s'engage à faire immédiatement convertir en traité avec Sa Majesté le Roi des Belges, les articles annexés au présent acte, et arrêtés d'un commun accord sous les auspices des Cours d'Autriche, de France, de la Grande Bretagne, de Prusse et de Russie.

Art. II.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Hongrie et de Bohême, Sa Majesté le Roi des Français, Sa Majesté la Reine du Royaume Uni de la Grande Bretagne et d'Irlande, Sa Majesté le Roi de Prusse et Sa Majesté l'Empereur de Toutes les Russies, déclarent, que les articles mentionnés dans l'article qui précède, sont considérés comme ayant la même force et valeur que s'ils étaient insérés textuellement dans le présent acte, et qu'ils se trouvent ainsi placés sous la garantie de Leursdites Majestés.

Art. III.

L'union qui a existé entre la Hollande et la Belgique en vertu du traité de *Vienne* du 31 Mai 1815, est reconnue par Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, être dissoute.

Art. IV.

Le présent traité sera ratifié, et les ratifications en seront échangées à *Londres*, dans le délai de six semaines, ou plutôt si faire se peut. L'échange de ses ratifications aura lieu en même tems, que celui des ratifications du traité entre la Hollande et la Belgique.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent traité et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Gedaan te *Londen*, den negentienden April van het jaar der Genade duizend acht honderd negen en dertig.

(*l. S.*) DEDEL. (*l. S.*) SENFFT.

(*l. S.*) H. SEBASTIANI.

(*l. S.*) PALMERSTON.

(*l. S.*) BÜLOW.

(*l. S.*) POZZO DI BORGIO.

Bijvoegfel tot het tractaat, geteekend te *Londen*, den 19den April 1839, tusfchen de Nederlanden ter eenre, en Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruifsen en Rusland ter andere zijde.

Art. I.

Het Belgifche grondgebied zal zamengefteld zijn uit de Provinciën:

Zuid-Brabant,
Luik,
Namen,
Henegouwen,
West-Vlaanderen,
Oost-Vlaanderen,
Antwerpen, en
Limburg;

zoodanig als dezelve behoord hebben tot het in 1815 gevestigde Koningrijk der Nederlanden, met uitzondering van de diftricten der provincie Limburg, aangewezen in art. IV.

Het Belgifch grondgebied zal bovendien bevatten dat gedeelte van het Groot-Hertogdom Luxemburg, hetwelk in art. II wordt aangeduid.

Art. II.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, ftemt er in toe, dat, in het Groot-Hertogdom Luxemburg, de grenzen van het Belgifche grondgebied zoodanig zullen zijn, als dezelve hieronder zullen omfchreven worden:

Fait à *Londres*, le dix neuf Avril, l'an de Grâce mil huit cent trente neuf.

(l. S.) DEDEL. (l. S.) SENFFT.

(l. S.) H. SEBASTIANI.

(l. S.) PALMERSTON.

(l. S.) BÜLOW.

(l. S.) Pozzo di BORGIO.

Annexe au traité signé à *Londres* le 19 Avril 1839, entre les Pays-Bas d'une part et l'Autriche, la France, la Grande Bretagne, la Prusse et la Russie de l'autre part.

Art. I.

Le territoire Belge se composera des Provinces de :

Brabant Méridional,

Liège,

Namur,

Hainaut,

Flandre Occidentale,

Flandre Orientale,

Anvers, et

Limbourg ;

telles qu'elles ont fait partie du Royaume des Pays-Bas constitué en 1815, à l'exception des districts de la province de Limbourg désignés dans l'article IV.

Le territoire Belge comprendra en outre la partie du Grand-Duché de Luxembourg indiquée dans l'article II.

Art. II.

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, consent à ce que dans le Grand-Duché de Luxembourg, les limites du territoire Belge soient telles qu'elles vont être décrites ci-dessous :

Te beginnen van de Franfche grenzen af, tufchen *Rodange*, hetwelk aan het Groot - Hertogdom Luxemburg zal blijven, en *Athus*, hetwelk aan België zal behooren, zal er, volgens de hierbij gevoegde kaart, eene lijn getrokken worden, welke den weg van *Arlon* naar *Longwy*, de ftad *Arlon* met haar gebied, en den weg van *Arlon* naar *Bastogne* aan België latende, tufchen *Mesfancy*, hetwelk op Belgifch grondgebied zal liggen, en *Clemancy*, hetwelk aan het Groot - Hertogdom Luxemburg zal verblijven, op *Steinfort* zal aanloopen, welke plaats insgelijks aan het Groot - Hertogdom zal verblijven. Van *Steinfort* zal deze lijn in de rigting van *Eifchen*, *Hecbus*, *Guirsch*, *Oberpahlen*, *Grende*, *Nothomb*, *Parette* en *Perlé* tot aan *Martelange* verlengd worden; moettende *Hecbus*, *Guirsch*, *Grende*, *Nothomb* en *Parette* aan België, en *Eifchen*, *Oberpahlen*, *Perlé* en *Martelange* aan het Groot - Hertogdom behooren. Van *Martelange* zal gezegde lijn den loop der *Sure*, welker dalweg de grensfcheiding tufchen de beide Staten zal uitmaken, afwaarts volgen, tot tegenover *Tintange*, van waar dezelve in de regtsmogelijke rigting tot aan de tegenwoordige grens van het arrondifement van *Diekirch* verlengd worden, en doorgaan zal tufchen *Surret*, *Harlange*, *Tarchamps*, die zij aan het Groot - Hertogdom Luxemburg zal laten, en *Honville*, *Livarchamps* en *Loutremange*, welke tot het Belgifch grondgebied zullen behooren; vervolgens in de omftreken van *Doncols* en *Soulez*, welke aan het Groot - Hertogdom zullen verblijven, de tegenwoordige grens van het arrondifement van *Diekirch* bereikende, zal de bedoelde lijn de gezegde grens volgen tot aan die van het Pruiifch grondgebied. Al het grondgebied, al de fteden, plaatfen en oorden, ten westen van deze lijn gelegen, zullen aan België behooren, en al het grondgebied, al de fteden, plaatfen en oorden, ten oosten van diezelfde lijn gelegen, zullen bij voortduring aan het Groot - Hertogdom Luxemburg blijven behooren.

Het is de bedoeling dat de Commiffarifen voor de grensfcheiding, waarvan in art. VI wordt melding gemaakt, deze lijn trekkende, en zich, zoo veel mogelijk, gedragende aan de omfchrijving, welke hierboven daarvan gemaakt is, alsmede aan de aanwijzingen op de kaart, welke, ter meerdere duidede-

A partir de la frontière de France entre *Rodange*, qui restera au Grand-Duché de Luxembourg, et *Athus*, qui appartiendra à la Belgique, il sera tiré, d'après la carte ci-jointe, une ligne, qui, laissant à la Belgique la route d'*Arlon* à *Longwy*, la ville d'*Arlon* avec sa banlieue, et la route d'*Arlon* à *Bastogne*, passera entre *Messancy*, qui sera sur le territoire Belge, et *Glemancy*, qui restera au Grand-Duché de Luxembourg, pour aboutir à *Steinfort*, lequel endroit restera également au Grand-Duché. De *Steinfort* cette ligne sera prolongée dans la direction d'*Eischen*, de *Hebus*, *Guirsch*, *Oberpahlen*, *Grende*, *Nothomb*, *Parette* et *Perlé*, jusqu'à *Martelange*; *Hebus*, *Guirsch*, *Grende*, *Nothomb* et *Parette* devant appartenir à la Belgique et *Eischen*, *Oberpahlen*, *Perlé* et *Martelange*, au Grand-Duché. De *Martelange*, la dite ligne descendra le cours de la *Sure*, dont le thalweg servira de limite entre les deux États, jusque vis-à-vis *Tintange*, d'où elle sera prolongée aussi directement que possible vers la frontière actuelle de l'arrondissement de *Diekirch*, et passera entre *Surret*, *Harlange*, *Tarchamps*; qu'elle laissera au Grand-Duché de Luxembourg, et *Honville*, *Livarchamps* et *Loutremange*, qui feront partie du territoire Belge; atteignant en suite, aux environs de *Doncols* et de *Soulez*, qui resteront au Grand-Duché, la frontière actuelle de l'arrondissement de *Diekirch*, la ligne en question suivra ladite frontière jusqu'à celle du territoire Prussien. Tous les territoires, villes, places et lieux situés à l'ouest de cette ligne, appartiendront à la Belgique, et tous les territoires, villes, places et lieux situés à l'est de cette ligne, continueront à appartenir au Grand-Duché de Luxembourg.

Il est entendu, qu'en traçant cette ligne, et en se conformant autant que possible à la description qui en a été faite ci-dessus, ainsi qu'aux indications de la carte, jointe pour plus de clarté au présent article, les Commissaires-démarcateurs, dont il est fait mention dans l'article VI, auront égard

lijkheid, bij het tegenwoordig artikel gevoegd is, zoowel op de plaatselijke gesteldheid, als op het geriff, hetwelk aan beide zijden daaruit zal kunnen voortvloeijen, acht zullen slaan.

Art. III.

Voor het gebied, bij het vorige artikel afgestaan, zal aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, eene schadeloosstelling in grondgebied in de provincie Limburg worden aangewezen.

Art. IV.

Ter uitvoering van dat gedeelte van art. I, hetwelk betrekking heeft op de provincie Limburg, en ten gevolge van den afstand van grondgebied, dien Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, in art. II doet, zal gezegde Zijne Majesteit, hetzij in Deszelfs hoedanigheid als Groot-Hertog van Luxemburg, hetzij om met Holland vereenigd te worden, de landstreken bezitten, waarvan de grenzen hieronder worden aangewezen:

1°. *Op den regter oever der Maas:*

Bij de voormalige Hollandsche enclaves, op gezegden oever in de provincie Limburg, zullen gevoegd worden de districten dierzelfde Provincie, op denzelfden oever, welke in 1790 niet aan de Staten-Generaal toebehoorden, in diervoegde, dat het gedeelte der tegenwoordige provincie Limburg, hetwelk op den regter oever der Maas gelegen, en tusschen deze rivier ten westen, de grenzen van het Pruisfische grondgebied ten oosten, de tegenwoordige grens der provincie Luik ten zuiden, en Hollandsch Gelderland ten noorden begrepen is, voortaan geheel en al aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden zal toebehooren, hetzij in Deszelfs hoedanigheid als Groot-Hertog van Luxemburg, hetzij om met Holland vereenigd te worden.

2°. *Op den linker oever der Maas:*

Te beginnen van het zuidelijkste punt der Hollandsche provincie Noord-Brabant, zal er, volgens de hierbij gevoegde kaart, eene lijn getrokken worden, welke, boven *Wessem*,

aux localités, ainsi qu'aux convenances qui pourront en résulter mutuellement.

Art. III.

Pour les cessions faites dans l'article précédent, il sera assigné à Sa Majesté le Roi des Pays - Bas, Grand - Duc de Luxembourg, une indemnité territoriale dans la province de Limbourg.

Art. IV.

En exécution de la partie de l'article I relative à la province de Limbourg, et par suite des cessions que Sa Majesté le Roi des Pays - Bas, Grand - Duc de Luxembourg, fait dans l'article II, Sa dite Majesté possèdera, soit en Sa qualité de Grand - Duc de Luxembourg, soit pour être réunis à la Hollande, les territoires, dont les limites sont indiqués ci-dessous :

1°. *Sur la rive droite de la Meuse :*

Aux anciennes enclaves Hollandaises sur ladite rive dans la province de Limbourg seront joints les districts de cette même Province, sur cette même rive, qui n'appartenaient pas aux États - Généraux en 1790, de façon que la partie de la province actuelle de Limbourg, située sur la rive droite de la Meuse, et comprise entre ce fleuve à l'ouest, la frontière du territoire Prussien à l'est, la frontière actuelle de la province de Liège au midi, et la Gueldre Hollandaise au nord, appartiendra désormais toute entière à Sa Majesté le Roi des Pays - Bas, soit en Sa qualité de Grand - Duc de Luxembourg, soit pour être réunie à la Hollande.

2°. *Sur la rive gauche de la Meuse :*

A partir du point le plus méridional de la province Hollandaise du Brabant - Septentrional, il sera tiré, d'après la carte ci - jointe, une ligne qui aboutira à la Meuse au - dessus de

rusfchen deze plaats en *Stevenswaardt*, op de Maas zal uitloopen, ter plaatse, alwaar zich op den linker Maasoever de grenzen der tegenwoordige arrondisfementen van *Roermonde* en *Maastricht* aanraken; in diervoege, dat *Bergerot*, *Stamproy*, *Neer-Itteren*, *Ittervoordt* en *Thorn*, met derzelver gebied, gelijk mede al de andere plaatsen ten noorden van deze lijn gelegen, een deel van het Hollandsche grondgebied zullen uitmaken.

De voormalige Hollandsche enclaves in de provincie Limburg, op den linker Maasoever, zullen aan België toebehooren, met uitzondering van de stad *Maastricht*, welke, met een gebied van 1,200 vademen in de doorsnede, te rekenen van het uitwendig glacis der vesting op gezegden oever van die rivier, bij voortdoring, in volle souvereiniteit en eigendom, door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden zal worden bezeten.

Art. V.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, zal zich met het Duitsche Bondgenootschap en de Agnaten van het Huis van Nassau verstaan over de toepassing der in de artikelen III en IV vervatte bepalingen, alsmede over al de schikkingen, die gezegde artikelen, hetzij met de bovengenoemde Agnaten van het Huis van Nassau, hetzij met het Duitsche Bondgenootschap, noodzakelijk zouden kunnen maken.

Art. VI.

Ten gevolge van de hiervoren vastgestelde schikkingen over het grondgebied, doet elk der beide partijen wederkeerig voor altijd afstand van alle aanspraak op het grondgebied, al de steden, plaatsen en oorden, gelegen binnen de grenzen der bezittingen van de andere partij, zoodanig als deze in de artikelen I, II en IV omschreven zijn.

De bedoelde grenzen zullen, in overeenkomst met diezelfde artikelen, door Belgische en Hollandsche Commisfarissen voor de grenscheiding getrokken worden, die zoo spoedig mogelijk binnen de stad *Maastricht* zullen bijeen komen.

Wessem, entre cet endroit et *Stevenswaardt*, au point où se touchent sur la rive gauche de la Meuse les frontières des arrondissemens actuels de *Ruremonde* et de *Maestricht*, de manière que *Bergerot*, *Stamproy*, *Neer-Itteren*, *Ittervoordt* et *Thorn* avec leurs banlieues, ainsi que tous les autres endroits situés au nord de cette ligne, feront partie du territoire Hollandais.

Les anciennes enclaves Hollandaises dans la province de Limbourg sur la rive gauche de la Meuse, appartiendront à la Belgique, à l'exception de la ville de *Maestricht*, laquelle, avec un rayon de territoire de douze cents toises à partir du glacis extérieur de la place sur ladite rive de ce fleuve, continuera d'être possédée en toute souveraineté et propriété par Sa Majesté le Roi des Pays - Bas.

Art. V.

Sa Majesté le Roi des Pays - Bas, Grand - Duc de Luxembourg, s'entendra avec la Confédération Germanique et les Agnats de la Maison de Nassau, sur l'application des stipulations renfermées dans les articles III et IV, ainsi que sur tous les arrangemens, que les dits articles pourraient rendre nécessaires, soit avec les Agnats ci-dessus nommés de la Maison de Nassau, soit avec la Confédération Germanique.

Art. VI.

Moyennant les arrangemens territoriaux arrêtés ci-dessus, chacune des deux parties renonce réciproquement pour jamais à toute prétension sur les territoires, villes, places et lieux, situés dans les limites des possessions de l'autre partie, telles qu'elles se trouvent décrites dans les articles I, II et IV.

Les dites limites seront tracées conformément à ces mêmes articles, par des Commissaires - démarcateurs Belges et Hollandais, qui se réuniront le plutôt possible en la ville de *Maestricht*.

Art. VII.

België zal binnen de in de artikelen I, II en IV aangewezen grenzen eenen onafhankelijken en voortdurend onzijdigen Staat uitmaken. Het zal gehouden zijn, dezelfde onzijdigheid jegens al de andere Staten in acht te nemen.

Art. VIII.

De waterloozing voor Vlaanderen zal tusfchen Holland en België geregeld worden, in overeenkomst met de bepalingen, te dien aanzien in art. VI van het definitief verdrag vastgesteld, dat den 8ften November 1785, tusfchen Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland en de Staten - Generaal gesloten is. In overeenkomst met dat artikel, zullen wederzijds benoemde Commisfarissen zich over de toepassing der daarbij gemaakte beschikkingen verstaan.

Art. IX.

§ 1. De beschikkingen der artikelen CVIII tot CXVII ingesloten, van de algemeene acte van het Congres van *Weenen*, betrekkelijk de vrije scheepvaart op de stroomen en bevaarbare rivieren, zullen toepasfelijk worden gemaakt op de stroomen en bevaarbare rivieren, die het Belgifche grondgebied en het Hollandfche grondgebied vaneen fcheiden, of gelijkelijk doorloopen.

§ 2. Wat meer bijzonder de scheepvaart op de Schelde en hare monden betreft, is overeengekomen, dat het loodswezen en de betonning, zoowel als het onderhoud der zeegaten van de Schelde beneden *Antwerpen*, aan een gemeenschappelijk toezigt zullen worden onderworpen, en dat dit gemeenschappelijk toezigt door wederzijds daartoe benoemde Commisfarissen zal worden uitgeoefend.

Met gemeenschappelijk overleg zullen gematigde loodsgelden worden vastgesteld, en deze gelden zullen voor de fchepen van alle Natien dezelfde zijn.

Intusfchen en tot de vastfelling dier regten zullen geene hoogere loodsgelden kunnen worden geheven, dan die bij het

Art. VII.

La Belgique dans les limites indiquées aux articles I, II et IV formera un État indépendant et perpétuellement neutre. Elle sera tenue d'observer cette même neutralité envers tous les autres États.

Art. VIII.

L'écoulement des eaux des Flandres sera réglé entre la Hollande et la Belgique, d'après les stipulations arrêtées à cet égard dans l'article VI du traité définitif conclu entre Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne et les États-Généraux le 8 Novembre 1785, et conformément au dit article: des Commissaires nommés de part et d'autre s'entendront sur l'application des dispositions qu'il consacre.

Art. IX.

§ 1. Les dispositions des articles CVIII jusqu'au CXVII inclusivement de l'acte général du Congrès de Vienne relatives à la libre navigation des fleuves et rivières navigables, seront appliquées aux fleuves et rivières navigables, qui séparent ou traversent à la fois le territoire Belge et le territoire Hollandais.

§ 2. En ce qui concerne spécialement la navigation de l'Escaut et de ses embouchures, il est convenu, que le pilotage et le balisage ainsi que la conservation des passes de l'Escaut en aval d'*Anvers*, seront soumis à une surveillance commune, et que cette surveillance commune sera exercée par des Commissaires nommés à cet effet de part et d'autre.

Des droits de pilotage modérés seront fixés d'un commun accord, et ces droits seront les mêmes pour les navires de toutes les Nations.

En attendant et jusqu'à ce que ces droits soient arrêtés, il ne pourra être perçu des droits de pilotage élevés que ceux

tarief van 1829, voor de monden van de Maas, van de volle zee tot aan *Hellevoet* en van *Hellevoet* tot aan *Rotterdam*, zijn vastgesteld, naar evenredigheid van de afstanden. Het zal aan de keus van elk schip staan, dat zich langs de Schelde van uit de volle zee naar Belgie, of van Belgie naar volle zee begeeft, om zoodanigen loods te nemen als het zal verkiezen, en het zal dienvolgens aan beide de Landen vrijstaan, om langs den geheelen loop der Schelde en haren mond, de diensten voor het loodswezen te vestigen, die voor het verschaffen der loodsen noodzakelijk geoordeeld zullen worden. Al wat tot dié instellingen betrekking heeft, zal bij het, in overeenkomst met de hierachter volgende § 6, vast te stellen reglement worden bepaald. De dienst dezer instellingen zal onder het gemeenschappelijk toezigt staan, waarvan in het begin der tegenwoordige paragraaf melding is gemaakt. De beide Regeringen verbinden zich, ieder voor haar gedeelte der rivier, om de bevaarbare zeegaten van de Schelde en van hare monden te behouden, en daar de noodige tonnen en boeijen te plaatsen en te onderhouden.

§ 3. Er zal door de Nederlandsche Regering, op de vaart op de Schelde en hare monden, een eenig regt van *f* 1.50 per ton worden geheven, te weten: *f* 1.12 van de schepen, die, van uit de volle zee komende, de Wester-Schelde zullen opvaren, om zich langs de Schelde of door het Kanaal van *Terneuzen* naar Belgie te begeven; en van *f* 0.38 per ton van de schepen, die, langs de Schelde of door het Kanaal van *Terneuzen* uit Belgie komende, de Wester-Schelde zullen afvaren, om zich naar de volle zee te begeven. En opdat de gezegde schepen niet aan eenig onderzoek, noch eenige vertraging of eenigerhande hindernis op de Hollandsche reeden onderworpen kunnen worden, hetzij dezelve van uit de volle zee de Schelde opvaren, hetzij zij de Schelde afkomen, om zich naar de volle zee te begeven, zoo is overeengekomen, dat de heffing van het bovengemelde regt door de Nederlandsche Agenten te *Antwerpen* en te *Terneuzen* zal plaats hebben. Even zoo zullen de schepen, die uit volle zee aankomen, om zich langs de Wester-Schelde naar *Antwerpen* te begeven, en van, met betrekking tot den gezondheidstoestand, verdachte plaatsen komen,

qui ont été établis par le tarif de 1829 pour les bouches de la Meuse, depuis la pleine mer jusqu'à *Helvoet*, et de *Helvoet* jusqu'à *Rotterdam* en proportion des distances. Il sera au choix de tout navire se rendant de la pleine mer en Belgique, ou de la Belgique en pleine mer par l'Escaut, de prendre tel pilote qu'il voudra; et il sera loisible d'après cela aux deux Pays d'établir dans tout le cours de l'Escaut et à son embouchure, les services de pilotage qui seront jugés nécessaires pour fournir les pilotes. Tout ce qui est relatif à ces établissemens sera déterminé par le réglément à intervenir conformément au § 6 ci-après. Le service de ces établissemens sera sous la surveillance commune mentionnée au commencement du présent paragraphe. Les deux Gouvernemens s'engagent à conserver les passes navigables de l'Escaut et de ses embouchures et à y placer et y entretenir les balises et bouées nécessaires, chacun pour sa partie du fleuve.

§ 3. Il sera perçu par le Gouvernement des Pays - Bas sur la navigation de l'Escaut et de ses embouchures, un droit unique de fl. 1.50 par tonneau, savoir: fl. 1.12 pour les navires qui arrivant de la pleine mer, remonteront l'Escaut Occidental pour se rendre en Belgique par l'Escaut ou par le Canal de *Terneuze*, et de fl. 0.38 par tonneau des navires qui, arrivant de la Belgique par l'Escaut ou par le Canal de *Terneuze* descendront l'Escaut Occidental pour se rendre dans la pleine mer. Et afin que les dits navires ne puissent être assujétis à aucune visite, ni à aucun retard ou entrave quelconque dans les rades Hollandaises, soit en remontant l'Escaut de la pleine mer, soit en descendant l'Escaut pour se rendre en pleine mer, il est convenu, que la perception du droit susmentionné aura lieu par les Agens Néerlandais à *Anvers* et à *Terneuze*. De même les navires arrivant de la pleine mer pour se rendre à *Anvers* par l'Escaut Occidental, et venant d'endroits suspects sous le rapport sanitaire, auront la faculté de continuer leur route sans entrave ni retard, accompagnés d'un garde de santé, et de se rendre ainsi au lieu de leur destination. Les navires se rendant

de bevoegdheid hebben om, vergezeld van eene gezondheids-wacht, zonder verhindering of vertraging, de reis voort te zetten, en zich zoo naar de plaats hunner bestemming te begeven. De schepen, die zich van *Antwerpen* naar *Terneuzen* of omgekeerd begeven, of op de rivier zelve met de kustvaart of de vischvangst bezig houden (zoodanig, als de uitoefening van deze laatste in overeenkomst met de hierachter staande § 6 zal worden geregeld), zullen aan geenerlei regt onderworpen zijn.

§ 4. De tak der Schelde, die de Ooster-Schelde heet, bij de tegenwoordige plaatselijke gesteldheid niet tot de vaart van de volle zee naar *Antwerpen* en naar *Terneuzen*, en omgekeerd dienende, maar voor de vaart tusschen *Antwerpen* en den Rijn gebruikt wordende, zal, langs zijnen geheelen loop, met geene hoogere regten of tolgelden kunnen worden bezwaard, dan die volgens de tarieven van *Mentz*, van den 31sten Maart 1831, op de vaart van *Gorinchem* tot aan de volle zee worden geheven, naar evenredigheid der afftanden.

§ 5. Insgelijks is overeengekomen, dat de scheepvaart op de binnenwateren tusschen de Schelde en den Rijn, om van *Antwerpen* naar den Rijn te komen en omgekeerd, wederkeerig vrij zal blijven en slechts aan gematigde tolgelden zal worden onderworpen, die voor den handel der beide Landen dezelfde zullen zijn.

§ 6. Commisfarissen van wederzijden zullen binnen den tijd van eene maand te *Antwerpen* bijeenkomen, zoowel om het bedrag dier tolgelden bepaaldelijk en op eenen blijvenden voet vast te stellen, als om nopens een algemeen reglement, tot uitvoering der beschikkingen van het tegenwoordig artikel, overeen te komen, en om daarin de uitoefening van het regt der visfcherij en van den vischhandel over de geheele uitgestrektheid der Schelde, op den voet eener volkomene wederkeerigheid en gelijkheid, ten behoeve van de onderdanen der beide Landen, te begrijpen.

§ 7. Intusschen en tot den tijd der vaststelling van het gezegde reglement toe, zal de vaart op de Maas en hare takken geheel vrij blijven voor den handel der beide Landen, welke

d'*Anvers* à *Terneuze* et *vice versa*, ou faisant dans le fleuve même le cabotage ou la pêche (ainsi que l'exercice de celle-ci sera réglé en conséquence du § 6 ci-après), ne seront assujétis à aucun droit.

§ 4. La branche de l'Escaut dite l'Escaut Oriental ne servant point dans l'état actuel des localités à la navigation de la pleine mer à *Anvers* et à *Terneuze* et *vice versa*, mais étant employée à la navigation entre *Anvers* et le Rhin, celle-ci ne pourra être grévée dans tout son cours, de droits ou péages plus élevés, que ceux qui sont perçus d'après les tarifs de *Mayence* du 31 Mars 1831, sur la navigation de *Gorcum* jusqu'à la pleine mer, en proportion des distances.

§ 5. Il est également convenu, que la navigation des eaux intermédiaires entre l'Escaut et le Rhin pour arriver d'*Anvers* au Rhin et *vice versa*, restera réciproquement libre, et qu'elle ne sera assujétie qu'à des péages modérés, qui seront les mêmes pour le commerce des deux Pays.

§ 6. Des Commissaires se réuniront de part et d'autre à *Anvers* dans le délai d'un mois, tant pour arrêter le montant définitif et permanent de ces péages, qu'afin de convenir d'un réglément général pour l'exécution des dispositions du présent article, et d'y comprendre l'exercice du droit de pêche et du commerce de pêcherie dans toute l'étendue de l'Escaut sur le pied d'une parfaite réciprocité et égalité en faveur des sujets des deux Pays

§ 7. En attendant, et jusqu'à ce que le dit réglément soit arrêté, la navigation de la Meuse et de ses embranchemens restera libre au commerce des deux Pays, qui adopteront provi-

voorloopig daarvoor zullen aannemen de tarieven der overeenkomst nopens de vrije scheepvaart op den Rijn, den 31sten Maart 1831 te *Mentz* geteekend, alsmede de andere beschikkingen dier overeenkomst, voor zoo verre zij op de genoemde rivier toepasfelijk kunnen worden gemaakt.

§ 8. Indien natuurlijke gebeurtenissen of werken van kunst de in het tegenwoordig artikel aangewezenen wegen voor de scheepvaart voor het vervolg onbruikbaar mogten maken, zal de Nederlandsche Regering aan de Belgifche scheepvaart, ter vervanging der gezegde onbruikbaar gewordenen wegen voor de scheepvaart, andere zoodanige wegen, die even veilig en even goed en gemakkelijk zijn, aanwijzen.

Art. X.

Het gebruik der kanalen, die te gelijk de beide Landen doorsnijden, zal bij voortduring vrij en aan de ingezetenen daarvan gemeen zijn. Het is de bedoeling, dat zij wederkeerig en op dezelfde voorwaarden daarvan genot zullen hebben, en dat van weërszijden slechts gematigde regten voor de vaart op die kanalen zullen worden geheven.

Art. XI.

De handelsgemeenschap door de steden *Maastricht* en *Sittard* zal geheel vrij blijven, en onder geenerlei voorwendfel belemmerd kunnen worden.

Het gebruik der wegen, die deze beide steden doorloopen en naar de grenzen van Duitschland geleiden, zal slechts aan de betaling van een matig tolgeld, voor het onderhoud dier wegen, onderworpen zijn, op zoodanig eene wijze, dat de transito-handel aldaar geenerlei hinderpaal kunne ondervinden, en dat die wegen, door middel der bovengemelde tolgelden, in eenen goeden en dien handel gerijvenden staat onderhouden worden.

Art. XII.

Ingeval er in België een nieuwe weg mogt zijn aangelegd, of een nieuw kanaal zijn gegraven, tegenover het Hollandsche

soirement à cet égard les tarifs de la convention signée le 31 Mars 1831 à *Mayence* pour la libre navigation du Rhin, ainsi que les autres dispositions de cette convention, en autant qu'elles pourront s'appliquer à ladite rivière.

§ 8. Si des événemens naturels, ou des travaux d'art venaient par la suite à rendre impraticables les voies de navigation indiquées au présent article, le Gouvernement des Pays-Bas assignera à la navigation Belge d'autres voies aussi sûres et aussi bonnes et commodes, en remplacement desdites voies de navigation devenues impraticables.

Art. X.

L'usage des canaux qui traversent à la fois les deux Pays, continuera d'être libre et commun à leurs habitans. Il est entendu, qu'ils en jouiront réciproquement et aux mêmes conditions, et que de part et d'autre il ne sera perçu sur la navigation desdits canaux que des droits modérés.

Art. XI.

Les communications commerciales par la ville de *Maestricht* et par celle de *Sittard*, resteront entièrement libres, et ne pourront être entravées sous aucun prétexte.

L'usage des routes qui, en traversant ces deux villes, conduisent aux frontières d'Allemagne, ne sera assujéti qu'au paiement de droits de barrière modérés pour l'entretien de ces routes, de telle sorte, que le commerce de transit n'y puisse éprouver aucun obstacle, et que moyennant les droits ci-dessus mentionnés, ces routes soient entretenues en bon état, et propres à faciliter ce commerce.

Art. XII.

Dans le cas où il aurait été construit en Belgique une nouvelle route, ou creusé un nouveau canal, qui aboutirait à la

kanton *Sittard*, aan de Maas uitkomende, zoude het aan België vrijstaan, om aan Holland te vragen, hetwelk zulks in deze veronderstelling niet zoude weigeren, dat gezegde weg of gezegde vaart, in overeenkomst met hetzelfde plan, geheel en al op kosten en voor rekening van België, door het kanton *Sittard* heen, tot aan de grenzen van Duitschland verlengd wierden. Deze weg of dit kanaal, die alleen tot het onderhouden van handelsgemeenschap zouden kunnen dienen, zouden, ter keuze van Holland, aangelegd worden, hetzij door Ingenieurs en werklieden, welke België gemagtigd zoude worden daarvoor in het kanton *Sittard* te gebruiken, hetzij door Ingenieurs en werklieden, die Holland zoude leveren, en die, op kosten van België, de bepaalde werken zouden aanleggen; alles zonder eenig bezwaar voor Holland en zonder benadeeling der uitsluitende regten van souvereiniteit op het grondgebied, hetwelk de bedoelde weg of het kanaal zoude doorfnijden.

De beide partijen zouden met gemeen overleg het bedrag en de wijze van heffing der regten en tolgelden regelen, die op zoodanigen weg of kanaal zouden worden geheven.

Art. XIII.

§ 1. Te rekenen van den 1sten Januarij 1839 zal België, uit hoofde der verdeeling van de openbare schulden van het Koninkrijk der Nederlanden, met eene som van vijf millioen Nederlandsche guldens aan jaarijksche renten belast blijven, waarvan de kapitalen van het debet des Amsterdamschen grootboeks of van het debet der Algemeene Rijkskas van het Koninkrijk der Nederlanden, op het debet van het Belgische grootboek zullen worden overgebracht.

§ 2. De kapitalen en renten, die, ten gevolge der voorgaande paragraaf, tot een gezamenlijk bedrag van 5,000,000 Nederlandsche guldens jaarijksche renten op het debet van het Belgische grootboek zullen worden overgebracht en ingeschreven, zullen geacht worden een gedeelte der nationale Belgische schuld uit te maken; en België verbindt zich, om noch voor het tegenwoordige, noch voor de toekomst, eenig onderscheid te maken tusschen dat gedeelte zijner openbare schuld, hetwelk

Meuse vis-à-vis le canton Hollandais *Sittard*, alors il serait loisible à la Belgique de demander à la Hollande, qui ne s'y refuserait pas dans cette supposition, que ladite route ou ledit canal fussent prolongés d'après le même plan entièrement aux frais et dépens de la Belgique, par le canton de *Sittard* jusqu'aux frontières d'Allemagne. Cette route ou ce canal qui ne pourraient servir que de communication commerciale, seraient construits, au choix de la Hollande, soit par des Ingénieurs et ouvriers que la Belgique obtiendrait l'autorisation d'employer à cet effet dans le canton de *Sittard*, soit par des Ingénieurs et ouvriers que la Hollande fournirait, et qui exécuteraient, aux frais de la Belgique, les travaux convenus; le tout sans charge aucune pour la Hollande, et sans préjudice de ses droits de souveraineté exclusifs sur le territoire que traverserait la route ou le canal en question.

Les deux parties fixeraient d'un commun accord le montant et le mode de perception des droits et péages, qui seraient prélevés sur cette même route ou canal.

Art. XIII.

§ 1. A partir du premier Janvier 1839 la Belgique, du chef du partage des dettes publiques du Royaume des Pays-Bas, restera chargée d'une somme de cinq millions de florins des Pays-Bas, de rente anuelle, dont les capitaux seront transférés du débet de grand-livre d'*Amsterdam*, ou du débet du Trésor Général du Royaume des Pays-Bas, sur le débet du grand-livre de la Belgique.

§ 2. Les capitaux transférés et les rentes inscrites sur le débet du grand-livre de la Belgique, par suite du paragraphe précédent, jusqu'à la concurrence de la somme totale de 5,000,000 florins des Pays-Bas de rente annuelle, seront considérés comme faisant partie de la dette nationale Belge; et la Belgique s'engage à n'admettre ni pour le présent, ni pour l'avenir, aucune distinction entre cette portion de sa dette publique, provenant de sa réunion avec

uit zijne vereeniging met Holland voortvloeit, en alle andere reeds gemaakte of nog te maken nationale Belgifche fchuld.

§ 3. De afbetaling der hierboven vermelde fom van 5,000,000 Nederlandfche guldens aan jaarlijkfche renten zal regelmatig van halfjaar tot halfjaar, hetzij te *Brusfel*, hetzij te *Antwerpen*, in gereed geld plaats hebben, zonder eenige korting, van welken aard die ook mogt zijn, noch voor het tegenwoordige, noch voor de toekomst.

§ 4. Door middel van de vestiging der gezegde fom van 5,000,000 guldens aan jaarlijkfche renten, zal Belgie van alle verplichting jegens Holland, uit hoofde der verdeeling van de openbare fchuld van het Koningrijk der Nederlanden, ontlast zijn.

§ 5. Wederzijds benoemde Commisfariften zullen, binnen een tijdsverloop van veertien dagen, in de stad *Utrecht* bijeenkomen, ten einde zich met de overdragt der kapitalen en renten bezig te houden, die, uit hoofde van de verdeeling der openbare fchulden van het Koningrijk der Nederlanden, tot een bedrag van 5,000,000 guldens aan jaarlijkfche renten ten laste van Belgie moeten komen. Zij zullen zich ingelijks bezig houden met de uitlevering van alle archieven, kaarten, plans en papieren, van welken aard ook, die aan Belgie toebehooren, of deszelfs beheer betreffen.

Art. XIV.

De haven van *Antwerpen* zal, in overeenkomst met de bepalingen van art. XV van het verdrag van *Parijs*, van den 30ften Mei 1814, bij voortdoring alleen eene handelshaven blijven.

Art. XV.

De werken van openbaar of bijzonder nut, zoo als vaarten, wegen of andere van foortgelijken aard, die geheel of gedeeltelijk op kosten van het Koningrijk der Nederlanden aangelegd zijn, zullen, met de daaraan verknochte baten en lasten, aan het Land toebehooren, waarin zij gelegen zijn.

Het blijft de bedoeling, dat de kapitalen, die voor het aan-

la Hollande, et toute autre dette nationale Belge, déjà créée, ou à créer.

§ 3. L'acquittement de la somme de rentes annuelles ci-dessus mentionnées de 5,000,000 florins des Pays-Bas aura lieu régulièrement de semestre en semestre, soit à *Bruxelles*, soit à *Anvers*, en argent comptant, sans déduction aucune de quelque nature que ce puisse être, ni pour le présent, ni pour l'avenir.

§ 4. Moyennant la création de ladite somme de rentes annuelles de 5,000,000 florins, la Belgique se trouvera déchargée envers la Hollande de toute obligation du chef du partage des dettes publiques du Royaume des Pays-Bas.

§ 5. Des Commissaires nommés de part et d'autre se réuniront dans le délai de quatorse jours en la ville d'*Utrecht*, afin de procéder au transfert des capitaux et rentes, qui, du chef du partage des dettes publiques du Royaume des Pays-Bas, doivent passer à la charge de la Belgique, jusqu'à la concurrence de 5,000,000 florins de rente annuelle. Ils procéderont aussi à l'extradition des archives, cartes, plans et documens quelconques appartenant à la Belgique ou concernant son administration.

Art. XIV.

Le port d'*Anvers*, conformément aux stipulations de l'article XV du traité de *Paris*, du 30 Mai 1814, continuera d'être uniquement un port de commerce.

Art. XV.

Les ouvrages d'utilité publique ou particulière, tels que canaux, routes ou autres de semblable nature, construits en tout ou en partie aux frais du Royaume des Pays-Bas, appartiendront, avec les avantages et les charges qui y sont attachés au Pays, où ils sont situés.

Il reste entendu que les capitaux empruntés pour la construc-

leggen dezer werken opgenomen en daarop bepaaldelijk gevestigd zijn, onder de voorzegde lasten zullen worden begrepen, voor zoo verre zij nog niet afgelost zijn, en zonder dat de reeds gedane aflossingen aanleiding tot verevening kunnen geven.

Art. XVI.

Het beslag, hetwelk in België, gedurende de onlusten, om staatkundige redenen, op eenige patrimoniële goederen en domeinen gelegd mogt zijn, zal zonder de minste vertraging worden opgeheven, en het genot der gezegde goederen en domeinen zal onmiddellijk aan de wettige eigenaars worden teruggegeven.

Art. XVII.

De ingezetenen en eigenaars in de beide Landen, waarvan de afscheiding ingevolge de tegenwoordige artikelen plaats heeft, zullen, indien zij hunne woonplaats van het eene Land naar het andere overbrengen willen, de vrijheid bezitten, om gedurende twee jaren over hunne roerende en onroerende goederen, van welken aard die ook mogen zijn, te beschikken, die te verkoopen, en de opbrengst van dien verkoop, hetzij in gereed geld, hetzij in andere waarden, over te brengen, zonder daarin belemmering te ontmoeten of andere regten te betalen, dan de zoodanige, welke thans in de beide Landen in werking zijn voor den overgang en de overdracht van goederen.

Het is de bedoeling, dat, voor het tegenwoordige en toekomstige, afstand gedaan wordt van het heffen van eenig albinatus- en detractusregt, ten aanzien van de personen en goederen der Hollanders in België, en der Belgen in Holland.

Art. XVIII.

De hoedanigheid van gemengde onderdanen, voor zoo ver de eigendommen betreft, zal erkend en gehandhaafd worden.

Art. XIX.

De bepalingen der artikelen XI tot XXI ingesloten van het verdrag, hetwelk den 3den Mei 1815 tusfchen Oostenrijk en Rusland gesloten is, en een wezenlijk deel uitmaakt van de

tion de ces ouvrages, et qui y sont spécialement affectés, seront compris dans lesdites charges pour autant qu'ils ne sont pas encore remboursés, et sans que les remboursements déjà effectués puissent donner lieu à liquidation.

Art. XVI.

Les séquestres qui auraient été mis en Belgique, pendant les troubles, pour cause politique, sur des biens et domaines patrimoniaux quelconques, seront levés sans nul retard, et la jouissance des biens et domaines susdits sera immédiatement rendue aux légitimes propriétaires.

Art. XVII.

Dans les deux Pays, dont la séparation a lieu en conséquence des présens articles, les habitans et propriétaires, s'ils veulent transférer leur domicile d'un Pays à l'autre, auront la liberté de disposer pendant deux ans de leur propriété, meubles ou immeubles, de quelque nature qu'elles soient, de les vendre, et d'emporter le produit de ces ventes, soit en numéraire, soit en autres valeurs, sans empêchement ou acquittement de droits, autres que ceux qui sont aujourd'hui en vigueur dans les deux Pays pour les mutations et transfers.

Il est entendu, que renonciation est faite, pour le présent et pour l'avenir, à la perception de tout droit d'aubaine et de détraction sur les personnes et sur les biens des Hollandais en Belgique et des Belges en Hollande.

Art. XVIII.

La qualité de sujet mixte, quant à la propriété, sera reconnue et maintenue.

Art. XIX.

Les dispositions des articles XI jusqu'à XXI inclusivement du traité conclu entre l'Autriche et la Russie, le 3 Mai 1815, qui fait partie intégrante de l'acte général du Congrès de Vienne,

algemeene acte van het Congres van *Weenen*, welke bepalingen betrekking hebben tot de eigenaars van goederen in beide de Staten, tot de keuze van domicilie, welke zij verplicht zijn te doen, tot de regten, welke zij als onderdanen van den eenen of den anderen Staat zullen uitoefenen, en tot de betrekkingen van nabuurschap in de eigendommen, welke door de grenzen doorsneden worden, zullen worden toegepast op de eigenaars en op de eigendommen, die zich in Holland, in het Groot-Hertogdom Luxemburg, of in Belgie, in de gevallen zullen bevinden, voorzien bij de voormelde bepalingen der Weener Congres-acten.

Het is de bedoeling, dat de delfstoffelijke voortbrengfelen begrepen zijn onder de voortbrengfelen van den grond, die in art. 20 van het boven aangehaald verdrag van den 3den Mei 1815 worden vermeld. Daar, van nu af aan, de albinatus- en detractusregten tusfchen Holland, het Groot-Hertogdom Luxemburg en Belgie afgeschaft zijn, zoo is het de bedoeling, dat de zoodanige der bovenvermelde bepalingen, welke op de albinatus- en detractusregten betrekking mogten hebben, gerekend zullen worden in de drie Landen nietig en zonder kracht te zijn.

Art. XX.

In de Gewesten, welke van heerschappij veranderen, zal niemand, uit eenigerlei hoofde van regtfreesfche of middellijke deelneming, op wat wijze ook, aan de staatkundige gebeurtenissen, vervolgd of verontrust kunnen worden.

Art. XXI.

De pensioenen, wachtgelden en tractementen van nonactiviteit en reforme, zullen in het vervolg, van weërszijden, aan alle titularisfen, zoo burgerlijke als militaire, uitbetaald worden, die daarop, in overeenkomst met de wetten, vóór den 1ften November 1830 in werking geweest, regt hebben.

Men is overeengekomen, dat de bovengemelde pensioenen en tractementen der regthebbenden, die geboren zijn op het grondgebied, hetwelk thans Belgie uitmaakt, ten laste van de Belgische fchatkist zullen blijven, en de pensioenen en tractementen

dispositions relatives aux propriétaires mixtes, à l'élection de domicile, qu'ils sont tenus de faire, aux droits qu'ils exerceront comme sujets de l'un ou de l'autre État, et aux rapports de voisinage dans les propriétés coupées par les frontières, seront appliquées aux propriétaires ainsi qu'aux propriétés, qui, en Hollande, dans le Grand-Duché de Luxembourg, ou en Belgique, se trouveront dans les cas prévus par les susdites dispositions des actes du Congrès de Vienne.

Il est entendu, que les productions minérales sont comprises dans les productions du sol mentionnées dans l'article 20 du traité du 3 Mai 1815 sus-allégué. Les droits d'aubaine et de détraction étant abolis dès à présent entre la Hollande, le Grand-Duché de Luxembourg et la Belgique, il est entendu que, parmi les dispositions ci-dessus mentionnées, celles qui se rapporteraient aux droits d'aubaine et de détraction, seront censées nulles et sans effet dans les trois Pays.

Art. XX.

Personne dans les Pays qui changent de domination, ne pourra être recherché ni inquiété en aucune manière, pour cause quelconque de participation directe ou indirecte aux événemens politiques.

Art. XXI.

Les pensions et traitemens d'attente, de non-activité et de réforme, seront acquittés à l'avenir de part et d'autre, à tous les titulaires, tant civils que militaires, qui y ont droit conformément aux lois en vigueur avant le 1 Novembre 1830.

Il est convenu, que les pensions et traitemens susdits des titulaires nés sur les territoires qui constituent aujourd'hui la Belgique, resteront à la charge du trésor Belge, et les pensions et traitemens des titulaires nés sur les territoires qui con-

der regthebbenden, welke geboren zijn op het grondgebied, hetwelk thans het Koninkrijk der Nederlanden vormt, ten laste der Nederlandsche schatkist.

Art. XXII.

Al de vorderingen der Belgische onderdanen ten laste van bijzondere instellingen, zoo als weduwenfondsen en fondsen bekend onder de naamen van legesfondsen en burgerlijke en militaire pensioenfondsen, zullen door de in art. XIII vermelde gemengde Commissie onderzocht en bevestigd worden, overeenkomstig den inhoud der reglementen van die fondsen of kasfen.

De gestorte borgtogten, gelijk mede de stortingen door Belgische rekenplichtigen gedaan, de geregtelijke depots en de geconfigioneerde gelden, zullen insgelijks aan de daarop regthebbenden, op vertoon hunner bescheiden, teruggegeven worden.

Indien Belgische onderdanen, uit hoofde der verevening van den zoogenaamden Franschen achterstand, nog regten van inschrijving hadden te doen gelden, zullen de vorderingen deswege insgelijks door de gezegde Commissie onderzocht en verevend worden.

Art. XXIII.

De vonnissen in burgerlijke of handelszaken gewezen, de acten van den burgerlijken stand, en de acten voor een Notaris of ander openbaar ambtenaar verleden tijdens het Belgische beheer, in die gedeelten van Limburg en het Groot-Hertogdom Luxemburg, welke weder in het bezit van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, zullen worden gesteld, zullen in derzelver kracht en werking worden gehandhaafd.

Art. XXIV.

Onmiddellijk na de uitwisseling der bekrachtigingen van het tusschen de beide partijen tot stand te brengen verdrag, zullen de noodige bevelen aan de Bevelhebbers der wederzijdsche krijgsbenden worden toegezonden, om het grondgebied, de steden, plaatsen en oorden te ontruimen, die van heerschappij veranderen. De burgerlijke Overheden zullen tevens te gelijker

stituent aujourd'hui le Royaume des Pays - Bas , à celle du trésor Néerlandais.

Art. XXII.

Toutes les réclamations des sujets Belges sur des établissemens particuliers , tels que fonds de veuves et fonds connus sous la dénomination de fonds de léges , et de la caisse des retraites civiles et militaires , seront examinées par la Commission mixte , dont il est question dans l'art. XIII , et résolues d'après la teneur des réglemens qui régissent ces fonds ou caisses.

Les cautionnemens fournis , ainsi que les versemens faits par les comptables Belges , les dépôts judiciaires , et les consignations , seront également restitués aux titulaires sur la présentation de leurs titres.

Si du chef des liquidations dites Françaises , des sujets Belges avaient encore à faire valoir des droits d'inscription , ces réclamations seront également examinées et liquidées par ladite Commission.

Art. XXIII.

Seront maintenus dans leur force et vigueur les jugemens rendus en matière civile et commerciale , les actes de l'état civil , et les actes passés devant Notaire ou autre officier public sous l'administration Belge , dans les parties du Limbourg et du Grand-Duché de Luxembourg , dont Sa Majesté le Roi des Pays-Bas , Grand-Duc de Luxembourg , va être remis en possession.

Art. XXIV.

Aussitôt après l'échange des ratifications du traité à intervenir entre les deux parties , les ordres nécessaires seront envoyés aux Commandans des troupes respectives , pour l'évacuation des territoires , villes , places et lieux , qui changent de domination. Les Autorités civiles y recevront aussi , en même temps , les ordres nécessaires pour la remise

tijd de noodige bevelen ontvangen, om dat grondgebied, die steden, plaatsen en oorden aan de van weerszijden daartoe te benoemen Commisfarissen over te geven.

Deze ontruiming en deze overgave zullen in diervoege plaats hebben, dat zij binnen den tijd van veertien dagen, of, zoo mogelijk, vroeger afgehoopen zijn.

(*l. S.*) DEDEL. (*l. S.*) SENFFT.

(*l. S.*) H. SEBASTIANI.

(*l. S.*) PALMERSTON.

(*l. S.*) BÜLOW.

(*l. S.*) Pozzo di Borgo.

De Minister van Buitenlandsche Zaken verklaart, dat het bovenstaande tractaat, benevens de daarbij behoorende annexe, door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden is bekrachtigd den 26sten Mei 1839, en door Hunne Keizerlijke en Koninklijke Majesteiten van Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittanie, Pruisfen en Rusland, den 19den, 18den, 22sten, 20sten en 6den Mei te voren; mitsgaders dat de wederzijdse uitwisfeling van de acten van bekrachtiging den 8sten Junij 1839, te *Londen*, heeft plaats gehad.

VERSTOLK VAN SOELEN.

AN. XXIV.

Après avoir lu les articles de la Convention, les deux Parties, les officiers généraux et les Commandans des troupes respectives, ont signé et apposé leurs signatures et sceaux sur les copies de la Convention, et ont déclaré que les copies de la Convention, ainsi signées et scellées, ont été lues et entendues par les officiers civils et militaires, et que tout a été fait conformément à ce qui est prescrit dans la Convention, et que les officiers généraux et les Commandans des troupes respectives, ont déclaré que les copies de la Convention, ainsi signées et scellées, ont été lues et entendues par les officiers civils et militaires, et que tout a été fait conformément à ce qui est prescrit dans la Convention.

6

X. 1839.

de ces territoires, villes, places et lieux aux Commissaires qui seront désignés à cet effet de part et d'autre.

Cette évacuation et cette remise s'effectueront de manière à pouvoir être terminées dans l'espace de quinze jours, au plus-tôt, si faire se peut.

(I. S.) DEDEL. (I. S.) SENFFT.

(I. S.) H. SEBASTIANI.

(I. S.) PALMERSTON.

(I. S.) BÜLOW.

(I. S.) POZZO DI BORGIO.

Vertaling.

IN NAAM DER ZREER HEILIGE EN ONDEELBARE DRIE-EENHEID.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, en Zijne Majesteit de Koning der Belgen, in overweging nemende Hunne tractaten, gesloten met de Hoven van Oostenrijk, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruisfen en Rusland, te weten: door Zijne Majesteit den Koning der Belgen den 15den November 1831, en door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, op heden, hebben Hunne gezegde Majesteiten voor Hunne Gevolmagtigden benoemd, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, den Heer SALOMON DEDEL, Commandeur der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Commandeur der Zweedsche Orde van de Poolster, Hoogstdeszelfs buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister bij Hare Britsche Majesteit;

En Zijne Majesteit de Koning der Belgen, den Heer SYLVANUS VAN DE WEYER, Hoogstdeszelfs buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister bij Hare Britsche Majesteit, Officier van de Leopolds-Orde, Grootkruis van de Orde van Ernst van Saxon, van de Orde van den Toren en van het Zwaard, van de Militaire en Godsdienstige Orde der Heiligen Maurits en Lazarus, Commandeur der Koninklijke Orde van het Legioen van Eer, enz., enz.

Dewelke, na elkander hunne in goeden en behoorlijken staat bevonden volmagten te hebben medegedeeld, nopens de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. I.

Het Belgische grondgebied zal zamengesteld zijn uit de Provinciën:

Zuid-Brabant,
Luik,
Namen,
Henegouwen,

AU NOM DE LA TRÈS-SAINTE ET INDIVISIBLE TRINITÉ.

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, et Sa Majesté le Roi des Belges, prenant en considération leurs traités conclus avec les Cours d'Autriche, de France, de la Grande Bretagne, de Prusse et de Russie, savoir: par Sa Majesté le Roi des Belges le 15 Novembre 1831, et par Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, en ce jour, leurs dites Majestés ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, le Sieur SALOMON DEDEL, Commandeur de l'Ordre du Lion Néerlandais, Commandeur de l'Ordre de l'Etoile Polaire de Suède, Son Envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaires près Sa Majesté Britannique;

Et Sa Majesté le Roi des Belges, le Sieur SYLVAIN VAN DE WEYER, Son Envoyé extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté Britannique, Officier de l'Ordre de Léopold, Grandcroix de l'Ordre d'Ernest de Saxe, de l'Ordre de la Tour et de l'Epée, de l'Ordre Militaire et Religieux des Saints Maurice et Lazare, Commandeur de l'Ordre Royal de la Légion d'Honneur, etc., etc.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins-pouvoirs trouvés en bonne et dîte forme, sont convenus des articles suivants:

Art. I.

Le territoire Belge se composera des Provinces de:

Brabant Méridional,

Liège,

Namur,

Hainaut,

West-Vlaanderen ,

Oost-Vlaanderen ,

Antwerpen, en

Limburg ;

zoodanig als dezelve behoord hebben tot het in 1815 gevestigde Koningrijk der Nederlanden , met uitzondering van de districten der provincie Limburg , aangewezen in art. IV.

Het Belgisch grondgebied zal bovendien bevatten dat gedeelte van het Groot-Hertogdom Luxemburg , hetwelk in art. II wordt aangeduid.

Art. II.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden , Groot - Hertog van Luxemburg , stemt er in toe , dat , in het Groot - Hertogdom Luxemburg , de grenzen van het Belgische grondgebied zoodanig zullen zijn , als dezelve hieronder zullen omschreven worden :

Te beginnen van de Franfche grenzen af , tusfchen *Rodange* , hetwelk aan het Groot - Hertogdom Luxemburg zal blijven , en *Athus* , hetwelk aan België zal behooren , zal er , volgens de hierbij gevoegde kaart , eene lijn getrokken worden , welke den weg van *Arlon* naar *Longwy* , de stad *Arlon* met haar gebied , en den weg van *Arlon* naar *Bastogne* aan België latende , tusfchen *Mesfancy* , hetwelk op Belgisch grondgebied zal liggen , en *Clemancy* , hetwelk aan het Groot - Hertogdom Luxemburg zal verblijven , op *Steinfort* zal aanloopen , welke plaats insgelijks aan het Groot - Hertogdom zal verblijven ; van *Steinfort* zal deze lijn in de rigting van *Eifchen* , *Hebus* , *Guirsch* , *Oberpahlen* , *Grende* , *Nothomb* , *Parette* en *Perlé* , tot aan *Martelange* verlengd worden ; moettende *Hebus* , *Guirsch* , *Grende* , *Nothomb* en *Parette* aan België , en *Eifchen* , *Oberpahlen* , *Perlé* en *Martelange* aan het Groot - Hertogdom behooren ; van *Martelange* zal gezegde lijn den loop der *Sure* , welker dalweg de grensfcheiding tusfchen de beide Staten zal uitmaken , afwaarts volgen , tot tegenover *Tintange* , van waar dezelve in de regstmogelijke rigting tot aan de tegenwoordige grens van het arondisfement van *Diekirch* verlengd worden en doorgaan zal

Flandre Occidentale,

Flandre Orientale,

Anvers, et

Limbourg ;

telles qu'elles ont fait partie du Royaume des Pays-Bas constitué en 1815, à l'exception des districts de la province de Limbourg désignés dans l'article IV.

Le territoire Belge comprendra en outre la partie du Grand-Duché de Luxembourg indiquée dans l'article II.

Art. II.

Sa Majesté le Roi des Pays - Bas , Grand - Duc de Luxembourg, consent à ce que dans le Grand - Duché de Luxembourg, les limites du territoire Belge soient telles qu'elles vont être décrites ci-dessous :

A partir de la frontière de France entre *Rodange*, qui restera au Grand - Duché de Luxembourg, et *Athus*, qui appartiendra à la Belgique, il sera tiré d'après la carte ci-jointe, une ligne qui, laissant à la Belgique la route d'*Arlon* à *Longwy*, la ville d'*Arlon* avec sa banlieue, et la route d'*Arlon* à *Bastogne*, passera entre *Messancy*, qui sera sur le territoire Belge, et *Clemancy*, qui restera au Grand - Duché de Luxembourg, pour aboutir à *Steinfort*, lequel endroit restera également au Grand - Duché ; de *Steinfort* cette ligne sera prolongée dans la direction d'*Eischen*, de *Hebus*, *Guirsch*, *Oberpahlen*, *Grende*, *Nothomb*, *Parette* et *Perlé*, jusqu'à *Martelange* ; *Hebus*, *Guirsch*, *Grende*, *Nothomb* et *Parette*, devant appartenir à la Belgique, et *Eischen*, *Oberpahlen*, *Perlé* et *Martelange* au Grand - Duché. De *Martelange*, ladite ligne descendra le cours de la *Sure*, dont le thalweg servira de limite entre les deux Etats, jusque vis - à - vis *Tintange*, d'où elle sera prolongée aussi directement que possible vers la frontière actuelle de l'arrondissement de *Diekirch*, et passera entre *Surret*, *Harlange*, *Tarchamps*, qu'elle laissera au Grand - Duché de Luxembourg, et *Honville*, *Livarchamps* et *Loutremage*, qui feront partie du territoire Belge : atteignant ensuite, aux environs de *Doncols* et de *Soulez*, qui resteront au Grand - Duché,

tusfchen *Surret*, *Harlange*, *Tarchamps*, die zij aan het Groot-Hertogdom Luxemburg zal laten, en *Honville*, *Livarchamps* en *Loutremange*, welke tot het Belgisch grondgebied zullen behooren; vervolgens in de omstreken van *Doncols* en *Soulez*, welke aan het Groot-Hertogdom zullen verblijven, de tegenwoordige grens van het arrondissement *Diekirch* bereikende, zal de bedoelde lijn de gezegde grens volgen tot aan die van het Pruisfisch grondgebied. Al het grondgebied, al de fteden, plaatfen en oorden, ten westen van deze lijn gelegen, zullen aan Belgie behooren, en al het grondgebied, al de fteden, plaatfen en oorden, ten oosten van diezelfde lijn gelegen, zullen bij voortduring aan het Groot-Hertogdom Luxemburg blijven toebehooren.

Het is de bedoeling, dat de Commisfarisfen voor de grensfcheiding, waarvan in art. VI wordt melding gemaakt, deze lijn trekkende, en zich zoo veel mogelijk gedragende aan de omschrijving, welke hierboven daarvan gemaakt is, alsmede aan de aanwijzingen op de kaart, welke, ter meerdere duidelijkheid, bij het tegenwoordig artikel gevoegd is, zoowel op de plaatfelijke gesteldheid als op het gerijf, hetwelk aan beide zijden daaruit zal kunnen voortvloeijen, acht zullen slaan.

Art. III.

Voor het gebied, bij het vorig artikel afgestaan, zal aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, eene fchadeloosftelling in grondgebied in de provincie Limburg worden aangewezen.

Art. IV.

Ter uitvoering van dat gedeelte van art. I, hetwelk betrekking heeft op de provincie Limburg, en ten gevolge van den afstand van grondgebied dien Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, in art. II doet, zal gezegde Zijne Majesteit, hetzij in deszelfs hoedanigheid als Groot-Hertog van Luxemburg, hetzij om met Holland verenigd te worden, de landftreken bezitten, waarvan de grenzen hieronder worden aangewezen:

la frontière actuelle de l'arrondissement de *Diekirch*, la ligne en question suivra ladite frontière, jusqu'à celle du territoire Prussien. Tous les territoires, villes, places et lieux situés à l'ouest de cette ligne, appartiendront à la Belgique, et tous les territoires, villes, places et lieux situés à l'est de cette même ligne, continueront d'appartenir au Grand-Duché de Luxembourg.

Il est entendu, qu'en traçant cette ligne, et en se conformant autant que possible à la description qui en a été faite ci-dessus, ainsi qu'aux indications de la carte, jointe pour plus de clarté au présent article, les Commissaires-démarcateurs, dont il est fait mention dans l'art. VI, auront égard aux localités, ainsi qu'aux convenances qui pourront en résulter mutuellement.

Art. III.

Pour les cessions faites dans l'article précédent, il sera assigné à Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, une indemnité territoriale dans la province de Limbourg.

Art. IV.

En exécution de la partie de l'art. I, relative à la province de Limbourg, et par suite des cessions, que Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, fait dans l'art. II, Sa dite Majesté possédera, soit en Sa qualité de Grand-Duc de Luxembourg, soit pour être réunis à la Hollande, les territoires, dont les limites sont indiquées ci-dessous :

- 1°. *Op den regter oever der Maas*: Bij de voormalige Hollandfche enclaves op gezegden oever in de provincie Limburg, zullen gevoegd worden de districten dierzelfde provincie op denzelfden oever, welke in 1790 niet aan de Staten-Generaal toebehoorden, in dier voege, dat het gedeelte der tegenwoordige provincie Limburg, hetwelk op den regter oever der Maas gelegen, en tusschen deze rivier ten westen, de grenzen van het Pruisfisch grondgebied ten oosten, de tegenwoordige grens der provincie Luik ten zuiden, en Hollandsch Gelderland ten noorden begrepen is, voortaan geheel en al aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden zal toebehooren, hetzij in deszelfs hoedanigheid als Groot-Hertog van Luxemburg, hetzij om met Holland vereenigd te worden.
- 2°. *Op den linker oever der Maas*: Te beginnen van het zuidelijkste punt der Hollandfche provincie Noord-Brand, zal er, volgens de hierbij gevoegde kaart, eene lijn getrokken worden, welke, boven *Wessem*, tusschen deze plaats en *Stevenswaardt*, op de Maas zal uitloopen, ter plaatse alwaar zich op den linker Maas-oever de grenzen der tegenwoordige arrondisfementen van *Roermonde* en *Maastricht* aanraken; in dier voege, dat *Bergerot*, *Stamproy*, *Neer-Itteren*, *Ittervoort* en *Thorn* met derzelver gebied, gelijk mede al de andere plaatsen ten noorden van deze lijn gelegen, een deel van het Hollandfche grondgebied zullen uitmaken.

De voormalige Hollandfche enclaves in de provincie *Limburg* op den linker Maas-oever zullen aan Belgie toebehooren, met uitzondering van de stad *Maastricht*, welke met een gebied van 1200 vademen in de doorsnede, te rekenen van het uitwendig glacis der vesting op gezegden oever van die rivier, bij voortdoring in volle fouvereiniteit en eigendom door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden zal worden bezeten.

Art. V.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, zal zich met het Duitsche Bondgenootfchap en de Agnaten van het Huis van Nasfau verstaan over de toe-

1°. *Sur la rive droite de la Meuse* : Aux anciennes enclaves Hollandaises sur ladite rive dans la province de Limbourg, seront joints les districts de cette même province. sur cette même rive, qui n'appartenaient pas aux Etats - Généraux en 1790, de façon que la partie de la province actuelle de Limbourg, située sur la rive droite de la Meuse, et comprise entre ce fleuve à l'ouest, la frontière du territoire Prussien à l'est, la frontière actuelle de la province de Liège au midi, et la Gueldre Hollandaise au nord, appartiendra désormais toute entière à Sa Majesté le Roi des Pays - Bas, soit en Sa qualité de Grand - Duc de Luxembourg, soit pour être réunie à la Hollande.

2°. *Sur la rive gauche de la Meuse* : A partir du point le plus méridional de la province Hollandaise du Brabant Septentrional, il sera tiré, d'après la carte ci-jointe, une ligne, qui aboutira à la Meuse au-dessus de *Wessem*, entre cet endroit et *Stevenswaardt*, au point où se touchent, sur la rive gauche de la Meuse, les frontières des arrondissemens actuels de *Ruremonde* et de *Maestricht*, de manière que *Bergerot*, *Stamproy*, *Neer-Itteren*, *Ittervoort* et *Thorn*, avec leurs banlieues, ainsi que tous les autres endroits situés au nord de cette ligne, feront partie du territoire Hollandais.

Les anciennes enclaves Hollandaises dans la province de Limbourg, sur la rive gauche de la Meuse, appartiendront à la Belgique, à l'exception de la ville de *Maestricht*, laquelle, avec un rayon de territoire de douze cents toises, à partir du glacis extérieur de la place sur ladite rive de ce fleuve, continuera d'être possédée en toute souveraineté et propriété par Sa Majesté le Roi des Pays-Bas.

Art. V.

Sa Majesté le Roi des Pays - Bas, Grand - Duc de Luxembourg, s'entendra avec la Confédération Germanique et les Agnats de la Maison de Nassau, sur l'application des stipulations renfer-

passing der in de art. III en IV vervatte bepalingen, alsmede over al de schikkingen, die gezegde artikelen, hetzij met de bovengenoemde Agnaten van het Huis van Nassau, hetzij met het Duitsche Bondgenootschap, noodzakelijk zouden kunnen maken.

Art. VI.

Ten gevolge van de hiervoren vastgestelde schikkingen over het grondgebied, doet elke der beide partijen wederkeerig voor altijd afstand van alle aanspraak op het grondgebied, al de steden, plaatsen en oorden, gelegen binnen de grenzen der bezittingen van de andere partij, zoodanig als deze in de art. I, II en IV omschreven zijn.

De bedoelde grenzen zullen, in overeenkomst met diezelfde artikelen, door Belgische en Hollandsche commissarissen voor de grenscheiding getrokken worden, die zoo spoedig mogelijk binnen de stad *Maastricht* zullen bijeenkomen.

Art. VII.

Belgie zal binnen de in de art. I, II en IV aangewezen grenzen eenen onafhankelijken en voortdurend onzijdigen Staat uitmaken. Het zal gehouden zijn dezelfde onzijdigheid jegens al de andere Staten in acht te nemen.

Art. VIII.

De waterloozing voor Vlaanderen zal tusschen Holland en Belgie geregeld worden in overeenkomst met de bepalingen, te dien aanzien in art. VI van het definitief verdrag vastgesteld, dat den 8sten November 1785 tusschen Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland en de Staten-Generaal gesloten is. In overeenkomst met dat artikel zullen wederzijds benoemde commissarissen zich over de toepassing der daarbij gemaakte beschikkingen verstaan.

Art. IX.

§ 1. De beschikkingen der art. CVIII tot CXVII ingesloten van de algemeene acte van het Congres van *Weenen*, betrekkelijk de vrije scheepvaart op de stroomen en bevaarbare rivieren, zullen toepasselijk worden gemaakt op de stroomen en bevaarbare rivieren, die het Belgische grondgebied en het Hollandsche grondgebied vaneen scheiden, of gelijkelijk doorloopen.

mées dans les articles III et IV, ainsi que sur tous les arrangements, que lesdits articles pourraient rendre nécessaires soit avec les Agnats ci-dessus nommés de la Maison de Nassau, soit avec la Confédération Germanique.

Art. VI.

Moyennant les arrangements territoriaux arrêtés ci-dessus, chacune des deux parties renonce réciproquement pour jamais à toute prétention sur les territoires, villes, places et lieux, situés dans les limites des possessions de l'autre partie, telles qu'elles se trouvent décrites dans les articles I, II et IV.

Lesdites limites seront tracées, conformément à ces mêmes articles, par des Commissaires - démarcateurs Belges et Hollandais, qui se réuniront le plutôt possible en la ville de *Maestricht*.

Art. VII.

La Belgique dans les limites indiquées aux articles I, II et IV formera un État indépendant et perpétuellement neutre. Elle sera tenue d'observer cette même neutralité envers tous les autres États.

Art. VIII.

L'écoulement des eaux des Flandres sera réglé entre la Hollande et la Belgique, d'après les stipulations arrêtées à cet égard dans l'article VI du traité définitif conclu entre Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne et les États - Généraux le 8 Novembre 1785, et conformément au dit article: des Commissaires nommés de part et d'autre s'entendront sur l'application des dispositions qu'il consacre.

Art. IX.

§ 1. Les dispositions des articles CVIII jusqu'au CXVII inclusivement de l'acte général du Congrès de *Vienne* relatives à la libre navigation des fleuves et rivières navigables, seront appliquées aux fleuves et rivières navigables, qui séparent ou traversent à la fois le territoire Belge et le territoire Hollandais

§ 2. Wat meer bijzonder de scheepvaart op de Schelde en hare monden betreft, is overeengekomen, dat het loodswezen en de betoning, zoo wel als het onderhoud der zeegaten van de Schelde beneden Antwerpen, aan een gemeenschappelijk toezigt zullen worden onderworpen, en dat dit gemeenschappelijk toezigt door wederzijds daartoe benoemde commissarissen zal worden uitgeoefend. Met gemeenschappelijk overleg zullen gematigde loodsgelden worden vastgesteld, en deze gelden zullen voor de schepen van alle natien dezelfde zijn.

Intusschen en tot de vaststelling dier regten, zullen geene hoogere loodsgelden kunnen worden geheven, dan die bij het tarief van 1829, voor de monden van de Maas, van de volle zee tot aan *Hellevoet* en van *Hellevoet* tot aan *Rotterdam*, zijn vastgesteld, naar evenredigheid van de afstanden. Het zal aan de keus van elk schip staan, dat zich langs de Schelde van uit de volle zee naar Belgie, of van Belgie naar volle zee begeeft, om zoodanigen loods te nemen als het zal verkiezen, en het zal diensvolgens aan beide de Landen vrijstaan, om langs den geheelen loop der Schelde en haren mond, de diensten voor het loodswezen te vestigen, die voor het verschaffen der loodsen noodzakelijk geoordeeld zullen worden. Al wat tot die instellingen betrekking heeft, zal bij het, in overeenkomst met de hierachter volgende § 6, vast te stellen reglement worden bepaald. De dienst dezer instellingen zal onder het gemeenschappelijk toezigt staan, waarvan in het begin der tegenwoordige paragraaf melding is gemaakt. De beide Regeringen verbinden zich, ieder voor haar gedeelte der rivier, om de bevaarbare zeegaten van de Schelde en van hare monden te behouden, en daar de noodige tonnen en boeijen te plaatsen en te onderhouden.

§ 3. Er zal door de Nederlandsche Regering, op de vaart op de Schelde en hare monden, een eenig regt van *f* 1.50 per ton worden geheven, te weten: *f* 1.12 van de schepen, die, van uit de volle zee komende, de Wester-Schelde zullen opvaren, om zich langs de Schelde of door het Kanaal van *Terneuzen* naar Belgie te begeven; en van *f* 0.38 per ton van de schepen, die, langs de Schelde of door het Kanaal van *Terneuzen* uit Belgie komende, de Wester-Schelde zullen afvaren,

§ 2. En ce qui concerne spécialement la navigation de l'Escaut et de ses embouchures, il est convenu, que le pilotage et le balisage ainsi que la conservation des passes de l'Escaut en aval d'*Anvers*, seront soumis à une surveillance commune, et que cette surveillance commune sera exercée par des Commissaires nommés à cet effet de part et d'autre. Des droits de pilotage modérés seront fixés d'un commun accord, et ces droits seront les mêmes pour les navires de toutes les Nations.

En attendant et jusqu'à ce que ces droits soient arrêtés, il ne pourra être perçu des droits de pilotage plus élevés que ceux qui ont été établis par le tarif de 1829 pour les bouches de la Meuse, depuis la pleine mer jusqu'à *Helvoet*, et de *Helvoet* jusqu'à *Rotterdam* en proportion des distances. Il sera au choix de tout navire se rendant de la pleine mer en Belgique, ou de la Belgique en pleine mer par l'Escaut, de prendre tel pilote qu'il voudra; et il sera loisible d'après cela aux deux Pays d'établir dans tout le cours de l'Escaut et à son embouchure, les services de pilotage qui seront jugés nécessaires pour fournir les pilotes. Tout ce qui est relatif à ces établissemens sera déterminé par le réglément à intervenir conformément au § 6 ci-après. Le service de ces établissemens sera sous la surveillance commune mentionnée au commencement du présent paragraphe. Les deux Gouvernemens s'engagent à conserver les passes navigables de l'Escaut et de ses embouchures et à y placer et y entretenir les balises et bouées nécessaires, chacun pour sa partie du fleuve.

§ 3. Il sera perçu par le Gouvernement des Pays-Bas sur la navigation de l'Escaut et de ses embouchures, un droit unique de fl. 1.50 par tonneau, savoir: fl. 1.12 pour les navires qui arrivant de la pleine mer, remonteront l'Escaut Occidental pour se rendre en Belgique par l'Escaut ou par le Canal de *Terneuze*, et de fl. 0.38 par tonneau des navires qui, arrivant de la Belgique par l'Escaut ou par le Canal de *Terneuze* descendront l'Escaut Occidental pour se rendre dans la pleine mer.

om zich naar de volle zee te begeven. En opdat de gezegde fchepen niet aan eenig onderzoek, noch eenige vertraging of eenigerhande hindernis op de Hollandsche reeden onderworpen kunnen worden, hetzij dezelve van uit de volle zee de Schelde opvaren, hetzij zij de Schelde afkomen, om zich naar de volle zee te begeven, zoo is overeengekomen, dat de heffing van het bovengemelde regt door de Nederlandsche Agenten te *Antwerpen* en te *Terneuzen* zal plaats hebben. Even zoo zullen de fchepen, die uit volle zee aankomen, om zich langs de Westerschelde naar *Antwerpen* te begeven, en van, met betrekking tot den gezondheidstoestand, verdachte plaatsen komen, de bevoegdheid hebben om, vergezeld van eene gezondheids-wacht, zonder verhindering of vertraging, de reis voort te zetten, en zich zoo naar de plaats hunner bestemming te begeven. De fchepen, die zich van *Antwerpen* naar *Terneuzen* of omgekeerd begeven, of op de rivier zelve met de kustvaart of de vischvangst bezig houden (zoodanig, als de uitoefening van deze laatste in overeenkomst met de hierachter staande § 6 zal worden geregeld), zullen aan geenerlei regt onderworpen zijn.

§ 4. De tak der Schelde, die de Ooster-Schelde heet, bij de tegenwoordige plaatselijke gesteldheid niet tot de vaart van de volle zee naar *Antwerpen* en naar *Terneuzen*, en omgekeerd dienende, maar voor de vaart tuschen *Antwerpen* en den Rijn gebruikt wordende, zal, langs zijnen geheelen loop, met geene hoogere regten of tolgelden kunnen worden bezwaard, dan die volgens de tarieven van *Mentz*, van den 31sten Maart 1831, op de vaart van *Gorinchem* tot aan de volle zee worden geheven, naar evenredigheid der afstanden.

§ 5. Insgelijks is overeengekomen, dat de sloopvaart op de binnenwateren tuschen de Schelde en den Rijn, om van *Antwerpen* naar den Rijn te komen en omgekeerd, wederkeerig vrij zal blijven en slechts aan gematigde tolgelden zal worden onderworpen, die voor den handel der beide Landen dezelfde zullen zijn.

§ 6. Commisfarissen van wederzijden zullen binnen den tijd van eene maand te *Antwerpen* bijeenkomen, zoowel om het

Et afin que les dits navires ne puissent être assujétis à aucune visite, ni à aucun retard ou entrave quelconque dans les rades Hollandaises, soit en remontant l'Escaut de la pleine mer, soit en descendant l'Escaut pour se rendre en pleine mer, il est convenu, que la perception du droit susmentionné aura lieu par les Agens Néerlandais à *Anvers* et à *Terneuze*. De même les navires arrivant de la pleine mer pour se rendre à *Anvers* par l'Escaut Occidental, et venant d'endroits suspects sous le rapport sanitaire, auront la faculté de continuer leur route sans entrave ni retard, accompagnés d'un garde de santé, et de se rendre ainsi au lieu de leur destination. Les navires se rendant d'*Anvers* à *Terneuze* et *vice versa*, ou fesant dans le fleuve même le cabotage ou la pêche (ainsi que l'exercice de celle-ci sera réglé en conséquence du § 6 ci-après), ne seront assujétis à aucun droit.

§ 4. La branche de l'Escaut dite l'Escaut Oriental ne servant point dans l'état actuel des localités à la navigation de la pleine mer à *Anvers* et à *Terneuze* et *vice versa*, mais étant employée à la navigation entre *Anvers* et le Rhin, celle-ci ne pourra être grévée dans tout son cours, de droits ou péages plus élevés, que ceux qui sont perçus d'après les tarifs de *Mayence* du 31 Mars 1831, sur la navigation de *Corcum* jusqu'à la pleine mer, en proportion des distances.

§ 5. Il est également convenu, que la navigation des eaux intermédiaires entre l'Escaut et le Rhin pour arriver d'*Anvers* au Rhin et *vice versa*, restera réciproquement libre, et qu'elle ne sera assujétie qu'à des péages modérés, qui seront les mêmes pour le commerce des deux Pays.

§ 6. Des Commissaires se réuniront de part et d'autre à *Anvers* dans le délai d'un mois, tant pour arrêter le montant

bedrag dier tolgelden bepaaldelijk en op eenen blijvenden voet vast te stellen, als om nopens een algemeen reglement, tot uitvoering der beschikkingen van het tegenwoordig artikel, overeen te komen, en om daarin de uitoefening van het regt der visfcherij en van den vischhandel over de geheele uitgestrektheid der Schelde, op den voet eener volkomene wederkeerigheid en gelijkheid, ten behoeve van de onderdanen der beide Landen, te begrijpen.

§ 7. Intrusfchen en tot den tijd der vastftelling van het gezegde reglement toe, zal de vaart op de Maas en hare takken geheel vrij blijven voor den handel der beide Landen, welke voorloopig daarvoor zullen aannemen de tarieven der overeenkomst nopens de vrije fcheepvaart op den Rijn, den 31ften Maart 1831 te *Mentz* geteekend, alsmede de andere beschikkingen dier overeenkomst, voor zoo verre zij op de genoemde rivier toepasfelijk kunnen worden gemaakt.

§ 8. Indien natuurlijke gebeurtenisfen of werken van kunst de in het tegenwoordig artikel aangewezenen wegen voor de fcheepvaart voor het vervolg onbruikbaar mogten maken, zal de Nederlandsche Regering aan de Belgifche fcheepvaart, ter vervanging der gezegde onbruikbaar gewordenen wegen voor de fcheepvaart, andere zoodanige wegen, die even veilig en even goed en gemakkelijk zijn, aanwijzen.

Art. X.

Het gebruik der kanalen, die te gelijk de beide Landen doorsnijden, zal bij voortduring vrij en aan de ingezetenen daarvan gemeen zijn. Het is de bedoeling, dat zij wederkeurig en op dezelfde voorwaarden daarvan genot zullen hebben, en dat van weërszijden flechts gematigde regten voor de vaart op die kanalen zullen worden geheven.

Art. XI.

De handelsgemeenfchap door de fteden *Maastricht* en *Sittard* zal geheel vrij blijven, en onder geenerlei voorwendfel belemmerd kunnen worden.

définitif et permanent de ces péages, qu'afin de convenir d'un réglément général pour l'exécution des dispositions du présent article, et d'y comprendre l'exercice du droit de pêche et du commerce de pêcherie dans toute l'étendue de l'Escaut sur le pied d'une parfaite réciprocité et égalité en faveur des sujets des deux Pays.

§ 7. En attendant, et jusqu'à ce que le dit réglément soit arrêté, la navigation de la Meuse et de ses embranchemens restera libre au commerce des deux Pays, qui adopteront provisoirement à cet égard les tarifs de la convention signée le 31 Mars 1831 à *Mayence* pour la libre navigation du Rhin, ainsi que les autres dispositions de cette convention, en autant qu'elles pourront s'appliquer à ladite rivière.

§ 8. Si des événemens naturels, ou des travaux d'art venaient par la suite à rendre impraticables les voies de navigation indiquées au présent article, le Gouvernement des Pays-Bas assignera à la navigation Belge d'autres voies aussi sûres et aussi bonnes et commodes, en remplacement desdites voies de navigation devenues impraticables.

Art. X.

L'usage des canaux qui traversent à la fois les deux Pays, continuera d'être libre et commun à leurs habitans. Il est entendu, qu'ils en jouiront réciproquement et aux mêmes conditions, et que de part et d'autre il ne sera perçu sur la navigation desdits canaux que des droits modérés.

Art. XI.

Les communications commerciales par la ville de *Maestricht* et par celle de *Sittard*, resteront entièrement libres, et ne pourront être entravées sous aucun prétexte.

Het gebruik der wegen, die deze beide steden doorloopen en naar de grenzen van Duitschland geleiden, zal slechts aan de betaling van een matig tolgeld, voor het onderhoud dier wegen, onderworpen zijn, op zoodanig eene wijze, dat de transito-handel aldaar geenerlei hinderpaal kunne ondervinden, en dat die wegen, door middel der bovengemelde tolgelden, in eenen goeden en dien handel gerijvenden staat onderhouden worden.

Art. XII.

Ingeval er in België een nieuwe weg mogt zijn aangelegd, of een nieuw kanaal zijn gegraven, tegenover het Hollandsche kanton *Sittard*, aan de Maas uitkomende, zoude het aan België vrijstaan, om aan Holland te vragen, hetwelk zulks in deze veronderstelling niet zoude weigeren, dat gezegde weg of gezegde vaart, in overeenkomst met hetzelfde plan, geheel en al op kosten en voor rekening van België, door het kanton *Sittard* heen, tot aan de grenzen van Duitschland verlengd wierden. Deze weg of dit kanaal, die alleen tot het onderhouden van handelsonderzoek zouden kunnen dienen, zouden, ter keuze van Holland, aangelegd worden, hetzij door Ingenieurs en werklieden, welke België gemagtigd zoude worden daarvoor in het kanton *Sittard* te gebruiken, hetzij door Ingenieurs en werklieden, die Holland zoude leveren, en die, op kosten van België, de bepaalde werken zouden aanleggen; alles zonder eenig bezwaar voor Holland en zonder benadeeling der uitsluitende regten van souvereiniteit op het grondgebied, hetwelk de bedoelde weg of het kanaal zoude doorsnijden.

De beide partijen zouden met gemeen overleg het bedrag en de wijze van heffing der regten en tolgelden regelen, die op zoodanigen weg of kanaal zouden worden geheven.

Art. XIII.

§ 1. Te rekenen van den 1sten Januarij 1839 zal België, uit hoofde der verdeeling van de openbare schulden van het Koninkrijk der Nederlanden, met eene som van vijf millioen Nederlandsche guldens aan jaarlíjksche renten belast blijven, waarvan de kapitalen van het debet des Amsterdamschen groot-

L'usage des routes qui, en traversant ces deux villes, conduisent aux frontières d'Allemagne, ne sera assujéti qu'au payement de droits de barrière modérés pour l'entretien de ces routes, de telle sorte, que le commerce de transit n'y puisse éprouver aucun obstacle, et que moyennant les droits ci-dessus mentionnés, ces routes soient entretenues en bon état, et propres à faciliter ce commerce.

Art. XII.

Dans le cas où il aurait été construit en Belgique une nouvelle route, ou creusé un nouveau canal, qui aboutirait à la Meuse vis-à-vis le canton Hollandais *Sittard*, alors il serait loisible à la Belgique de demander à la Hollande, qui ne s'y refuserait pas dans cette supposition, que ladite route ou ledit canal fussent prolongés d'après le même plan entièrement aux frais et dépens de la Belgique, par le canton de *Sittard* jusqu'aux frontières d'Allemagne. Cette route ou ce canal qui ne pourraient servir que de communication commerciale, seraient construits, au choix de la Hollande, soit par des Ingénieurs et ouvriers que la Belgique obtiendrait l'autorisation d'employer à cet effet dans le canton de *Sittard*, soit par des Ingénieurs et ouvriers que la Hollande fournirait, et qui exécuteraient, aux frais de la Belgique, les travaux convenus; le tout sans charge aucune pour la Hollande, et sans préjudice de ses droits de souveraineté exclusifs sur le territoire que traverserait la route ou le canal en question.

Les deux parties fixeraient d'un commun accord le montant et le mode de perception des droits et péages, qui seraient prélevés sur cette même route ou canal.

Art. XIII.

§ I. A partir du premier Janvier 1839 la Belgique, du chef du partage des dettes publiques du Royaume des Pays-Bas, restera chargée d'une somme de cinq millions de florins des Pays-Bas, de rente anuelle, dont les capitaux seront transférés du débet de grand-livre d'*Amsterdam*, ou du débet du Trésor

boeks of van het debet der Algemeene Rijkskas van het Koninkrijk der Nederlanden, op het debet van het Belgische grootboek zullen worden overgebracht.

§ 2. De kapitalen en renten, die, ten gevolge der voorgaande paragraaf, tot een gezamenlijk bedrag van 5,000,000 Nederlandsche guldens jaarlijksche renten op het debet van het Belgische grootboek zullen worden overgebracht en ingeschreven, zullen geacht worden een gedeelte der nationale Belgische schuld uit te maken; en Belgie verbindt zich, om noch voor het tegenwoordige, noch voor de toekomst, eenig onderscheid te maken tusschen dat gedeelte zijner openbare schuld, hetwelk uit zijne vereeniging met Holland voortvloeit, en alle andere reeds gemaakte of nog te maken nationale Belgische schuld.

§ 3. De afbetaling der hierboven vermelde som van 5,000,000 Nederlandsche guldens aan jaarlijksche renten zal regelmatig van halfjaar tot halfjaar, hetzij te *Brusfel*, hetzij te *Antwerpen*, in gereed geld plaats hebben, zonder eenige korting, van welken aard die ook mogt zijn, noch voor het tegenwoordige, noch voor de toekomst.

§ 4. Door middel van de vestiging der gezegde som van 5,000,000 guldens aan jaarlijksche renten, zal Belgie van alle verplichting jegens Holland, uit hoofde der verdeeling van de openbare schuld van het Koninkrijk der Nederlanden, ontlast zijn.

§ 5. Wederzijds benoemde Commisfarissen zullen, binnen een tijdsverloop van veertien dagen, in de stad *Utrecht* bijeenkomen, ten einde zich met de overdragt der kapitalen en renten bezig te houden, die, uit hoofde van de verdeeling der openbare schulden van het Koninkrijk der Nederlanden, tot een bedrag van 5,000,000 guldens aan jaarlijksche renten ten laste van Belgie moeten komen. Zij zullen zich insgelijks bezig houden met de uitlevering van alle archieven, kaarten, plans en papieren, van welken aard ook, die aan Belgie toebehooren, of deszelfs beheer betreffen.

Art. XIV.

De haven van *Antwerpen* zal, in overeenkomst met de be-

Général du Royaume des Pays-Bas, sur le débet du grand-livre de la Belgique.

§ 2. Les capitaux transférés et les rentes inscrites sur le débet du grand-livre de la Belgique, par suite du paragraphe précédent, jusqu'à la concurrence de la somme totale de 5,000,000 florins des Pays-Bas de rente annuelle, seront considérés comme faisant partie de la dette nationale Belge; et la Belgique s'engage à n'admettre ni pour le présent, ni pour l'avenir, aucune distinction entre cette portion de sa dette publique, provenant de sa réunion avec la Hollande, et toute autre dette nationale Belge, déjà créée, ou à créer.

§ 3. L'acquittement de la somme de rentes annuelles ci-dessus mentionnées de 5,000,000 florins des Pays-Bas aura lieu régulièrement de semestre en semestre, soit à *Bruxelles*, soit à *Anvers*, en argent comptant, sans déduction aucune de quelque nature que ce puisse être, ni pour le présent, ni pour l'avenir.

§ 4. Moyennant la création de ladite somme de rentes annuelles de 5,000,000 florins, la Belgique se trouvera déchargée envers la Hollande de toute obligation du chef du partage des dettes publiques du Royaume des Pays-Bas.

§ 5. Des Commissaires nommés de part et d'autre se réuniront dans le délai de quatorse jours en la ville d'*Utrecht*, afin de procéder au transfert des capitaux et rentes, qui, du chef du partage des dettes publiques du Royaume des Pays-Bas, doivent passer à la charge de la Belgique, jusqu'à la concurrence de 5,000,000 florins de rente annuelle. Ils procéderont aussi à l'extradition des archives, cartes, plans et documens quelconques appartenant à la Belgique ou concernant son administration.

Art. XIV.

Le port d'*Anvers*, conformément aux stipulations de l'article

palingen van art. XV van het verdrag van *Parijs*, van den 30sten Mei 1814, bij voortdoring alleen eene handelshaven blijven.

Art. XV.

De werken van openbaar of bijzonder nut, zoo als vaarten, wegen of andere van voortgelijken aard, die geheel of gedeeltelijk op kosten van het Koningrijk der Nederlanden aangelegd zijn, zullen, met de daaraan verknochte baten en lasten, aan het Land toebehooren, waarin zij gelegen zijn.

Het blijft de bedoeling, dat de kapitalen, die voor het aanleggen dezer werken opgenomen en daarop bepaaldelijk gevestigd zijn, onder de voorzegde lasten zullen worden begrepen, voor zoo verre zij nog niet afgelost zijn, en zonder dat de reeds gedane aflossingen aanleiding tot verevening kunnen geven.

Art. XVI.

Het beslag, hetwelk in België, gedurende de onlusten, om staatkundige redenen, op eenige patrimoniële goederen en domeinen gelegd mogt zijn, zal zonder de minste vertraging worden opgeheven, en het genot der gezegde goederen en domeinen zal onmiddellijk aan de wettige eigenaars worden teruggegeven.

Art. XVII.

De ingezetenen en eigenaars in de beide Landen, waarvan de afscheiding ingevolge de tegenwoordige artikelen plaats heeft, zullen, indien zij hunne woonplaats van het eene Land naar het andere overbrengen willen, de vrijheid bezitten, om gedurende twee jaren over hunne roerende en onroerende goederen, van welken aard die ook mogen zijn, te beschikken, die te verkoopen, en de opbrengst van dien verkoop, hetzij in gereed geld, hetzij in andere waarden, over te brengen, zonder daarin belemmering te ontmoeten of andere regten te betalen, dan de zoodanige, welke thans in de beide Landen in werking zijn voor den overgang en de overdragt van goederen.

Het is de bedoeling, dat, voor het tegenwoordige en toekomstige, afstand gedaan wordt van het heffen van eenig albinatus- en detractusregt, ten aanzien van de personen en goederen der Hollanders in België, en der Belgen in Holland.

XV du traité de *Paris*, du 30 Mai 1814, continuera d'être uniquement un port de commerce.

Art. XV.

Les ouvrages d'utilité publique ou particulière, tels que canaux, routes ou autres de semblable nature, construits en tout ou en partie aux frais du Royaume des Pays-Bas, appartiendront, avec les avantages et les charges qui y sont attachés au Pays, où ils sont situés.

Il reste entendu que les capitaux empruntés pour la construction de ces ouvrages, et qui y sont spécialement affectés, seront compris dans lesdites charges pour autant qu'ils ne sont pas encore remboursés, et sans que les remboursements déjà effectués puissent donner lieu à liquidation.

Art. XVI.

Les séquestres qui auraient été mis en Belgique, pendant les troubles, pour cause politique, sur des biens et domaines patrimoniaux quelconques, seront levés sans nul retard, et la jouissance des biens et domaines susdits sera immédiatement rendue aux légitimes propriétaires.

Art. XVII.

Dans les deux Pays, dont la séparation a lieu en conséquence des présens articles, les habitans et propriétaires, s'ils veulent transférer leur domicile d'un Pays à l'autre, auront la liberté de disposer pendant deux ans de leur propriété, meubles ou immeubles, de quelque nature qu'elles soient, de les vendre, et d'emporter le produit de ces ventes, soit en numéraire, soit en autres valeurs, sans empêchement ou acquittement de droits, autres que ceux qui sont aujourd'hui en vigueur dans les deux Pays pour les mutations et transfers.

Il est entendu, que renonciation est faite, pour le présent et pour l'avenir, à la perception de tout droit d'aubaine et de détraction sur les personnes et sur les biens des Hollandais en Belgique et des Belges en Hollande.

Art. XVIII.

De hoedanigheid van gemengde onderdanen, voor zoo ver de eigendommen betreft, zal erkend en gehandhaafd worden.

Art. XIX.

De bepalingen der artikelen XI tot XXI ingesloten van het verdrag, hetwelk den 3den Mei 1815 tusfchen Oostenrijk en Rusland gefloten is, en een wezenlijk deel uitmaakt van de algemeene acte van het Congres van *Weenen*, welke bepalingen betrekking hebben tot de eigenaars van goederen in beide de Staten, tot de keuze van domicilie, welke zij verplicht zijn te doen, tot de regten, welke zij als onderdanen van den eenen of den anderen Staat zullen uitoefenen, en tot de betrekkingen van nabuurfchap in de eigendommen, welke door de grenzen doorfneden worden, zullen worden toegepast op de eigenaars en op de eigendommen, die zich in Holland, in het Groot-Hertogdom Luxemburg, of in Belgie, in de gevallen zullen bevinden, voorzien bij de voormelde bepalingen der Weener Congres-acten.

Het is de bedoeling, dat de delfstoffelijke voortbrengfelen begrepen zijn onder de voortbrengfelen van den grond, die in art. 20 van het boven aangehaald verdrag van den 3den Mei 1815 worden vermeld. Daar, van nu af aan, de albinatus- en detractusregten tusfchen Holland, het Groot-Hertogdom Luxemburg en Belgie afgefchaft zijn, zoo is het de bedoeling, dat de zoodanige der bovenvermelde bepalingen, welke op de albinatus- en detractusregten betrekking mogten hebben, gerekend zullen worden in de drie Landen nietig en zonder kracht te zijn.

Art. XX.

In de Gewesten, welke van heerschappij veranderen, zal niemand, uit eenigerlei hoofde van regtfreeksche of middellijke deelneming, op wat wijze ook, aan de staatkundige gebeurtenissen, vervolgd of verontrust kunnen worden.

Art. XXI.

De pensioenen, wachtgelden en tractementen van nonactivi-

Art. XVIII.

La qualité de sujet mixte, quant à la propriété, sera recon- nue et maintenue.

Art. XIX.

Les dispositions des articles XI jusqu'à XXI inclusivement du traité conclu entre l'Autriche et la Russie, le 3 Mai 1815, qui fait partie intégrante de l'acte général du Congrès de *Vienne*, dispositions relatives aux propriétaires mixtes, à l'élection de domicile, qu'ils sont tenus de faire, aux droits qu'ils exerceront comme sujets de l'un ou de l'autre État, et aux rapports de voisinage dans les propriétés coupées par les frontières, seront appliquées aux propriétaires ainsi qu'aux propriétés, qui, en Hollande, dans le Grand-Duché de Luxembourg, ou en Belgique, se trouveront dans les cas prévus par les susdites dispositions des actes du Congrès de *Vienne*.

Il est entendu, que les productions minérales sont comprises dans les productions du sol mentionnées dans l'article 20 du traité du 3 Mai 1815 sus-allégué. Les droits d'aubaine et de déduction étant abolis dès à présent entre la Hollande, le Grand-Duché de Luxembourg et la Belgique, il est entendu que, parmi les dispositions ci-dessus mentionnées, celles qui se rapporteraient aux droits d'aubaine et de déduction, seront censées nulles et sans effet dans les trois Pays.

Art. XX.

Personne dans les Pays qui changent de domination, ne pourra être recherché ni inquiété en aucune manière, pour cause quelconque de participation directe ou indirecte aux événements politiques.

Art. XXI.

Les pensions et traitemens d'attente, de non-activité et de

teit en reforme, zullen in het vervolg, van weêrszijden, aan alle titularisfen, zoo burgerlijke als militaire, uitbetaald worden, die daarop, in overeenkomst met de wetten, vóór den 1sten November 1830 in werking geweest, regt hebben.

Men is overeengekomen, dat de bovengemelde pensioenen en tractementen der regthebbenden, die geboren zijn op het grondgebied, hetwelk thans Belgie uitmaakt, ten laste van de Belgische schatkist zullen blijven, en de pensioenen en tractementen der regthebbenden, welke geboren zijn op het grondgebied, hetwelk thans het Koninkrijk der Nederlanden vormt, ten laste der Nederlandsche schatkist.

Art. XXII.

Al de vorderingen der Belgische onderdanen ten laste van bijzondere instellingen, zoo als weduwenfondsen en fondsen bekend onder de namen van legesfondsen en burgerlijke en militaire pensioenfondsen, zullen door de in art. XIII vermelde gemengde Commissie onderzocht en beslist worden, overeenkomstig den inhoud der reglementen van die fondsen of kasfen.

De gestorte borgtogten, gelijk mede de stortingten door Belgische rekenpligtigen gedaan, de geregtelijke depots en de geconfigneerde gelden, zullen insgelijks aan de daarop regthebbenden, op vertoon hunner bescheiden, teruggegeven worden.

Indien Belgische onderdanen, uit hoofde der verevening van den zoogenaamden Franschen achterstand, nog regten van inschrijving hadden te doen gelden, zullen de vorderingen deswege insgelijks door de gezegde Commissie onderzocht en verevend worden.

Art. XXIII.

De vonnissen in burgerlijke of handelszaken geweest, de acten van den burgerlijken stand, en de acten voor een Notaris of ander openbaar ambtenaar verleden tijdens het Belgische beheer, in die gedeelten van Limburg en het Groot-Hertogdom Luxemburg, welke weder in het bezit van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, zullen worden gesteld, zullen in derzelve kracht en werking worden gehandhaafd.

reformé, seront acquittés à l'avenir de part et d'autre, à tous les titulaires, tant civils que militaires, qui y ont droit conformément aux lois en vigueur avant le 1er Novembre 1830.

Il est convenu, que les pensions et traitemens susdits des titulaires nés sur les territoires qui constituent aujourd'hui la Belgique, resteront à la charge du trésor Belge, et les pensions et traitemens des titulaires nés sur les territoires qui constituent aujourd'hui le Royaume des Pays-Bas, à celle du trésor Néerlandais.

Art. XXII.

Toutes les réclamations de sujets Belges sur des établissemens particuliers, tels que fonds de veuves et fonds connus sous la dénomination de fonds des legés, et de la caisse des retraites civiles et militaires, seront examinées par la commission mixte, dont il est question dans l'art. XIII, et résolues d'après la teneur des réglémens qui régissent ces fonds ou caisses.

Les cautionnemens fournis, ainsi que les versemens faits par les comptables Belges, les dépôts judiciaires et les consignations, seront également restitués aux titulaires sur la présentation de leurs titres.

Si du chef des liquidations dites Françaises, des sujets Belges avaient encore à faire valoir des droits d'inscription, ces réclamations seront également examinées et liquidées par ladite commission.

Art. XXIII.

Seront maintenus dans leur force et vigueur les jugemens rendus en matière civile et commerciale, les actes de l'état civil et les actes passés devant Notaire ou autre officier public sous l'administration Belge, dans les parties du Limbourg et du Grand-Duché de Luxembourg, dont Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, va être remis en possession.

Art. XXIV.

Onmiddellijk na de uitwisseling der bekrachtigingen van het tusschen de beide partijen tot stand te brengen verdrag, zullen de noodige bevelen aan de Bevelhebbers der wederzijdsche krijgsbenden worden toegezonden, om het grondgebied, de steden, plaatsen en oorden te ontruimen, die van heerschappij veranderen. De burgerlijke Overheden zullen tevens te gelijker tijd de noodige bevelen ontvangen, om dat grondgebied, die steden, plaatsen en oorden aan de van weërszijden daartoe te benoemen Commisfariſen over te geven.

Deze ontruiming en deze overgave zullen in dier voege plaats hebben, dat zij binnen den tijd van veertien dagen, of, zoo mogelijk, vroeger afgelopen kunnen zijn.

Art. XXV.

Ten gevolge der bepalingen van het tegenwoordig tractaat, zal er vrede en vriendschap zijn tusschen Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, ter eenre, en Zijne Majesteit den Koning der Belgen ter andere zijde, tusschen hunne respectieve erfgenamen, opvolgers, staten en onderdanen.

Art. XXVI.

Het tegenwoordig tractaat zal geratificeerd, en de ratificaties zullen uitgewisfeld worden te *Londen*, binnen zes weken of vroeger, zoo zulks mogelijk is.

Deze uitwisseling zal plaats hebben gelijktijdig met die der ratificaties van het op heden, tusschen Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, en Hunne Majesteiten den Keizer van Oostenrijk, Koning van Hongarije en Boheme, den Koning der Franschen, de Koningin van het Vereenigd Koningrijk van Groot-Brittannie en Ierland, den Koning van Pruissen, en den Keizer Aller Rusfen gesloten verdrag.

Ten oorkonde waarvan de bovengemelde gevolmagtigden het tegenwoordig tractaat geteekend en daarop hun wapen-zegel gedrukt hebben.

Art. XXIV.

Aussitôt après l'échange des ratifications du présent traité, les ordres nécessaires seront envoyés aux Commandans des troupes respectives, pour l'évacuation des territoires, villes, places et lieux qui changent de domination. Les Autorités civiles y recevront aussi, en même temps, les ordres nécessaires pour la remise de ces territoires, villes, places et lieux aux Commissaires, qui seront désignés à cet effet de part et d'autre.

Cette évacuation et cette remise s'effectueront de manière, à pouvoir être terminées dans l'espace de quinze jours ou plutôt si faire se peut.

Art. XXV.

A la suite des stipulations du présent traité, il y aura paix et amitié entre Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg d'une part, et Sa Majesté le Roi des Belges de l'autre part, leurs héritiers et successeurs, leurs états et sujets respectifs.

Art. XXVI.

Le présent traité sera ratifié et les ratifications seront échangées à *Londres* dans le délai de six semaines ou plutôt, si faire se peut.

Cet échange aura lieu en même temps, que celui des ratifications du traité conclu en ce jour entre Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, et Leurs Majestés l'Empereur d'Autriche, Roi d'Hongrie et de Bohême, le Roi des Français, la Reine du Royaume Uni de la Grande Bretagne et d'Irlande, le Roi de Prusse et de l'Empereur de Toutes les Russies.

En foi de quoi les Plénipotentiaires susdits ont signé le présent traité, et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Gedaan te *Londen*, den negentienden April het jaar der Genade, een duizend acht honderd negen en dertig.

(I. S.) DEDEL. (I. S.) SYLVAIN VAN DE WEYER.

De Minister van Buitenlandsche Zaken verklaart, dat het bovenstaand tractaat door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden is bekrachtigd den 26sten Mei 1839, en door Zijne Majesteit den Koning der Belgen den 28sten Mei daaraanvolgende; mitsgaders dat de wederzijdsche uitwisseling van de acten van bekrachtiging den 8sten Junij 1839 te *Londen* heeft plaats gehad.

VERSTOLK VAN SOELEN.

Vertaling.

ACTE VAN TOETREDING.

De Gevolmagtigden der Hoven van de Nederlanden, Oostenrijk, België, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruisfen en Rusland, op heden geteekend hebbende de verdragen, gesloten tusschen Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg en de vijf Hoven, tusschen Hunne Majesteiten den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg en den Koning der Belgen, en tusschen de vijf Hoven en Zijne Majesteit den Koning der Belgen, zoo hebben de Gevolmagtigden het gepast geoordeeld, dat de Gevolmagtigden van Oostenrijk en Pruisfen, voorzien van de volmagten van de Bondsvergadering van het Duitsehe Bondgenootschap, werden uitgenoodigd om in naam van het gezegde Verbond toe te treden tot de in de voormelde tractaten vervatte bepalingen, opzigtelijk het Groot-Hertogdom Luxemburg.

Dienvolgens verklaren de Gevolmagtigden van Oostenrijk en Pruisfen, de Bondsvergadering krachtens gezegde volmagten vertegenwoordigende, dat het Duitsehe Bondgenootschap formeel toetreedt tot de schikkingen nopens het grondgebied van

Fait à *Londres*, le dix neuf Avril, l'an de Grâce mil huit cent trente neuf.

(L. S.) DEDEL. (L. S.) SYLVAIN VAN DE WEYER.

ACTE D'ACCESSION.

Les Plénipotentiaires des Cours des Pays - Bas , d'Autriche , de Belgique , de France , de la Grande Bretagne , de Prusse et de Russie , ayant signé aujourd'hui les traités conclus entre Sa Majesté le Roi des Pays - Bas , Grand - Duc de Luxembourg et les cinq Cours , entre Leurs Majestés le Roi des Pays - Bas , Grand - Duc de Luxembourg et le Roi des Belges , les Plénipotentiaires ont jugé à propos , que les Plénipotentiaires d'Autriche et de Prusse , munis des pleins-pouvoirs de la Diète de la Confédération Germanique , fassent invités à accéder , au nom de ladite Confédération , aux dispositions , concernant le Grand - Duché de Luxembourg contenues dans les traités susdits.

En conséquence les Plénipotentiaires d'Autriche et de Prusse représentant la Diète en vertu des susdits pleins-pouvoirs , déclarent , que la Confédération Germanique accède formellement aux arrangemens territoriaux concernant le Grand - Duché de Luxem-

het Groot-Hertogdom Luxemburg, vervat in de art. I, II, III, IV, V, VI en VII van het aanhangfel der tractaten, op heden gesloten tusfchen Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg en de vijf Hoven, en tusfchen de vijf Hoven en Zijne Majesteit den Koning der Belgen, gelijk in de overeenstemmende artikelen van het tractaat gelijktijdig geteekend tusfchen Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, en Zijne Majesteit den Koning der Belgen: en gaan zij jegens de Hoven van de Nederlanden, Oostenrijk, Belgie, Frankrijk, Groot-Brittanie, Pruisfen en Rusland de verbindtenisfen aan, in naam van het Duitfche Bondgenootfchap, dat hetzelfde zich in allen deele zal houden aan de bepalingen, vervat in de gezegde artikelen, waarvan de inhoud woordelijk volgt, voor zoo verre zij het Duitfche Bondgenootfchap kunnen betreffen.

Art. I.

Het Belgifche grondgebied zal zamengesteld zijn uit de provincien:

Zuid-Braband,

Luik,

Namen,

Henegouwen,

West-Vlaanderen,

Oost-Vlaanderen,

Antwerpen, en

Limburg;

zoodanig als dezelve behoord hebben tot het in 1815 gevestigde Koningrijk der Nederlanden, met uitzondering van de districten der provincie Limburg, aangewezen in art. IV.

Het Belgifch grondgebied zal bovendien bevatten dat gedeelte van het Groot-Hertogdom Luxemburg, hetwelk in art. II wordt aangeduid.

Art. II.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, stemt er in toe, dat in het Groot-Hertogdom

bourg, contenus dans les art. I, II, III, IV, V, VI et VII de l'annexe des traités conclus en ce jour entre Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg et les cinq Cours, et entre les cinq Cours et Sa Majesté le Roi des Belges, ainsi que dans les articles correspondans du traité signé en même temps entre Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg et Sa Majesté le Roi des Belges; et ils prennent envers les Cours des Pays-Bas, d'Autriche, de Belgique, de France, de la Grande Bretagne, de Prusse et de Russie, au nom de la Confédération Germanique, l'engagement, que celle-ci se conformera en tout aux stipulations renfermées dans lesdits articles, dont la teneur suit mot à mot, en tant qu'elles peuvent concerner la Confédération Germanique.

Art. I.

Le territoire Belge se composera des Provinces de:

Brabant Méridional,
Liège,
Namur,
Hainaut,
Flandre Occidentale,
Flandre Orientale,
Anvers, et
Limbourg;

telles qu'elles ont fait partie du Royaume des Pays-Bas constitué en 1815, à l'exception des districts de la province de Limbourg désignés dans l'article IV.

Le territoire Belge comprendra en outre la partie du Grand-Duché de Luxembourg indiquée dans l'article II.

Art. II.

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, consent à ce que dans le Grand-Duché de Luxem-

Luxemburg de grenzen van het Belgische grondgebied zoodanig zullen zijn, als dezelve hieronder zullen omschreven worden.

Te beginnen van de Fransche grenzen af, tusschen *Rodange*, hetwelk aan het Groot-Hertogdom Luxemburg zal blijven, en *Athus*, hetwelk aan België zal behooren, zal er, volgens de hierbij gevoegde kaart, eene lijn getrokken worden, welke den weg van *Arlon* naar *Longwy*, de stad *Arlon* met haar gebied, en den weg van *Arlon* naar *Bastogne* aan België latende, tusschen *Mesfancy*, hetwelk op Belgisch grondgebied zal liggen, en *Clemancy*, hetwelk aan het Groot-Hertogdom Luxemburg zal verblijven, op *Steinfort* zal aanloopen, welke plaats insgelijks aan het Groot-Hertogdom zal verblijven; van *Steinfort* zal deze lijn in de rigting van *Eifchen*, *Hechbus*, *Guirsch*, *Oberpahlen*, *Grende*, *Nothomb*, *Parette* en *Perlé* tot aan *Martelange* verlengd worden, moettende *Hechbus*, *Guirsch*, *Grende*, *Nothomb* en *Parette* aan België, en *Eifchen*, *Oberpahlen*, *Perlé* en *Martelange* aan het Groot-Hertogdom behooren; van *Martelange* zal gezegde lijn den loop der *Sure*, welker dalweg de grensfcheiding tusschen de beide Staten zal uitmaken, afwaarts volgen tot tegenover *Tintange*, van waar dezelve in de regst mogelijke rigting tot aan de tegenwoordige grens van het arrondissement van *Diekirch* verlengd worden, en doorgaan zal tusschen *Surret*, *Harlange*, *Tarchamps*, die zij aan het Groot-Hertogdom Luxemburg zal laten, en *Honville*, *Livarchamps* en *Loutremange*, welke tot het Belgisch grondgebied zullen behooren; vervolgens in de omstreken van *Doncols* en *Soulez*, welke aan het Groot-Hertogdom zullen verblijven, de tegenwoordige grens van het arrondissement van *Diekirch* bereikende, zal de bedoelde lijn de gezegde grens volgen tot aan die van het Pruisisch grondgebied. Al het grondgebied, al de steden, plaatsen en oorden, ten westen van deze lijn gelegen, zullen aan België behooren; en al het grondgebied, al de steden, plaatsen en oorden, ten oosten van diezelfde lijn gelegen, zullen bij voortdoring aan het Groot-Hertogdom Luxemburg blijven toebehooren.

Het is de bedoeling, dat de Commisarisfen voor de grensfcheiding, waarvan in art. VI wordt melding gemaakt, deze lijn trekkende, en zich zoo veel mogelijk gedragende aan de

bourg, les limites du territoire Belge soient telles qu'elles vont être décrites ci-dessous :

A partir de la frontière de France entre *Rodange*, qui restera au Grand-Duché de Luxembourg, et *Athus*, qui appartiendra à la Belgique, il sera tiré d'après la carte ci-jointe, une ligne qui, laissant à la Belgique la route d'*Arlon* à *Longwy*, la ville d'*Arlon* avec sa banlieue, et la route d'*Arlon* à *Bastogne*, passera entre *Messancy*, qui sera sur le territoire Belge, et *Clemancy*, qui restera au Grand-Duché de Luxembourg, pour aboutir à *Steinfort*, lequel endroit restera également au Grand-Duché; de *Steinfort* cette ligne sera prolongée dans la direction d'*Eischen*, de *Hebus*, *Guirsch*, *Oberpahlen*, *Grende*, *Nothomb*, *Parette* et *Perlé*, jusqu'à *Martelange*; *Hebus*, *Guirsch*, *Grende*, *Nothomb* et *Parette*, devant appartenir à la Belgique, et *Eischen*, *Oberpahlen*, *Perlé* et *Martelange* au Grand-Duché. De *Martelange*, la dite ligne descendra le cours de la *Sure*, dont le thalweg servira de limite entre les deux Etats, jusque vis-à-vis *Tintange*, d'où elle sera prolongée aussi directement que possible vers la frontière actuelle de l'arrondissement de *Diekirch*, et passera entre *Surret*, *Harlange*, *Tarchamps*, qu'elle laissera au Grand-Duché de Luxembourg, et *Honville*, *Livarchamps* et *Loutremage*, qui feront partie du territoire Belge: atteignant ensuite, aux environs de *Doncols* et de *Soulez*, qui resteront au Grand-Duché, la frontière actuelle de l'arrondissement de *Diekirch*, la ligne en question suivra ladite frontière, jusqu'à celle du territoire Prussien. Tous les territoires, villes, places et lieux situés à l'ouest de cette ligne, appartiendront à la Belgique, et tous les territoires, villes, places et lieux situés à l'est de cette même ligne, continueront d'appartenir au Grand-Duché de Luxembourg.

Il est entendu, qu'en traçant cette ligne, et en se conformant autant que possible à la description qui en a été faite ci-dessus, ainsi qu'aux indications de la carte, jointe pour plus de clarté au

omfchrijving, welke hierboven daarvan gemaakt is, alsmede aan de aanwijzingen op de kaart, welke, ter meerdere duidelijkheid, bij het tegenwoordig artikel gevoegd is, zoowel op de plaatselijke gesteldheid als op het geriff, hetwelk aan beide zijden daaruit zal kunnen voortvloeijen, acht zullen slaan.

Art. III.

Voor het gebied, bij het vorig artikel afgestaan, zal aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, eene schadeloosstelling in grondgebied in de provincie Limburg worden aangewezen.

Art. IV.

Ter uitvoering van dat gedeelte van art. I, hetwelk betrekking heeft op de provincie Limburg, en ten gevolge van den afstand van grondgebied dien Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, in art. II doet, zal gezegde Zijne Majesteit, hetzij in deszelfs hoedanigheid als Groot-Hertog van Luxemburg, hetzij om met Holland vereenigd te worden, de landstreken bezitten, waarvan de grenzen hieronder worden aangewezen:

1°. *Op den regter oever der Maas:* Bij de voormalige Hollandfche enclaves op gezegden oever in de provincie Limburg, zullen gevoegd worden de districten dierzelfde provincie op denzelfden oever, welke in 1790 niet aan de Staten-Generaal toebehoorden, in dier voege, dat het gedeelte der tegenwoordige provincie Limburg, hetwelk op den regter oever der Maas gelegen, en tusschen deze rivier ten westen, de grenzen van het Pruisfisch grondgebied ten oosten, de tegenwoordige grens der provincie Luik ten zuiden, en Hollandsch Gelderland ten noorden begrepen is, voortaan geheel en al aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden zal toebehooren, hetzij in deszelfs hoedanigheid als Groot-Hertog van Luxemburg, hetzij om met Holland vereenigd te worden.

2°. *Op den linker oever der Maas:* Te beginnen van het zuidelijkste punt der Hollandfche provincie Noord-Bra-

présent article, les Commissaires - démarcateurs, dont il est fait mention dans l'art. VI, auront égard aux localités, ainsi qu'aux convenances qui pourront en résulter mutuellement.

Art. III.

Pour les cessions faites dans l'article précédent, il sera assigné à Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, une indemnité territoriale dans la province de Limbourg.

Art. IV.

En exécution de la partie de l'art. I, relative à la province de Limbourg, et par suite des cessions, que Sa Majesté le Roi des Pays - Bas, Grand - Duc de Luxembourg, fait dans l'art. II, Sa dite Majesté possédera, soit en Sa qualité de Grand - Duc de Luxembourg, soit pour être réunis à la Hollande, les territoires, dont les limites sont indiquées ci-dessous :

1°. *Sur la rive droite de la Meuse* : Aux anciennes enclaves Hollandaises sur la dite rive dans la province de Limbourg, seront joints les districts de cette même province. sur cette même rive, qui n'appartenaient pas aux Etats - Généraux en 1790, de façon que la partie de la province actuelle de Limbourg, située sur la rive droite de la Meuse, et comprise entre ce fleuve à l'ouest, la frontière du territoire Prussien à l'est, la frontière actuelle de la province de Liège au midi, et la Gueldre Hollandaise au nord, appartiendra désormais toute entière à Sa Majesté le Roi des Pays - Bas, soit en Sa qualité de Grand - Duc de Luxembourg, soit pour être réunie à la Hollande.

2°. *Sur la rive gauche de la Meuse* : A partir du point le plus méridional de la province Hollandaise du Brabant Septen-

band, zal er, volgens de hierbij gevoegde kaart, eene lijn getrokken worden, welke, boven *Wessem*, tusschen deze plaats en *Stevenswaardt*, op de Maas zal uitloopen, ter plaatse alwaar zich op den linker Maas-oever de grenzen der tegenwoordige arrondisfementen van *Roermonde* en *Maastricht* aanraken; in dier voege, dat *Bergerot*, *Stamproy*, *Neer-Itteren*, *Ittervoort* en *Thorn* met derzelver gebied, gelijk mede al de andere plaatsen ten noorden van deze lijn gelegen, een deel van het Hollandfche grondgebied zullen uitmaken.

De voormalige Hollandfche enclaves in de provincie *Limburg* op den linker Maas-oever zullen aan België toebehooren, met uitzondering van de stad *Maastricht*, welke met een gebied van 1200 vademen in de doorsnede, te rekenen van het uitwendig glacis der vesting op gezegden oever van die rivier, bij voortdoring in volle souvereiniteit en eigendom door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden zal worden bezeten.

Art. V.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groot-Hertog van Luxemburg, zal zich met het Duitsche Bondgenootschap en de Agnaten van het Huis van Nassau verstaan over de toepassing der in de art. III en IV vervatte bepalingen, alsmede over al de schikkingen, die gezegde artikelen, hetzij met de bovengenoemde Agnaten van het Huis van Nassau, hetzij met het Duitsche Bondgenootschap, noodzakelijk zouden kunnen maken.

Art. VI.

Ten gevolge van de hiervoren vastgestelde schikkingen over het grondgebied, doet elke der beide partijen wederkeurig voor altijd afstand van alle aanspraak op het grondgebied, al de steden, plaatsen en oorden, gelegen binnen de grenzen der bezittingen van de andere partij, zoodanig als deze in de art. I, II en IV omschreven zijn.

De bedoelde grenzen zullen, in overeenkomst met diezelfde artikelen, door Belgische en Hollandfche commissarissen voor de grensfcheiding getrokken worden, die zoo spoedig mogelijk binnen de stad *Maastricht* zullen bijeenkomen.

trional, il sera tiré, d'après la carte ci-jointe, une ligne, qui aboutira à la Meuse au-dessus de *Wessem*, entre cet endroit et *Stevenswaardt*, au point où se touchent, sur la rive gauche de la Meuse, les frontières des arrondissemens actuels de *Ruremonde* et de *Maestricht*, de manière que *Bergerot*, *Stamproy*, *Neer-Iiteren*, *Ittervoort* et *Thorn*, avec leurs banlieues, ainsi que tous les autres endroits situés au nord de cette ligne, feront partie du territoire Hollandais.

Les anciennes enclaves Hollandaises dans la province de Limbourg, sur la rive gauche de la Meuse, appartiendront à la Belgique, à l'exception de la ville de *Maestricht*, laquelle, avec un rayon de territoire de douze cents toises, à partir du glacis extérieur de la place sur ladite rive de ce fleuve, continuera d'être possédée en toute souveraineté et propriété par Sa Majesté le Roi des Pays-Bas.

Art. V.

Sa Majesté le Roi des Pays-Bas, Grand-Duc de Luxembourg, s'entendra avec la Confédération Germanique et les Agnats de la Maison de Nassau, sur l'application des stipulations renfermées dans les articles III et IV, ainsi que sur tous les arrangements, que lesdits articles pourraient rendre nécessaires soit avec les Agnats ci-dessus nommés de la Maison de Nassau, soit avec la Confédération Germanique.

Art. VI.

Moyennant les arrangements territoriaux arrêtés ci-dessus, chacune des deux parties renonce réciproquement pour jamais à toute prétention sur les territoires, villes, places et lieux, situés dans les limites des possessions de l'autre partie, telles qu'elles se trouvent décrites dans les articles I, II et IV.

Lesdites limites seront tracées, conformément à ces mêmes articles, par des Commissaires-démarcateurs Belges et Hollandais, qui se réuniront le plutôt possible en la ville de *Maestricht*.

Art. VII.

Belgie zal binnen de in de art. I, II en IV aangewezen grenzen eenen onafhankelijken en voortdurend onzijdigen Staat uitmaken.

Het zal gehouden zijn dezelfde onzijdigheid jegens al de andere Staten in acht te nemen.

De Gevolmagtigden der Nederlanden, van Oostenrijk, Belgie, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruïsen en Rusland, nemen, krachtens hunne volmagten, in naam hunner respectieve Hoven, formeel, de gezegde toetreding van wege het Duitsche Bondgenootschap aan.

De tegenwoordige acte van toetreding zal door de Hoven van de Nederlanden, Oostenrijk, Belgie, Frankrijk, Groot-Brittannie, Pruïsen en Rusland bekrachtigd worden, gelijk mede door het Duitsche Bondgenootschap door middel van een Bondsbesluit, waarvan het noodige getal affchriften zal worden uitgevaardigd. En zullen de respectieve acten van bekrachtiging te *Londen* worden uitgewisfeld in den tijd van zes weken, te rekenen van heden af, of vroeger, zoo zulks mogelijk is, en wel gelijktijdig met de uitwisseling van de bekrachtigingen der bovenvermelde drie tractaten.

Ter oorkonde waarvan de respectieve Gevolmagtigden de tegenwoordige acte van toetreding geteekend en daarop hun wapenzegel gedrukt hebben.

Gedaan te *Londen*, den negentienden April, het jaar der Genade duizend acht honderd negen en dertig.

(*l. S.*) DEDEL. (*l. S.*) SENFFT.

(*l. S.*) SENFFT. (*l. S.*) BÜLOW.

(*l. G.*) SYLVAIN VAN DE WEYER.

(*l. S.*) H. SEBASTIANI.

(*l. S.*) PALMERSTON.

(*l. S.*) BÜLOW.

(*l. S.*) POZZO DI BORGIO.

Art. VII.

La Belgique dans les limites indiquées aux articles I, II et IV formera un État indépendant et perpétuellement neutre.

Elle sera tenue d'observer cette même neutralité envers tous les autres États.

Les Plénipotentiaires des Pays-Bas, d'Autriche, de Belgique, de France, de la Grande Bretagne, de Prusse et de Russie, en vertu de leurs plein-pouvoirs, acceptent formellement, au nom de leurs Cours respectives, ladite accession, de la part de la Confédération Germanique.

Le présent acte d'accession sera ratifié par les Cours des Pays-Bas, d'Autriche, de Belgique, de France, de la Grande Bretagne, de Prusse et de Russie, ainsi que par la Confédération Germanique, moyennant un arrêté de la Diète, dont expédition sera faite au nombre des copies nécessaires. Et les actes de ratification respectifs seront échangés à *Londres* dans l'espace de six semaines, à dater de ce jour, ou plutôt si faire se peut, et en même temps que se fera l'échange des ratifications des trois traités susdits.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent acte d'accession, et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à *Londres*, le dix-neuf Avril, l'an de Grâce mil huit cent trente neuf.

(*l. S.*) DEDEL. (*l. S.*) SENFFT.

(*l. S.*) SENFFT. (*l. S.*) BÜLOW.

(*l. S.*) SYLVAIN VAN DE WEYER.

(*l. S.*) H. SEBASTIANI.

(*l. S.*) PALMERSTON.

(*l. S.*) BÜLOW.

(*l. S.*) POZZO DI BORGIO.

De Minister van Buitenlandsche Zaken verklaart, dat de bovenstaande acte van toetreding der Gevolmagtigden van Oostenrijk en Pruisfen, in naam der Duitsche Bondsvergadering, door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden is bekrachtigd den 26sten Mei 1839, en door den Prefident der opgemelde Bondsvergadering den 11den Mei daar te voren; mitsgaders dat de wederzijdsche uitwisseling van de acten van bekrachtiging den 8sten Junij 1839, te *Londen*, heeft plaats gehad (*).

VERSTOLK VAN SOELEN.

(*) In het tractaat, den 19den April 1839 te *Londen* gefloten, wordt bij § 7 van het negende artikel verwezen naar de tarieven voor den vaart op den Rijn, vastgesteld bij de overeenkomst, geteekend te *Mentz*, den 31sten Maart 1831. Die overeenkomst is te vinden in het *Staatsblad* van 1831, n°. 19.

WETTEN EN BESLUITEN,

IN VERBAND MET DE

GRONDWET.

Nu volgen de Wetten en Besluiten, die in verband staan met de Grondwet, en waarvan melding gemaakt is in de aantekeningen op de artikelen 59, 73 en 200.

Ten aanzien van het Koninklijk besluit van den 29sten September 1841, n°. 58, dat wij hier opnemen, is het niet zonder belang op te merken, dat reeds bij de Wetten van den 23sten Maart 1826 (*Staatsblad* n°. 12) en 27sten December 1828 (*Staatsblad* n°. 90) (ook te vinden in het 8ste Deel van dit werk, bladz. 131 en 146), was toegezegd:

Dat om de vijf jaren, te beginnen met 1831, aan de Staten-Generaal opening gegeven zou worden van de afbetalingen, uit de middelen van de Oostindische Bezittingen gedaan, en van den geldelijken toestand derzelven.

Noch in 1831, noch in 1836, is door de Regering aan die belofte voldaan, ook schijnt geen der Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal daaraan gedacht te hebben. Denklijk zullen de *tijdsomstandigheden* belet hebben, de toegezegde openingen te geven. Nu moeten, volgens art. 59 der Grondwet, jaarlijks die rekeningen worden gegeven, en het is ter executie dier bepaling dat het volgend Besluit door den Koning genomen is.

WIJ WILLEM II, *bij de gratie Gods*,
KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN
ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Marine en Kolonien, van den 28sten dezer, n°. 147 *bis* (*Geheim*);

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

Bij het Departement van Kolonien zal jaarlijks opgemaakt en aan Ons, met een gemotiveerd rapport, ter goedkeuring aangeboden worden eene algemeene rekening, aantoonende de hooggroothed der koloniale remises in goederen en geld, en het gebruik van die remises gemaakt.

Art. 2.

Vóór dat de bedoelde rekening aan Onze goedkeuring wordt onderworpen, zal dezelve worden onderzocht door eene Commissie van acht leden, voorgezeten door het tijdelijk Hoofd van het Departement van Kolonien, door wien aan de Commissie zullen worden medegedeeld alle bescheiden, tot justificatie der rekening vereischt.

Art. 3.

Dezelve Commissie zal bestaan uit twee leden van elk der Kamers van de Staten-Generaal, twee leden van den Raad van State en twee leden van de Algemeene Rekenkamer, telken jare door Ons te benoemen. De Commissie zal als Secretaris worden bijgestaan door een Hoofdambtenaar van het Departement van Kolonien.

Art. 4.

De Commissie zal van hare bevinding doen blijken in een door al de Leden te onderteekenen proces-verbaal van hare zittingen, waarbij, als slotfom, zal worden uitgedrukt het gevoelen der meerderheid.

Art. 5.

Het tijdelijk Hoofd van het Departement van Kolonien zal het proces-verbaal der Commissie overleggen bij het rapport, bedoeld bij art. 1 van het tegenwoordig Besluit.

Art. 6.

De laatste door Ons goedgekeurde algemeene rekening zal telken jare aan de Staten-Generaal worden medegedeeld, bij

bij gelegenheid der regeling van het gebruik van het batig slot, bedoeld bij art. 59 der Grondwet.

Onze Minister van Marine en Kolonien is belast met de uitvoering dezes, waarvan afschrift zal worden verleend aan alle Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, aan den Raad van State, aan de beide Kamers der Staten - Generaal en aan de Algemeene Rekenkamer, tot informatie.

's Gravenhage, den 29sten September 1841.

WILLEM.

De Minister van Marine en Kolonien,

J. C. BAUD.

*BESLUIT van den 31sten Maart 1842,
inhoudende een Reglement voor den
Raad van Ministers.*

WIJ WILLEM II, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOEG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van Onzen Minister van Justitie;

Herzien het Besluit van den 19den September 1823, n°. 132, betreffende den Raad van Ministers;

In overweging nemende de noodzakelijkheid, dat de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur in voorloopig gemeenschappelijk onderzoek en overleg treden omtrent alle Ontwerpen van Wetten en Verordeningen, benevens alle onderwerpen van Staatsbelang, ten einde alzoo éénheid en zamenstemming in alle takken van Bestuur te doen plaats hebben;

Overwegende, dat de geest der Grondwet medebrengt, dat alleen de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur gewone Leden van den Raad der Ministers zijn;

Hebben befloten en besluiten, met intrekking van voorschreven Besluit van den 19den September 1823, n°. 132, het navolgende vast te stellen:

Art. 1.

Er zal gehouden worden een Raad van Ministers, tot het voorloopig onderzoek van en het gemeen overleg omtrent alle Ontwerpen van Wetten, gelijk mede omtrent alle Besluiten, Reglementen en Verordeningen van Bestuur, welke tot de algemeene Administratie betrekking hebben, en eindelijk omtrent alle voorkomende onderwerpen van algemeen belang.

Art. 2.

De Raad der Ministers is te zamengesteld uit de Hoofden der Ministeriële Departementen.

Wij behouden Ons voor, om, ter behandeling van een bepaald onderwerp, almede eene tijdelijke zitting in den Raad der Ministers te geven aan één of meerdere Ministers van Staat, die geene Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur zijn.

Art. 3.

Tot dat deswege door Ons anders mogt worden beschikt, zullen de Ministers, Leden van den Raad, te beginnen met den oudsten hunner, naar rang van benoeming, en zoo vervolgens, beurtelings gedurende eene maand, Voorzitter daarvan zijn.

Art. 4.

De Secretaris van den Raad der Ministers zal door Ons worden benoemd.

Art. 5.

De gewone vergaderingen van den Raad der Ministers worden ééns in iedere week, en wel des Woensdags, op zoodanig uur als zulks voegzaam zal voorkomen, gehouden.

Art. 6.

Het staat den Voorzitter vrij, om den Raad zoo dikwijls buitengewoon te doen vergaderen, als de aard en de menigvuldigheid der werkzaamheden dit noodzakelijk doen achten.

Art. 7.

De Leden van den Raad der Ministers nemen zitting ingevolge hunnen rang en ouderdom van benoeming als Minister of Directeur - Generaal respectievelijk.

Art. 8.

De Leden van den Raad zijn verplicht steeds de zittingen bij te wonen. Bij wettige verhindering geven zij daarvan kennis aan den Voorzitter.

Art. 9.

Indien Wij, bij afwezendheid of ziekte van eenen Minister, een ander perfoon, *ad interim*, met deszelfs functien belast hebben, zoo zal deze tevens Lid zijn van den Raad der Ministers, en als zoodanig in de vergadering zitting hebben, doch rang nemen na de Ministers en de Directeurs - Generaal.

Art. 10.

De Voorzitter brengt alle stukken in overweging en regelt de orde der beraadslagingen; te dien einde zullen de Leden aan denzelfde, uiterlijk op den dag vóór dien der vergadering, mededeeling doen van de voordragten en stukken, die zij in overweging zouden wenschen te zien brengen.

Art. 11.

Geen stuk of voordragt zal worden in overweging genomen, wanneer het Hoofd van eenig Departement, wien de zaak bijzonderlijk aangaat, of de Ambtenaar, die hem als zoodanig *ad interim* vervangt, niet mogt tegenwoordig zijn; maar zullen in dat geval de beraadslagingen tot hunne aanwezigheid worden uitgesteld.

Art. 12.

Bijaldien de Leden van den Raad der Ministers mogten verlangen, om, alvorens hun gevoelen over eene in overweging gebragte zaak te uiten, de stukken daartoe betrekkelijk nader te overwegen, en de zaak een uitsfel mogt toelaten, zal de Voorzitter die stukken bij de Leden, welke zulks verlangen, kunnen doen rondgaan, mits zorgende, dat de afdoening daardoor niet, buiten volstrekte noodzakelijkheid, blijve vertraagd.

Art. 15.

De beraadflagingen van den Raad der Ministers leiden tot geene beslissing bij meerderheid.

De stotfom der overwegingen, zoowel van de meerderheid als van de minderheid der Leden, alsmede de vóór en tegen aangevoerde motiven worden, met opgave der getallen en, des verkiezende, der namen van de tot de meerderheid en minderheid behoorende Leden, ter Onzer kennis gebragt, bij een rapport, waarvan de redactie, voor zoo verre zij door den betrokken Minister of Directeur - Generaal niet aan zich is voorbehouden, aan den Secretaris, en de resumtie aan den Raad is opgedragen.

In spoed vereischende gevallen zal de resumtie aan het betrokken Lid en den Voorzitter zijn overgelaten, doch het rapport alsdan, in de volgende vergadering, aan den Raad worden medegedeeld.

De rapporten worden door den Voorzitter onderteekend.

Art. 14.

Van de beraadflagingen des Raads wordt door den Secretaris een summier verbaal gehouden, en in de eerstvolgende zitting ter resumtie en bekrachtiging aangeboden.

Art. 15.

De Raad der Ministers zal de Ontwerpen van Wetten, Besluiten, Reglementen en Verordeningen, vermeld in art. 1, onderzoeken, niet alleen uit het oogpunt van raadzaamheid, volledigheid en doelmatigheid, maar dezelve ook befchouwen in verband met de bepalingen der Grondwet en met die van de reeds ten zelfden opzigte bestaande Wetten en Verordeningen, ten einde, door de bevordering van zoodanig verband, de meestmogelijke éénheid en zamenhang in alle takken van Bestuur plaats hebben, zoowel in de zamenstelling dier Verordeningen, als bij derzelve uitvoering.

Art. 16.

Dienvolgens zullen bij den Raad der Ministers in overweging moeten worden gebragt:

Alle onderwerpen van algemeen belang; als ook alle Ontwerpen van Wetten, alle algemeene Reglementen, Instructien en Voorschriften in het een of ander vak van Administratie, welke bij een Koninklijk besluit moeten worden vastgesteld, of tot welker vaststelling eene autorifatie des Konings noodig is.

De Reglementen en Instructien, welke uit kracht van Wetten of Koninklijke besluiten bij Ministeriële beschikking kunnen worden afgedaan, zullen, wanneer daarbij gewigtige onderwerpen of beginselen van Algemeen Bestuur betrokken zijn, door het Hoofd van het Departement, waartoe de zaak behoort, in den Raad der Ministers ter overweging kunnen gebragt worden. Ingeval er omtrent zulk eene Ministeriële beschikking verschil van gevoelen bij den Raad mogt bestaan, zal zulks ter Onzer kennis worden gebragt, op den bij art. 13 bepaalden voet.

Bijaldien bij eenig Departement van Algemeen Bestuur eenige maatregel genomen mogt zijn, waarin een Lid van den Raad der Ministers van oordeel is, dat die Raad vooraf had behooren gekend te zijn, is zoodanig Lid bevoegd, de zaak tot een onderwerp van de beraadslagingen van den Raad te maken, en zal de uitslag daarvan, mede op de wijze als boven, ter Onzer kennis worden gebragt.

Affchrift van dit besluit zal gezonden worden aan al Onze Ministers en Directeurs-Generaal, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur zijnde, mitsgaders aan den Raad van Ministers, aan Onzen Minister en Secretaris van Staat, Vice-Prefident van den Raad van State, respectivelijk tot informatie en narigt; en zal dit besluit in het *Staarsblad* worden geplaatst (*).

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten Maart 1842.

WILLEM.

De Minister van Justitie,
VAN HALL.

(*) Er was vroeger ook een Raad van Ministers, doch het besluit was niet publiek, zoo dat hetzelfde alleen bij uittreksel te vinden is in het eerste deel dezer Verzameling, pag. 187. Dank de tegenwoordig grootere publieciteit, zijn wij zoo gelukkig het nieuw besluit geheel mede te deelen.

*WET van den 5den October 1841,
houdende instructie voor de Al-
gemeene Rekenkamer.*

(STAATSBLAD VAN 1841, n°. 40.)

WIJ WILLEM II, *bij de gratie Gods*,
KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN
ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten :

Alzoo Wij in overweging hebben genomen, dat bij het 200ste artikel der Grondwet is bepaald: „ dat er eene Algemeene Rekenkamer zal zijn, ten einde jaarlijks de rekeningen van ontvangst en uitgaven der verschillende Departementen van Algemeen Bestuur op te nemen en te liquideren, mitsgaders behoorlijke rekening en verantwoording te vorderen van alle bijzondere Lands-comptabelen en anderen; alles achtervolgens zoodanige instructien, als bij de wet zullen worden vastgesteld, ” en dat de Wet op dit onderwerp, van den 21sten Junij 1820 (*Staatsblad* n°. 15), behoort te worden vervangen door bepalingen, die meer met de bestaande behoefte en met de daargestelde wijzigingen van de Grondwet instemmen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten - Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze (*):

EERSTE HOOFDSTUK.

*Zamenstelling van het kollegie en deszelfs
verplichtingen in het algemeen.*

Art. 1. De Algemeene Rekenkamer zal bestaan uit zeven

(*) Deze wet vergelijkende met de vroegere, in het eerste deel dezer Verzameling te vinden, pag. 180, zal men ontwaren, hoe veel uitbreiding de werkring der Algemeene Rekenkamer heeft verkregen.

Leden; uit dat getal verkiest de Koning eenen vasten Voorzitter. Een Secretaris, aan het Collegie toe te voegen, wordt door den Koning benoemd, uit een drietal Kandidaten, door de Algemeene Rekenkamer voor te stellen.

Art. 2. De Leden en de Secretaris van de Algemeene Rekenkamer zullen den vollen ouderdom moeten hebben bereikt van *dertig* jaren; uit geenerhande hoofde aan den Lande rekenpligtig mogen zijn, noch eenig ambt bekleeden; geen Leden zijn van de Staten-Generaal of Provinciale Staten of van een Plaatselijk Bestuur; zij zullen elkander niet mogen bestaan in of binnen den vierden graad van bloedverwantschap of zwagerfchap.

Indien de zwagerfchap mogt ontstaan na de benoeming, zal het Lid of de Secretaris, die dezelve heeft aangegaan, zijne betrekking niet kunnen blijven behouden, zonder vergunning des Konings.

Art. 3. Bij vacature onder de Leden, geeft de Algemeene Rekenkamer daarvan kennis aan den Koning en aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ten einde in de vervulling, overeenkomstig het bepaalde bij art. 200 der Grondwet, worde voorzien.

Bij wangedrag, onzedelijkheid of merkelijke achteloosheid, zoo ook ingeval van ongeschiktheid door ouderdom, zwakte of aanhoudende ziels- of lichaamsziekten van een Lid der Algemeene Rekenkamer, zal het Collegie daarvan kennis geven aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, ten einde, naar bevind van zaken, ter vervanging van zoodanig Lid, eene voordragt aan den Koning te doen.

Overigens worden de bepalingen, die, ten aanzien der Leden van de Regterlijke magt, vervat zijn in de artikelen 11 en 13 der Wet op de Regterlijke organisatie en het Beleid der Justitie, ook op de Leden van de Algemeene Rekenkamer toepasselijk verklaard.

Art. 4. De ambtswedde van den Voorzitter wordt bepaald op *vijf duizend gulden*, die van de overige Leden op *vier duizend gulden* 's jaars.

De Leden en de Secretaris zullen hunne woonplaats moeten houden in de Gemeente, binnen welke het Collegie is gevestigd.

Art. 5. De vaste Ambtenaren en Bedienden der Algemeene Rekenkamer zullen, op hare voordragt, door den Koning aangesteld en door het Collegie van de noodige instructien voorzien worden.

Art. 6. De Leden en de Secretaris der Algemeene Rekenkamer zullen, alvorens in functie te treden, ieder op de wijze zijner godsdienstige gezindheid, in handen des Konings, afleggen den eed (de verklaring), dat zij, om te worden benoemd tot het ambt, waartoe zij geroepen zijn, noch directelijk, noch indirectelijk, aan eenige personen, hetzij in of buiten het Bestuur, onder wat naam of voorwendfel ook, eenige gifte of gave beloofd of gegeven hebben, noch beloven of geven zullen; en voorts den eed (de belofte), dat zij zullen zijn getrouw aan den Koning, dat zij de Grondwet zullen onderhouden en handhaven, hunne instructien met alle naauwgezetheid opvolgen en hunnen post ter goeder trouw, met alle naarstigheit, eerlijkheid en onzijdigheid waarnemen, en dat zij, wijders, om iets hoegenaamd in hunne betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken zullen aannemen, directelijk of indirectelijk.

De Ambtenaren en Bedienden der Kamer zullen door den Voorzitter in de vereenigde vergadering van het Collegie beeedigd worden.

Art. 7. De Leden en de Secretaris der Algemeene Rekenkamer, op straffe daarop bij het Wetboek van Strafrecht gesteld, middellijk of onmiddellijk, geen aandeel hebben in eenige aanbesteding, leverancie, pacht van goederen, regten of middelen, of in eenige zaak, waaromtrent met het Rijk wordt overeengekomen.

Het is hun almede verboden, eenige vorderingen, ten laste van het Rijk, vatbaar om door de Kamer te worden verevend, hetzij vóór, hetzij na de verevening, te koopen of voor hunne rekening te nemen, onder welke benaming zulks ook zoude

mogen zijn; als ook om op eenige wijze, regtstreeks of zijdeling, deel te hebben in den aankoop van zoodanige voordeelingen.

Het voormeld verbod is insgelijks toepasfelijk op de Ambtenaren en Bedienden der Algemeene Rekenkamer, zonder uitzondering.

Art. 8. De Voorzitter heeft het oppertoezicht over al de werkzaamheden van de Algemeene Rekenkamer, en waakt voor de ftipte uitvoering van de tegenwoordige Wet in het algemeen, en voor de naleving van het vast te stellen Reglement van Orde, bedoeld bij art. 65 dezer Wet; hij zorgt voor de bewaring van alle charters, stukken en befcheiden, bij het Collegie berustende, en ziet toe, dat geene afgifte van stukken, behoorende tot het archief der Kamer, gefchiede, anders dan met toeftemming van het Collegie of op bevel van den Regter.

Hij zal inzage, affchrift of uittrekfel van de voorzeide charters, stukken en befcheiden mogen toefstaan.

Art. 9. De Voorzitter brengt al de stukken, die aan de Algemeene Rekenkamer of aan hem, in deze zijne hoedanigheid, worden toegezonden, ter beraadflaging van de Vergadering; maakt de befluiten volgens de meerderheid der ftemmen op, en heeft, bij het ftaken der ftemmen, eene beflijfende ftem.

Geene befluiten zullen in de vergadering der Algemeene Rekenkamer kunnen genomen worden, indien niet vijf Leden, de Voorzitter daaronder begrepen, tegenwoordig zijn.

Art. 10. Onverminderd de verdeeling der werkzaamheden tufchen de Leden onderling, zullen alle rekeningen in eene algemeene vergadering moeten worden opgenomen en gefloten, nadat gehoord zal zijn het verflag van het Lid of de Leden, met het voorloopig onderzoek belast geweest.

Art. 11. De Leden en de Secretaris mogen niet tegenwoordig zijn bij de beraadflagingen over eenige zaken, henzelfen of hnnne naastbeftaande, in of binnen den vierden graad van bloedverwantfchap of zwagersfchap, betreffende.

Art. 12. De Voorzitter zal zich, zonder toestemming van den Koning, niet langer van zijnen post mogen verwijderen dan voor ééne week. Ingeval van afwezigheid, belet of ontstentenis, zal hij vervangen worden door het oudste Lid, naar rang van benoeming.

Hij is bevoegd, om aan de Leden en den Secretaris verlof te geven, uiterlijk voor den tijd van ééne week; voor langer, mits niet te bovengaande den tijd van zes weken, wordt zoodanig verlof door het Collegie verleend.

Wanneer nog langer verlof mogt noodig zijn, wordt het verzoek daartoe aan den Koning gedaan.

Art. 13. De Algemeene Rekenkamer zal dienen van berigt, consideratien en advies op alle zoodanige stukken, als aan haar tot dat einde door den Koning zullen worden verzonden.

Art. 14. Binnen de eerste drie maanden van ieder jaar zal zij den Koning een volledig verslag aanbieden van het resultaat harer werkzaamheden over het afgelopen jaar; dat verslag zal aan de Staten - Generaal worden medegedeeld, ten laatste in de zitting, die in October daaraanvolgende geopend wordt.

Art. 15. Zij is verplicht om aan den Koning, te allen tijde, zoodanige voordragten en mededeelingen te doen, als, volgens haar inzien, kunnen leiden tot vermindering of besparing van Staatsuitgaven en tot vereenvoudiging van 's Rijks geldelijk beheer.

Voor zoo verre de Algemeene Rekenkamer dit mogt noodig oordeelen, zal daarvan vermelding geschieden in het verslag, bij het voorgaande artikel bedoeld.

Art. 16. Zij is almede gehouden, om aan de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur al de bedenkingen mede te deelen, die zij, in het belang van 's Rijks schatkist, nuttig mogt achten, met betrekking tot overeenkomsten wegens diensten en leveringen aan of ten behoeve van het Rijk; en zulks ook, wanneer die bedenkingen haar geene aanleiding geven, om de in rekening gebragte uitgaven dadelijk te verminderen of te verwerpen.

Art. 17. Zij zal aan de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur alle zulke inlichtingen geven, als de aardbarer werkzaamheden medebrengt en toelaat, onder gelijke verplichting van de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur jegens de Algemeene Rekenkamer.

Art. 18. Zij is verplicht om rekening en verantwoording te vorderen wegens alle Rijks-, gewestelijke en gemeentefondsen, Rijks goederen en eigendommen, overeenkomstig de hierna volgende bepalingen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Controle op de ontvangsten.

Art. 19. Deugdelijk verklaarde afschriften van de Provinciale maandsfaten, wegens alle Rijks middelen en inkomsten zonder onderscheid, zullen maandelijks of over zoodanige andere tijdvakken, als waarover dezelve worden opgemaakt, door de Autoriteit, die met de verzameling der bijzondere staten belast is, aan de Algemeene Rekenkamer worden ingezonden, en zullen aldaar moeten zijn ontvangen uiterlijk vóór het einde der maand, volgende op het betrokken tijdvak.

Art. 20. De 13de maand- of faldostaat, wegens alle Rijks middelen en inkomsten, zal, op gelijke wijze als bij het vorige artikel is gemeld, doch vergezeld van de arrondisfementsfaten en de bijzondere staten van iederen rekenpligtige, wiens verantwoording daarin is begrepen, aan de Algemeene Rekenkamer worden ingezonden, uiterlijk op den laatsten der maand April, volgende op het dienstjaar.

In de bovengemelde staten zullen moeten zijn vervat al de ontvangsten, op de onderscheidene kantoren van elke Administratie gedaan.

Art. 21. Van alle andere ontvangsten, voor het Rijk gedaan, doch in de hiervoren bedoelde staten niet begrepen, zullen daarenboven maandelijks behoorlijke staten aan de Kamer worden overgelegd door de Hoofden der Departementen van

Algemeen Bestuur, waartoe het onderwerp van ontvangst behoort.

Art. 22. De verkregene kennis van alle Rijks inkomsten zal ter Algemeene Rekenkamer den grondslag uitmaken der verificatie van den ontvang der algemeene rekening, bedoeld bij artikel 126 der Grondwet.

DERDE HOOFDSTUK.

Controle op de uitgaven.

Art. 23. De berekeningen, strekkende tot grondslag van de hoofdstukken der algemeene begrooting van Staatsuitgaven, welke voor ieder Departement van Algemeen Bestuur afzonderlijk bij de Wet zijn vastgesteld, zullen den grondslag uitmaken van de controle, daarop door de Algemeene Rekenkamer uit te oefenen.

De Hoofden der Departementen zullen beschikken over de sommen, bij de begrooting voor hun Departement toegestaan, uitgaven betreffende, op de Grondwet of bijzondere Wetten gegrond.

Voor het overige zal de beschikbaarstelling door den Koning bij besluit plaats hebben.

Art. 24. De sommen, bij ieder artikel der begrootingen uitgetrokken, zullen worden beschouwd als *maximum* van uitgaaf, voor het onderwerp daarbij vermeld.

Mogt, in bijzondere gevallen, eene af- en overschrijving in hetzelfde hoofdstuk van het eene artikel op het andere noodig zijn, zal de aanvraag, daartoe door het Hoofd van het Departement van Algemeen Bestuur aan den Koning te doen, vooraf met het *visa* van de Algemeene Rekenkamer moeten worden voorzien, om van de toereikbaarheid van den te verminderen post der begrooting te doen blijken, en zal van de plaats gehad hebbende af- en overschrijving duidelijke melding worden gemaakt in het algemeen verslag, bij art. 14 bedoeld.

Art. 25. Alle uitgaven ten laste van het Rijk zullen, zoo veel het nut der zake medebrengt, vóór de betaling bij de Algemeene Rekenkamer worden onderzocht, verevend en geboekt.

Art. 26. Met voorkennis van de Algemeene Rekenkamer, zullen er crediet-openingen en vóórbetalingen kunnen plaats vinden, behoudens nadere verevening der betrokkene schuldverderingen; zullende alzoo geene Rijksuitgave als wettig gedaan beschouwd worden, dan na verevening bij de Algemeene Rekenkamer.

Behalve deze steeds aan latere verevening onderworpen blijvende vóórbetalingen, zullen geene betalingen, van welken aard ook, uit 's Rijks schatkist mogen geschieden, dan op het *visa* van de Algemeene Rekenkamer.

De Algemeene Rekenkamer zal de gevraagde crediet-openingen, vóórbetalingen of *visa* zonder verwijl verleen, ten behoeve en ter verantwoording van het Hoofd van het Departement van Algemeen Bestuur, wien zulks aangaat.

Art. 27. Bij alle vereveningen van uitgaven, hetzij de betaling reeds geschied is of nog volgen moet, zal de Algemeene Rekenkamer zich overtuigen:

Vooreerst, dat de betrokken post van de begrooting toereikend is; *ten andere*, dat de aard der uitgave met de omschrijving van den post overeenstemt; en, *eindelijk*, dat er geene vermenging van fondsen over verschillende dienstjaren of van verschillende hoofdstukken het gevolg van kan zijn.

Art. 28. Onverschillig of het onderzoek en de verevening vóór of ná de betaling geschiedt, zal de Algemeene Rekenkamer al verder alle schuldverderingen toetsen aan de bestaande Wetten en de daarop gegronde Koninklijke verordeningen, daarbij aan te halen, en zich van de deugdelijkheid der bewijsstukken overtuigen, die, tot staving van elke vordering, voor zoo veel noodig, aan haar zullen moeten worden overgelegd.

Geene voorafgaande verevening zal geschieden, anders dan ten name van den oorspronkelijken titularis.

Art. 29. De Algemeene Rekenkamer zal geene vorderingen ten laste van het Rijk toelaten, welke niet ter harer kennisfe zijn gebragt binnen ééne maand na den termijn van zes maanden, volgende op het dienstjaar, waarover dezelve loopen, bepaald bij de Wet van den 8ften November 1815 (*Staatsblad* n°. 51), ten zij deze termijn, om bijzondere redenen, door den Koning ware verlengd.

Art. 30. Wegens betalingen uit de posten, die voor geheime uitgaven, bij de berekeningen tot grondslag der begrooting, van eenig Departement van Algemeen Bestuur mogten zijn uitgetrokken, zal door de Algemeene Rekenkamer geene overlegging van bewijsstukken worden gevorderd. Wanneer dit door den Koning, in bijzondere gevallen, mogt worden bepaald, zal die vrijstelling zich ook uitstrekken over betalingen, aangewezen op de som, bij de Wet van onvoorziene uitgaven, ter Zijner beschikking gesteld.

Art. 31. Op den laatsten December van het jaar, volgende op het dienstjaar, en alzoo nadat geboekt zijn al de stukken van uitgaven, welke nog gedurende die maand bij haar zijn ingekomen, zal de Algemeene Rekenkamer de begrootingen in hare registers afsluiten, en daarop geenerhande uitgaven meer toelaten.

Deze bepaling zal worden toegepast aanvankelijk op de begrooting over 1841.

Art. 32. De Algemeene Rekenkamer zal, zoo min vóór als ná de betaling, eenige verevening tot stand brengen of eenige uitgave lijden, die niet op de begrootingswetten of andere daarmede gelijkstaande Wetten gegrond is.

Art. 33. Zij zal van alle verstrekkingsen, hetzij in mindering op aanbestedingspenningen, hetzij bij voorschot aan de korpsen der Landmagt, en anderen, hetzij ter goede rekening, voor dagelijksche, huishoudelijke onkosten bij de magazijnen en elders, nauwkeurig aanteekening houden, en waken voor latere verrekening, de teruggave of de verantwoording.

Art. 34. Zij ziet toe, dat de voorschotten, aan de Hoofd-

administratien van de korpsen van de Landmagt te verstrekken, het *maximum* niet te boven gaan, daarvoor door den Koning te bepalen.

Art. 35. De Kamer zal mede zorgen, dat geene gelden ter goede rekening worden verstrekt, dan voor onderwerpen, die dezen maatregel van voorziening gebiedend vorderen.

Art. 36. De kennis, die bij de Algemeene Rekenkamer zal berusten omtrent alle erkende wettige Staatsuitgaven, zal aldaar den grondslag uitmaken der verificatie van de uitgave der algemeene rekening, bedoeld bij art. 126 der Grondwet.

VIERDE HOOFDSTUK.

Verantwoording.

Art. 37. De rekeningen van ontvangst en uitgaven der verschillende Departementen van Algemeen Bestuur, bedoeld bij art. 200 der Grondwet, zullen ter Algemeene Rekenkamer worden overgebracht binnen *drie* maanden na het afgelopen jaar; en zullen voor elke begrooting twee zoodanige rekeningen worden afgelegd, te weten: één voor elk jaar, dat de begrooting, volgens art. 31 dezer Wet, zal openstaan. Deze rekeningen zullen den grondslag uitmaken van de algemeene rekening, vermeld bij art. 126 der Grondwet.

Art. 38. De vorm en de inrigting der rekeningen van de Departementen van Algemeen Bestuur, zoo mede van de algemeene rekening, bedoeld bij art. 126 der Grondwet, zullen, na overleg met den Minister van Financien, door de Algemeene Rekenkamer worden vastgesteld; en zal de laatstgemelde rekening aldaar worden overgebracht binnen zes maanden na het afgelopen jaar.

De posten van die rekening zullen, wat derzelve volgorde en omschrijving betreft, in alle opzigten moeten beantwoorden aan de indeeling der begrooting van ontvangsten en aan de afdeelingen en artikelen der begrooting van uitgaven.

Voor zoo veel die rekeningen ook zullen betreffen eenige

bijzondere Rijksfondsen, zal daaromtrent de indeeling worden gevolgd, die deswege bij de betrokken bijzondere Wetten mogt voorkomen.

Art. 39. Behalve de rekeningen van de Departementen van Algemeen Bestuur, zal de Kamer ook opnemen de rekening van 's Rijks kas, en van alle daarin gedeponeerde fondsen, van welken aard ook, mitsgaders de verantwoordingen van alle personen, die gelden of geldswaarden, aan het Rijk toebehoorende, ontvangen, beheeren of onder zich hebben; de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur zullen aan de Algemeene Rekenkamer aanwijzing doen van de rekenpligtigen, ieder voor zoo veel zij tot zijn Departement behooren.

Art. 40. Wegens alle in 's Rijks kas gedeponeerde, zoo mede wegens alle fondsen van inwendig beheer, die als eigendom van het Rijk te beschouwen zijn, zal aan de Algemeene Rekenkamer jaarlijksche of driemaandelijksche verantwoording geschieden, naarmate de aard der inrigting dit toelaat. Zij zorgt, dat de door haar erkende batige saldo's van laatstgemelde fondsen, op het einde van ieder jaar, in 's Rijks schatkist worden overgebracht, wanneer dit met den oorsprong en de strekking van gezegde fondsen is overeen te brengen.

Art. 41. Van de bepaling in art. 39 dezer Wet kunnen worden uitgezonderd alle subsidien of toelagen, tot een bepaald einde verleend, en waarvan de verplichting tot verantwoording niet verbonden zal zijn geworden.

Art. 42. De Algemeene Rekenkamer zal toezien, dat door de rekenpligtigen de vereischte borgtogt worde gesteld, tot zoodanig bedrag, als door de betrokken Departementen van Algemeen Bestuur, overeenkomstig de bestaande verordeningen, zal worden bepaald. Ingeval van nalatigheid zal zij hare medewerking weigeren tot de uitbetaling van alle ambtswedden als anderzins, ten behoeve van de nalatigen. Zij zal, in dat geval, den genomen maatregel brengen ter kennisse van het Departement van Algemeen Bestuur, waaronder de rekenpligtige behoort.

Art. 43. Het geheel of gedeeltelijk opheffen van borgtogt.

ten, gesteld tot zekerheid van den Lande door rekenpligtigen of andere schuldenaren van den Staat, het doorhalen van hypothecaire inschrijvingen of het overbrengen derzelve op andere panden, zal niet anders geschieden dan met toestemming van de Algemeene Rekenkamer.

Art. 44. Er bestaat tusfchen de Algemeene Rekenkamer en de rekenpligtigen eene onmiddellijke betrekking omtrent het doen van verantwoording, en zulks van de inzending af tot den eindelijkten afloop der rekening toe.

Art. 45. De modellen der rekeningen of verantwoordingen, zoowel als de termijnen van inzending, voor zoo veel deze laatsten niet reeds bij deze Wet zelve zijn geregeld, worden, na onderling overleg met de Departementen van Algemeen Beftuur, door de Algemeene Rekenkamer vastgesteld.

Art. 46. De staten, ingevolge art. 20 dezer Wet, aan de Algemeene Rekenkamer over te leggen, zullen door haar worden aangemerkt als de verantwoording te behelzen van de rekenpligtigen, daarbij betrokken, voor zoo ver uit den aard van hun beheer geene bijzondere rekenpligtheid voortvloeit.

De Algemeene Rekenkamer is bevoegd, om dienaangaande zoodanige nadere toelichtingen en inzage te vorderen, als zij tot meerdere verzekering van haar toezigt noodig acht.

Art. 47. De rekenpligtigen, die in de inzending hunner rekeningen achterlijk blijven, zullen door de Algemeene Rekenkamer worden aangeschreven, om dezelve binnen eenen bepaalden termijn in te zenden; bij voortdurende nalatigheid zal hun, onder oplegging eener geldboete, nog een laatste termijn kunnen worden voorgefchreven; doch mogt, na verloop van dien, de rekening nog niet ontvangen zijn, zal zij de zaak ter kennis brengen van het Departement, waaronder de rekenpligtige behoort, en inmiddels hare medewerking weigeren tot de uitbetaling van alle dienstwedden als anderzins, ten zijnen behoeve.

Het bedrag der op te leggen fom, ingeval van nalatigheid, zal door de Algemeene Rekenkamer worden bepaald, en in geen geval de helft van de jaarlijkfche bezoldiging van den

rekenplichtige kunnen te boven gaan. De Kamer zal daarvan kennis geven aan het Departement van Financien, ten einde voor de invordering of inhouding te zorgen.

Art. 48. De rekenplichtigen zullen de saldo's, die zij zelf erkennen schuldig te zijn, in de schatkist storten en die storting, met overlegging der quitantie, als laatste post van uitgaaf in hunne rekening brengen.

De rekeningen, waaromtrent deze bepaling niet mogt zijn in acht genomen, zullen aan de inzenders terug gezonden en beschouwd worden, als bij de Algemeene Rekenkamer niet ingekomen.

Art. 49. Wegens alle verstrekingen van gelden ter goede rekening zullen de verantwoordingen bij de Algemeene Rekenkamer moeten zijn ontvangen, uiterlijk binnen drie maanden na de dagtekening van het bewijs der voorafgaande verevening van de Rekenkamer, waar deze verstrekingen steeds aan verbonden zullen zijn.

Art. 50. Voor zoo veel die verantwoordingen onderwerpen betreffen van doorlopend beheer, zal de storting, bevolen bij art. 48, door den rekenplichtige alleen behooren plaats te hebben wegens het saldo zijner laatste rekening over ieder dienstjaar.

Art. 51. Wie ter goede rekening gelden hebben genoten, zullen geene nieuwe verstrekingen van dien aard erlangen, zoo niet ten minste drie vierden der vroeger genoten sommen aan de Algemeene Rekenkamer zijn verantwoord.

Art. 52. De posten, zoowel van ontvang als van uitgaaf, in iedere verantwoording voorkomende, zullen door aanhaling der betrokken autorisatie en door behoorlijke bewijzen moeten zijn gestaafd; alléén geringe posten van uitgaaf, die voor geen volledig bewijs vatbaar zijn, zullen, op verklaring van den belanghebbende, kunnen worden aangenomen.

Art. 53. De Algemeene Rekenkamer schrijft aan de rekenplichtigen de termijnen voor, tot beantwoording harer bedenkin-

gen, tot het indienen van bezwaren tegen hare bijvoegingen en doorhalingen, en tot het inleveren der quitantien wegens de storting der faldo's, die daarvan het gevolg zijn. Van al hare beschikkingen dienaangaande, zoo ook van de door haar erkende voordeelige faldo's voor den rendant, doet zij geregelde mededeeling aan de betrokken Departementen van Algemeen Bestuur.

De acten, aanwijzende de voor het Rijk batige faldo's, worden door haar ter invordering aan het Departement van Financien gezonden; en moet daarentegen door het Departement, hetwelk de zaak betreft, orde worden gesteld op de voldoening van de faldo's, welke aan de rekenpligtigen te goed komen.

De Algemeene Rekenkamer zal den Koning telken drie maanden verslag doen van de rekeningen, welke, bij haar ingekomen, gedurende een gelijk tijdvak, onafgedaan gebleven zijn, met opgave der redenen van die vertraging.

Art. 54. Alle bewijzen en bescheiden, overgelegd bij alle rekeningen of verantwoordingen, van welken aard, blijven ter Algemeene Rekenkamer berusten.

Art. 55. Behalve de zorg voor de regelmatige verantwoording, zoowel van de jaarlijks af te werpen baten, als van de opbrengst van den verkoop van Rijks goederen en eigendommen, van welk een en ander de Algemeene Rekenkamer, volgens art. 21, 39 en 40 van deze Wet, kennis moet verkrijgen, zal zij ook ten aanzien van den voorraad muntmaterieel, welke bij het Collegie van Raden en Generaalmeesteren der Munt voorhanden is, eene behoorlijke controle uitoefenen, overeenkomstig het Reglement, daartoe door den Koning vast te stellen, en daaromtrent de Algemeene Rekenkamer te hebben gehoord.

Art. 56. Zij zal almede een behoorlijk toezigt houden over het beheer van het materieel, dat in de magazijnen, arsenalen, hospitalen en op de werven voorhanden is.

Onafhankelijk van de administrative voorschriften, die daaromtrent later mogten worden gegeven, zal dat toezigt in alle gevallen moeten strekken:

- 1°. Tot het verkrijgen der kennis, dat de voorwerpen, die ten behoeve van zoodanige instelling aangekocht en geleverd worden, daar ook werkelijk ontvangen zijn;
- 2°. Om zich te verzekeren, dat er geene afgifte van materiëlen voorraad geschiedt, anders dan op last en met voorkennis van de bevoegde Autoriteiten, ten welken einde altijd, binnen de zes eerste maanden van ieder jaar, een volledige inventaris van ieder magazijn, door het Hoofd van het betrokken Departement van Algemeen Bestuur voor deugdelijk verklaard, aan de Algemeene Rekenkamer zal worden toegezonden.

Deze inventarissen zullen bij het einde van het afgevoerde jaar opgemaakt en van zoodanige toelichtingen vergezeld moeten zijn, als de omstandigheden zullen vorderen; en

- 3°. Om te zorgen, dat geen Magazijnmeester of daarmede gelijkstaand beambte, evenmin als zijne erven of regtverkrigenden, van zijne verantwoordelijkheid worde ontslagen of de gestelde borgtogt opgeheven, ten zij het der Algemeene Rekenkamer blijke, dat de opvolger den materiëlen voorraad, volgens eenen gelijken inventaris, heeft aanvaard.

Art. 57. De rekeningen wegens het beheer van de Provinciale fondsen zullen, na vooraf door de Provinciale Staten te zijn opgenomen en goedgekeurd, binnen zes maanden ter finale sluiting aan de Algemeene Rekenkamer worden ingezonden.

De bepalingen van art. 44 en 45 dezer Wet zijn ook op de alhier bedoelde rekeningen toepasselijk.

Art. 58. De door den Koning goedgekeurde begrotingen zullen den grondslag uitmaken van de ontvangsten en uitgaven dier rekeningen.

Art. 59. Telken jare, nadat de gemeenterekeningen, naar aanleiding van art. 157 der Grondwet, en volgens de bestaande voorschriften, zullen zijn opgenomen en gesloten, zal de Algemeene Rekenkamer, op autorisatie des Konings, uit elke Pro-

vincie eenige dier gefloten rekeningen, door haar aan te wijzen, met de begrotingen vergelijken, met de daartoe behorende bewijsstukken nauwkeurig onderzoeken, en voorts van hare bevinding dienaangaande in haar jaarlijks verflag, bedoeld bij art. 14, melding maken.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Herziewingen ten aanzien van rekenpligtigen.

Art. 60. Wanneer een rekenpligtige, na den eindelijkten afloop zijner rekening, bij art. 53 dezer Wet bedoeld, zich bezwaard acht door verminderingen, bijvoegingen of doorhalingen, door de Algemeene Rekenkamer bevolen of vastgesteld, zal hij, binnen twee maanden nadat die eindbeslissing ter zijner kennis zal zijn gebragt, de herziening daarvan bij de Kamer kunnen vragen, welke alsdan tot die herziening zal overgaan, evenzeer als zij zulks ook binnen gelijken termijn van ambtswege zal kunnen doen.

Het voorloopig onderzoek, dat omtrent zoodanige herziening mogt noodig zijn, zal worden opgedragen aan andere Leden van de Kamer, dan die de beslissing hebben voorgesteld, waardoor de rekenpligtige zich bezwaard acht. Het besluit omtrent die herziening zal in eene bijeenkomst van de volle Kamer moeten genomen worden, buiten toepassing van het tweede lid van art. 9 dezer Wet.

Van den uitslag dezer herziening zal zij melding maken in het verflag, bij art. 14 dezer Wet bedoeld.

ZESDE HOOFDSTUK.

Nationale schuld en pensioenen.

Art. 61. Het dubbel van de grootboeken der nationale schuld zal bij de Algemeene Rekenkamer berusten, en door dagelijkse aan- en afchrijvingen worden bijgehouden.

Art. 62. Van alle geldleeningen, ten laste of onder waar-

borg van het Rijk aangegaan, houdt de Algemeene Rekenkamer mede de noodige registers, zoodanig als vereischt zal worden om deswege eene rigtige controle te verzekeren.

Art. 63. Alle pensioenen, ten laste van den Staat, zullen bij de Algemeene Rekenkamer ingeschreven en derzelve betaling, gelijk mede die van alle afloopende betalingen, persoonlijke toelagen of wachtgelden, met alle naauwkeurigheid door haar gecontroleerd worden.

ADDITIONELE ARTIKELEN.

Art. 64. De voorschriften der tegenwoordige Wet zullen, in derzelve geheele uitgestrektheid, met den 1sten Januarij 1842 in werking worden gebragt.

Art. 65. De Algemeene Rekenkamer zal inmiddels aan den Koning alle zulke voordragten doen, als zij tot de geregelde uitvoering van deze Wet zal noodig achten. Deze voordragten zullen in de eerste plaats betreffen het Reglement van Orde voor hare inwendige werkzaamheden, de Instructie voor haren Secretaris en de zamenstelling van hare Bureaux.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 5den October 1841.

WILLEM.

Van wege den Koning,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

A. G. A. VAN RAPPARD.

Uitgegeven den *achtsten* October 1841.

De Directeur van het Kabinet des Konings,

A. G. A. VAN RAPPARD.

REGLEMENT van Orde voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, gelijk hetzelfde articulatum in Comité-generaal is aangenomen, den 2den Julij 1842 (*).

EERSTE HOOFDSTUK.

Eerste werkzaamheden der Kamer. Onderzoek der geloofsbriefen.

Art. 1. De eerste bijeenkomst na de opening (art. 99 der Grondwet) wordt belegd en voorgezeten door den laatst afgetreden Voorzitter, in de Vergadering tegenwoordig, of, bij ontstentenis van dezen, door het oudste Lid in jaren.

Art. 2. Meer dan de helft van de toegelaten Leden der Kamer tegenwoordig zijnde, benoemt de tijdelijke Voorzitter twee Commissien, elke zamengefeld uit vijf Leden, welke belast worden met het onderzoek van de geloofsbriefen der nieuw benoemde Leden.

Art. 3. Deze Commissien brengen, na gedaan onderzoek der geloofsbriefen, mitsgaders der stukken, die tot dezelve behooren, en van die, welke over de verkiezing der nieuwe Leden kunnen zijn ingekomen, bij monde van een door haar daartoe benoemd Lid, verflag uit, waarna de Vergadering beslist over de toelating der nieuw benoemde Leden, die, beeedigd zijnde, zitting nemen.

Art. 4. Indien er omtrent de toelating van eenig Lid verschil van gevoelen oprijst, en de Kamer niet dadelijk beslist, verzendt zij het verflag der Commissie naar de Afdeelingen, of bepaalt eenen dag, op welken de behandeling van het geschilpunt zal plaats hebben; zij gaat inmiddels met hare werkzaamheden voort.

(*) Dit Reglement door de Kamer aangenomen vervangt het vroegere, te vinden in het eerste Deel, bl. 290.

Art. 5. Elk nieuw benoemd Lid doet van de wettigheid zijner verkiezing blijken, door de overlegging van een door den Voorzitter en den Griffier der Provinciale Staten geteekenden geloofsbrief, houdende Extract uit de Notulen van de handelingen der Staten, waaruit blijkt van het getal Leden, tijdens de keuze in de Vergadering tegenwoordig, en van het getal stemmen, op het gekozen Lid of anderzins uitgebragt.

Het benoemde Lid is daarenboven verplicht over te leggen :

- 1°. Een extract uit de registers van geboorte, of, bij gemis daarvan, eene acte van bekendheid, waaruit van tijd en plaats zijner geboorte blijkt;
- 2°. Eene verklaring van het Hoofd van het Bestuur zijner woonplaats, waaruit blijkt, dat hij is ingezet en geboren in de Provincie, waaruit hij is benoemd, en geboren uit ouders, binnen het Rijk of deszelfs Buitenlandsche bezittingen gevestigd, of wel, dat hij buiten het Rijk is geboren uit zoodanige ouders, ter oorzake van 's Lands dienst afwezend, of anderzins op reis zijnde;
- 3°. Eene door hem zelve af te geven verklaring, inhoudende al de door hem bekleed wordende openbare betrekkingen, en dat hij aan geen der Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, uit dezelfde Provincie gekozen, nader dan in den derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaat.

Art. 6. De bepalingen, in de drie vorige artikelen vervat, zijn mede toepasselijk op nieuw benoemde Leden, die na de eerste bijeenkomst hunne geloofsbrieven overleggen; wordende tot onderzoek van dezelve telkens door den Voorzitter eene Commissie van vijf Leden benoemd.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van den Voorzitter.

Art. 7. Na het toelaten der nieuw benoemde Leden, op de wijze, in art. 3 vermeld, gaat de Kamer over tot het maken

eener opgave van drie Leden, aan den Koning aan te bieden, om daaruit één te benoemen tot waarneming van het Voorzitterschap, gedurende den tijd van het openen tot het sluiten der zitting (art. 87 der Grondwet).

Art. 8. 's Konings keuze aan den tijdelijken Voorzitter bekend geworden zijnde, roept deze de Vergadering dadelijk bijeen, ten einde het Voorzitterschap aan den benoemde over te dragen.

Art. 9. De pligten des Voorzitters bestaan voornamelijk in het leiden van de werkzaamheden der Kamer; in het handhaven der orde bij de beraadslagingen; in het naauwgezet in acht nemen en doen naleven van het Reglement van Orde; in het aan al de Leden behoorlijk gelegenheid geven, om hunne bedenkingen voor te dragen; in het juist stellen der door de Kamer te beslissen vraagpunten; in het aankondigen van de uitkomst der stemmingen en het uitvoeren der besluiten, door de Kamer genomen.

Art. 10. De Voorzitter mag, gedurende de beraadslagingen, slechts het woord nemen, om den juisten staat van het geschilpunt aan te wijzen, of om de beraadslagingen, bij afdwaling, tot het juiste punt terug te brengen; indien hij over het in overweging zijnde onderwerp het woord wil voeren en zijn bijzonder gevoelen toelichten, verlaat hij den voorzittersstoel en plaatst zich weder op denzelfde, nadat hij zijne rede geëindigd heeft.

Art. 11. Het Voorzitterschap wordt gedurende die rede, gelijk mede bij ziekte of afwezigheid van den Voorzitter, waargenomen, zoo als bij art. 1 is bepaald.

Art. 12. Bij het tusschentijds openvallen van het Voorzitterschap, gaat de Vergadering over tot het maken eener nieuwe opgave van drie Leden.

Art. 13. Met uitzondering der gevallen, waaromtrent bij dit Reglement uitdrukkelijk anders is bepaald, benoemt de Voorzitter alle Commissien.

Art. 14. Aan den Griffier der Kamer wordt het beheer opgedragen over de boekerij en over al wat verder tot het huis-houdelijke der Kamer betrekking heeft. De Voorzitter, bijge-staan door twee Leden, daartoe door de Vergadering te benoe-men, oefent hierover het oppertoezicht uit.

DERDE HOOFDSTUK.

Van het houden der Vergadering.

Art. 15. De Voorzitter belegt de vergadering, zoo dikwijls hij dit noodig oordeelt, of dit door vijf Leden schriftelijk, met opgave der redenen, is verzocht geworden.

Het uur der bijeenkomst is des voormiddags elf ure, ten wa-re de Voorzitter, naarmate van de aan de orde van den dag zijnde zaken, het doelmatig oordeelt, de bijeenkomst vroeger of later te stellen.

Art. 16. De Voorzitter of vijf Leden verlangende eene avondzitting te houden, beslist de Kamer daarover.

Art. 17. Ieder Lid, komende ter vergadering, teekent zijnen naam op eene lijst, naar volgorde. Zoodra deze lijst door de meerderheid der toegelaten Leden is geteekend, geeft de Griffier dezelve aan den Voorzitter over, die alsdan de zitting da-delijk opent; de bedoelde lijst blijft ter tafel van den Griffier liggen, ter onderteekening door de later inkomende Leden.

Art. 18. Bijaldien een half uur na den, voor de vergadering van dien dag, vastgestelden tijd het vereischte getal Leden niet tegenwoordig is, stelt de Voorzitter de bijeenkomst tot eenen volgenden uit, en worden de namen der afwezige Leden opge-lezen en in de *Staatscourant* vermeld.

Art. 19. Na het openen der vergadering worden de notulen der laatstgehoudene bijeenkomst door den Griffier gelezen; de namen der tegenwoordig geweest zijnde Leden worden steeds in de notulen opgenomen.

Art. 20. De Voorzitter onderwerpt de notulen aan de goedkeuring der Vergadering.

Art. 21. Aan den Voorzitter wordt overgelaten, om, de zaak dit vorderende, aan een genomen besluit *zonder resumptie* gevolg te geven, mits daarvan in de notulen melding worde gemaakt.

Art. 22. In de laatste bijeenkomst, die der sluiting voorafgaande, worden de notulen, zoo mogelijk of noodig, nog staande de vergadering, aan hare goedkeuring onderworpen.

Art. 23. Er worden geene protesten of aantekeningen in de notulen aangenomen; alleen staat het aan ieder der Leden vrij, om, bij een genomen besluit, doch zonder opgave der redenen, te doen opteekenen, dat hij zich met hetzelfde niet heeft vereenigd.

Art. 24. Na de goedkeuring der notulen doet de Voorzitter eene korte opgave van al de bij hem, federt de laatste vergadering, ingekomen stukken.

Hij doet alle besluiten en mededeelingen, van de Regering ontvangen, voorlezen, ten ware de Vergadering, bij gedrukte stukken van grooteren omvang, dit niet noodzakelijk oordeelt, en stelt zoodanige beslissing aan de Kamer voor, als de aard der stukken medebrengt.

Art. 25. De Voorzitter geeft aan de Vergadering kennis van de bij hem ingekomen boekwerken. Het mondeling aanbieden of aanprijzen van boekwerken wordt niet toegelaten.

Art. 26. Geen Lid voert het woord, dan na hetzelfde van den Voorzitter verzocht en verkregen te hebben.

Art. 27. Zoodra eenige zaak, ontwerp van wet of voorstel aan de orde van den dag zal zijn gekomen, kunnen de Leden zich aan den Voorzitter aanmelden, en de inschrijving hunner namen op de lijst der Sprekers verzoeken.

Deze lijst zal twee kolommen bevatten, de eerste voor die Sprekers, welke voornemens zijn in algemeene beschouwingen

over het onderwerp te treden; de tweede voor hen, die slechts over gedeelten van het voorstel of over afzonderlijke artikelen van het ontwerp verlangen te spreken.

Art. 28. De Voorzitter plaatst de namen naar de volgorde, waarin de Leden zich hebben aangemeld, en geeft ook naar die orde het woord, eerst aan de ingeschreven Sprekers, te beginnen met de eerste kolom, en daarna aan hen, die het later mogten vragen. Men kan echter onmiddellijk het woord vragen, om een persoonlijk feit toe te lichten, of eenige bepaalde opheldering te geven, of wel over de vaststelling van het vraagpunt, hetwelk door de Kamer moet beslist worden, of, eindelijk, wanneer men oordeelt, dat van het Reglement van Orde wordt afgeweken.

Art. 29. Indien een der ingeschreven Leden zijnen naam laat doorhalen, en zich echter daarna weder als Spreker wil doen opnemen, wordt hij achter den laatst ingeschreven Spreker opgeteekend.

Art. 30. Het staat den Leden vrij, onderling van spreekbeurten te verwisfelen. Zij maken dit echter aan den Voorzitter bekend.

Art. 31. De Leden spreken van hunne plaatsen, en staande.

Art. 32. Geen Spreker mag in zijne rede gestoord worden, ten zij hij aan het opvolgen van het Reglement van Orde moet worden herinnerd.

Art. 33. Indien een Spreker van het onderwerp, in beraadflaging gebragt, geheel afwijkt, wordt hem dit door den Voorzitter onder het oog gebragt, en hij tot de behandeling van het onderwerp teruggeroepen.

Art. 34. Indien een Spreker voortgaat met zich eene geheele afwijking te veroorloven, stelt de Voorzitter aan de Kamer voor, om hem het woord, gedurende de beraadflagingen over het onderwerp, te ontnemen.

Art. 35. Niemand voert meer dan twee malen over hetzelfde onderwerp het woord, ten zij de Kamer hem hiertoe verlof

geve, of dat hij het woord vrage over de vaststelling van het vraagpunt, hetwelk door de Kamer moet beslist worden.

Art. 36. Indien vijf Leden verlangen, dat de beraadslagingen, voorafgaande aan de verdediging van het voorstel, een einde nemen, brengt de Voorzitter dit in omvraag, nadat de Leden, welke het daartoe strekkende voorstel willen ondersteunen of bestrijden, zijn gehoord.

Art. 37. Dit voorstel aangenomen zijnde, mogen de Leden niet weder over de zaak het woord vragen, dan na de verdediging van het aanhangige wetsonderwerp of voorstel, door de Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur of Commissarissen des Konings, of door de Leden, van wie een voorstel is uitgegaan. De Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur en Commissarissen des Konings, gelijk mede de Voorstellers, mogen het laatst het woord voeren.

Art. 38. De beraadslagingen hierop gesloten zijnde, gaat de Vergadering tot de stemming over. Vóór de hoofdelijke omvraag wordt door het lot beslist, bij welk nummer van de presentielijst de omvraag een' aanvang neemt; geschiedende dezelve daarop naar volgorde. De Voorzitter brengt zijne stem het laatst uit.

Art. 39. Ieder Lid is verplicht zijne stem met de woorden *voor* of *tegen* uit te brengen, en wel zonder eenige bijvoeging.

Art. 40. De Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur, alsmede de Commissarissen des Konings, hebben eene voor hen bestemde zitplaats in de vergadering.

Art. 41. De Voorzitter verleent hun het woord, wanneer en zoo dikwijls zij dit verlangen. Zij mogen het echter eerst vragen, nadat de Spreker, die aan het woord is, zijne rede geëindigd heeft.

Art. 42. Alle besluiten worden bij volstrekte meerderheid genomen, met uitzondering van de bijzondere gevallen, waartrent anders is bepaald. De Kamer niet voltallig zijnde,

wordt, bij het staken der stemmen, beraadslaging tot eene volgende vergadering uitgesteld.

Art. 43. Indien dringende omstandigheden het ter handhaving van de orde noodzakelijk maken, schorst de Voorzitter de zitting voor een uur. Het uur verloopen zijnde, wordt de beraadslaging hervat.

Art. 44. Wanneer de Voorzitter bemerkt, dat meer dan de helft der Leden de vergadering verlaten heeft, verdaagt hij, na zich hiervan door hoofdelijke oproeping te hebben verzekerd, de zitting tot den volgenden dag.

VIERDE HOOFDSTUK.

Over het doen van keuzen of voordragten van personen.

Art. 45. Bij iedere keuze of voordragten van personen, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal overgelaten, benoemt de Voorzitter eene Commissie van vier Leden, die als Stemopnemers zich overtuigen, dat het getal stembiljetten gelijk is aan dat van de tegenwoordig zijnde Leden, de biljetten openen, de ingeschreven namen oplezen en de uitkomst der stemming bekend maken.

Art. 46. Voor iederen Kandidaat wordt afzonderlijk een biljet ingevuld, hetwelk eene duidelijke aanwijzing van den persoon moet bevatten. Ingeval van twijfel beslist de Vergadering.

Art. 47. Niet of niet behoorlijk ingevulde stembriefjes worden, tot bepaling der meerderheid, afgetrokken van het getal der Leden, die bij de stemming tegenwoordig zijn geweest.

Art. 48. De stemming is nietig, indien het getal behoorlijk ingevulde stembriefjes niet grooter is dan de helft van dat der toegelaten Leden der Kamer.

Art. 49. Wanneer niemand, bij de eerste stemming, de volstrekte meerderheid heeft verkregen, wordt tot eene tweede, mede nog geheel vrije stemming overgegaan.

Art. 50. Bijaldien bij dezelve nog weder door niemand de volstrekte meerderheid van stemmen verkregen is, heeft er eene derde stemming plaats over de vier personen, die bij de tweede stemming de meeste stemmen op zich vereenigd hebben.

Art. 51. Ook dan nog geene volstrekte meerderheid verkregen zijnde, heeft er eindelijk eene vierde stemming plaats over de twee personen, die bij de derde stemming de meeste stemmen op zich vereenigd hebben.

Art. 52. Indien het bij de tweede of derde stemming niet uitgemaakt is tusfchen wie er moet overgestemd worden, heeft er nog eene voorafgaande stemming over de betrokkene personen plaats.

Art. 53. Indien in het geval, bij het vorige artikel bedoeld, of ook bij de eindelijke vierde stemming de stemmen staken, beflist het lot.

Art. 54. De aanbieding van opgaven of voordragten aan den Koning wordt gedaan door eene Commissie, bestaande uit de Stemopnemers en vier Leden, door den Voorzitter daartoe te benoemen.

Art. 55. Indien de Koning zich niet ter plaatse bevindt, alwaar de vergadering wordt gehouden, wordt de opgave of voordragt schriftelijk aan Hoogstdenzelve toegezonden.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Over de raadpleging met gesloten deuren.

(Comité-generaal.)

Art. 56. Zoodra drie Leden der Vergadering verlangen, dat de Kamer tot een Comité-generaal overga, brengt de Voorzitter zulks in omvraag.

Een tiende der Leden het vorderende, of de Voorzitter het noodig oordeelende, raadpleegt de Kamer over het aanhangig onderwerp met gesloten deuren, totdat de meerderheid der Le-

den in Comité-generaal zal besloten hebben, de beraadslagingen in het openbaar voort te zetten.

Art. 57. Ieder Lid kan, wanneer hij vermeent in den loop zijner rede eenige mededeeling aan de Kamer te moeten geven, welke hij niet verlangt in de openbare vergadering te doen, den Voorzitter verzoeken, dat hij van het regt, hem bij artikel 109 der Grondwet gegeven, gebruik make, en, gedurende dien tijd, de Kamer in Comité-generaal doe overgaan.

Art. 58. De Voorzitter dit weigerende, geeft slechts de verklaring, *dat hij het niet noodig oordeelt.*

Art. 59. De Kamer, met gesloten deuren raadplegende, kan, op voorstel van den Voorzitter of van één der Leden, omtrent het aldaar behandelde de geheimhouding opleggen.

Art. 60. De geheimhouding wordt door al de Leden, door den Griffier en den Commies - Griffier in acht genomen, tot dat dezelve op gelijke wijze wordt opgeheven.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van het verzenden der ontwerpen van wet en der voorstellen aan de Afdeelingen, van de werkzaamheden aldaar, en die der Rapporteurs.

Art. 61. De Kamer verdeelt zich, naar aanleiding van artikel 108 der Grondwet, in vijf Afdeelingen, welke om de twee maanden, bij loting, worden vernieuwd.

Deze loting geschiedt in eene openbare zitting.

Art. 62. Na de loting vereenigen zich de Leden in elke Afdeeling, en gaan over tot het benoemen van eenen Voorzitter, wien de taak is opgedragen, de beraadslagingen in de Afdeelingen te leiden.

Art. 63. Ook een tweede Voorzitter wordt gekozen, ten einde, bij afwezigheid van den Voorzitter, zijne werkzaamhe-

den waar te nemen. Ingeval de tweede Voorzitter ook afwezig wordt hij door het oudste Lid in jaren vervangen.

Art. 64. De keuze van Voorzitter en tweeden Voorzitter geschiedt bij eene volstrekte meerderheid van stemmen, op de wijze als hierboven bij art. 46 tot 53 is bepaald; zij wordt aan den Voorzitter der Kamer opgegeven en door hem aan de Vergadering medegedeeld.

Art. 65. De Centrale Afdeeling wordt, naar gelang der te behandelen onderwerpen, zamengefeld, of uit de Voorzitters der Afdeelingen alleen, of uit de Voorzitters en de na te melden Rapporteurs, in ieder geval voorgezeten door den Voorzitter der Kamer en bijgestaan door den Griffier.

Art. 66. Alle ontwerpen van wet of voorstellen, door den Koning aan de Kamer ingezonden, worden dadelijk gedrukt en aan de Leden rondgedeeld.

Art. 67. Zij worden verzonden naar de Afdeelingen van het tijdvak, gedurende hetwelk zij inkomen.

Wanneer echter, bij het niet aannemen van een wetsontwerp, in de plaats van hetzelfde een ander ontwerp bij de Kamer, in dezelfde zitting, inkomt, wordt dit verzonden naar de Afdeelingen, met het onderzoek des eersten ontwerps belast geweest.

Ook bij het ontvangen van ontwerpen of voorstellen, die met vroegere in een zeer naauw verband staan, worden de laatst ingekomene, met goedvinden der Kamer, aan dezelfde Afdeelingen, die met het onderzoek der vroegere zijn belast geweest, verzonden.

Art. 68. De Voorzitter der Kamer regelt, met de Voorzitters der Afdeelingen, de volgorde, waarin de verschillende ontwerpen en voorstellen zullen worden onderzocht.

Art. 69. Eerst na verloop van twee vrije dagen, na de ronddeling der wetsontwerpen of voorstellen, worden de Leden in de Afdeelingen tot het onderzoeken van dezelve opgeroepen, ten zij de Centrale Afdeeling, in bijzonder eenvoudige

of spoedvereischende zaken, een onmiddellijk onderzoek noodig oordeelt.

Art. 70. De Voorzitter der Afdeeling zorgt, dat bij de beraadslagingen den Leden de gelegenheid gegeven worde, om hunne bedenkingen, zoo in het algemeen als over de bijzonderheden der wetsontwerpen en voorstellen, in het midden te brengen. Hij geeft aan de werkzaamheden in de Afdeeling zoodanige leiding, als hij noodig oordeelt.

Art. 71. De Afdeeling benoemt voor ieder voorstel één harer Leden tot Rapporteur, op de wijze bij art. 46 tot 53 voorgeschreven. De Voorzitter is hiertoe mede benoembaar. Van de benoeming wordt kennis gegeven aan den Voorzitter der Kamer, die dezelve aan de Vergadering mededeelt.

Art. 72. De Voorzitter of wel de Rapporteur, indien deze vóór den aanvang der beraadslagingen benoemd is, houdt van dezelve korte aantekening.

Art. 73. Het staat den Leden vrij, aan den Rapporteur zoodanige in de Afdeeling voorgelezene nota's, over het in beraadslaging zijnde ontwerp, ter hand te stellen, als zij zullen verlangen; dezelve worden aan de Centrale Afdeeling medegedeeld.

Art. 74. Zoodra het voorloopig onderzoek in al de Afdeelingen is afgeloopen, komen de Voorzitters en Rapporteurs in de Centrale Afdeeling bijeen, ter mededeeling en overweging van hetgeen door de Leden der Kamer in de Afdeelingen is aangemerkt, behandeld en verlangd geworden.

Art. 75. Naar aanleiding van de beraadslagingen in de Afdeelingen, wordt door de Centrale Afdeeling, zoo noodig, eene korte nota opgemaakt van de vraagpunten, welke beflissing op de beoordeeling van het wetsontwerp invloed kan hebben, en van de veranderingen en verbeteringen, die mogten verlangd zijn.

Art. 76. Deze nota wordt alleen voor de Leden gedrukt, en aan dezelve rondgedeeld; de gestelde vraagpunten en voorgedragene veranderingen worden daarna bij de Leden in de Afdeelingen overwogen en in omvrage gebracht.

Art. 77. Door de Centrale Afdeeling wordt daarna een verslag opgemaakt, hetwelk, naar aanleiding van de beraadslagingen in de Afdeelingen, eene beschouwing van het wetsontwerp of het voorstel, zoo in het algemeen als in de bijzondere deelen, bevat, gelijk mede het gevoelen der meerderheid omtrent de gestelde vraagpunten en voorgedragene veranderingen.

Het stellen van dit verslag wordt door de Centrale Afdeeling één harer Leden of aan den Griffier der Kamer opgedragen.

Het verslag in de Centrale Afdeeling vastgesteld zijnde, wordt gedrukt, aan de Leden der Kamer, alsmede aan de Regering medegedeeld.

Art. 78. De Centrale Afdeeling treedt met de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur in overleg, zoo dikwijls deze het noodig oordeelen.

Art. 79. De schriftelijk door de Regering toegezondene toelichtingen, ophelderingen, beantwoordingen, enz., worden vooraf, zoo het eenigzins mogelijk is, gedrukt, aan de Leden rondgedeeld, en maken, zoo noodig, het onderwerp van nieuwe beraadslagingen in de Afdeelingen uit.

Art. 80. Naar aanleiding van het laatste onderzoek in de Afdeelingen, wordt door de Centrale Afdeeling, zamengesteld als in 74 vermeld, een algemeen beredeneerd verslag, over het voorstel opgemaakt. Dit verslag wordt in eene openbare zitting uitgebragt, en bepaalt de Kamer den dag der beraadslaging.

Art. 81. Het in het vorige artikel vermeld verslag wordt ten minste vier en twintig uren vóór den aanvang der beraadslagingen aan de Leden rondgezonden.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

*Van voorstellen, ingevolge art. 114 der
Grondwet te doen.*

Art. 82. De Kamer kan, des goedvindende, besluiten tot het benoemen eener Commissie van vijf Leden, uit en door iedere Afdeeling één, ten einde te overwegen, of en in welken zin omtrent een bepaald onderwerp een voorstel, op grond van art. 114 der Grondwet, zal worden gedaan.

Art. 83. Alle voorstellen, door Leden der Vergadering geschiedende (ingevolge art. 114 der Grondwet), worden, in schrift gebragt en onderteekend, daags te voren aan den Voorzitter ter hand gesteld.

Art. 84. Geene zitting aangekondigd zijnde, roept de Voorzitter de Kamer, vier en twintig uren na het ontvangen van het voorstel, bijeen, om het aan de Vergadering mede te deelen.

Art. 85. De Voorzitter geeft alsdan het woord aan den Voorsteller, ten einde zijn voorstel toe te lichten.

Art. 86. Het voorstel met de memorie van toelichting, indien deze gegeven is, en met de ophelderende redevoering des Voorstellers, wordt gedrukt en aan de Leden rondgedeeld.

Art. 87. Deze stukken worden aan de Afdeelingen verzonden en het voorstel wordt aldaar onderzocht, op gelijke wijze als zulks bij art. 68 tot 78, voor de ontwerpen, van Regeeringswege ingekomen, is bepaald.

Art. 88. Bij de beraadslagingen over eenig gedaan voorstel, heeft de Voorsteller het regt, telken reize de Sprekers te beantwoorden.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Over de adressen.

Art. 89. Het adres, door de Kamer, in antwoord op de openingsrede, den Koning aan te bieden, alsmede alle andere voortgelijke adressen, van de Kamer uitgaande, worden ontworpen door eene Commissie, bestaande uit vijf Leden, uit en door elke Afdeeling één te kiezen.

Art. 90. De werkzaamheden dezer Commissie, welke wordt bijgestaan door den Griffier der Kamer, worden door den Voorzitter der Kamer geleid.

Art. 91. Het ontwerp, door de Commissie goedgekeurd zijnde, wordt in de Vergadering in Comité-generaal voorgelezen, naar de Afdeelingen gezonden en aldaar onderzocht.

Art. 92. De Commissie komt daarna in de Centrale Afdeeling bijeen, ter beoordeeling der gemaakte bedenkingen; het ontwerp wordt aldaar nader overwogen en door de Commissie vastgesteld.

Art. 93. De beraadflagingen over hetzelfde hebben hierop in een Comité-generaal plaats; bij den aanvang van hetzelfde wordt het ontwerp-adres aan de Leden gedrukt rondgedeeld.

Art. 94. Indien bij deze beraadflagingen de algemeene strekking van het ontwerp-adres tegenkating ontmoet, en hetzelfde uit dien hoofde door de Kamer niet wordt aangenomen, gaat zij onmiddellijk over tot het benoemen eener andere Commissie.

Art. 95. De keuze van de Leden dier Commissie geschiedt door de Afdeelingen als vroeger, en hebben hare werkzaamheden ook overeenkomstig de artikelen 91 tot 95 plaats.

Art. 96. Indien bij de beraadflagingen slechts op eenige bijzondere uitdrukkingen aanmerking valt, wordt de gemaakte bedenking, na door de Commissie, staande de vergadering, onderzocht te zijn, onmiddellijk door haar beoordeeld, en, bij goedkeuring, de zinsnede veranderd.

Art. 97. Over elke zinsnede, waarop bedenkingen gevallen zijn, die bij de Kamer zijn overwogen, heeft eene afzonderlijke stemming plaats.

De stemming over de voorgedragene veranderingen gaat vooraf aan die van het ontwerp-adres.

Art. 98. Alle adresfen worden den Koning aangeboden door de Leden der Commissie, vermeerderd met één Lid, daartoe door den Voorzitter te benoemen.

Deze Commissie doet in de eerstvolgende vergadering verflag van het door haar verrigtte.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Over de Commissie voor de verzoekschriften.

Art. 99. Eene Commissie van vijf Leden, daartoe door den Voorzitter der Kamer te benoemen, is bijzonder belast met het doen van verflag over al de verzoekschriften, welke door de Vergadering in hare handen worden gesteld.

Art. 100. Deze Commissie, voorgezeten door een harer Leden, ter keuze der overige, blijft met die taak belast gedurende den loop der geheele zitting.

Art. 101. Wanneer eene beraadslaging over een onderwerp op handen is, betreffende hetwelk verzoekschriften bij de Kamer zijn ingekomen, worden de rapporten over dezelve, zoo veel mogelijk, vóór den aanvang dier beraadslagingen uitgebragt.

Art. 102. De Commissie doet, zoo spoedig mogelijk, over de in hare handen gestelde stukken verflag, en stelt aan den Voorzitter daags te voren eene lijst ter hand, houdende de namen, het beroep en de woonplaats der verzoekers, mitsgaders eene korte vermelding van het onderwerp des verzoeks en den naam van den Rapporteur; van die lijst wordt dadelijk een afschrift ter Griffie nedergelegd, en moeten voorts twee afschriften in de vergaderzaal voorhanden zijn.

Art. 103. Indien niemand der Leden zich tegen de conclusie van het verslag verzet, spreekt de Voorzitter de aanneming van dezelve uit.

In het tegenovergestelde geval opent hij de beraadslagingen daarover en beflist de Kamer.

Art. 104. Wanneer de verzoekschriften loopen over onderwerpen, die tot de dadelijke en regtstreekfche bemoeijingen der Kamer behooren, kan de Commissie voor de verzoekschriften tot de benoeming eener bijzondere Commissie concluderen, aan welke wordt opgedragen, om, na naauwkeurig onderzoek der daadzaken omtrent de te nemen maatregelen, een bepaald voorstel te doen. Tot zoodanige Commissie wordt uit en door iedere Afdeeling één Lid benoemd.

Art. 105. Het drukken van het rapport der Commissie, niet van het verzoekschrift zelf, kan door de Kamer worden bevolen.

Art. 106. Alle ingekomen verzoekschriften worden, zoo veel mogelijk, in dezelfde zitting bij de Kamer afgedaan. Bij gebreke van dien worden dezelve door den Voorzitter, bij den aanvang der volgende zitting, gesteld in handen van de alsdan nieuw benoemde Commissie, voor zoo verre de Kamer reeds tot de in handenstelling mogt hebben besloten.

Art. 107. Wanneer de Kamer in de vorige zitting daarop nog geen besluit heeft genomen, brengt de Voorzitter dezelve tot dat einde ter tafel, even als waren de verzoekschriften in de dan geopende zitting eerst ingekomen, en wordt van dezelve vóór alle andere verslag gedaan.

TIENDE HOOFDSTUK.

Over het drukken der stukken.

Art. 108. De Kamer beveelt het drukken van alle stukken, welke haar van Regeringswege medegedeeld worden, zoodra zij dit noodig oordeelt.

Wanneer zij het drukken voor de Leden alleen beveelt, hetzij met of zonder geheimhouding, wordt dit boven aan het stuk vermeld, en worden de zoodanige onder verzegelden omslag aan de Leden alleen rondgezonden. De Griffier zorgt voor de stipte nakoming dezer bepaling.

ELFDE HOOFDSTUK.

Over het ontslag der Leden.

Art. 109. Een Lid, zijn ontslag nemende, deelt dit aan de Kamer mede, die hiervan kennis geeft aan den Minister van Binnenlandsche Zaken (*).

Slotbepalingen.

Art. 110. Alle teekenen van goed- of afkeuring der toehoorders zijn verboden. De Voorzitter zorgt, door gepaste maatregelen, voor de handhaving hiervan en voor de bewaring van behoorlijke stilte. Hij kan, bij vergrijp daartegen, de toehoorders doen vertrekken. Dezen kunnen alleen met ongedekten hoofde de openbare zitting bijwonen.

Art. 111. Dit Reglement moet uiterlijk na verloop van drie jaren aan eene herziening worden onderworpen.

(*) Is niet dit artikel buiten werking gesteld, het besluit van den 8ten December 1819 (Staatsblad n°. 56)?

W E T

OP DE

REGTERLIJKE ORGANISATIE

EN HET

BELEID DER JUSTITIE.**EERSTE AFDEELING.***Algemeene bepalingen.***Art. 1.**

De Regterlijke magt wordt (onverminderd het regtsgebied over bepaalde onderwerpen bij de Grondwet of bij andere wettelijke bepalingen, aan bijzondere Collegien toegekend,) uitgeoefend door:

- 1°. De Kantongeregten;
- 2°. De Arrondisfements-regtbanken;
- 3°. De Provinciale Geregtshoven, en de Criminele Regtbank in de provincie Holland (*);
- 4°. Den Hoogen Raad.

Art. 2.

De kennisneming en beslissing van alle geschillen over eigendom, of daaruit voortspuitende regten, over schuldvorderingen of burgerlijke regten, en de toepassing van alle foort van wettig bepaalde straffen, zijn bij uitsluiting opgedragen aan de Regterlijke magt, volgens de verdeelingen van regtsgebied, de regterlijke bevoegdheid en de werkzaamheden bij deze Wet geregeld.

(*) Deze is gefupprimeerd, door de verdeeling der provincie Holland, in Zuid- en Noordholland.

Art. 3.

Het Openbaar Ministerie wordt uitgeoefend :

Door den Procureur-Generaal, bij den Hoogen Raad;

Door de Procureurs-Generaal, bij de Provinciale Hoven, en den Officier van Criminele Justitie bij de Criminele Regtbank, respectivelijk ;

Door de Officieren bij de Arrondisfements - regtbanken, en, eindelijk, bij de Kantongeregten, door de Ambtenaren, in deze Wet te dien einde aangewezen.

Art. 4.

Het Openbaar Ministerie is bijzonderlijk belast met de handhaving der Wetten, met de vervolging van alle misdrijven, en het doen uitvoeren van alle strafvonnisfen.

Hetzelve moet worden gehoord in al de gevallen bij de Wet voorzien.

Art. 5.

De Ambtenaren bij het Openbaar Ministerie zijn verpligt de bevelen na te komen, welke hun in hunne ambtsbrekking, door de daartoe bevoegde magt, van wege den Koning, zullen worden gegeven.

Art. 6.

Ingeval van afwezigheid, belet of ontsentenis van den Procureur - Generaal, van den Officier van Criminele Justitie, of van den Officier bij de Arrondisfements - regtbank, wordt de dienst waargenomen door eenen Advocaat - Generaal of Substituut, volgens den rang hunner benoeming, en, bij afwezigheid, belet of ontsentenis van dezen, door een der Raadsheeren of Regters, daartoe respectivelijk door de Presidenten van den Hoogen Raad, het Gerechtshof, de Criminele Regtbank, of de Regtbank van het Arrondissement, te benoemen.

Art. 7.

De Presidenten van den Hoogen Raad, van de Hoven en Regtbanken worden, ingeval van afwezigheid, belet of ont-

ftentenis, vervangen door een Vice-President, of, bij gebreke van dezen, door den oudst benoemden Raadsheer of Regter.

Art. 8.

De Leden van de Regterlijke magt (met uitzondering van de Regters-plaatsvervangers) kunnen niet tevens zijn Advocaat, Procureur, Notaris of Solliciteur, of eenig ambt bekleeden, aan hetwelk eene vaste wedde is verbonden.

Zij zullen echter tevens mogen zijn, Leden van de Stedelijke of Gemeenteraden, Leden en Secretarissen van Hoogheemraadschappen, Dijk- en Polderbesturen, Curatoren van Hoogen andere Scholen, Leden van de Commissien van Openbaar Onderwijs of van alle inrigtingen, welke niet als eigenlijk bezoldigde ambten kunnen worden beschouwd.

Ingeval van twijfel of eenige openbare betrekking van laatstgenoemden aard met het lidmaatschap der Regterlijke magt bestaanbaar zij, zal zulks door den Koning worden beflist.

Art. 9.

De Leden van den Hoogen Raad zullen niet tevens mogen zijn Leden van Staten-Generaal.

De Leden van de Provinciale Hoven en der Criminele Regtbank zullen niet tevens mogen zijn Leden van de Provinciale Staten.

Art. 10.

Bloedverwanten of aanverwanten, tot den derden graad ingefloten, kunnen niet te zamen zijn Raadsheeren, Regters, Ambtenaren van het Openbaar Ministerie en Griffiers in den Hoogen Raad, of in hetzelfde Hof, of in dezelfde Regtbank.

Indien de zwagerschap eerst mogt zijn ontstaan na de benoeming, zal degene, die dezelve heeft aangegaan, zijn ambt niet kunnen blijven behouden, zonder vergunning van den Koning.

Deze wetsbepaling is niet toepasfelijk op de Substituten-Griffiers.

Art. 11.

In het arrest, bij hetwelk eenig Lid van de Regterlijke magt

tot eene lijf- of onteerende straf wordt veroordeeld, zal tevens deszelfs afzetting worden uitgedrukt.

Art. 12.

Elk Raadsheer, Regter of Griffier, die tot eene correctionele gevangenisstraf mogt zijn veroordeeld, kan, op requiſitoir van den Procureur - Generaal, door den Hoogen Raad worden ontzet, na in zijne belangen te zijn gehoord.

Gelijke ontzetting kan op dezelfde wijze worden gevorderd en uitgesproken wegens wangedrag, onzedelijkheid of merkelyke achteloosheid.

Indien een Ambtenaar van het Openbaar Ministerie zich in één der gevallen van dit artikel mogt bevinden, zal deszelfs ontzetting, nadat de Hooge Raad daaromtrent zal zijn gehoord, door den Koning kunnen gedaan worden.

Art. 13.

Elk Lid van de Regterlyke magt, tegen wien een bevel van gevangenneming verleend is, wordt daardoor voorloopig in zijne bediening gefchorst.

Art. 14.

De Prefidenten van den Hoogen Raad, van de Hoven en Regtbanken, hebben ambtshalve, of ter requiſitie van het Openbaar Ministerie, de bevoegdheid, om aan elk' Raadsheer en Regter in hunne Collegien, welke de waardigheid van hun karakter of hunne ambtsbezigheden mogten verwaarloozen, de noodige waarschuwing te geven.

Art. 15.

De Leden van den Hoogen Raad, mistgaders van de Hoven en Regtbanken, de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie, de Griffiers en hunne Subſtituten, moeten hunne vaste woonplaats hebben in de gemeente, alwaar de Hooge Raad, het Hof of de Regtbank gevestigd is.

Art. 16.

De Leden van de Regterlyke magt kunnen buiten den tijd

der vacantien zich van de plaats, alwaar zij hunne bediening uitoefenen, niet verwijderen, zonder daartoe verlof te hebben bekomen.

Zij kunnen zelfs in den tijd der vacantien niet buiten het Koninkrijk gaan, zonder bijzonder verlof van den Koning.

Art. 17.

De jaarlijkfche vacantien van den Hoogen Raad, de Hoven en Arrondisfements-regtbanken, zullen aanvangen met den eerften Julij en eindigen met den laatften Augustus ingefloten.

Art. 18.

Gedurende de vacantien zal er in den Hoogen Raad, gelijk mede in elk Hof en in elke Regtbank, eene Kamer zijn, belast met de afdoening der burgerlijke- en handelszaken, welke fpoed vereifchen.

Voor de behandeling van strafzaken heeft geene vacantie plaats.

Art. 19.

Alles wat de wijze van eedsaflegging, het costuum der onderscheiden Regterlijke ambtenaren, de afwezigheid, de afwifeling, en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken, de Advocaten, Procureurs en Regtsbedienden aangaat, zal bepaald worden bij Reglementen van Openbaar Bestuur.

Art. 20.

In strafzaken zal het regtsgeding op de teregtzittingen in het openbaar worden gehouden, op straffe van nietigheid, ten zij bij de Wet anders mogt zijn bepaald, of de Hooge Raad, het Hof, de Regtbank, of het Kantongeregt, om gewigtige, bij het proces-verbaal der zitting te vermelden redenen, mogt bevelen, dat het regtsgeding, geheel of gedeeltelijk, met gesloten deuren zal plaats hebben.

Dezelfde bepaling is ook toepasfelijk op gedingen in burgerlijke zaken.

In alle gevallen zullen de vonnissen en arresten, zoo in bur-

gerlijke als in strafzaken, in het openbaar worden uitgesproken, en moeten zijn ingerigt volgens de voorschriften van art. 171 en 172 der Grondwet, alles op straffe van nietigheid.

Art. 21.

De vonnissen en arresten, gewezen met een ander getal Regters dan in deze Wet is bepaald, zijn nietig.

Art. 22.

De Hooge Raad, Hoven en Regtbanken, mitsgaders de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie, zijn verplicht, berigt en confederatien te geven, wanneer zulks hun van 's Koningswege zal worden gevraagd.

Art. 23.

Geen Lid van den Hoogen Raad, of van eenig Hof of Regtbank, zal tot Commisfaris of Rapporteur mogen worden benoemd in eene zaak, in welke een zijner bloed- of aanverwanten, tot den derden graad ingesloten, als Advocaat of Procureur werkzaam is, of geweest is.

Art. 24.

De Leden van den Hoogen Raad, de Hoven en Regtbanken, mogen zich niet directelijk of indirectelijk over eenige voor hen aanhangige geschillen, of die zij weten of vermoeden, dat voor hen aanhangig zullen worden, in eenig bijzonder onderhoud of gesprek inlaten met partijen of derzelver Advocaten of Procureurs, noch eenige bijzondere onderrigting, memorie of schrifturen aannemen.

Art. 25.

De regterlijke Collegien en Ambtenaren zijn onderling verplicht aan *letteren requisitoriaal*, ten dienste der Justitie, wettig gevolg te geven.

Art. 26.

In alle zaken zal de President hoofdelijk omvraag doen, beginnende met den Commisfaris of Rapporteur, en vervolgens

aan de verdere Leden, van den jongst benoemden tot den oudsten; de President brengt het laatst zijn advies uit.

Geen afwezend Lid kan zijn advies door een zijne Medeleden doen voordragen, noch hetzelfde schriftelijk indienen.

Art. 27.

Wanneer er meer dan twee verschillende gevoelens zijn uitgebragt, zal het besluit worden opgemaakt, op de wijze, die het meest overeenkomt met het gevoelen van de meerderheid.

Art. 28.

De Leden van de Regterlijke magt zijn verpligt, het geheim te bewaren opzigtelijk de gevoelens, die in de Raadkamer over regtshangige gedingen door de Raadsheeren of Regters zijn geuit geworden.

Art. 29.

Al de Leden van de Regterlijke magt, in deze Wet opgenoemd, zullen, elk naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, alvorens in bediening te treden, den eed (belofte) afleggen:

Dat zij getrouw zullen zijn aan den Koning, en de Grondwet zullen onderhouden en nakomen;

Dat zij, middellijk noch onmiddellijk, onder welken naam of voorwendfel, tot het verkrijgen hunner aanstelling, aan iemand, wie hij ook zij, iets hebben gegeven of beloofd, noch zullen geven of beloven;

Dat zij nimmer eenige giften of geschenken, hoegenaamd, zullen aannemen of ontvangen van eenig persoon, welken zij weten of vermoeden eenig regtsgeding of zaak te hebben, of te zullen krijgen, in welke hunne ambtsverrigtingen zouden kunnen te pasfe komen;

Dat zij voorts hunne posten met eerlijkheid, naauwgezetheid en onzijdigheid, zonder aanzien van personen, zullen waarnemen, en zich in de uitoefening hunner bediening gedragen, zoo als brave en eerlijke Regterlijke Ambtenaren betaamt.

TWEEDE AFDEELING.

Van de Kantongeregten.

Art. 30.

Het regtsgebied van elke Arrondisfements-regtbank wordt verdeeld in Kantongeregten, wier omtrek bij eene bijzondere Wet bepaald is.

Art. 31.

Er zullen voor elk Kantongeregt zijn één Regter, twee of ten hoogste vier Plaatsvervangers, volgens de bepalingen daaromtrent door den Koning te maken voor ieder Kanton, en één Griffier.

Art. 32.

Bij afwezigheid of belet van den Kantonregter, zal de oudst benoemde Plaatsvervanger, en, bij afwezigheid of belet van dezen, de tweede Plaatsvervanger den Kantonregter vervangen, en zoo vervolgens.

Art. 33.

Bij afwezigheid of belet van den Griffier, worden zijne ambtsverrigtingen waargenomen door eenen daartoe door den Kantonregter te benoemen perfoon, welke in handen van dien Regter den eed zal moeten afleggen, waarvan proces-verbaal zal worden opgemaakt.

Art. 34.

De Kantonregter en Plaatsvervangers zullen hunne woonplaats moeten hebben in het Kanton, en de teregtzittingen houden in de Hoofdplaats van het regtsgebied; zijnde de Griffier verpligt aldaar te wonen.

Art. 35.

De Kantonregters en Plaatsvervangers moeten, onverminderd de vereischen bij de Grondwet voorgeschreven, den vollen ouderdom van 25 jaren bereikt hebben.

Zij worden uit de kundigste, bekwaamste, gegoedste en meest geachte ingezetenen, doch bij voorkeur uit Meesters of Licenciaten in de regten, gekozen.

Art. 36.

De traktementen van de Kantonregters en hunne Griffiers worden bepaald bij de Tabel, nevens deze Wet gevoegd. De classificatie der Kantongeregten wordt bij eene bijzondere Wet geregeld.

Art. 37.

De Kantonregters, Plaatsvervangers en Griffiers worden door den Koning aangesteld voor vijf jaren. Zij zijn telkens weder benoembaar.

Art. 38.

Behalve de werkzaamheden, aan de Kantonregters bij de Wet opgedragen, nemen zij kennis, zoo in burgerlijke- als in handelszaken, zonder hooger beroep, indien de vordering niet meer beloopt dan *f* 50, en behoudens hooger beroep, indien dezelve niet meer beloopt dan *f* 200 :

- 1°. Van alle louter personele regtsvorderingen ;
- 2°. Van alle regtsvorderingen tot betaling van renten, huren en pachten, mitsgaders van interesten of gedeelten van inschulden, zelfs ingeval de rente, de huur, de pacht of de hoofdsom der inschuld meer dan *f* 200 bedraagt, mits de regtstitel niet worde betwist.

Art. 39.

Zij zullen, insgelijks zonder hooger beroep, indien de vordering niet meer dan *f* 50 beloopt, en behoudens hooger beroep, tot welke som de vordering zich mogt uitstrekken, kennis nemen :

- 1°. Van burgerlijke regtsvorderingen tot vergoeding van schaden, hetzij door menschen, hetzij door dieren toegebracht aan land, houtgewas, boom-, tuin- of veldvruchten ;
- 2°. Van zoodanig herstel aan huizen, woningen, gebouwen en pachthoeven, hetwelk, volgens de Wet, ten laste van den huurder valt ;
- 3°. Van betaling van arbeidsloonen aan werklieden, huren van dienstboden, en het volbrengen van wederzijdsche

overeenkomsten van meesters en hunne dienstboden of arbeidslieden.

Art. 40.

Zij nemen kennis van burgerlijke regtsvorderingen, ter zake van mondelingen hoon, zonder hooger beroep, indien de gevraagde betering zich blootelijk bepaalt tot eene geldsom geen vijftig gulden te boven gaande, en behoudens hooger beroep, tot welke hoogere som de gevraagde betering moge loopen, of ook in alle gevallen, waarin, nevens of in de plaats van eenige geldsom, een verdere eisch tot betering mogt gedaan zijn.

Art. 41.

Zij nemen insgelijks, behoudens hooger beroep, kennis van de regtsvorderingen tot ontruiming van huizen, gebouwen, woningen, pakhuizen, stallen, zolders en kelders, zonder onderscheid van het bedrag der huur, indien de huurder geen schriftelijk bewijs van bestaande, vernieuwde of verlengde huur te berde brengt, en in gebreke blijft het perceel te ontruimen.

De bovenstaande bepaling is ook toepasselijk op pachthoeven, landerijen, tuin- en andere gronden, mits de huur, over het jaar berekend, of de waarde van dien, niet meer dan *f* 200 bedrage.

In beide gevallen kunnen de vonnissen bij voorraad worden ten uitvoer gelegd, niettegenstaande verzet of hooger beroep, behoudens de bevoegdheid van den Kantonregter, om het stellen van borgtogt te bevelen.

Art. 42.

Zij nemen mede kennis van de regtsvorderingen tot ontbinding van huur van huizen, gebouwen, woningen, pakhuizen, stallen, zolders en kelders, mitsgaders van pachthoeven, landerijen, tuin- en andere gronden, en dien ten gevolge van derzelve ontruiming, ter zake van wanbetaling der huurpenningen, zonder hooger beroep, indien de huur, over het jaar berekend, niet meer dan *f* 50, en behoudens hooger beroep, indien dezelve niet meer dan *f* 200 bedraagt.

De bepaling van het laatste lid des vorigen artikels is insgelijks te dezen toepasselijk.

Art. 45.

In alle geschillen, welke voor dading of compromis vatbaar zijn, en in welke partijen zich voor eenen Kantonregter te hunner keuze, doch binnen het Arrondisement, aanmelden, en zijne beslissing inroepen, zal deze van derzelver geschil moeten kennis nemen, welke ook de aard van het geschil en de waarde van het betwiste voorwerp zij.

In dat geval zal de Kantonregter altijd wijzen in het hoogste resfort, ten ware partijen, in zaken aan hooger beroep onderworpen, dat beroep hadden voorbehouden.

Art. 44.

De Kantonregters vonnissen over alle overtredingen, op welke geene-hoogere straf is gesteld dan eene gevangenisstraf van zeven dagen, of eene geldboete van 75 gulden, te zamen of afzonderlijk, zonder aanzien of die straf *al* dan *niet* gepaard gaat met de verbeurdverklaring van eenige voorwerpen.

Hunne vonnissen zijn aan hooger beroep onderworpen: met uitzondering van het geval, dat tegen de overtreding geene hoogere of andere straf is bedreigd, dan eene geldboete, de som van *f* 20 niet te boven gaande.

De bovenstaande bepalingen zijn niet toepasselijk op overtredingen ter zake van belastingen, welke alle door de Arrondisements-regtbanken worden beregt, voor zoo ver bij de Wet niet een hooger Regter is aangewezen.

Zij nemen insgelijks kennis van de vordering tot vergoeding van kosten en schaden, ten behoeve der beleedigde partij, wanneer die vordering geen *f* 50 te boven gaat. Wanneer die vordering *f* 50 te boven gaat, moet dezelve bij eene afzonderlijke actie, bij den daartoe bevoegden Burgerlijken Regter, vervolgd worden.

Art. 45.

In de zaken, bij het vorige artikel vermeld, wordt het Openbaar Ministerie waargenomen door het Hoofd van het Bestuur der Gemeente, binnen welke het Kantongeregt zijne zittingen houdt.

Indien in die Gemeente één of meer Commisfariſen van Politie zijn, kan het Hoofd van het voorchreven Beſtuur de werkzaamheden aan één dier Ambtenaren opdragen, en, indien er geen is, een Lid van het Beſtuur der Gemeente, of eenen bijzonderen, door den Procureur - Generaal bij het Provinciaal Gerechtshof goed te keuren, perfoon daartoe aanſtellen.

DERDE AFDEELING.

Van de Arrondisfements-regtbanken.

Art. 46.

In iedere Provincie beſtaan één of meer Arrondisfements-regtbanken, volgens de Tabel, bij deze Wet gevoegd.

Het getal van die Regtbanken, dat van de Regters en der Ambtenaren van het Openbaar Ministerie, Griffiers en Subſtituut-Griffiers in dezelve, en het bedrag van hunne bezoldiging zijn mede in de hiernevens gevoegde Tabellen uitgedrukt. De omtrek der Arrondisfements-regtbanken en de klafſe, tot welke elk derzelve zal behooren, zoo ten aanzien van het perſoneel als van de bezoldiging, wordt bij eene afzonderlijke Wet geregeld.

Art. 47.

Ingeval van ziekte of belet van eenen Regter, wordt hij, bij gebreke van eenen anderen Regter, vervangen door eenen der Regters-plaatsvervangers, welke ten hoogſte vijf in getal zullen kunnen zijn voor elke Regtbank.

Art. 48.

De Regters van de Arrondisfements-regtbanken, de Officieren van Juſtitie, de Griffiers en de Regters-plaatsvervangers moeten, onverminderd de vereiſchten bij de Grondwet voorgeſchreven, den graad van Meester of Licenciaat in de regten bekomen hebben, op eene van 's Rijks Hoogefcholen, en den volen ouderdom van 25 jaren hebben bereikt.

De Subſtituut-Officieren en Subſtituut-Griffiers zullen inſgelijks den graad van Doctor of Licenciaat in de regten moeten be-

zitten; zullende nogtans de ouderdom van volle 23 jaren voldoende zijn.

Art. 49.

De Leden van de Arrondisfements-regtbanken en van het Openbaar Ministerie worden, bij voorkeur, gekozen uit de Substituut-Officieren, Griffiers en Plaatsvervangers, of uit de in regten gegraduateerde Kantonregters, en derzelve Plaatsvervangers, welke gedurende vijf jaren die werkzaamheden met ijver en lof hebben waargenomen.

Art. 50.

De Arrondisfements-regtbanken vonnisfen in burgerlijke zaken in oneffen getal, doch ten minste met drie Regters.

Art. 51.

De Presidenten, Vice-Presidenten, Regters en Regters-plaatsvervangers worden door den Koning voor hun leven aangesteld.

De Ambtenaren van het Openbaar Ministerie, Griffiers en derzelve Substituten worden insgelijks door den Koning aangesteld, doch tot wederopzeggens toe.

Art. 52.

Wanneer eene plaats van Regter, Plaatsvervanger of Griffier of van Kantonregter openvalt, zal de Regtbank, de Officier van Justitie daaronder begrepen, met inachtneming van het bepaalde bij art. 49, aan den President en Procureur-Generaal van het Provinciaal Gerechtshof eene lijst van aanbeveling inzenden van drie Kandidaten, welke lijst aan den Koning zal worden aangeboden, om daarop zoodanig acht te slaan, als Hij zal dienftig oordeelen.

Art. 53.

De Arrondisfements-regtbanken zullen in eersten aanleg kennis nemen van alle perfoonlijke, zakelijke en gemengde regtsvorderingen van allerlei aard, uitgezonderd die, welke bij de Wet verklaard zijn tot de bevoegdheid van de Kantongeregten, of van de Provinciale Hoven en den Hoogen Raad te behooren.

Art. 54.

Zij nemen in het hoogste resfort kennis :

- 1°. Van alle jurisdictiegeschillen tusfchen de Kantongeregtten van hun regtsgebied ;
- 2°. Van alle personele regtsvorderingen, de waarde van *f* 400 in hoofdfom niet te boven gaande ;
- 3°. Van alle zakelijke regtsvorderingen, indien de waarde van het onderwerp, hetzij in hoofdfom, hetzij in inkomsten, tegen vijf ten honderd berekend, niet meer beloopt dan *f* 400 ;
- 4°. Van alle regtsgedingen betrekkelijk verplaatfing van fcheidteekenen, aanmatiging van gronden, boomen, heggen, floten, van afleidingen en belemmering van waterlooopen, alle binnen 's jaars gepleegd, en van alle regtsvorderingen wegens bezitregt ;
- 5°. Van alle aan hooger beroep onderworpene vonniffen, door de Kantonregters gewezen.

Art. 55.

Zij wijzen in het hoogste resfort in alle personele, zakelijke en gemengde regtsvorderingen, aan hooger beroep onderworpen, in gevalle partijen verklaard hebben, van het hooger beroep af te zien.

Deze bepaling is niet toepasfelijk in zaken, die niet voor dading of compromis vatbaar zijn.

Art. 56.

Zij wijzen in correctionnele zaken ; hunne vonniffen zijn aan hooger beroep onderworpen, met uitzondering van het geval, dat tegen het misdrijf geene hoogere ftraf is bedreigd dan eene geldboete van *f* 200, zonder gevangenis of verbeurdverklaring van eenige voorwerpen, te zamen of afzonderlijk.

Zij nemen ook kennis van de vordering tot vergoeding van kosten en fchaden ten behoeve van de beleedigde partij, wanneer de vorderingen geen *f* 150 te boven gaan. Wanneer die

vorderingen *f* 150 te boven gaan, moeten dezelve bij eene afzonderlijke burgerlijke actie vervolgd worden.

Art. 57.

In correctionnele zaken vonnissen zij in oneffen getale, doch ten minste met drie Regters.

Art. 58.

De Arrondisfements-regtbanken nemen in hooger beroep kennis van de vonnissen, door de Kantonregters, in eersten aanleg, ter zake van overtredingen gewezen.

De bepaling van het voorgaande artikel is ook van toepassing op de vonnissen in hooger beroep.

Art. 59.

De regtsmagt der Arrondisfements-regtbanken, ten aanzien der eerste en voorloopige instructie van strafzaken, mitsgaders die der Regters-Commisfarisfen, gelijk ook het getal, de dienstijd van laatstgemelden, en de verdere daartoe betrekkelijke bepalingen, worden geregeld bij het Wetboek van Strafvordering.

VIERDE AFDEELING.

Van de Provinciale Geregtshoven.

Art. 60.

In iedere Provincie bestaat een Provinciaal Gerechtshof.

Art. 61.

De Provinciale Geregtshoven zullen zijn te zamengesteld, als volgt:

In Holland, uit één President, één Vice-President, negen Raadsheeren, één Procureur-Generaal, twee Advocaten-Generaal, één Griffier en twee Substituut-Griffiers.

In Noordbrabant, Gelderland, Zeeland, Utrecht, Vriesland, Overijsfel, Groningen en Drenthe, uit één President, één Vice-

Prefident, zeven Raadsheeren, één Procureur-Generaal, één Advocaat-Generaal, één Griffier, één of ten hoogste twee Substituut-Griffiers.

Derzelver bezoldiging wordt geregeld volgens de Tabel, bij deze Wet gevoegd.

Art. 62.

De Koning benoemt de Leden en Ministers der Provinciale Geregtschoven, mitsgaders de Procureurs-Generaal en Advocaten-Generaal, overeenkomstig de bepalingen van art. 186 der Grondwet (art. 185 der nieuwe Grondwet), voor hun leven.

Art. 63.

Wanneer eene plaats van Raadsheer openvalt, geeft het Hof daarvan kennis aan de Staten der Provincie, en zendt tevens aan dezelve eene aanbevelingslijst van zes Kandidaten, bij beslotene briefjes, door het Hof, de Procureur-Generaal daaronder begrepen, bij meerderheid van stemmen gekozen, waarop de Staten in hunne nominatie zoodanig acht zullen slaan, als zij dienftig zullen oordeelen.

De Leden van de Arrondisfements-regtbanken en van het Openbaar Ministerie bij dezelve, welke deze hunne ambtsbetrekkingen met lof en ijver hebben waargenomen, zullen, bij het opmaken dier lijsten, bijzonderlijk in aanmerking komen.

Art. 64.

Onverminderd de vereischten bij de Grondwet gevorderd, zullen de Raadsheeren, Procureurs-Generaal, Advocaten-Generaal en Griffiers der Provinciale Geregtschoven, moeten:

- 1°. Sedert ten minste vijf jaren zijn Meesters of Licenciaten in de regten, op eene van 's Rijks Hoogescholen;
- 2°. Den ouderdom van 30 jaren ten volle hebben bereikt.

De Substituut-Griffiers moeten, op gelijke wijze, denzelfden graad verkregen hebben in de regten, en den ouderdom van 25 jaren ten volle hebben bereikt.

Art. 65.

De Provinciale Hoven oordeelen in eersten aanleg:

- 1°. Over alle regtsvorderingen, waarin de Provincie betrokken is, met uitzondering der zakelijke regten.

Indien de vordering geen *f* 400 in hoofdsom te boven gaat, wijzen zij daarin zonder hooger beroep;

- 2°. Over jurisdictiegeschillen tusschen Arrondisfements-regtbanken of tusschen Kantongeregten, in verschillende Arrondisfementen, binnen de Provincie voorvallende;
- 3°. Over alle correctionnele vervolgingen binnen het Provinciaal regtsgebied, tegen Kantonregters en hunne Plaatsvervangers, Regters, Plaatsvervangers en Leden van het Openbaar Ministerie en Griffiers, wegens misdrijven, gedurende den tijd hinner bediening begaan, mitsgaders over de daaruit voortspuitende vordering tot vergoeding van kosten, schaden en interesten, overeenkomstig de bepalingen van het tweede lid van art. 56.

Art. 66.

Zij oordeelen in eersten aanleg en in het hoogste resfort, behoudens de voorziening in casuatie, over alle burgerlijke en aan hooger beroep aan het Hof onderworpen geschillen, binnen het Provinciaal regtsgebied voorvallende, wanneer partijen de regtsmagt van het Geregts-hof raauwelijk te dien einde inroepen.

Art. 67.

Zij oordeelen, behoudens de bepalingen ten aanzien der Criminele regtbank, en met uitzondering der zaken aan den Hoo-gen Raad opgedragen, in het eerste en laatste resfort, over alle misdrijven, waartegen eene lijf- of onteerende straf is bedreigd, en waarvan het regt van vervolging tot de bevoegdheid behoort van den Officier bij de Arrondisfements-regtbanken in hun Provinciaal regtsgebied; overeenkomstig de bepalingen daaromtrent bij het Wetboek van Strafvordering vastgesteld.

Art. 68.

Zij oordeelen in hooger beroep over de daarvoor vatbare vonnissen, in correctionnele zaken bij de Arrondisfements-regtbanken, binnen hun Provinciaal regtsgebied in eersten aanleg

gewezen, behoudens de bepalingen ten aanzien der regtsmagt van de Criminele regtbank.

Art. 69.

Zij oordeelen in hooger beroep van de daaraan onderworpene vonnissen, door de Arrondisfements - regtbanken, binnen het Provinciaal regtsgebied, in eersten aanleg, in burgerlijke zaken gewezen.

Art. 70.

In de zaken, vermeld bij art. 65, 66 en 69, vonnissen de Provinciale Hoven met vijf Raadsheeren.

Art. 71.

In de zaken, bij art. 67 en 68 vermeld, zullen geene vonnissen kunnen worden gewezen, dan met zes Raadsheeren, en geene veroordeeling worden uitgesproken, dan met meerderheid van stemmen.

Bij het staken der stemmen wordt het vonnis gewezen ten voordeele van den beklagde.

Art. 72.

De Provinciale Gerechtshoven kunnen, na verhoor van den Procureur - Generaal, op diens requisitie, de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Arrondisfements - regtbanken van hun ressort, mitsgaders de Kantonregters en de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij dezelve, onder 's Hofs regtsgebied behoorende, voor zich ontbieden, om zich te verantwoorden over onachtzaamheden of wangedragingen, welke te hunnen laste mogten zijn ingebracht.

Zij zullen aan dezelve, daartoe termen zijnde, zoodanige vermaningen en waarschuwingen geven, als zij zullen gepast oordeelen, of de zaak aan den Procureur - Generaal verwijzen, indien dezelve blijken oplevert van misdrijf.

Art. 73.

De Provinciale Hoven zullen, indien dezelve door de klagte der belanghebbende partij, of op eene andere voldoende wijze,

kennis dragen, dat er verzuim heeft plaats gehad in het vervolgen van misdrijven, den Procureur - Generaal belasten, om te dien aanzien aan hen verslag te doen, en voorts kunnen bevelen, dat te dier zake het vereischte gevolg worde gegeven, zoo daartoe termen zijn.

Art. 74.

De Criminele regtbank in Holland zal zijn te zamengeesteld uit één President en acht Regters, mitsgaders eenen Officier van Criminele Justitie, één of ten hoogste twee Substituten, één Griffier en één Substituut - Griffier.

Deze Ambtenaren worden door den Koning aangesteld voor hun leven.

Art. 75.

Ingeval van ziekte, of andere verhindering van eenen Regter in de Criminele regtbank, zal, bij gebreke van eenen anderen Regter in dit Collegie, als plaatsvervanger worden geroepen een Regter uit de Arrondisfements - regtbank.

Te dien einde zullen drie Leden uit laatstgemelde Regtbank, den ouderdom hebbende bij art. 64, n°. 2, vereischt, door den Koning worden benoemd tot Regters - plaatsvervangers in de Criminele regtbank.

Zij kunnen niet gekozen worden tot Regters - Commisfarisfen tot de voorloopige instructie, en in de Arrondisfements - regtbank niet worden geroepen ter beoordeeling van strafzaken.

Art. 76.

Wanneer eene plaats van Regter in de Regtbank openvalt, zal dit Collegie, de Officier van Criminele Justitie daaronder begrepen, bij besloten briefjes en met meerderheid van stemmen, eene lijst van aanbeveling, van drie Kandidaten, aan den President van den Hoogen Raad inzenden; welke lijst aan den Koning zal worden aangeboden, om daarop zoodanig acht te slaan, als Hij zal dienstig oordeelen.

Art. 77.

De bepalingen van art. 64 zijn mede van toepassing op de

Criminele regtbank, op de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie en van de Griffie bij dezelve.

Art. 78.

De regtsmagt der Criminele regtbank strekt zich uit tot dat gedeelte der Provincie van Holland, binnen hetwelk het Hof niet is gevestigd.

Art. 79.

Deze Regtbank oordeelt in het eerste en laatste resfort, met uitzondering der zaken aan den Hoogen Raad opgedragen, over alle misdrijven, waartegen eene lijf- of onteerende straf is bedreigd, en waarvan de Officieren bij de Arrondisfements-regtbanken, binnen haar resfort, bevoegd zijn tot de vervolging, volgens de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering.

Art. 80.

Zij oordeelt in hooger beroep over de daarvoor vatbare vonnissen in correctionnele zaken bij de Arrondisfements-regtbanken, binnen haar regtsgebied gewezen.

Art. 81.

De bepalingen van art. 71 van deze Wet zijn mede toepasselijk op de Criminele regtbank.

Art. 82.

De bezoldiging van den President, Regters, Officier, Substituut-Officier, Griffier en Substituut-Griffier der Criminele regtbank, wordt geregeld volgens de Tabel, bij deze Wet gevoegd.

VIJFDE AFDEELING.

Van den Hoogen Raad.

Art. 85.

De Hooge Raad is zamengesteld uit één President, één Vice-President, ten minste twaalf en ten hoogste veertien Raadsheeren, één Procureur-Generaal, twee, thans drie Advocaten-Generaal, één Griffier en twee of ten hoogste drie Substituut-Griffiers.

Art. 84.

De Koning benoemt de Leden en Ministers van den Hoogen Raad, mitsgaders den Procureur - Generaal en Advocaten - Generaal bij denzelven, overeenkomstig de bepalingen van art. 186 (185) der Grondwet, voor hun leven.

Art. 85.

Wanneer eene plaats van Raadsheer in den Hoogen Raad openvalt, zal de Hooge Raad daarvan kennis geven aan de Tweede Kamer der Staten - Generaal, en daarbij inzenden eene door dien Raad, de Procureur - Generaal daaronder begrepen, bij besloten briefjes en met meerderheid van stemmen opgemaakte aanbevelingslijst van zes Kandidaten, waarop de Tweede Kamer, bij het maken van hare nominatie, zoodanig acht zal slaan, als zij zal dienstig oordeelen.

De Leden der Provinciale Hoven, der Criminele regtbank en der Arrondisfements - regtbanken, mitsgaders de Leden van het Openbaar Ministerie bij dezelve, welke deze hunne ambtsbedieningen met lof en ijver hebben waargenomen, zullen, bij het opmaken dier lijst, meer bijzonderlijk in aanmerking komen.

Art. 86.

De hoedanigheden, vereischt om Raadsheer, Procureur - Generaal, Advocaat - Generaal of Griffier bij den Hoogen Raad te zijn, behalve die bij de Grondwet gevorderd, zijn:

1°. Sedert den tijd van ten minste tien jaren den graad van Meester of Licentiaat in de regten, op eene van 's Rijks Hoogescholen verkregen te hebben;

2°. De volle ouderdom van 35 jaren.

De Substituut - Griffiers moeten gelijken graad van regten bezitten, op eene van 's Rijks Hoogescholen verkregen, en den ouderdom van 25 jaren ten volle bereikt hebben.

Art. 87.

De Hooge Raad oordeelt ter eerster instantie:

1°. Over alle regtsvorderingen, waarin de Koning of de Le-

den van het Koninklijk Huis als gedaagden worden aangefproken;

- 2°. Over alle regtsvorderingen, in welke de Staat als gedaagde wordt aangefproken, uitgezonderd die, welke 's Rijks belastingen betreffen.

Niettemin moeten de zakelijke regtsvorderingen voor den gewonen Regter worden gebragt.

Art. 88.

De Hooge Raad oordeelt insgelijks ter eerster instantie over alle jurisdictiegeschillen:

- 1°. Tusschen alle Regterlijke Autoriteiten, welke niet behooren onder hetzelfde Provinciaal Gerechtshof;
- 2°. Tusschen de Provinciale Gerechtshoven, de Criminele regtbank daaronder begrepen;
- 3°. Tusschen eenig Provinciaal Gerechtshof, ter eerster instantie regt doende, en eenige Regtbank of Geregt, onder hetzelfde resforterende;
- 4°. Tusschen een Provinciaal Gerechtshof of eene Regtbank ter eenre, en een der bijzondere Collegien, bij art. 1 vermeld, ter andere zijde.

Art. 89.

De Hooge Raad neemt insgelijks ter eerster instantie kennis van alle geschillen in zaken van prijzen en buit, die door de schepen van oorlog van den Staat, of door schepen bij particulieren uitgerust en van commissie of *lettres de marque* voorzien, worden achterhaald en opgebragt, mitsgaders van alle geschillen, welke tusschen de nemers onderling deswege zouden mogen ontstaan.

Art. 90.

De arresten door den Hoogen Raad ter eerster instantie in burgerlijke zaken gewezen, zullen onderhevig zijn aan revisie, overeenkomstig de bepalingen van het Wetboek van Burgerlijke Regtspleging.

Art. 91.

De Hooge Raad oordeelt, bij wege van hooger beroep, in burgerlijke zaken :

- 1°. Over de aan hooger beroep onderworpen vonnissen door de Provinciale Gerechtshoven in eersten aanleg gewezen ;
- 2°. Over de vonnissen, gewezen bij de Hoven van Justitie, in de Kolonien of Bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen, overeenkomstig de bepalingen deswege door den Koning te maken.

Art. 92.

De Hooge Raad neemt, met inachtneming van art. 177 van de Grondwet, in het eerste en laatste resort kennis :

- 1°. Van alle misdrijven (de overtredingen, waartegen geene straf van gevangenis is bedreigd, niet daaronder begrepen), gedurende den tijd hunner functien begaan door :

De Leden van de Staten - Generaal ;

De Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur ;

De Leden van den Raad van State ;

De Commisfariſfen van den Koning in de Provinciën ;

- 2°. Van alle misdrijven (de overtredingen, waartegen geene straf van gevangenis is bedreigd, niet daaronder begrepen), gedurende den tijd hunner functien begaan door :

De Groot-Officieren van het Huis des Konings en van die der Leden van het Koninklijk geſlacht ;

De Kanſeliers van de Orden des Rijks ;

De Ambaſfadeurs en andere Gezanten bij Buitenlandſche Mogendheden ;

De Gouverneurs en Commisfariſfen des Konings in de Kolonien en Bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen ;

De Griffiers van de beide Kamers der Staten-Generaal, en den Secretaris van den Raad van State ;

De Presidenten, Raadsheeren, Procureurs - Generaal, Advocaten - Generaal, en den Griffier en Substituut-Griffiers van den Hoogen Raad;

De Leden en Secretaris van de Algemeene Rekenkamer;

De Raden en Generaalmeesteren van de Munt en derzelve Secretaris;

De Leden en den Griffier van het Hoog Militair Gerechtshof, de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij hetzelfde;

De Presidenten, Raadsheeren, Ambtenaren van het Openbaar Ministerie en Griffiers van de Provinciale Gerechtshoven; gelijk mede de President, Leden en de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie van de Criminele regtbank.

In correctionnele gedingen tegen de Leden van voorschreven Hooge Collegien en Ambtenaren gerigt, is de Hooge Raad bevoegd, tevens kennis te nemen van de vordering tot vergoeding van kosten, schaden en interesten, volgens de bepalingen van het tweede lid van art. 56.

Art. 93.

De Hooge Raad wijst ook in het eerste en hoogste ressort;

10. Over de misdaad van zeerooverij;
20. Over alle misdaden, gepleegd aangaande prijzen en buit, in art. 89 vermeld.

Art. 94.

Tegen de arresten van den Hoogen Raad wordt geene casfatie toegelaten.

Art. 95.

De Hooge Raad neemt kennis van den eisch tot casfatie, gedaan tegen de handelingen der Provinciale Hoven, de Criminele regtbank, de Arrondisfements - regtbanken en Kantongeregten, en tegen derzelve arresten en vonnissen, in het hoogste

resfort gewezen, behoudens de flotbepaling van het laatste lid van art. 99.

Art. 96.

De eisch tot casfatie kan worden ingesteld, hetzij door partijen, hetzij ambtshalve door den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad, met inachtneming van de hierna volgende voorschriften.

Art. 97.

De Wetboeken van Burgerlijke Regtspleging en van Strafvordering bepalen de regelen, termijnen en vormen van de voorziening in casfatie.

Art. 98.

De Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad zal zich in casfatie kunnen voorzien in het *belang der wet*, na verloop der termijnen, aan de partijen toegestaan, zonder dat het te wijzen arrest eenig nadeel kan toebrengen aan de regten door partijen verkregen.

Art. 99.

De Hooge Raad vernietigt de handelingen, arresten en vonnissen:

- 1°. Wegens het verzuim der vormen, voorgeschreven op straffe van nietigheid;
- 2°. Wegens verkeerde toepassing of schending der Wet;
- 3°. Wegens overschrijding der regtsmagt.

Niettemin kunnen de vonnissen in burgerlijke zaken, door de Kantonregters in het hoogste resfort gewezen, niet anders worden vernietigd, dan wegens onbevoegdheid of overschrijding van regtsmagt, of ter zake, dat dezelve de gronden niet inhouden, waarop zij zijn gewezen, of niet met opene deuren zijn uitgesproken; onverminderd de bevoegdheid van den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad, om zich, alleen in het belang der Wet, tegen die vonnissen in casfatie te voorzien.

Art. 100.

Behoudens de gevallen, waarin, volgens de Wet, een ander getal Raadsheeren vereischt wordt, vonnist de Hooge Raad in

alle burgerlijke zaken, zoo in eersten aanleg als in hooger beroep, mitsgaders in strafzaken en in casfatie, met zeven Raadsheeren.

Art. 101.

In zaken, vermeld bij art. 92, vonnist de Hooge Raad ten getale van tien Raadsheeren.

Bij het staken der stemmen wordt het vonnis uitgesproken ten voordeele van den beklagde.

Art. 102.

In zaken, bij art. 93 vermeld, vonnist de Hooge Raad met zes Raadsheeren.

Bij het staken der stemmen wordt het vonnis uitgesproken ten voordeele van den beklagde.

Art. 103.

Partijen zijn niet ontvankelijk om in casfatie te worden toegelaten, zoo lang de gewone wijze van procederen toereikende is, om hare bezwaren te doen herstellen, hetzij door denzelfden Regter, bij wien de zaak heeft gediend, hetzij door middel van hooger beroep.

Art. 104.

De Hooge Raad zal in alle zaken van casfatie de bepalingen der twee volgende artikelen in acht nemen.

Art. 105.

Indien het arrest of vonnis vernietigd wordt ter zake van verkeerde toepassing of schending der Wet, of van overschrijding van magt, zal de Hooge Raad, zonder in een nieuw onderzoek naar het *al* of *niet* bestaan van de daadzaken, in het beklagde arrest of vonnis vermeld, te kunnen treden, ten principale regt doen; zullende 's Hof's uitspraak in geen geval voor eenige nadere regterlijke voorziening vatbaar zijn.

Art. 106.

Indien het arrest of vonnis vernietigd wordt ter zake van verzuim in de vormen, die op straffe van nietigheid zijn voor-

gefehreven, zal de Hooge Raad eene nieuwe instructie der zaak bevelen, te beginnen van de oudste acte, in welke de nietigheid begaan is, en zal in dat geval de zaak worden verwezen:

- 1°. Wanneer de vernietigde uitspraak gegeven was door een Kantongeregt, aan de Arrondisements-regtbank, tot welker ressort hetzelfde behoort;
- 2°. Wanneer het vernietigd vonnis is geweest door eene Arrondisements-regtbank, aan het Provinciaal Gerechtshof van het ressort;
- 3°. Wanneer het vonnis geweest is door een Provinciaal Gerechtshof, aan een aangrenzend Provinciaal Gerechtshof;
- 4°. Wanneer het vonnis is geweest door de Criminele rechtbank, aan het Provinciaal Gerechtshof in Holland.

Art. 107.

De Hooge Raad zal van de Gerechtshoven, Regtbanken en Kantongeregtten van het Rijk de berigten en informatien mogen vragen, welke dezelve zal dienstig oordeelen, met of zonder voortbrenging of opefching der stukken, betrekkelijk eene zaak, waarin de Hooge Raad moet oordeelen.

Art. 108.

De Hooge Raad kan, na verhoor van den Procureur-Generaal, of op diens requisitoir, de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Provinciale Gerechtshoven en bij de Criminele rechtbank voor zich ontbieden, om zich te verantwoorden wegens onachtzaamheid of wangedrag aan hen ten laste gelegd.

De Hooge Raad zal aan dezelve, daartoe termen zijnde, zoodanige vermaningen en waarschuwingen geven, als dezelve zal gepast oordeelen, of de zaak aan den Procureur-Generaal verwijzen, indien zij blijken van misdrijf oplevert.

Art. 109.

De Hooge Raad zal, indien dezelve door de klagten der belanghebbende partij, of op eenige andere voldoende wijze, ken-

nis draagt, dat er verzuim heeft plaats gehad in het vervolgen van misdrijven, aan de regtsmagt van den Hoogen Raad onderworpen, den Procureur-Generaal belasten, om te dien aanzien verflag te doen, en voorts kunnen bevelen, dat te dier zake het vereischte gevolg worde gegeven, zoo daartoe gronden zijn.

Art. 110.

De jaarwedden van de Ambtenaren in den Hoogen Raad worden bepaald volgens de Tabel, bij deze Wet gevoegd.

Bijzondere voorzieningen.

Art. 111.

De tegenwoordige Ambtenaren van de Regterlijke magt, welke niet bezitten de vereischten bij deze Wet bepaald, kunnen nogtans benoemd worden tot gelijkfoortige ambten, als zij thans bekleeden.

De tegenwoordige Commiesen - Griffier, welke den graad van Meester of Licenciaat in de regten niet bezitten, zijn niettemin tot Griffiers benoembaar.

De te voren verleende dispensatien, wegens de graden van bloedverwantfchap of zwagerschap, blijven in stand.

Art. 112.

Nadat de zetels der onderscheidene Regterlijke Collegien zijn bepaald, kunnen dezelve niet dan ten gevolge eener Wet worden verplaatst.

STAAT, behoorende tot art. 36 der Wet op de Regterlijke Organisatie, en behelzende de jaarwedden van de Kantonregters en derzelver Griffiers.

1ste klasfe.	1ste, 2de, 3de en 4de kanton van het 1ste arrondissement der provincie Holland (<i>noordelijk gedeelte</i>).	Kantonregter.	f 1200.00
		Griffier . . .	- 600.00
2de dito.	Bij de speciale Wet, in art. 36 bedoeld, wordt aangewezen, welke <i>kantons</i> daarin zijn gerangschikt (*).	Kantonregter.	- 900.00
		Griffier . . .	- 450.00
3de dito.	Als boven.	Kantonregter.	- 800.00
		Griffier . . .	- 400.00
4de dito.	Als boven.	Kantonregter.	- 700.00
		Griffier . . .	- 350.00
5de dito.	Als boven.	Kantonregter.	- 600.00
		Griffier . . .	- 300.00

(*) Zie de Wet van den 1sten Junij 1830 (*Staatsblad* n°. 12).

*STAAT, behoorende tot art. 46 der Wet op de
Regterlijke Organisatie.*

PROVINCIE.	ARRONDISSEMENTEN.	Aanwijzing der voornaamste steden in ieder arrondissement begrepen.	AANMERKINGEN.
Noordbrabant.	1ste Arrondissement.	's Hertogenbosch.	
		Gtave.	
		Heusden.	
	2de dito.	Eindhoven.	
	3de dito.	Breda.	
		Geertruidenberg.	
		Zevenbergen. Bergen op Zoom.	
Gelderland.	1ste dito.	Arnhem.	
		Harderwijk.	
		Hattem.	
		Elburg.	
		Wageningen.	
	2de dito.	Nijmegen.	
	3de dito.	Zutphen.	
		Doetichem.	
	Doesburg.		
	4de dito.	Tiel.	
		Cuilenburg.	
		Zalt - Bommel.	

PROVINCIE.	ARRONDISSEMENTEN.	Aanwijzing der voornaamste steden in ieder arrondissement begrepen.	AANMERKINGEN.
Holland (noordelijk gedeelte).	1ste Arrondissement.	Amsterdam.	
	2de dito.	Alkmaar.	
	3de dito.	Hoorn. Medemblik. Enkhuizen. Edam. Monnikendam. Purmerend,	
	4de dito.	Haarlem.	Het 4de arrondissement zal bestaan uit het bij de Wet van 22 December 1828 (<i>Staatsblad</i> n°. 73) ingestelde 8ste kanton van het 1ste arrondissement der provincie Holland (<i>noordelijk gedeelte</i>), en uit het, bij dezelfde Wet ingestelde, 4de en 5de kanton van het 2de arrondissement van gezegde Provincie. Zie art. 81 <i>a</i> der Wet van 28 April 1835. (<i>Staatsblad</i> n°. 10).

PROVINCIE.	ARRONDISSEMENTEN.	Aanwijzing der voornaamste steden in ieder arrondissement begrepen.	AANMERKINGEN.
Holland (zuidelijk gedeelte).	1ste Arrondissement.	’s Gravenhage. Delft.	Her, bij de Wet van 22 December 1828 (<i>Staatsblad</i> n°. 74), ingestelde 8ste kanton van het 3de arrondissement, provincie Holland (<i>zuidelijk gedeelte</i>), is gevoegd bij het 4de arrondissement van dezelfde Provincie. Zie art. 81 c der Wet van 28 April 1835 (<i>Staatsblad</i> n°. 10). Het 4de arrondissement zal, behalve de kantons, waaruit hetzelfde, volgens de Wet van 22 December 1828 (<i>Staatsbl.</i> n°. 74), is zamengesteld, mede bevatten het bij dezelfde Wet ingestelde 8ste kanton van het 3de arrondissement der provincie Holland (<i>zuidelijk gedeelte</i>). Zie art. 91 c der Wet van 28 April 1835 (<i>Staatsblad</i> n°. 10).
	2de dito.	Leyden. Woerden.	
	3de dito.	Rotterdam. Schiedam. Gouda. Schoonhoven.	
	4de dito.	Dordrecht.	

PROVINCIE.	ARRONDISSEMENTEN.	Aanwijzing der voornaamste steden in ieder arrondissement begrepen.	AANMERKINGEN.
Holland (zuidelijk gedeelte).	5de Arrondissement.	Gorinchem. Vianen. Leerdam.	Het 5de arrondissement zal bestaan uit het bij de Wet van 22 December 1828 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 74) ingefelde 4de, 5de en 6de kanton van het 4de arrondissement der provincie Holland (<i>zuidelijk gedeelte</i>). Zie art. 31 <i>b</i> der Wet van 28 April 1835. (<i>Staatsblad</i> n ^o . 10).
	6de dito.	Brielle.	Het 6de arrondissement zal bestaan uit het bij de Wet van 22 December 1828 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 74) ingefelde 7de kanton van het 3de arrondissement van de pro-Holland (<i>zuidelijk gedeelte</i>), mitsgaders uit het bij dezelfde Wet ingefelde 7de kanton van het 4de arrondissement van die Provincie. Zie art. 31 <i>b</i> der Wet van 28 April 1835. (<i>Staatsblad</i> n ^o . 10).
Zeeland . . .	1ste Arrondissement.	Middelburg. Vlissingen. Veere. Sluis.	
	2de dito.	Goes.	
	3de dito.	Zierikzee.	

PROVINCIE.	ARRONDISSEMENTEN.	Aanwijzing der voornaamste steden in ieder arrondissement begrepen.	AANMERKINGEN.
Utrecht . . .	1ste Arrondissement.	Utrecht.	Het 2de arrondissement zal bestaan uit de bij de Wet van 22 December 1828 (<i>Staatsblad</i> n°. 78) ingestelde 5de, 6de en 7de kantons van het 1ste arrondissement der provincie Utrecht. Zie art. 81 <i>d</i> der Wet van 28 April 1835 (<i>Staatsblad</i> n°. 10).
	2de dito.	Amersfoort.	
Vriesland . .	1ste Arrondissement.	Leeuwarden.	Het 3de arrondissement zal bestaan uit de bij de Wet van 22 December 1828 (<i>Staatsblad</i> n°. 79) ingestelde 8ste en 9de kantons van het 1ste arrondissement der provincie Vriesland, mitsgaders uit de bij dezelfde Wet ingestelde 4de en 5de kantons van het 2de arrondissement van die Provincie. Zie art. 81 <i>e</i> der Wet van 28 April 1835 (<i>Staatsblad</i> n°. 10).
	2de dito.	Heerenveen.	
	3de dito.	Sneek.	

PROVINCIE.	ARRONDISSEMENTEN.	Aanwijzing der voornaamste steden in ieder arrondissement begrepen.	AANMERKINGEN.
Overijsfel . . .	1ste Arrondissement.	Zwolle.	
		Kampen.	
		Vollenhoven.	
Groningen . . .	2de dito.	Deventer.	
	3de dito.	Almelo.	
	1ste Arrondissement.	Groningen.	
Groningen . . .	2de dito.	Winschoten.	
	3de dito.	Appingadam.	Het 3de arrondissement zal bestaan uit de bij de Wet van 22 December 1828 (<i>Staatsblad</i> n°. 81) ingestelde 4de en 5de kantons van het 1ste arrondissement der provincie Groningen. Zie art. 81 der Wet van 28 April 1835 (<i>Staatsblad</i> n°. 10).
Drenthe . . .	Een arrondissement,	Asfen.	

STAAT, behoorende tot art. 46 der Wet op de Regterlijke Organisatie, en behelzende het getal Regters en Ambtenaren, uit welke het personeel der Arrondissements-regtbanken zal zijn zamengesteld, alsmede de jaarwedden, door dezelve te genieten.

STEDEN.	PERSONEEL.	JAARWEDDEN.	Aanmerkingen.
Amsterdam.	1 President	f 3,000.00	Zie art. 83 A a en b der Wet van 28 April 1835 (Staatsbl. n ^o . 10).
	2 Vice-Presidenten, ieder	- 2,500.00	
	12 Leden, ieder	- 2,000.00	
	1 Officier	- 3,000.00	
	3 Substituut-Offic., ieder	- 2,000.00	
	1 Griffier	- 1,600.00	
	3 Substituut-Gr., ieder	- 1,000.00	
's Gravenhage.	1 President	f 3,000.00	Zie art. 83 c en d der Wet van 28 April 1835 (Staatsblad n ^o . 10).
	5 Leden, ieder	- 2,000.00	
	1 Officier	- 3,000.00	
	1 Substituut-Officier . .	- 2,000.00	
	1 Griffier	- 1,500.00	
Rotterdam.	1 Substituut-Griffier . .	- 1,000.00	Zie art. 83 A c en d der Wet van 28 April 1835 (Staatsblad n ^o . 10).
	1 President	f 3,000.00	
	1 Vice-President	- 2,500.00	
	7 Leden, ieder	- 2,000.00	
	1 Officier	- 3,000.00	
	2 Substit. - Offic., ieder	- 2,000.00	
	1 Griffier	- 1,500.00	
2 Substituut - Gr., ieder	- 1,000.00		

Klasf.	PERONEEL.	JAARWEDDEN.	AANMERKINGEN.
1ste.	1 President	f 2,800.00	Tot de 1ste klasfe behooren: 's Hertogenbosch. Arnhem. Middelburg. Utrecht. Leeuwarden. Zwolle. Groningen. Zie art. 83 B der Wet van 28 April 1835.
	4 à 5 Leden, ieder	- 1,600.00	
	1 Officier	- 2,300.00	
	1 Substituut-Officier	- 1,600.00	
	1 Griffier	- 1,200.00	
	1 Substituut-Griffier.	- 800.00	
2de.	1 President.	f 2,000.00	Tot de 2de klasfe behooren: Breda, art. 2 der Wet van 1 Junij 1830. Alkmaar, Ut supra. Hoorn, Ut supra. Haarlem, art. 82 der Wet van 28 April 1835. Leyden, art. 2 der Wet van 1 Junij 1840. Dordrecht, Ut supra. Deventer, Ut supra. Asfen, art. 83 B der Wet van 28 April 1835.
	3 Leden, ieder . .	- 1,500.00	
	1 Officier	- 2,000.00	
	1 Substituut-Officier	- 1,500.00	
	1 Griffier	- 1,200.00	
	1 Substituut-Griffier	- 800.00	
3de.	1 President	f 1,800.00	Tot de 3de klasfe behooren: Eindhoven, Wet van 1 Junij 1830, art. 2. Nijmegen, Ut supra. Zutphen, Ut supra. Tiel, Ut supra. Gorinchem, Wet van 28 April 1835, art. 82. Brielle, Ut supra. Zierikzee, Wet van 1 Junij 1830, art. 2. Goes, Ut supra. Amersfoor, Wet van 28 April 1835, art. 82. Heerenveen, Wet van 1 Junij 1830, art. 2. Sneek, Wet van 28 April 1835, art. 82. Almelo, Wet van 1 Junij 1830, art. 2. Winſchoten, Ut supra. Appingadam, Wet van 28 April 1835, art. 82.
	3 Leden, ieder . .	- 1,300.00	
	1 Officier	- 1,800.00	
	1 Substituut-Officier	- 1,300.00	
	1 Griffier	- 1,000.00	
	1 Substituut-Griffier	- 640.00	

STAAT, behoorende tot art. 61 der Wet op de Regterlijke Organisatie, en behelzende de jaarwedden der Ambtenaren, uit welke het personeel der Provinciale Geregtschoven, volgens hetzelfde 61ste artikel, zal zijn zamengesteld.

PROVINCIALE GEREGTSHOVEN.	AMBTENAREN.	JAARWEDDEN.	Aanmerkingen.
Holland.	1 Prefident	f 4,000.00	Zie art. 83 D a der Wet van 28 April 1835.
	1 Vice - Prefident	- 3,500.00	
	9 Raadsheeren, ieder	- 3,000.00	
	1 Procureur - Generaal	- 4,000.00	
	2 Advocaten-Gen., ieder	- 3,000.00	
	1 Griffier	- 2,400.00	
	2 Substituut-Griff., ieder	- 1,500.00	
Noordbrabant. Gelderland. Zeeland. Utrecht. Vriesland. Overijsfel. Groningen.	1 Prefident	f 3,300.00	Zie art. 33 D b der Wet van 28 April 1835.
	1 Vice - Prefident	- 2,800.00	
	7 Raadsheeren, ieder	- 2,200.00	
	1 Procureur - Generaal	- 3,300.00	
	1 Advocaat - Generaal	- 2,200.00	
	1 Griffier	- 1,800.00	
	1 à 2 Substituut Gr., ieder	- 1,000.00	
Drenthe.	1 Prefident	f 2,500.00	Zie art. 33 D c der Wet van 28 April 1835.
	1 Vice - Prefident	- 2,200.00	
	7 Raadsheeren, ieder	- 2,000.00	
	1 Procureur - Generaal	- 2,500.00	
	1 Advocaat - Generaal	- 2,000.00	
	1 Griffier	- 1,600.00	
	1 à 2 Substituut-Gr., ieder	- 800.00	

STAAT, behoorende tot art. 82 der Wet op de Regterlijke Organisatie, en behelzende de jaarwedden der Ambtenaren, uit welke, volgens art. 74, het personeel der Criminele regtbank in Holland zal zijn zamengesteld.

PROVINCIE.	PERSONEEL.	JAARWEDDEN.	Aanmerkingen.
Holland.	1 President	f 3,500.00	Art. 83 E der Wet van 28 April 1835.
	8 Regters, ieder	- 2,200.00	
	1 Officier	- 2,500.00	
	1 à 2 Substituut-Offic., ieder	- 2,200.00	
	1 Griffier	- 1,800.00	
	1 Substituut-Griffier	- 1,000.00	

STAAT, behoorende tot art. 110 der Wet op de Regerlijke Organisatie, en behelzende de jaarwedden der Ambtenaren, uit welke, volgens art. 83 der Wet, het personeel van den Hoogen Raad zal zijn zamengesteld.

P E R S O N E E L.	JAARWEDDEN.	AANMERKINGEN.
1 President	f 3,000.00	Zie art. 83 F der Wet van 28 April 1835.
1 Vice-President	- 5,000.00	
12 à 14 Raadsheeren, ieder . .	- 4,500.00	
1 Procureur - Generaal	- 8,000.00	
2 Advocaten - Generaal, ieder .	- 4,500.00	
1 Griffier	- 3,500.00	
2 à 3 Substituut Griff., ieder . .	- 2,000.00	

WET OP HET NOTARISAMBT.

*WET van den 9den Julij 1842,
op het notarisambt (*).*

(STAATSBLAD n°. 20.)

WIJ WILLEM II, *bij de gratie Gods*,
KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN
ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOEG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de nog bestaande wetgeving, betrekkelijk de organisatie van het notarisambt, vervangen behoort te worden door oorspronkelijk Nederlandsche wetsbepalingen, in verband staande met de nieuwe Nederlandsche wetgeving;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg van de Staten - Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze, vast te stellen hetgeen volgt:

EERSTE HOOFDSTUK.

Van de ambtsbediening en het ressort der notarissen.

Art. I. De notarissen zijn openbare ambtenaren, uitsluitend bevoegd, om authentieke akten te verlijden wegens alle handelingen, overeenkomsten en beschikkingen, waarvan de wet gebiedt of de belanghebbenden verlangen, dat bij authentiek ge-

---

(*) Het is hier eene geschikte plaats, om te laten volgen de wet op het notarisambt, die vervangen heeft de Fransche van den 25sten Ventose, 11den jaar. Zelden is aan eene wet zoo veel zorg gegeven als aan de onze. Indien wij niet dit boekdeel vreesden noodeloos te vergrooten, namen wij gaarne veel over uit de belangrijke redevoeringen in de Staten-Generaal, bij deze gelegenheid gehouden.

fchrift blijken zal; daarvan de dagteekening te verzekeren; de akten in bewaring te houden en daarvan grosfen, affchriften en uittreksels uit te geven; alles voor zoo ver het verlijden dier akten door de wet niet ook aan andere ambtenaren opgedragen of aan dezelve geheel voorbehouden is.

Art. 2. De notarisfen worden door den Koning voor hun leven aangesteld.

Art. 3. De notarisfen oefenen hunne ambtsbediening uit in den geheelen omtrek van het arrondisfement, waarin hunne standplaats is gevestigd.

De Koning bepaalt bij een reglement van algemeen bestuur, dadelijk bij het in werking brengen dezer wet uit te vaardigen het *maximum* van het getal notarisfen, welke voor ieder arrondisfement kunnen worden aangesteld, des echter, dat hetzelfde in geen arrondisfement meer zal kunnen bedragen dan één notaris op de *vier duizend* zielen.

Art. 4. Aan iederen notaris wordt bij het besluit zijner benoeming eene bepaalde standplaats aangewezen.

Met uitzondering van de steden, welke uit meer dan één kanton bestaan, worden deze standplaatsfen zoodanig over het geheele arrondisfement verdeeld, dat er ten minste twee notarisfen in ieder kanton gevestigd zijn.

Met in achtneming van het bepaalde bij het vorige lid, kan de aangewezene standplaats door den Koning, op verzoek van den notaris, binnen het arrondisfement, waarin dezelve is gevestigd, worden veranderd.

Art. 5. Ieder notaris is verplicht niet alleen zijne woonplaats te hebben, zijn kantoor te houden en zijne akten te bewaren in de hem aangewezene standplaats, maar ook om aldaar zijn werkelijk en gestadig verblijf te houden.

Bij overtreding hiervan, zal hij voor den tijd van ten minste drie en ten langste zes maanden in zijn ambt worden geschorst.

Een notaris zich langer dan veertien dagen van zijne standplaats willende verwijderen, heeft daartoe verlof noodig van den officier bij de regtbank van het arrondisfement, waarin die standplaats is gelegen.

Indien de afwezigheid langer dan ééne maand moet duren, hebben de notarisfen daartoe het verlof noodig van den procureur-generaal bij het provinciaal gerechtshof.

Bij overtreding dezer bepalingen, zal de afwezige notaris worden gestraft met eene boete van ten minste *vijftig* en ten hoogste *honderd gulden*, en, in geval van herhaling, met schorsing in zijn ambt voor den tijd van ten minste drie en ten langste zes maanden.

Bij het verleenen van het verlof zal de officier of de procureur-generaal, op voordragt van den notaris, en, bij gebreke daarvan, ambtshalve, eenen naburigen notaris aanwijzen, ten einde, gedurende de afwezigheid van zijnen ambtgenoot, ten aanzien van deszelfs minuten en van de aan hem in bewaring gegevene stukken, al datgene te verrigten, waartoe deze, tegenwoordig zijnde, bevoegd en verplicht zoude zijn.

Art. 6. Buiten gegronde redenen mogen de notarisfen hunne dienst niet weigeren, wanneer zij tot het leenen daarvan worden verzocht.

Zij zijn voorts verplicht, om, op last van den voorzitter der rechtbank van het arrondissement, in hetwelk zij hunne bediening uitoefenen, hunne dienst kosteloos te verleenen aan zoodanige personen, welke, op de wijze bij art. 858 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering vermeld, van hun onvermogen doen blijken.

Art. 7. Het is aan elken notaris verboden, buiten zijn resort zijne ambtsbediening uit te oefenen.

Bij overtreding zal hij voor den tijd van ten minste drie en ten langste zes maanden in zijn ambt worden geschorst, en zulks onverminderd zijne gehoudenheid tot vergoeding van kosten, schaden en interessfen jegens de belanghebbenden.

Art. 8. De notarisfen mogen niet tevens zijn leden der regterlijke magt (de plaatsvervangers der regters en kantonregters, mitsgaders de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongeregten daaronder niet begrepen), noch ook de bediening uitoefenen van procureur, folliciteur of deurwaarder.

Zij mogen wijders niet zijn commiffariffen van politie, ontvangers of ambtenaren der registratie, of van eenige andere Rijksbelastingen, noch hypotheekbewaarders, hoofden, fecretariffen, ontvangers of thefauriers van eenig plaatselijk beftuur.

Het zal intusfchen den Koning vrijftaan, aan de notariffen, om zeer bijzondere redenen, te vergunnen, met deze hunne betrekking die van hoofd, fecretaris, ontvanger of thefaurier van eenig plaatselijk beftuur uit te oefenen.

In geval van twijfel of eenige betrekking met het ambt van notaris beftaanbaar zij, zal zulks door den Koning worden beftit.

Art. 9. Een notaris, welke tot eene der met zijne bediening onvereinbare betrekkingen wordt benoemd, en dezelve aanneemt, met uitzondering van het geval, dat hij voor die, bij het 3de lid van het vorige artikel vermeld, bijzondere vergunning des Konings mogt hebben verkregen, zal geacht worden van het notarisambt afftand te hebben gedaan, en op de gewone wijze worden vervangen.

Wanneer daarentegen iemand, eene der opgemelde betrekkingen bekleedende, tot notaris wordt benoemd, zal hij, door de aanneming van het notarisambt, zonder gelijke vergunning des Konings, met opzigt tot die betrekkingen, welke in het 3de lid van het vorige artikel zijn vermeld, geacht worden van zijne vroegere betrekkingen afftand te hebben gedaan.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van de vereifchten om tot notaris benoemd te worden, en van de wijze van benoeming.

Art. 10. Om tot notaris te kunnen benoemd worden, moet men, onverminderd de vereifchten, bij de Grondwet voorgefchreven :

- 1°. Den ouderdom van vijf en twintig jaren vervuld hebben;
- 2°. Aan de wet voor de nationale militie hebben voldaan;
- 3°. Doen blijken van een goed zedelijk gedrag, door middel van een of meer certificaten, op het getuigenis van

vier bekende en geloofwaardige manspersonen, afgegeven door het hoofd van het bestuur der plaats of plaatsen, alwaar men gedurende de laatste zes jaren zijne woonplaats of zijn verblijf heeft gehad;

4°. Het hierna te melden examen hebben afgelegd.

Het is aan den Koning in bijzondere gevallen voorbehouden, om dispensatie van den gevorderden ouderdom te verleenen, mits de verzoeker den ouderdom van drie en twintig jaren hebbe vervuld.

Art. 11. Het examen, bij het vorig artikel bedoeld, moet worden afgelegd voor eene commissie van twee leden uit, en den procureur-generaal of een der advokaten-generaal bij het provinciaal gerechtshof, in welks ressort de aspirant gedurende het laatste jaar zijne woonplaats heeft gehad.

Het hof zal tot dat einde, voor den tijd van twee jaren, twee zijner leden benoemen, welke bij het eindigen van dien tijd weder benoembaar zijn.

Ingeval een der benoemde leden, of beide, door ongesteldheid of door andere redenen, verhinderd worden het examen af te nemen, is de voorzitter van het hof bevoegd daartoe een of twee andere leden te benoemen.

Art. 12. Deze commissie zal tweemaal in het jaar, en wel in de maanden Mei en November, vergaderen.

De daartoe bepaalde tijd en plaats zullen ten minste ééne maand bevorens worden bekend gemaakt in een der dagbladen in de provincie, mitsgaders in de *Staatscourant*, en door middel van aankondiging aan het gebouw, alwaar het provinciaal gerechtshof deszelfs zitting houdt.

Art. 13. Op den bepaalden tijd moeten tot het examen worden toegelaten allen, die zich, ten minste veertien dagen te voren, bij een aan de commissie ingediend verzoekschrift hebben aangemeld, mits zij den ouderdom van drie en twintig jaren vervuld, en bij het verzoekschrift overgelegd hebben de geboorteakte en zoodanig certificaat of certificaten van goed

gedrag, als bij art. 10, n°. 3, voor eene benoeming worden vereischt.

Zij, welke den graad van doctor of licentiaat in de regten op eene van 's Rijks hoogeschoolen hebben verkregen, zullen bovendien nog het bewijs van den verkregen graad moeten overleggen.

Art. 14. De commissie, met het afnemen van het examen belast, kiest twee notarisfen, om, onder hare leiding, de ondervraging te doen en de noodige proeven op te geven.

Deze notarisfen hebben eene raadgevende stem.

Voor hunne vacatien en voor de verdere onvermijdelijke kosten wordt door ieder, die zich tot het afleggen van een examen heeft aangemeld, *twintig gulden* betaald.

Art. 15. Voor hen, die den in art. 13 vermelden graad hebben verkregen, moet dit examen ten minste één uur duren, en zich alleen bepalen tot een onderzoek naar hunne praktische kundigheden.

Voor de andere adspiranten zal hetzelfde ten minste twee uren duren, en daarvan niet minder dan één uur worden besteed tot een onderzoek naar hunne theoretische, en insgelijks ten minste één uur naar hunne praktische kundigheden.

Indien zich meer dan één adspirant heeft opgedaan, zal het examen van ieder hunner afzonderlijk worden afgenomen.

Art. 16. Indien de commissie oordeelt, dat iemand al de kundigheden, welke in eenen notaris worden gevorderd, bezit, wordt hem daarvan een getuigfschrift overhandigd, waardoor hij de bevoegdheid erlangt, om in de geheele uitgestrektheid van het Rijk tot notaris te worden benoemd.

Art. 17. De geboorteakten, de bewijzen van voldoening aan de nationale militie, het certificaat of de certificaten van goed gedrag, mitsgaders het getuigfschrift van bekwaamheid, worden bij het verzoekschrift om plaatsing aan den Koning overgelegd.

Art. 18. De notarisfen moeten, binnen twee maanden na de

dagteekening van hunne benoeming, voor de arrondisfements-regtbank, tot welker ressort hunne aangewezenen standplaats behoort, ieder naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den navolgenden eed (belofte) afleggen:

„ Ik zwere (belove) getrouwheid aan den Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet, eerbied voor de regterlijke autoriteiten; — dat ik mijnen post met eerlijkheid, naauwkeurigheid en onzijdigheid zal waarnemen; de wetten, op het notarisambt gemaakt of nog te maken, met de meeste naauwgezetheid zal opvolgen; dat ik de meest mogelijke geheimhouding omtrent den inhoud der akten, overeenkomstig de voorschriften der wet, zal in acht nemen; en dat ik voorts, middellijk noch onmiddellijk, onder eenigen naam of vooresel, tot het verkrijgen mijner aanstelling, aan iemand, wie hij ook zij, iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven of beloven.”

De Koning is bevoegd verlenging van den tot het afleggen van den eed bepaalden termijn te verleenen.

Bij verzuim van den voorschreven eed tijdig te doen, wordt de benoeming geacht vervallen te zijn, en wordt er tot eene andere benoeming overgegaan.

Art. 19. Vóór hunne eedsaflegging mogen de benoemde notarissen geenerlei werkzaamheden verrigten, tot hunne ambtsbediening behoorende, op straffe, bij het Wetboek van Strafrecht hierop gesteld, onverminderd hunne gehoudenheid tot vergoeding van kosten, schaden en interesssen jegens de belanghebbenden.

Art. 20. Binnen veertien dagen na de eedsaflegging moeten zij, hetzij zelve, hetzij door eenen schriftelijk gemagtigde, hunne handteekening en paraaph nederleggen ter griffien van het provinciaal gerechtshof en van al de arrondisfements-regtbanken in de provincie, tot welke hunne standplaats behoort, en zulks op straffe van *tien gulden* boete voor iederen dag verzuim.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de akten en derzelver vorm, van de minuten, grosfen, afschriften en repertoria.

Art. 21. De notarisfen mogen geene akten verlijden, waarin zij zelve, hunne vrouwen, hunne bloedverwanten of aangehuwden in de regte linie, zonder onderscheid van graden en in de zijdlinie tot den derden graad ingesloten, hetzij in persoon, hetzij door gemagtigden, hetzij in hoedanigheid als partij, voorkomen.

Dit verbod is echter niet toepasselijk in de gevallen, dat de gemelde vrouwen, bloedverwanten of aangehuwden als koopers, huurders, pachters, aannemers of borgen verschijnen in akten, waarbij in het openbaar gehouden verkooping, verhuring, verpachting of aanbesteding worden geconstateerd, of als leden van vergaderingen, waarin van het verhandelde door eenen notaris proces-verbaal wordt opgemaakt.

Ingeval van overtreding heeft de akte alleen kracht van onderhandsch geschrift, mits zij door de verschijnende personen ondertekend zij, en is de notaris tot vergoeding van kosten, schaden en interesfen jegens de belanghebbenden gehouden.

Art. 22. De notariële akten mogen geene beschikkingen of bepalingen inhouden ten voordeele van den notaris, ten wiens overstaan zij zijn verleden, van de getuigen, van zijne of hunne vrouwen, zijne of hunne bloedverwanten, of aangehuwden in de regte linie, zonder onderscheid van graden, en in de zijdlinie tot den derden graad ingesloten. Hetgeen hiertegen strijdig is wordt voor niet geschreven gehouden; blijvende echter de akte overigens in haar geheel.

Door de bepaling van dit artikel wordt geene verandering gebragt in de voorschriften van het Burgerlijk Wetboek omtrent uiterste willen.

Art. 23. De akten zullen, behoudens de voorschriften der wet omtrent den vorm van sommige derzelven, worden verleden voor éénen notaris, in tegenwoordigheid van twee getui-

gen. De getuigen moeten aan den notaris bekend zijn, of derzelve identiteit en bevoegdheid aan hem, door een of meer der verschijnende personen verklaard, en daarvan in de akte melding gemaakt worden. Zij moeten zijn van het mannelijk geslacht, meerderjarig en ingezetenen van het Koninkrijk, hunnen naam kunnen teekenen en de taal verstaan, waarin de akte verleden wordt.

Art. 24. Behoudens de in het Burgerlijk Wetboek gemaakte bepalingen mogen bloedverwanten of aangehuwden, hetzij van den notaris, hetzij van de verschijnende personen, tot in den derden graad ingefloten, alsmede de huisbedienden van den notaris, niet tot getuigen worden genomen.

Bij overtreding van dit of van het vorig artikel zal de akte, voor zoo verre die geene uiterste wilsbeschikking inhoudt, alleen kracht van onderhandsch geschrift hebben, mits zij door de verschijnende personen onderteekend zij, onverminderd de verplichting van den notaris tot vergoeding van kosten, schaden en interesfen jegens de belanghebbenden, indien daartoe termen zijn; zullende echter het verzuim der vermelding, in het vorig artikel voorgeschreven, alleen met eene geldboete van *tien gulden* worden gestraft.

Bloedverwanten of aangehuwden, tot in den derden graad ingefloten, van koopers, huurders, pachters, aannemers of borggen bij openbare verkooping, verhuringen, verpachtingen of aanbestedingen, mitsgaders van leden van vergaderingen, waarin van het verhandelde door eenen notaris proces-verbaal wordt opgemaakt, zullen daarbij echter als getuigen kunnen worden genomen.

Art. 25. De verschijnende personen moeten den notaris bekend zijn, of worden bekend gemaakt door twee getuigen, alle vereischten bezitten, om bij notariële akten als zoodanig te dienen, des echter, dat bloed- of aanverwantschap met den bekend gemaakten perfoon geene reden van uitsluiting oplevert.

Van dit een of ander moet in de akte uitdrukkelijk melding worden gemaakt.

Art. 26. Alle akten moeten de voornamen, den naam en de standplaatsen van den notaris uitdrukken.

Dezelve moeten daarenboven inhouden de voornamen, den naam, het beroep of de maatschappelijke betrekking en de woonplaats van ieder der verschijnende personen en der door hen vertegenwoordigden, voor zoo verre het beroep of de maatschappelijke betrekking en woonplaats door hen kan worden opgegeven; voorts de betrekkingen of hoedanigheden waarin, en de vermelding der volmagten of beschikkingen, krachtens welke wordt gehandeld; de voornamen, den naam, het beroep of de maatschappelijke betrekking en de woonplaats van ieder der getuigen, ook van die in het vorige artikel bedoeld; eindelijk de plaats, het jaar, de maand en den dag, op welken de akten verleden zijn.

Bij overtreding van een of meer der bij dit en het vorige artikel vastgestelde bepalingen zal de notaris voor elk derzelve verbeuren eene boete van *tien gulden*, en zal bovendien de akte, bijaldien de plaats, het jaar, de maand of de dag daarin niet mogen vermeld zijn, alleen kracht van onderhandsch geschrift hebben, mits zij door de verschijnende personen onderteekend zij.

Art. 27. Indien door eenen notaris eene akte wordt verleden in eene plaats, welke, volgens de wet op de patenten, is van hooger rang dan die, waarin zijne standplaats is gevestigd, zal hij verplicht zijn van het in die plaats verkregen suppletoire patent in het hoofd der akte melding te maken, op eene boete van ten minste *vijf en twintig* en ten hoogste *vier honderd gulden* voor *iedere* overtreding, onverminderd deszels gehoudenheid tot voldoening der suppletoire regten voor een vol jaar.

Art. 28. De notariële akten moeten leesbaar, in onafgebroken zamenhang, zonder verkortingen, witte vakken, gapingen of tuschenruimten worden geschreven, ten ware voor sommige door eenige autoriteit vastgestelde gedrukte formulieren mogten bestaan; de noodzakelijk opengebleven onbeschreven vakken in het ligchaam der akten moeten vóór de onderteekening door een of meer duidelijke inktstrepen voor verdere beschrijving on-

bruikbaar gemaakt worden; alle getallen, ter bepaling van de hoeveelheid of hoegrootheid der zaken, welke in de akte worden vermeld, mitsgaders de dagteekeningen, moeten in schrijffletters worden uitgedrukt; doch kunnen in cijfers worden herhaald of voorafgefeld; zullende de notaris voor *iedere* overtreding van dit artikel verbeuren eene boete van *tien gulden*.

Het is echter geoorloofd, om in volmagten, welke *in originali* worden uitgegeven, den naam van den gevolmagtigde oningevuld te laten, mitsgaders om in die, welke in minuut worden verleden, de voornamen van de gevolmagtigden alleen door de eerste letters aan te duiden, met bijvoeging echter van het beroep of de maatschappelijke betrekking en de woonplaats, voor zoo verre die aan den lastgever bekend zijn.

Art. 29. De akten kunnen worden verleden in de taal, welke partijen verkiezen, mits de notaris dezelve versta.

De uiterste wil bij openbare akte, de akte van bewaargeving van eenen olographifchen uitersten wil en de akte van superscriptie van een besloten testament moeten worden opgesteld in de taal, waarin de erfflater zijnen wil verklaard, de bewaarneering verzocht of het besloten testament aangeboden zal hebben.

Art. 30. De akten moeten door elk der verschijnende personen, onmiddellijk na voorlezing, worden onderteekend, ten ware zij mogten verklaren hunnen naam niet te kunnen teekenen of daarin verhinderd worden; zullende alsdan van deze hunne verklaring, alsmede van de reden van verhindering, uitdrukkelijk melding worden gemaakt.

Bijaldien echter een of meer der verschijnende personen alleen bij een bijzonder gedeelte der akte belang hebben, of alleen bij zulk een gedeelte, als gehandeld hebbende, voorkomen, zal het voldoende zijn, dat dit gedeelte aan de zoodanigen voorgelezen en door hem of hen geteekend worde, en dat die voorlezing en onderteekening bij dit gedeelte der akte uitdrukkelijk worde vermeld.

Bovendien moeten de akten door de getuigen, waaronder ook die in art. 25 opgenoemd begrepen zijn, mitsgaders door den notaris worden onderteekend.

Bij overtreding van elk der genoemde bepalingen zal de akte alleen kracht van onderhandsch geschrift hebben, voor zoo verre dezelve door de verschijnende personen geteekend is.

Van de voorlezing en onderteekening moet uitdrukkelijk in het slot der akte worden melding gemaakt, op eene boete van *tien gulden*.

Art. 31. Bijaldien bij akten van boedelbeschrijving of procesfen-verbaal, wegens handelingen of daadzaken op te maken, een of meer der verschijnende personen zijnen of hunnen naam weigeren te teekenen of zich bij de sluiting der akte verwijderd hebben, zonder die te hebben geteekend, is het voldoende, dat van deze omstandigheid in de akte uitdrukkelijk melding worde gemaakt.

Indien de verschijnende perfoon of personen, die zijnen of hunnen naam weigeren te teekenen, daarvoor redenen opgeven, zullen die in de akte moeten worden vermeld.

Art. 32. De volmagten, waaruit de handelende personen hunne bevoegdheid ontleenen, zullen aan de minuten worden vastgehecht. Onderhandsche of buiten het Rijk verledene volmagten moeten vooraf door de lasthebbers, in tegenwoordigheid van den notaris en van de getuigen, voor echt worden erkend, en, ten blijke daarvan, door hen allen zijn geteekend, ten ware de eerstgenoemden verklaarden hunnen naam niet te kunnen teekenen of daarin verhinderd worden; in welk geval daarvan op de volmagt melding gemaakt en die verklaring, de redenen der verhindering inhoudende, door den notaris en de getuigen onderteekend zal worden; van welk een of ander in de akte zal worden melding gemaakt.

Indien partijen krachtens mondelinge volmagt handelen, moet zulks in de akte worden vermeld.

Voor *iedere* overtreding van eene dezer bepalingen zal de notaris verbeuren eene boete van *tien gulden*.

Art. 33. Van de aanhechting, bij het vorig artikel voorgefchreven, worden vrijgesteld:

- 1°. Volmagten, in minuit berustende onder den notaris, die over de akte staat, waarbij de lasthebber verschijnt;

2°. Volmagten, welke reeds zijn vastgehecht aan akten, voor denzelfden notaris verleden en onder zijne minuten verbleven, mits hiervan in de akte worde melding gemaakt; bij verzuim waarvan de notaris in ieder geval zal verbeuren eene boete van *tien gulden*.

Art. 34. Alle veranderingen en bijvoegingen moeten op den kant der akten geschreven worden; doch zijn alleen geldig voor zoo verre die ieder afzonderlijk door de verschijnende personen, welke de akte geteekend hebben, door den notaris en door de getuigen onderteekend of gewaarmerkt zijn.

Ingeval eene verandering of bijvoeging te wijdloopig is, om op den kant der akte te worden geschreven, zal die achteraan, doch vóór het slot der akte, worden geplaatst, mits de bladzijde en de regel worden aangeduid, waartoe dezelve behoort, op straffe van nietigheid van elke op eene andere wijze of zonder deze aanduiding gedane verandering of bijvoeging.

Art. 35. Het is niet geoorloofd, om in eene akte of in de veranderingen en bijvoegingen, welke op den kant of vóór het slot derzelve zijn gesteld, eenige overschrijving, tusschenvoeging of bijvoeging van woorden of letters te doen, of die op de eene of andere wijze uit te schrappen of te doen verdwijnen en andere in derzelve plaats te stellen, op straffe van nietigheid der over of in de plaats geschrevene en der tusschen- of bijgevoegde woorden of letters.

Art. 36. Indien de doorhaling van woorden of letters in eene akte noodig mogt zijn, zal zulks moeten geschieden op zoodanige wijze, dat de doorgehaalde woorden of letters leesbaar blijven; derzelve getal zal op den kant der bladzijde, naast de doorhaling of onder de verandering of bijvoeging, met aanduiding van den regel, waarin de doorhaling heeft plaats gehad, worden vermeld; iedere vermelding zal afzonderlijk, even als de veranderingen en bijvoegingen, worden onderteekend of gewaarmerkt, of wel het getal van al de in eene akte doorgehaalde woorden of letters vóór het slot derzelve worden vermeld, mits de bladzijde en de regel worden aangeduid, waarin die voorkomen.

Voor *iedere* overtreding van eene der bepalingen, voorkomende in dit of in de twee vorige artikelen, zal de notaris verbeuren eene boete van *tien gulden*, en zelfs, ingeval van kwaade trouw, van zijn ambt worden ontzet; onverminderd de verplichting tot vergoeding van kosten, schaden en interesfen jegens de belanghebbenden.

Art. 37. De notarisfen mogen in hunne akten geene andere benamingen van munten, maten en gewigten gebruiken dan die, welke bij de wetten en besluiten omtrent het munt- of tientalig stelsel zijn aangenomen, onder verbeurte eener boete van *tien gulden* voor *iedere* overtreding, onverminderd de vergoeding van kosten, schaden en interesfen jegens de belanghebbenden, indien daartoe termen zijn.

De gebouwde en ongebouwde eigendommen zullen in alle acten, bestemd om in de registers der bewaring van de hypotheken te worden ingeschreven, overgeschreven, vermeld of aangeteekend, op gelijke boete worden aangeduid door de opgave van de gemeente, de sectie en het nommer, waaronder elk perceel in de schrifturen van het kadaster bekend is, behoudens verdere omstandige beschrijving, indien deze door de belanghebbenden verlangd of door bestaande wetten of reglementen gevorderd wordt.

Van deze bepalingen zijn uitgezonderd acten van uiterstewilsbeschikkingen, acten, houdende toestemming tot het doorhalen van inschrijvingen, waarbij de kadastrale indeeling niet is aangeduid, acten van boedelbeschrijving, voor zoo verre daarbij in den boedel gevonden vreemde muntspicien worden vermeld of bescheiden en titels worden beschreven, waarin de afgeschafte benamingen mogten zijn gebezigd; en voorts alle acten in het algemeen, in welke van buitenlandsche fondsen, aandelen in vreemde negotiatien of onroerende goederen, buiten 's lands gelegen, de rede is, of bij gelegenheid, dat daarin uitdrukkingen worden aangehaald of overgenomen uit bescheiden, waarin oude benamingen gebruikt zijn.

Ten aanzien van tienden en gronden, waaromtrent niet bepaaldelijk kan worden opgegeven, welke bijzondere percelen daarmede zijn belast, zal de juiste omschrijving en aanwijzing

der schuldpligtige streek, gemeente of polder in de acte voldoende zijn.

Art. 38. De notarissen zijn verplicht minnút op te maken van alle te hunnen overstaan verledene acten, bij gebreke waarvan dezelve geene kracht van authentieke acte bezitten en de notaris gehouden is tot vergoeding van kosten, schaden en interessen jegens de belanghebbenden.

Van deze verplichting zijn uitgezonderd acten van huwelijks-toestemming, van bekendheid, volmagten, verklaringen van eigendom of van het in leven zijn van personen, quitantien van sommen, beneden de drie honderd gulden, alle quitantien voor huur- of pachtpenningen, loon, renten of pensioenen, protesten, aanbiedingen van betaling, toestemming tot doorhaling of vermindering van hypothecaire inschrijvingen en andere eenvoudige akten, waarvan de uitgifte *in originali* bij de wetten is toegeestaan.

Het zal geoorloofd zijn van deze alzóó *in originali* uit te geven acten, met uitzondering der volmagten, waarin de naam van den gevolmágtigde oningevuld is gebleven, twee, drie of meer gelijkkluidende op hetzelfde oogenblik te verlijden en te doen teekenen, doch zal, op straffe eener boete van *tien gulden*, door den notaris te verbeuren, in elk der gelijkkluidenden van derzelve getal uitdrukkelijk melding worden gemaakt, terwijl allen slechts voor één en één voor allen in regten zullen gelden.

Art. 39. De notarissen zijn gehouden, om, ingeval van overlijden of afwezigverklaring van den testateur, binnen veertig dagen, nadat zij daarvan kennis dragen, de belanghebbenden te verwittigen, dat de uiterstewilsbeschikkingen van den overledene of afwezige onder hunne minuten berusten. Hetzelfde is van toepassing op acten, waarbij een uiterste wil is herroepen en op huwelijkscontracten, voor zóó verre dezelve schenkingen ter zake des doods behelzen.

Art. 40. Behalve in de gevallen, bij het 6de lid van art. 5 en bij de art. 53 en 56 dezer wet voorzien, is alleen de nota-

ris, bewaarder der minuten, bevoegd tot het afgeven van grofsen, afschriften en uittreksels.

Ieder Notaris heeft echter het regt om afschriften en uittreksels af te geven van alle acten, welke ten zijnen kantore als minuten nedergelegd, of aan eene andere acte vastgehecht zijn.

De Notarissen mogen ook afschriften en uittreksels maken van alle acten en stukken, welke te dien einde aan hem ver- toond en, na met het afschrift of uittreksel vergeleken te zijn, teruggegeven worden.

Behoudens de bij de Wet daaromtrent bepaalde uitzonderin- gen, moeten de uittreksels gelijkkluidend zijn met de overgenomen gedeelten, en zal altijd het hoofd en slot der acte met de quitantie der registratie, alsmede de vermelding van al de han- delende personen, derzelve betrekkingen of hoedanigheden in het uittreksel moeten voorkomen. Aan het slot moeten worden gesteld de woorden: „*Uitgegeven voor woordelijk gelijkkluidend „ uittreksel.*” Alles op eene boete van ten minste tien en ten hoogste vijftig gulden, door den Notaris te verbeuren.

Bij het uitgeven eener eerste grofsen zullen, op verbeurte van eene boete van ten minste vijftig en ten hoogste honderd gul- den, de dag der uitgifte en de naam van dengene, ten wiens verzoeke dezelve geschiedt, door de Notarissen op de minuut aangeteekend, en die aantekening door hen gewaarmerkt wor- den.

Art. 41. De Notarissen mogen, met uitzondering van eenen aan hen in bewaring gegevene olographischen uitersten wil, geene minuut hoenaamd uit hunne handen geven, anders dan in de gevallen bij de Wet voorzien, en krachtens een vonnis of bevelfchrift van den Regter, met inachtneming der bepalingen, bij het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering en dat van Strafvordering voorgefchreven.

Art. 42. De Notarissen mogen geene grofsen, afschriften of uittreksels, noch inzage of mededeeling van den inhoud der acten geven, anders dan aan de onmiddellijk belanghebbende personen, hunne erfgenamen of regtverkrijgenden, ten zij ten

gevolge van een vonnis, onverminderd de bepalingen van de Wet op de registratie en de overschrijving in de openbare registers, ten aanzien van sommige acten bij de Wet bevolen; alles op straffe eener boete van ten minste vijftig en ten hoogste honderd gulden, en, ingeval van herhaalde overtreding, van schorsing in hunne bediening gedurende ten minste drie en ten langste zes maanden, behoudens de vergoeding van kosten, schaden en interesfen jegens de belanghebbenden.

Art. 43. Aan iederen onmiddellijk belanghebbende bij eene notariële acte, deszelfs erfgenamen of regtverkrijgenden, kan daarvan *éene* grosfe worden afgeven.

Deze moet, even als de arresten en vonnisfen, tot hoofd hebben de woorden: *In naam des Konings*, en tot slot: *Uitgegeven voor eerste grosfe*, met vermelding van den naam van den gene, ten wiens verzoeke en van den dag, waarop de uitgifte is geschied; alles op eene boete van ten minste tien en ten hoogste vijftig gulden.

Uittreksels of gedeelten van acten mogen niet als grosfen worden uitgegeven, met uitzondering nogtans van boedelscheidingen en van procesfen - verbaal van openbare verkooping, verhuringen, verpachtingen en aanbestedingen, waarvan het geoorloofd is voor iedere toedeeling, koop, huur, pacht of aanneming, of voor al de door een en denzelfden perfoon of personen gezamenlijk gedane koopen, huren, pachten of aannemingen een uittreksel als grosfe uit te geven, voor zoo verre die personen het proces - verbaal mede geteekend, of, bij verhindering, verklaard hebben, door daarin opgenoemde beletselen, niet te hebben kunnen teekenen; — de voorwaarden van verkooping, verhuring, verpachting of aanbesteding zullen echter, voor zoo verre zij de betrokkene koopen, huren, pachten of aannemingen aangaan, in derzelver geheel, in zoodanig uittreksel moeten opgenomen worden.

Art. 44. Het afgeven van eene tweede of verdere grosfe aan denzelfden belanghebbende, zal niet anders mogen geschieden dan op de wijze bij het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering bepaald, en zulks op straffe van schorsing in de bediening gedurende ten minste drie en ten langste zes maanden.

Van dit uitgeven der tweede of verdere grosfe zal bovendien op de minuut zelve aanteekening worden gemaakt, op de wijze en boete, bij het 5de lid van art. 40 dezer Wet bepaald.

Art. 45. Ieder Notaris moet een zegel hebben, bevattende het Koninklijk wapen, en in het randfchrift de eerste letters der voornamen, den naam, het ambt en de standplaats van den Notaris.

Alle door hem uit te geven acten, grosfen, affchriften en uittreksels zullen een afdruk van dat zegel dragen, en daarmede zullen alle aanhechtingen van stukken geschieden, op eene boete van tien gulden voor *iedere* overtreding.

Art. 46. De handteekening van den Notaris op alle acten, grosfen, affchriften en uittreksels zal, wanneer daarvan moet worden gebruik gemaakt buiten het regtsgebied van het Hof, waarin de standplaats van den Notaris gevestigd is, gelegaliseerd worden door den Voorzitter van de Arrondisfements - regtbank, onder welker regtsgebied dezelve gelegen is.

Art. 47. Behalve de acten, bij de Wet op de Registratie opgenoemd, zijn de Notarissen ook nog, op de boete daarbij vermeld, verplicht, om op het door hen te houden repertorium, dag voor dag, te vermelden de affchriften of uittreksels van vertoonde acten of stukken.

De in *originali* uitgegeven acten, waarvan twee, drie of meer gelijkkluidende op hetzelfde oogenblik zijn verleden, zullen op dit repertorium onder één nummer worden vermeld.

Art. 48. De Notarissen zijn verplicht om, hetzij zelve, hetzij door eenen schriftelijk gemagtigde, binnen de twee eerste maanden van ieder jaar, ter Griffie van de Arrondisfements-regtbank hunner standplaats over te brengen een door hen echt verkiaard dubbel van het repertorium der acten, welke zij gedurende het afgelopen jaar hebben verleden, op verbeurte eener boete van tien gulden voor de eerste, twintig gulden voor de tweede en dertig gulden voor de derde *ingegane* maand verzuim.

Ingeval een Notaris in den loop van een jaar geene acten

verleden, noch afschriften of uittreksels van aan hem vertoonde acten of stukken vervaardigd heeft, zal hij binnen denzelfden termijn, op gelijke boeten, daarvan eene verklaring ter Griffie moeten overleggen, of door eenen schriftelijk gemagtigde doen overleggen.

Indien de overbrenging van het dubbel der repertoria of van de verklaring, niet vóór den eersten Junij van ieder jaar heeft plaats gehad, zal de Notaris, onverminderd deszelfs gehoudenheid tot betaling der boeten, in het eerste lid vermeld, voor den tijd van drie maanden in zijne bediening worden geschorst, en, indien zulks vóór het eindigen derzelve nog niet is geschied, daarvan worden ontzet.

Wanneer de laatste dag der maand Februarij op eenen Zondag invalt, zal die in de beide gevallen niet in den termijn begrepen zijn, en de overbrenging alzoo uiterlijk den vorigen dag moeten geschieden.

Art. 49. Van deze overbrenging moet blijken door eene acte van bewaarneming, door den Griffier opgemaakt en door den Notaris of zijnen gemagtigde mede-onderteekend; deze acte zal door den Griffier worden ingeschreven in een afzonderlijk register, gekantteekend door den Voorzitter van de Arrondisements-regtbank.

De volmagten zullen aan het register worden vastgehecht.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van het toezigt over de Notarissen en van derzelve honorarium.

Art. 50. Indien een Notaris de waardigheid van zijn karakter of zijne ambtsbezigheden mogt verwaarloozen, of zich aan inbreuk op de wetten en verordeningen of aan andere mislagen mogt schuldig maken, wordt zulks door het Openbaar Ministerie bij de Regtbank van het Arrondissement, waarin zijne standplaats is gevestigd, ter kennisse van de Regtbank gebragt.

Buiten de gevallen, waarin bij deze Wet bepaalde straffen zijn vastgesteld, zijn de Arrondisements-regtbanken, in raadkamer vergaderd, bevoegd tot het doen van enkele waarschuwing of berisping, na verhoor van den belanghebbenden Notaris, of deze behoorlijk geroepen zijnde.

Wanneer een Notaris bereids twee malen mogt zijn berispt, en daartoe ten derden male aanleiding mogt geven, zal hij door de Regtbank voor ten minste drie en ten langste zes maanden in zijne bediening kunnen worden geschorst; bij eene vierde aanleiding tot berisping zal de schorsing moeten worden uitgesproken.

Art. 51. In het arrest, bij hetwelk een Notaris tot eene criminele straf wordt veroordeeld, zal tevens deszelfs afzetting worden uitgesproken.

Elk Notaris, die tot eene correctionele gevangenisstraf mogt zijn veroordeeld, kan, op requiſitoir van het Openbaar Ministerie, na in zijne belangen te zijn gehoord, door de Regtbank van zijne bediening worden ontzet.

Art. 52. Wanneer een Notaris door ouderdom, zwakte of aanhoudende ziels- of ligchaamziekten, tot de uitoefening zijner bediening ongeschikt mogt zijn geworden, zal de Officier bij de Arrondisements-regtbank daarvan verslag doen aan den Procureur-generaal bij het Provinciaal Gerechtshof, en kan, op eene daartoe door dezen te doene voordragt, na verhoor van den belanghebbenden Notaris, of deze behoorlijk geroepen zijnde, en na ingewonnen advies van het Provinciaal Gerechtshof, aan zoodanigen Notaris door den Koning een eervol ontslag worden verleend.

Art. 53. Wanneer een Notaris, door ziekte of andere omstandigheden, tijdelijk verhinderd wordt om zijne bediening uit te oefenen, zal, op daartoe door hem, deszelfs echtgenoot of een zijner bloedverwanten of aangehuwden te doen verzoek, of, bij verzuim, op requiſitoir van het Openbaar Ministerie, door de Regtbank van het Arrondissement, waarin deszelfs standplaats gevestigd is, een der naburige notarisfen worden aangewezen, om, ten aanzien der minuten van den verhinderden

Notaris en van de aan hem in bewaring gegeven stukken, tijdelijk al datgene te verrigten, waartoe deze anders bevoegd en verplicht zoude zijn.

De in de uitoefening van zijne bediening tijdelijk verhinderde Notaris is verplicht aan den alzoo aangewezenen den vrijen toegang tot zijne minuten en tot de aan hem in bewaring gegeven stukken te verleen, op straffe van bij weigering van zijne bediening te worden ontzet.

De redenen der verhindering vervallen zijnde, zal die aanwijzing, op verzoek van den Notaris of op requisitoir van het Openbaar Ministerie, door de Regtbank worden ingetrokken.

Art. 54. Van de overtredingen dezer Wet neemt, op de vervolging van het Openbaar Ministerie, de Burgerlijke Regter kennis.

De vervolgingen worden, wat den vorm van procederen, en dus ook de bewijsmiddelen, mitsgaders wat de bevoegdheid tot hooger beroep en casatie betreft, behandeld als correctionele zaken; des echter, dat, omtrent het ophouden en te niet gaan van deze vervolgingen en omtrent de ten uitvoerlegging van arresten en vonnissen, de bepalingen van den 23ften en 17den titel van het Wetboek van Strafvordering mede toepasselijk zijn.

Art. 55. De regtsvordering tot schorsing van eenen Notaris in de uitoefening zijner bediening, tot afzetting of tot veroordeeling in geldboeten, ter zake van overtredingen dezer Wet, en in de gevallen daarbij voorzien, zal zijn verjaard na verloop van twee jaren, te rekenen van den dag, waarop de overtreding, op de wijze bij art. 59 dezer Wet vermeld, heeft kunnen worden geconstateerd.

Art. 56. Bij ieder vonnis, waarbij een Notaris voor eenen bepaalden tijd in de uitoefening zijner bediening wordt geschorst, zal tevens een der naburige Notarissen worden aangewezen, om gedurende dien tijd, ten aanzien der minuten van den geschorsten Notaris en van de aan hem in bewaring gegeven stukken al datgene te verrigten, waartoe deze anders bevoegd en verplicht zoude zijn.

De in de uitoefening van zijne bediening gefchorfte Notaris is verplicht aan den alzoo aangewezene den vrijen toegang tot zijne minuten en tot de aan hem in bewaring gegevene stukken te verleenen, op straffe van bij weigering van zijne bediening te worden ontzet.

Art. 57. Bijaldien de straf van fchorfing, krachtens de bepalingen dezer Wet, eenmaal tegen een Notaris is uitgesproken, zal, wanneer hij andermaal fchuldig wordt geoordeeld aan eene overtreding, welke zijne fchorfing ten gevolge zou kunnen hebben, deze straf door zijne afzetting *kunnen* worden vervangen.

Bij eene derde overtreding van zoodanigen aard *moet* de afzetting uitgesproken worden.

Art. 58. Wanneer er eene overtreding is begaan, waarop geene andere straf dan die van geldboete gesteld is, zal de Notaris de regtsvervolging kunnen voorkomen door vrijwillig het bedrag der boete, en wel het *maximum* derzelve, te betalen met de kosten, indien hij reeds was gedagvaard.

De boete en kosten kunnen aan den bevoegden Ontvanger niet anders worden voldaan dan op schriftelijke magtiging van het Openbaar Ministerie, aan hetwelk de quitantie van den Ontvanger door den Notaris moet worden overgebracht, binnen den tijd door het Openbaar Ministerie te bepalen.

Art. 59. De Ambtenaren der Registratie zijn verplicht, om, zoodra zij in de uitoefening hunner bediening eene overtreding van deze wet ontdekken, daarvan terstond bij proces-verbaal te doen blijken en binnen drie dagen een afschrift van hetzelfde aan den Notaris uit te reiken.

De procesfen-verbaal zullen, binnen eene maand na derzelve opmaking, aan den bevoegden Officier worden opgezonden.

Art. 60. Tot bepaling der hoegrootheid en vorm van taxatie van het *honorarium* der Notarissen, gelijk mede van de verschotten, welke aan hen in rekening zullen worden geleden, zal, bij Reglement van Openbaar Bestuur, een tarief worden vastgesteld.

Het is aan de Notarissen niet geoorloofd, om voor de werkzaamheden, welke door hen als zoodanig worden verrigt, eenige andere belooning, onder welke benaming ook, in rekening te brengen dan die, welke bij het tarief is bepaald.

Binnen den tijd van drie jaren na deszelfs invoering zal dit tarief bij eene Wet geregeld worden.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van het bewaren en overbrengen van minuten, registers en repertoria.

Art. 61. De Notarissen zullen hunne minuten, registers en repertoria zorgvuldig in eene regelmatige orde bewaren en die steeds op eene voegzame en veilige plaats wegsluiten.

Art. 62. Binnen vier en twintig uren na het overlijden van eenen Notaris is de bewindvoerende in zijnen boedel verplicht daarvan kennis te geven aan den Officier bij de Regtbank van het Arrondisfement, waarin de standplaats van den overledene gevestigd is geweest.

Ieder uit zijne betrekking ontslagene of naar een ander kanton verplaatste Notaris is tot eene gelijke kennisgeving, binnen gelijken termijn na deszelfs ontslag of verplaatsing, verplicht.

Voor iedere twaalf uren, welke de standplaats van de hoofdplaats van het Arrondisfement is verwijderd, zal de hierboven bepaalde termijn met vier en twintig uren worden verlengd.

Art. 63. Het Openbaar Ministerie bij de Regtbank van het Arrondisfement, waarin de standplaats van den overledenen, ontslagenen of verplaatsten Notaris is gevestigd geweest, zal, na ontvangst dezer kennisgeving, of, bij gebreke van dien, ambts-halve, zoo spoedig mogelijk, zorg dragen, dat tot de hierna te melden einden een ander naburig Notaris door de Arrondisfements-regtbank worde aangewezen.

Hetzelfde zal plaats hebben, zoodra het vonnis, waarbij een Notaris van zijn ambt is ontzet, in kracht van gewijsde is gegaan.

Art. 64. De alzoo aangewezen Notaris zal de minuten van den overledenen, ontflagenen, verplaatsten of afgezetten Notaris bijeenverzamen, voor derzelve registratie zorgen en in het algemeen al die werkzaamheden verrigten, waartoe de overledenen, ontflagenen, verplaatste of afgezette Notaris, indien hij nog in leven of in betrekking ware, bevoegd en verplicht zoude zijn geweest.

Hij zal van de door hem overgenomen minuten, registers en repertoria eenen summieren staat opmaken, en een dubbel van dien, binnen den tijd van zes weken, nadat hem de beschikking der Regtbank, waarbij hij wordt aangewezen, zal zijn bekend gemaakt, nederleggen ter Griffie van de Arrondissements-regtbank, op verbeurte eener boete van tien gulden voor *iedere ingegane* week verzuim.

Op verbeurte eener gelijke boete zal de aangewezen Notaris, binnen denzelfden termijn, een door hem geteekend afschrift van dien staat moeten overhandigen aan den bewindvoerder in den boedel van den overleden of van den ontflagenen, verplaatsten of afgezetten Notaris.

Indien de nederlegging of de overhandiging, in het 2de en 3de lid vermeld, niet binnen den tijd van drie maanden, nadat hem de beschikking der Regtbank, waarbij hij wordt aangewezen, zal zijn bekend gemaakt, heeft plaats gehad, zal de Notaris voor den tijd van drie maanden in zijne bediening worden geschorst, en, indien zulks vóór het eindigen van den duur der schorsing nog niet is geschied, daarvan worden ontzet.

Art. 65. De minuten, registers en repertoria van den overleden, ontflagenen, verplaatsten of afgezetten Notaris, zullen voorloopig onder den alzoo aangewezen Notaris blijven berusten, tot dat in de plaats van den overleden, ontflagenen, verplaatsten of afgezetten Notaris een ander zal zijn benoemd; in welk geval hij al de, krachtens het vorige artikel, door hem overgenomen stukken, binnen veertien dagen nadat de nieuw benoemde zijne betrekking zal hebben aanvaard, aan dezen zal overhandigen.

Indien de opengevallen plaats niet mogt worden vervuld, zullen de minuten, registers en repertoria, welke onder den

overleden, ontflagen, verplaatsten of afgezetten Notaris berustende waren, en op den eersten Januarij van het jaar, waarin het overlijden, ontslag, de verplaatsing of afzetting heeft plaats gehad, minder dan dertig jaren oud, benevens die van dat jaar zelf, bij voortdoring onder den aangewezen Notaris blijven berusten; terwijl de overige, binnen den tijd van drie maanden, nadat het besluit, waarbij het niet vervullen der opengevallen plaats is beslist, ter zijner kennis zal zijn gekomen, door hem zullen moeten worden overgebracht in de, naar aanleiding van art. 69 dezer Wet, voor ieder Arrondisfement ingestelde algemeene bewaarplaats.

De nieuw benoemde Notaris is tot eene gelijke overbrenging verplicht binnen den tijd van drie maanden, nadat hij die stukken van den tijdelijk aangewezen Notaris zal hebben overgenomen.

Art. 66. Indien de overhandiging of overbrenging niet binnen de bij het vorige artikel bepaalde termijnen zal zijn geschied, zal de nalatige Notaris verbeuren eene boete van tien gulden voor *iedere ingegane* week verzuim, en het Openbaar Ministerie bij de Arrondisfements-regtbank, na daartoe beko-mene magtiging van dezelve, verplicht zijn de overhandiging of overbrenging te doen plaats hebben; zullende de vermeerdering der boete eerst eindigen, wanneer de overhandiging of overbrenging geheel zal zijn volbragt.

Art. 67. De nieuw benoemde Notaris zal bij de overhandiging en de, naar aanleiding van art. 69, met de bewaring der minuten belaste Notaris bij de overbrenging, onder het laatste der overgelegde repertoria, eene verklaring van de overneming der minuten, registers en repertoria stellen.

Indien er eenige van deze ontbreken, zullen zij daarvan, met aanduiding van derzelver jaartal en nommers, uitdrukkelijk melding maken.

Van deze verrigtingen zal telken reize een proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan een afschrift zal worden gegeven aan den Notaris, welke de overhandiging of overbrenging zal hebben verrigt.

Ingeval de nieuw benoemde Notaris tevens de jongst benoemde in de hoofdplaats van het Arrondissement wordt, zal de verrigting van het overbrengen der minuten in de bewaarplaats geschieden ten overstaan van den oudst benoemden Notaris in de hoofdplaats, en het proces-verbaal door dezen worden opgemaakt.

Art. 68. Al hetgeen bij de vorige artikelen bepaald is geworden omtrent de aanwijzing, welke, ingeval van overlijden van een Notaris, door de Arrondisfements-regtbank moet geschieden ter voorloopige bewaring der minuten, mitsgaders wegens de latere overbrenging van die minuten bij den tot opvolger benoemden Notaris, zal buiten toepassing blijven, wanneer de overledene Notaris bij een onderhandsch, door hem geheel geschreven, gedagteekend en onderteekend stuk eenen, in dezelfde gemeente of kanton woonachtigen, Notaris tot bewaarder zijner minuten, na zijn overlijden, als geschikt hebbende aanbevolen, deze door de Arrondisfements-regtbank zal zijn aangewezen, ten welken einde de bewindvoerende in den boedel verplicht zal zijn, om bij de in art. 62 bevolene kennisgeving tevens het stuk, waarin de aanbeveling voorkomt, over te leggen, en de Officier bij de Arrondisfements-regtbank, om hetzelfde aan de Regtbank te onderwerpen.

Op den alzoo aangewezen Notaris berusten dezelfde verplichtingen, welke in de vorige artikelen zijn omschreven ten aanzien van de bewaring en overbrenging der minuten van eenen overleden, ontslagen, verplaatsten of afgezetten Notaris, wiens plaats niet wordt vervuld.

Art. 69. In de hoofdplaats van ieder Arrondissement zal worden opgericht eene algemeene bewaarplaats der minuten en registers.

Dezelve zal, geheel afgescheiden van de Griffie, gevestigd zijn in het gebouw, in hetwelk de Regtbank hare zittingen houdt.

De bewaring der aldaar gebragt wordende minuten en registers is opgedragen aan den tijdelijken jongst benoemden Notaris, binnen de hoofdplaats van het Arrondissement, welke be-

voegd en verplicht zal zijn, om, ten aanzien van al de zich aldaar bevindende minuten, registers en verdere stukken, al datgene te verrigten, waartoe de Notarissen, ten aanzien van hunne minuten, registers en repertoria, bevoegd en verplicht zijn, zonder dat eenig stuk buiten de bewaarplaats zal mogen worden gebragt, anders dan in de gevallen bij art. 41 vermeld, op straffe eener boete van vijftig gulden, bij iedere overtreding.

Art. 70. Al de zich in een Arrondisfement in openbare bewaarplaatsen bevindende minuten van overleden of ontslagen Notarissen, zullen binnen den tijd van zes maanden, na het in werking brengen dezer Wet, naar de in dat Arrondisfement opgerigte bewaarplaats worden overgebragt.

Art. 71. De Notarissen zijn bevoegd van de Arrondisfements-regtbank de magtiging te vragen, om de onder hen berustende minuten, welke ouder dan dertig jaren zijn, in de algemeene bewaarplaats over te brengen.

De magtiging verkregen zijnde, zal de overbrenging geschieden op de wijze, als bij art. 67 dezer Wet is vermeld.

Art. 72. Dadelijk na het overlijden, ontslag, verplaatsing, schorfing of afzetting van den, binnen de hoofdplaats van het Arrondisfement gevestigden, jongst benoemden Notaris, zal de hem opgedragene bewaring, van regtswege, overgaan op den hem in ouderdom van benoeming onmiddellijk voorafgaanden Notaris in de hoofdplaats, en zoo vervolgens bij opklimming, tot dat een ander jongst Notaris in de hoofdplaats benoemd zal zijn.

Aan deze zal binnen veertien dagen, nadat hij zijne bediening zal hebben aanvaard, de bewaring worden overgedragen.

ZESDE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

Art. 73. Behalve in de gevallen, waarin zulks uitdrukkelijk bij deze Wet is bepaald, kunnen de Notarissen, indien daartoe

termen bestaan, tot vergoeding van kosten, schaden en interessen jegens de belanghebbenden worden veroordeeld, indien de acten, voor hen verleden, uit hoofde van gebrek in den vorm, in regten worden vernietigd, of geoordeeld worden slechts als onderhandfche acten te kunnen gelden, onverminderd gelijke vergoeding, zoo dikwijls zij bedrog gepleegd, of list gebezigd hebben.

Art. 74. Tot tijd en wijle het bij art. 60 der Wet vermelde tarief zal zijn vastgesteld en in werking gebragt, zullen de Notarissen hun *honorarium* op den thans bestaanden voet blijven berekenen, en hunne declaraties zullen, ingeval van verschil daarover, door den Voorzitter der Regtbank van het Arrondissement, waarin hunne standplaats is gevestigd, worden getaxeed.

Voor werkzaamheden in boedels, waarbij minderjarigen, onder curatele gestelden, beneficiaire of afwezige erfgenamen belang hebben, of van hen, welke in staat van faillissement of kennelijk onvermogen zijn verklaard, alsmede in vacante boedels, zal deze taxatie altijd moeten plaats hebben.

Art. 75. Al de vóór het in werking brengen dezer Wet aangestelde Notarissen, zullen hunne bediening, op den bij deze Wet bepaalden voet, blijven uitoefenen in de geheele uitgestrektheid van het Arrondissement, waarin hunne standplaats gevestigd is.

De zoodanigen, die met hun ambr, bedieningen, welke daarmede, volgens art. 8 dezer Wet, onbestaanbaar zijn, vereenigen, zullen dezelve kunnen blijven bekleeden.

Art. 76. De alzoo in hunne bediening bevestigde Notarissen moeten, binnen den tijd van ééne maand na het in werking brengen dezer Wet, op de straf bij art. 18 derzelve bepaald, voor de Arrondissements-regtbank, tot welker resfort hunne standplaats behoort, ieder naar de wijze zijner godsdienstige gezindheid, den navolgenden eed (belofte) afleggen:

„ Ik zweer (belove) getrouwheid aan den Koning,
„ gehoorzaamheid aan de Grondwet, eerbied voor de

„ Registerlijke Autoriteiten; — dat ik mijnen post met
„ eerlijkheid, naauwkeurigheid en onzijdigheid zal waar-
„ nemen, de Wetten op het Notarisambt, gemaakt of
„ nog te maken, met de meeste naauwgezetheid zal op-
„ volgen; en dat ik de meestmogelijke geheimhouding
„ omtrent den inhoud der acten, overeenkomstig de
„ voorschriften der Wet, zal in acht nemen.”

De Koning is bevoegd verlenging van den tot het afleggen van den eed bepaalden termijn te verleenen.

Binnen denzelfden termijn zullen zij moeten voldoen aan het voorschrift van art. 20 dezer Wet, op de boete daarbij bepaald, mitsgaders zich anschaffen, en, na verloop van dezelve, bedienen van het zegel, in art. 45 van dezelve vermeld.

Art. 77. Zij, die den ouderdom van drie en twintig jaren bereikt hebbende, vóór den eersten Januarij 1842, van eene der Kamers van Notarissen hebben verkregen het Certificaat, vermeld in art. 43 der Wet van 25 Ventose, elfde jaar, worden, des verkiezende, van het afleggen van verder examen vrijgesteld, en zijn bevoegd om tot Notaris te worden benoemd in het Arrondisfement, waarin die Kamer was gevestigd, mits zij bij het verzoek, daartoe strekkende, tevens overleggen de bewijzen van volbragten leertijd, bij die Wet voor eene benoeming tot Notaris van den tweeden rang gevorderd.

Art. 78. De Koning is bevoegd om dáár, waar het thans in een Arrondisfement aanwezige getal Notarissen het *maximum*, bij art. 3 van deze Wet bepaald, mogt overschrijden, de door overlijden, ontslag, verplaatsing of afzetting opgevallen plaatsen door nieuwe benoemingen aan te vullen, tot dat het thans aldaar bestaande getal tot het bepaalde *maximum* zal zijn teruggebracht, door telken reize van twee ontstane vacatures slechts ééne te vervullen.

Art. 79. De archieven van de, ten gevolge der invoering dezer Wet, afgeschafte Kamers van Notarissen, zullen, door den laatst als Secretaris gefungeerd hebbenden Notaris, binnen drie maanden na het in werking brengen dezer Wet,

worden overgebracht naar de, volgens art. 69, voor ieder Arrondisfement opgerigte algemeene bewaarplaats der minuten, op eene boete van tien gulden voor *iedere ingegane* week verzuim; zijnde het laatste lid van art. 66 ook op deze overbrenging van toepassing.

Aan den in ieder Arrondisfement met de bewaring der minuten belasten Notaris wordt, ten aanzien van de alzoo in de bewaarplaats overgebragte stukken, gelijke bevoegdheid verleend als aan hem, bij art. 69, ten aanzien van de onder zijne bewaring overgebragte minuten, is toegekend.

Art. 80. Het tijdstip, waarop de tegenwoordige Wet zal aanvangen te werken, wordt door den Koning vastgesteld, en houden alsdan op van eenige kracht te zijn de Wet van den 25sten Ventose, 11de jaar, het Arrêté van den 2den Nivose, 12de jaar, en alle wetsbepalingen en verordeningen, betreffende het Notarisambt.

Art. 81. De Wet van den 22sten Pluviose, 7de jaar, en al de daarmede in verband staande verordeningen, blijven in stand.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Collegien en Ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 9den Julij 1842.

WILLEM.

Van wege den Koning,

De Directeur van het Kabinet des Konings,

A. G. A. VAN RAPPARD.

Uitgegeven den *dertienden* Julij 1842.

De Directeur van het Kabinet des Konings,

A. G. A. VAN RAPPARD.

T A R I E F
VAN
JUSTITIEKOSTEN EN SALARISSEN
IN
BURGERLIJKE ZAKEN.

---

*BESLUIT van den 30sten November 1839,
bevattende het Tarief der Justitiekosten
en salarissen in burgerlijke zaken (*).*

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*, KO-
NING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN
ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOEG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien de Wet van den 15den December 1838 (*Staatsblad* n°. 43), nopens de vaststelling der Tarieven van Justitiekosten en salarissen van Ambtenaren, Praktizijns en Deurwaarders in burgerlijke- en strafzaken;

Willende, in overeenstemming met de voorzeide Wet, overgaan tot het vaststellen van het vereischte Tarief van Justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken;

Gezien mede art. 2, lett. *b*, van Ons besluit van den 10den April 1838 (*Staatsblad* n°. 12);

Gelet op de ontwerpen, ter voldoening aan evengemeld artikel, door den Hoogen Raad der Nederlanden aan Ons ingediend;

Op de rapporten van Onzen Minister van Justitie, van den 14den Junij, 16den en 30sten November 1839, n°. 43, 78 en 40;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten te arresteren, gelijk Wij arresteren, bij deze, het navolgende

---

(*) Bij de Regterlijke Organisatie en de Wet op het Notarisambt is dit Tarief het best op zijne plaats: zeker wordt met de opname daarvan aan de bezitters van dit werk dienst gedaan.

TARIEF van Justitiekosten en salarissen der Griffiers bij den Hoogen Raad, de Provinciale Gerechtshoven en Arrondisfements-regtbanken, van de Kantonregters en derzelver Griffiers, van Advocaten en Procureurs, en van de Deurwaarders bij de verschillende Regtscollegien, in burgerlijke zaken.

EERSTE HOOFDSTUK.

ALGEMEENE BEPALINGEN.

Wat aan taxatie onderworpen is.

Art. 1. Aan taxatie of waardering zijn onderhevig alle rekeningen of declaraties van kosten, honorarier of salarissen en verschotten, van de Griffiers bij den Hoogen Raad, de Provinciale Gerechtshoven en Arrondisfements-regtbanken; van de Kantonregters en derzelver Griffiers; van Advocaten en Procureurs, en van de Deurwaarders bij de verschillende Regtscollegien, mitsgaders alle andere rekeningen of uitgaven, onder de geregtskosten behoorende, zonder onderscheid, of de rekeningen en declaraties *al* dan *niet* betrekkelijk zijn tot een werkelijk voor den Regter aanhangig gemaakt regtsgeding, of wel tot eenige andere, hetzij geregtelijke, hetzij buitengeregtelijke zaak of handeling.

Wanneer taxatie kan, wanneer die moet geschieden.

Art. 2. Het zal altijd en in alle gevallen aan de Ambtenaren, Advocaten, Procureurs en Deurwaarders vrijstaan, om hunne rekeningen of declaraties uit eigene beweging aan de taxatie te onderwerpen, mitsgaders aan de partijen, om de taxatie daarvan te vorderen, alvorens tot de betaling te kunnen worden verpligt.

Door wien de taxatie geschied.

Art. 3. Wanneer de taxatie der rekeningen of declaraties dienen moet, om het beloop te bepalen der proceskosten, waarin ééne der partijen bij regterlijke uitspraak wordt of is verwezen, geschiedt dezelve overeenkomstig de artikelen 612 tot en met 615 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, door den Regter, die over de zaak uitspraak doen moet of gedaan heeft, en zulks zoowel, wanneer het beloop der kosten reeds bij het vonnis kan worden bepaald, als in het geval, dat die bepaling eerst na het vonnis kan geschieden.

Art. 4. Ten einde zoo veel mogelijk te voldoen aan het voorschrift van art. 612 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, dat het beloop der proceskosten, waarin eene der partijen verwezen wordt, bij het vonnis moet worden bepaald, zal de Regter, wanneer de zaak in staat van wijzen gebragt is, aan beide partijen kunnen gelasten, om eenen staat der kosten bij de stukken te voegen.

De Regter zal evenwel *ambtshalve* alleen dien staat van kosten taxeren, waaruit het bedrag der proceskosten, in welke ééne der partijen wordt verwezen, moet worden opgemaakt.

Kosten, vóór het indienen van den staat gemaakt, doch niet op denzelfden vermeld, zullen niet meer in rekening worden geledén.

Art. 5. Buiten de gevallen, waarin de rekeningen of declaraties moeten dienen ter bepaling van het beloop der proceskosten, waarin ééne der partijen bij regterlijke uitspraak wordt of is verwezen, geschiedt de taxatie als volgt:

De rekeningen of declaraties der Griffiers bij den Hoo- gen Raad, de Provinciale Gerechtshoven en de Arrondisfements-regtbanken, worden getaxeerd door de Presidenten dier respectie Collegien;

Die der Kantonregters en van derzelve Griffiers, door den President der Arrondisfements-regtbank, waaronder zij behooren;

Die der Advocaten en Procureurs, indien het eene zaak betreft, waarin regtsingang heeft plaats gehad, door den President van het Collegie of den Kantonregter, waarbij de zaak heeft gediend of moeten dienen; — in andere gevallen, door den President van het Collegie, waarbij zij zijn ingeschreven of aangesteld, behalve die (in burgerlijke zaken) van de Advocaten, ingeschreven bij de Criminele Regtbank in Holland, welke getaxeed worden door den President der Arrondisfements-regtbank te Amsterdam;

Die der Deurwaarders, door den President van het Collegie of den Kantonregter, waarbij zij in bediening zijn.

Het zal echter aan de Presidenten vrijstaan, om één der Leden uit hun Collegie met deze taxatien te belasten.

Vorm der rekeningen.

Art. 6. De taxatie geschiedt op gespecificeerde en op zegel geschrevene rekeningen of declaratien, waarop iedere post, zoo van salaris als verschet, behoorlijk moet zijn omschreven, en het bedrag van iederen post afzonderlijk moet zijn uitgedrukt. Naast de voor iederen post uitgetrokkene som zal een wit vak worden opengelaten. De indiening ter taxatie geschiedt zonder andere formaliteit, dan dat onder de rekening of declaratie wordt gesteld: *ter taxatie ingediend door* ....., met de onderteekening en dagteekening.

Wijze van taxatie.

Art. 7. Wanneer bij de taxatie een post onaannemelijk of te hoog gesteld wordt geoordeeld, zal het daarvoor uitgetrokken bedrag worden doorgehaald, en in het daarneven opgelaten wit vak worden gesteld: *nihil*, of wel de som, waarop de post wordt getaxeed.

Aan het slot der rekening of declaratie zal, na de taxatie, eenvoudig worden gesteld: *goedgekeurd ter somme van* ....., met uitdrukking van het geheel bedrag, waarop dezelve wordt getaxeed, en met bijvoeging der dagteekening en onderteekening.

ning van hem, door wien de taxatie is verrigt, zonder verdere formaliteit. In de gevallen, bij art. 3 en 4 bedoeld, geschiedt die onderteekening door den President van het Collegie.

Art. 8. Bij alle taxatien van kosten en verschotten, hetzij die plaats hebben overeenkomstig art. 3 en 4, hetzij overeenkomstig art. 5 van het tegenwoordig Besluit, zal de Regter acht slaan, of de gemaakte kosten en verschotten, naar den aard der zaak, nuttig, doelmatig of noodig kunnen geacht worden, en de zoodanige wijzigen, roijeren of verminderen, welke daarbij zullen geoordeeld worden overbodig te zijn of de palen eener billijke gematigdheid te overschrijden, daarbij in aanmerking nemende het gewigt der zaak en de moeilijkheden, die zij mogt hebben opgeleverd. Bij de beoordeeling van het getal gedeclareerde vacatiën zal op het vorenstaande wel uitdrukkelijk worden gelet.

Art. 9. De Regter, door wien de taxatie geschiedt, heeft steeds de bevoegdheid, om de overlegging te vorderen der stukken, dienende tot justificatie der in de rekening of declaratie voorkomende posten, alsmede om, zulks geraden oordeelende, van partijen de noodige inlichtingen deswege te vragen.

Art. 10. Wanneer in de rekeningen of declaratien als verschot worden gebragt posten, die uit eigenen hoofde aan taxatie onderworpen, doch niet getaxeerd zijn, zullen deze posten nog steeds voor vermindering vatbaar zijn, en alleen worden geleden tot zoodanig bedrag, als waarop de Regter die zal taxeren, onverminderd het verhaal tegen hem, die aldus blijken mogt te veel te hebben ontvangen.

Posten wegens betaalde griffie- en registratieregten, mits van derzelve voldoening behoorlijk blijke, zijn niet aan vermindering onderworpen.

Art. 11. De getaxeerde rekeningen of declaratien zullen ter Griffie blijven berusten, en zal aan den belanghebbende, op zijne vordering, en enkel tegen betaling van een schrijffoon van vijf en twintig cents per bladzijde, van ten minste acht en twintig regels, daarvan affchrift worden uitgereikt.

Art. 12. De taxatien van den Regter, mitsgaders de in het vorige artikel vermelde afschriften van getaxeerde declaratien, zijn niet aan registratie onderworpen.

Art. 13. De Griffiers en Deurwaarders bij de verschillende Regtscollegien zijn verpligt, om *in dorso* van alle acten of extracten, welke zij afgeven, het bedrag hunner *jura* en schrijfloonen en van verschotten, welke daarop verschuldigd zijn, afzonderlijk aan te teekenen, zonder welke vermelding die kosten niet zullen worden geleden, noch partijen gehouden zijn om dezelve te voldoen, onverminderd de strafbepalingen hierna vermeld.

Art. 14. De bepalingen van art. 6 tot en met art. 13 van dit besluit zijn toepasselijk op de taxatie van alle rekeningen en declaratien, zoowel die, welke bij art. 3 en 4, als die, welke in art. 5 van hetzelfde zijn bedoeld.

Art. 15. Wanneer de taxatie wordt vereischt, niet ten aanzien eener geheele rekening of declaratie, maar alleen voor een enkel en afzonderlijk stuk of acte, zal de taxatie gesteld worden worden onder de aantekening in art. 13 voorgeschreven, zonder dat alsdan deswege eene afzonderlijke rekening of declaratie behoeft te worden ingeleverd.

Voorziening tegen gedane taxatie.

Art. 16. Tegen de taxatien bij de uitspraak zelve en overeenkomstig art. 3 en 4 van dit Besluit gedaan, wordt verzet toegelaten, binnen acht dagen na de beteekening der getaxeerde declaratie. Het verzet wordt fummierlijk behandeld, en van de uitspraak daarop kan men niet in hooger beroep komen, dan wanneer er beroep valt van een vonnis ten principale.

Art. 17. Die zich bezwaard vindt met de taxatie, overeenkomstig art. 5 van het tegenwoordig Besluit gedaan, kan hertaxatie vragen.

De hertaxatie geschiedt, wanneer de taxatie gedaan is door den President van een Regterlijk Collegie, door het Collegie zelve, of door eene van deszelfs Kamers, en, indien de taxa-

tie is gedaan door eenen Kantonregter, door de Arrondisements-regtbank van het ressort.

Art. 18. De hertaxatie wordt gedaan op een enkel request, behelzende de bezwaren tegen de gedane taxatie, en met overlegging van een afschrift der getaxeerde rekening of declaratie.

Van het request en van de getaxeerde rekening zal, in dat geval, afschrift aan den belanghebbende worden beteekend, die bij een gelijk request binnen veertien dagen kan antwoorden.

Art. 19. De hertaxatie wordt vervolgens gedaan op denzelfden voet, en naar dezelfde regelen, als hierboven voor de eerste taxatie zijn voorgeschreven, zonder verdere formaliteiten.

Ingeval van hertaxatie draagt, in allen gevalle, een ieder zijne eigene kosten, daarbij gemaakt.

Art. 20. Na de hertaxatie wordt geene verdere voorziening tegen het bedrag der rekening of declaratie toegelaten.

Strafbepalingen.

Art. 21. Door de respectieve Collegien, Presidenten of Regters zal aantekening gehouden worden van het totaal der verminderingen, welke zij op elke ter taxatie ingeleverde rekening of declaratie zullen brengen. Van die aantekeningen zal door het Openbaar Ministerie inzage kunnen genomen worden.

Art. 22. Indien de Griffiers bij den Hoogen Raad, de Provinciale Gerechtshoven en de Arrondisements-regtbanken, de Kantonregters of derzelver Griffiers, mogten blijken zich verregaande of zeer menigvuldige afwijkingen van de tarieven, of doorgaande te hooge bekeningen te veroorloven, zullen zij op de wijze, vermeld in art. 14 der Wet op de Organisatie der Regterlijke magt en het Beleid der Justitie, kunnen worden gewaarschuwd, de eersten door den President van het Collegie, waarbij zij fungeren, de laatsten door President der Arrondisements-regtbank van het ressort, en zal zelfs, des noods, artikel 12 dier Wet op hen kunnen worden toegepast.

Art. 23. De Advocaten, Procureurs en Deurwaarders, die zich in het geval van het voorgaande artikel mogten bevinden, of die in andere opzichten de bepalingen van het tegenwoordig Besluit zullen overtreden, zullen, naar gelang van omstandigheden, op requiſitoir van het Openbaar Ministerie, door het Regterlijk Collegie, waarbij zij werkzaam zijn, of bij hetwelk de zaak heeft gediend, kunnen worden gewaarſchuwd of berispt, of zelfs gefchorst.

Art. 24. Bij herhaalde overtredingen zal zelfs op de Advocaten van toepaſſing kunnen gemaakt worden art. 12 van het Reglement van orde en discipline voor de Advocaten en Procureurs, gearresteerd bij Ons beſluit van den 12den September 1838 (*Staatsblad* n°. 36).

Bij herhaalde overtredingen van Procureurs zal de mededeeling aan Onzen Minister van Justitie kunnen gelast worden, die, daartoe termen vindende, derzelve afzetting aan Ons zal voordragen.

Deurwaarders zullen, in zoodanige gevallen, van hunne bediening kunnen worden ontzet.

Art. 25. De toepaſſing der bedreigde ſtrafbepalingen zal inzonderheid plaats hebben bij moedwillig verzuim, om ter taxatie in te dienen de declaraties, waarvan de overlegging, ingevolge art. 2 van Ons tegenwoordig beſluit, zal worden gelast.

Art. 26. Gelijke maatregelen en ſtraffen, als bij de voorgaande artikelen bedoeld, zullen van toepaſſing zijn op alle Griffiers, Kantonregters en Deurwaarders, die zich mogten veroorloven, om van de belanghebbenden eenige afzonderlijke betaling te vorderen of te ontvangen, wegens eenigerhande zaak of werkzaamheid, die niet in hunne rekeningen of declaraties, of *in dorſo* der acten of extracten is uitgedrukt, of bij taxatie daarin niet geleden is, en zulks uit welken hoofde en onder welk voorwendfel ook, hetzij onder den naam van ſpoedige expeditie, hetzij onder dien van gratificatie, of wat het ook moge zijn.

Art. 27. De vijf voorgaande artikelen zullen worden toegepast onverminderd de ſtraffen, welke bij het Wetboek van Strafrecht zijn bedreigd.

TWEEDE HOOFDSTUK.

*Tarief voor de Griffiers bij den Hoogen Raad,
de Provinciale Geregtshoven en Arron-
disfements - regtbanken.*

Art. 28. Behoudens en onverminderd de griffieregten, welke, naar de thans bestaande wetten op het stuk der registratie, ten behoeve der schatkist, bij de Ontvangers van dat middel worden ingevorderd, en behoudens het genot van de 10 per cent, welke daarvan aan de Griffiers uitbetaald, of bij hen genoten worden, ter bestrijding hunner griffiekosten (alles voor zoo verre die heffing en invordering met de veranderingen en wijzigingen der nieuwe wetgeving overeenkomt), zullen de Griffiers, in burgerlijke zaken, ter gelijke bestrijding en als een emolument daarenboven, ten laste der partijen leges kunnen rekenen voor hunne werkzaamheden, op den voet als volgt:

Art. 29. *a.* Voor *bijzonder emolument wegens rolregt* :

Voor elke aangebragte summier zaak	f 0.50
Voor alle zaken van gewone behandeling	- 1.00
Indien derzelve geldelijk bedrag f 2000 te bo- ven gaat	- 3.00

b. Voor de overneming en vermelding op het au-
dientieblad der conclusien :

In summier zaken	- 0.30
In ordinaire	- 0.50

c. Voor *bijzonder emolument wegens regt van re-
dactie* :

Van een interlocutoir of præparatoir vonnis ...	- 1.20
Van een definitief	- 2.40
Van een vonnis op request of van eene ordon- nantie op request aan de Regtbank, den Pre- sident of Regter-Commisfaris, voor zoo verre deze laatste door den Griffier worden gecon- trafigneerd	- 1.00

Van een proces-verbaal van getuigenverhoor, van één getuige	f 1.00
Voor elken getuige daarboven	- 0.30
Van een proces-verbaal wegens het hooren op feiten en artikelen	- 2.00
Van alle andere procesfen-verbaal, welke door hen, volgens de Wet, moeten worden opge- maakt	- 2.00
Met bepaling dat, indien dezelve zeer uitge- breid zijn, die berekening tot het dubbel kan klimmen, en dat wegens procesfen-verbaal van verificatie en affirmatie, ingeval van fail- lisement of kennelijk onvermogen, voor el- ken crediteur boven de <i>twintig</i> , mag worden berekend	- 0.30
d. Voor de vermelding van beëdiging op het au- dientieblad	- 0.60
e. Voor aanplakking van eene acte of ander stuk ter Griffie of ter Audientie, wanneer zulks door de Wet vereischt wordt	- 0.50
f. Voor de aanteekening van eene ter Griffie over- gebragte acte of exploit, in de gevallen, waarin de Wet dit vordert	- 0.50
g. Voor de minute van elke acte ter Griffie ge- pasfeerd wordende, en voor de inschrijving eener acte aldaar	- 1.50
h. Voor de voorlezing der veilconditien bij eene executie van onroerend goed, of van schepen daarmede gelijk gesteld	- 1.00
i. Voor de veiling en toewijzing derzelve	- 5.00
en boven de f 1000 geldende het <i>dubbel</i> .	

Art. 30. Aan de Griffiers zal worden betaald:

Voor elke legalisatie eener acte van den Bur- gerlijken Stand	- 0.30

Art. 31. Voor schrijffloonen zullen de Griffiers in rekening mogen brengen:

Voor elke bladzijde, ten minste van 28 regels,
en 14 lettergrepen per regel . . . . . f 0.30

Art. 32. Het vorenstaande Tarief wordt bij Provinciale Gerechtshoven met $\frac{1}{5}$ en bij den Hoogen Raad met $\frac{2}{5}$ verhoogd.

Art. 33. Nog zal aan den Griffier bij den Hoogen Raad worden betaald:

Voor het opmaken der acte van consignatie der boete, bedoeld bij art. 406 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering . . . . . - 1.00

Voor de aantekening op de memorie van casuatie en overschrijving op het register, volgens art. 408 van hetzelfde Wetboek . . . . . - 1.20

Voor brieven van *venia etatis* . . . . . - 7.00

DERDE HOOFDSTUK.

Tarief voor de Kantonregters en derzelve Griffiers.

Art. 34. De Kantonregters kunnen voor alle bemoeijenissen, aan hen opgedragen bij het Burgerlijk Wetboek, in de titels van het *Huwelijk*, van *Minderjarigheid en Voogdij*, van *Handligting*, van *Curatele*, van *Afwezigheid*, en wijders voor *verzegelingen*, *ontzegelingen*, *compartitien* in kort geding voor den President der Arrondisements-regtbank, *bemoeijingen* bij scheidingen, *verkoopingen*, en in het algemeen voor alle dergelijke werkzaamheden, tot hunne bevoegdheid behoorende, welke door de Wet worden voorgeschreven, of door partijen worden gevorderd, en die niet het gevolg zijn van eigenlijken regtsuitgang, ten laste der belanghebbenden berekenen vacatien, tot drie gulden (f 3.00) per drie uren, en, ingeval van lijfswang, voor de adfisistentie bij het beslag op eenen schuldenaar, het dubbel.

Eene begonnen vacatie wordt voor eené volle berekend, des

echter, dat zij, bij zeer korte en geringe werkzaamheid, op eene halve moet worden verminderd.

Art. 35. In de acten, dispositien of procesfen-verbaal van den Kantonregter zelve, of in die der openbare Ambtenaren, bij welke acten zijne adfistentie wordt vereischt, moet het getal der vacatien, tot het opmaken en pasferen derzelve besteed, of het berekende deswege, aan den voet worden uitgedrukt, op straffe dat het anders niet zal worden geleden.

Art. 36. Wanneer de Kantonregter zich buiten zijne woonplaats begeeft, tot het doen van verrigtingen, voor welke hij vacatien berekenen mag, zal hij, ook voor den tijd tot de heen- en wederreize benoodigd, vacatien mogen berekenen, naar gelijken maatstaf, als in art. 34 is vermeld.

De noodzakelijke transportkosten worden door den Kantonregter en Griffier als verschotten in rekening gebragt.

Art. 37. Wanneer de Kantonregter buiten de hoofdplaats des kantons woonachtig is, zal hij geene vacatien in rekening mogen brengen voor zijne verplaatfing naar de hoofdplaats.

Art. 38. In al de gevallen, waarin aan den Kantonregter vacatieloon is toegestaan, en waarin de adfistentie van den Griffier vereischt wordt, zal deze kunnen berekenen twee derden van het vacatieloon des Kantonregters.

Art. 39. Aan den Griffier komt:

Voor redactieregt van definitieve vonnisfen in het eerste resfort, mits de zaak boven de *vijf en twintig gulden* (f 25.00) zij, en anders niet, *een gulden* (f 1.00), en in het laatste resfort *vijftig cents* (f 0.50);

Voor alle præparatoire en interlocutoire vonnisfen *vijftig cents* (f 0.50);

Van alle verklaringen, procesfen-verbaal of andere dergelijke acten of dispositien 30 cents voor elke bladzijde, inhoudende ten minste 30 regels en 14 fylaben op den regel.

Art. 40. Voor expeditien en afschriften, door den Griffier af te leveren, kan hij als schrijfloon berekenen voor elke bladzijde, houdende 30 regels en 14 fylaben in den regel, 30 cents (f 0.30).

VIERDE HOOFDSTUK.

Tarief voor de Advocaten.

Art. 41. De Advocaten mogen hunne salarissen berekenen als volgt:

- a. Voor elke befogne of conferentie met of voor hunne cliënten een gulden tachtig cents (*f* 1.80), des echter, dat zij voor elke befogne, welke langer dan een uur duurt, gelijke een gulden tachtig cents (*f* 1.80), gedeelten voor het geheel genomen, per uur mogen berekenen;
- b. Geraadpleegd wordende over onderscheidene, van elkander afgescheidene zaken, mogen zij voor elke zaak zoodanige berekening maken;
- c. Zoo veel mogelijk naar gelijken maatstaf van *f* 1.80 per uur, mogen zij berekenen:

Voor het onderzoek van stukken en documenten, vacatiegelden in redelijkheid, en naarmate van den omvang, hetzij tot minder bedrag dan de vacatie voor eene befogne, hetzij bij opklimming, naarmate van derzelve getal en hoegrootheid;

- d. Gelijke vacatiegelden in gelijke evenredigheid, voor het instellen van acten of exploiten van regtsingang of van verwerking, van requesten en alle andere judiciële acten of andere stukken;
- e. Gelijke vacaties voor befognes met hunne Procureurs op het instellen en op het resumeren derzelve stukken, alsmede op elke actus van een regtsgeding;
- f. Gelijke vacaties naarmate van het belang en de moeilijkheid der zaken voor correspondentie, vacaties *in sure*, voorbereiding tot pleidooijen, het formeren van pleitmemorien of andere schrifturen en voor de pleidooijen;
- g. Voor de noodzakelijke of de ter zake dienstige vacaties extra locum rekenen zij *twaalf gulden* (*f* 12.00) per dag, buiten de befognes en werkzaamheden, benevens de reiskosten en verteringen;

- h. En eindelijk voor alle andere werkzaamheden, comparitien in regten, of naar den aard der zaken vereischte vacatien, naar gelijke evenredigheid.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Tarief voor de Procureurs.

Art. 42. De Procureurs bij de Arrondisfements-regtbanken gedragen zich in de berekening van hun salaris naar het onderstaande Tarief.

Algemeene bepalingen, op alle zaken toepasselijk.

- a. Voor een regt van retenue, bij den aanvang der zaak ..... f 1.25

Dergelijk regt *ad* f 1.25 op alle verzoeken, exceptien, incidenten, en, in het algemeen, op al hetgeen, waarop een voldingen en eene regterlijke uitspraak volgt.

- b. Voor alle befognes of comparitien met of voor hunne cliënten, of met hunnen Advocaat, op het instellen en op het resumeren en arresteren van acten, exploiten van regtsingang of verweering, requesten, judiciële acten of andere stukken, of eenige belangrijke acte van het regts-geding, niet langer dan een uur aanhoudende .. - 1.25

Langer durende, voor elk uur bovendien f 1.25, de gedeelten voor het geheel genomen.

- c. Voor het onderzoek van ontvangene misfives, stukken en documenten, en het resumeren van door den Advocaat ontworpenen acten en schrifturen, in redelijkheid en naarmate van den omvang en den tijd daartoe vereischt, hetzij tot minder bedrag dan de vacatie voor de befogne, hetzij bij opklimming, naarmate van derzelver getal en hoegrootheid, per uur ..... - 1.25

- d. Gelijke vacatiegelden, in gelijke evenredigheid, voor het opstellen van acten of exploiten van regsingang of verwering, requesten, judiciële acten, memorien of andere stukken, wanneer die door hen, buiten adfistentie van eenen Advocaat, zijn of hebben moeten worden geconcipeerd, mits niet vallende in de categorien van die judiciële stukken of acten, welke hierna, *sub* lett. *n*, *o* en *p*, bepaaldelijk zijn opgenomen en berekend, per uur ..... *f* 1.25
- e. Voor het grosferen en copiëren van alle acten en schrifturen, met gelijke uitzondering, per bladzijde van 30 regels, elk van 14 fylaben... - 0.30
- f. Voor alle affchriften van procesfen-verbaal, vonnissen, in het algemeen van alle acten, *die ter Griffie zijn uitgeleverd*, en voor zoo verre die noodig zijn om te worden beteekend of overgelegd, per bladzijde berekend naar het getal bladzijden van het origineel, insgelijks .. - 0.30
- g. Voor het refumeren en teekenen van alle judiciële acten en stukken, voor zoo verre die teekening bij de Wet wordt vereischt, en anders niet, per stuk ..... - 0.50
- h. Voor het schrijven of refumeren van eenen gewonen brief ..... - 0.50
- Doch buitengewoon groot, of van veel gewigt zijnde, alsdan naarmate van den tijd, welke daartoe noodig mogt zijn geweest.
- i. Voor elke vacatie ter Griffie, tot het beleggen van stukken, of het kennis nemen van aldaar nedergelegde stukken, of tot het doen opmaken en ligen van acten ter Griffie of elders berustende en tot productie bij den Regter benooidig ..... - 1.25
- k. Voor elke vacatie ter audientie, tot het nemen van conclusien, pleidooijen (in de gevallen,

waar een Procureur daartoe bevoegd is), voor adfisstentien bij pleidooijen, hooren van conclusien van het Openbaar Ministerie of van regterlijke uitspraken, hetzij praeparatoir of definitief, die op het blad ter teregtzitting worden geconfigureerd, mitsgaders op bevolen comparitien voor den President of bij Commisfarisfen. . . f 2.50

Des, dat, ingeval van pleidooi of adfisstentie daarbij, deze vacatie, naarmate van de uitgebreidheid, kan worden verhoogd.

- l. Voor elke vacatie bij getuigenverhoor, geregte-lijke plaatsopneming, berigt van deskundigen en dergelijke werkzaamheden, per uur . . . . . - 1.25
- m. Voor noodzakelijke of ter zake dienende vacatien extra locum, per dag, buiten de befognes of werkzaamheden aldaar te houden of te ver-ri-geren, reiskosten en verteringen daaronder niet begrepen . . . . . - 6.00

Bijzondere bepalingen omtrent sommige acten van regtsvordering.

- n. Voor alle eenvoudige acten van Procureur aan Procureur, als die van Procureurstelling, tot vervolging van de zaak ter teregtzitting, tot het vragen of doen van mededeeling van stukken, of het teekenen van procesfen-verbaal en andere judiciële acten, *indien zulk eene afzonderlijke Procureurs-acte bij de Wet daartoe wordt vereischt, en anders niet*, voor het origineel en het dubbel of affchrift, *te zamen* . . . . . - 1.00
- o. Voor alle acten van Procureur aan Procureur, van meerderen omvang, die verklaringen, verzoeken of conclusien inhouden, *maar* die echter niet zijn gemotiveerd, voor het origineel en dubbel of affchrift van dien, *te zamen* . . . . . - 2.00

- p. Voor alle eenvoudige, niet aan de wederpartij vooraf beteekende, requesten, gerigt aan den President van het Collegie, in de gevallen, waarin bij de Wet tot het bekomen eener bijzondere vergunning zoodanig verzoekschrift is voorgeschreven, alsmede voor eenvoudige requesten aan den President of aan de benoemde Commisfariſen, om eenige benoeming of tijdsbepaling ..... f 2.00

Voor het stellen der acten of requesten, *sub* lett. *n*, *o* en *p* bedoeld, mag niet afzonderlijk worden gedeclareerd.

- q. Voor staten van kosten, wanneer die ter taxatie moeten worden overgeleverd, per artikel dat geheel of ten deele wordt toegewezen .... - 0.10

Terwijl de doorgehaalde of niet gelede artikelen niet in aanmerking komen.

Bijzondere bepaling omtrent het kort geding voor den President der Arrondisfements - regtbank.

- r. Voor de behandeling eener zaak in kort geding bij den President, de dagvaarding en het ligten der uitspraak (des noods) daaronder begrepen, in ééns af, en zonder deswege, onder welke benaming ook, meer in rekening te mogen brengen:

Bijaldien er eene beflissing van den President is gevolgd ..... f 10.00

Ingeval zijner bloote verwijzing ..... - 5.00

Bijzondere bepalingen omtrent de geregtelijke uitwinning van onroerende goederen.

- s. Onverminderd de berekening zijner vacatien en werkzaamheden naar voornoemden maatſtaf, bij geregtelijke uitwin-

ning van onroerende goederen, en van schepen, wanneer die, ingevolge de Wet, op gelijke wijze moeten worden uitgewonnen en verkocht, zal aan den Procureur van den Executant worden toegekend op den prijs, waarvoor de goederen zijn toegewezen:

Wanneer de prijs de som van f 3000.00 niet te boven gaat, één per cent;

Van de hoogere sommen boven de f 3000.00 tot f 10,000.00, een half per cent van het hoogere;

Van de hoogere sommen boven de f 10,000.00 tot f 25,000.00, één vierde, en boven de f 25,000.00 onbepaald, tot welk eene som, een achtste per cent van het hoogere.

Art. 43. De Procureurs, bij de Provinciale Geregtschoven en den Hoogen Raad postulerende of toegelaten, gedragen zich insgelijks naar vorenstaand Tarief, doch, bij de Provinciale Hoven, met verhooging van $\frac{1}{5}$ op elk artikel, en van $\frac{2}{5}$ bij den Hoogen Raad, in revisie, casatie of in hooger beroep uit de Kolonien.

Art. 44. Ten aanzien van de uitschotten, door de Procureurs te doen, wordt bepaald hetgeen volgt:

- a. Zij zullen, bij den aanvang der zaak, van hunne cliënten moeten vragen, en *zulks met uitdrukkelijke aanhaling en mededeeling van dit geheele artikel*, het storten van zekere som, tot bestrijding der te doene uitschotten, en daaraan geëvenredigd.

Die som zal echter aanvankelijk niet hooger mogen zijn dan f 25.00, in zaken, waarin de Regtbanken wijzen in het hoogste ressort;

Dan f 50.00, in zaken, die vatbaar zijn voor hooger beroep;

Dan f 75.00, bij de Provinciale Geregtschoven;

Dan - 100.00, bij den Hoogen Raad.

- b. De Procureur zal zich echter nooit aan de zaak mogen

onttrekken, op grond, dat de gevraagde storting niet is gedaan, zonder daarvan bij insinuatie zijnen cliënt te hebben kennis gegeven, en daarvan het bewijs te hebben nedergelegd ter Griffie van de Regtbank, het Geregts-hof of den Hoogen Raad, waar de zaak aanhangig is.

- c. Geregte geldboeten, welke, volgens de Wet, moeten worden geconfigneerd, zijn daaronder niet begrepen, en partijen zijn verpligt, afgescheiden van de bovenbedoelde fournisfementen, de daartoe bepaalde gelden te verstrekken.

Dit artikel is niet van toepassing op zaken uit de Kolonien van den Staat, bij den Hoogen Raad behandeld wordende.

Art. 45. De Procureurs, die, gegraduateerd zijnde, overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, bevoegd zijn, om voor eene Arrondisfements-regtbank de praktijk uit te oefenen als Advocaat en Procureur tevens, mogen wegens hunne werkzaamheden, als Advocaat verrigt, het tarief voor de Advocaten volgen; wegens het enkele Procureurswerk, volgen zij dat der Procureurs, zonder echter immer, voor eene en dezelfde verrigting, het salaris van Advocaat en dat van Procureur te mogen cumuleren.

ZESDE HOOFDSTUK.

Tarief voor de Deurwaarders bij den Hoogen Raad, de Provinciale Hoven, Arrondisfements-regtbank en Kantongeregten.

§ 1.

Van de beteekening van acten aan perfoon of woonplaats.

Art. 46. Voor alle exploiten, van welken aard ook, door den Deurwaarder aan perfoon of woonplaats te beteekenen, zal hij mogen rekenen:

Wanneer dezelve betrekking hebben tot een geding, voor den Kantonregter gevoerd, voor het origineel... f 0.75

Voor iedere kopij, per bladzijde van 28 regels en 14 lettergrepen ..... f 0.15

Wanneer dezelve betrekking hebben tot een geding, voor de Arrondisfements-regtbank of Provinciale Hoven gevoerd:

Voor het origineel ..... - 1.00

Voor iedere kopij, per bladzijde als boven ..... - 0.15

Art. 47. Wanneer de exploiten geene betrekking hebben tot eenige acten van een eigenlijk regtsgeding:

Voor het origineel ..... - 1.00

Voor iedere kopij, per bladzijde als in art. 46.... - 0.15

Art. 48. Voor protesten van non-acceptatie of non-betaling van wissels, orderbiljetten enz. (kopij en overschrijving op het register daaronder begrepen) - 2.25

Voor de acte van interventie aan den voet van het protest ..... - 0.60

Voor iederen getuige bij protest ..... - 0.25

Art. 49. Indien het exploit aan het Parket van het Openbaar Ministerie of eenige andere Autoriteit of Collegie moet worden gedaan, of eenige acte aldaar moet worden beteekend, en er op het origineel een *visa* wordt vereischt, of wel indien dezelve moet worden aangeplakt, of aangekondigd in een dagblad, zal de Deurwaarder, boven het salaris voor het origineel, bij art. 46 toegeftaan, voor ieder dezer bemoeijenissen mogen rekenen ..... - 0.30

§ 2.

Van de beteekening van acten van Procureur aan Procureur.

Art. 50. Voor de beteekening van alle stukken van Procureur aan Procureur:

Bij de Regtbanken	f 0.50
Bij de Provinciale Hoven	- 0.75
Bij den Hoogen Raad	- 1.00

§ 3.

Van verrigtingen ter rolle.

Art. 51. Voor de oproeping van eene zaak ter rolle zal door de Deurwaarders, ter rolle dienst doende, worden gerekend van iedere der partijen:

Bij de Kantongeregten	- 0.20
Bij de Arrondisfements-regtbanken	- 0.30
Bij de Provinciale Hoven	- 0.50
Bij den Hoogen Raad	- 0.80

§ 4.

Van processen-verbaal.

Art. 52. Voor alle procesfen-verbaal van ontruiming, voor procesfen-verbaal van inbeslagneming (uitgezonderd het proces-verbaal vermeld bij art. 475 en art. 735 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, welke als exploiten worden berekend), voor procesfen-verbaal van naziening en van verkoop, wanneer daartoe niet langer dan drie uren wordt gevaccineerd .....

- 3.00

Voor elk uur daarboven .....

- 1.00

En voor het schrijven van het origineel en de kopijen, per bladzijde van 28 regels en 14 lettergrepen, per regel .....

- 0.15

Voor de getuigen, zoo hunne tegenwoordigheid niet langer dan drie uren gevorderd wordt .....

- 0.75

En voor ieder uur daarboven .....

- 0.25

En voor den gestelden bewaarder, voor elken dag, kost en onderhoud daaronder begrepen, per dag.....

- 1.50

Ingeval er kosten van transport, werklieden enz., mogten gevorderd worden, zullen dezelve aan den Deurwaarder in billijkheid worden geleden, op vertoon der quitantien van de personen, door hem gebezigd, en des noods ter taxatie van den Regter.

Art. 53. Voor vacatien van den Deurwaarder, om de gereede penningen, die gevonden mogten zijn, bij het arrest, of wel het proventu van den verkoop in bewaring te brengen, ter plaatse bij de Wet voorgeschreven, en dergelijke..... f 1,25

Art. 54. Voor alle andere procesfen-verbaal in het algemeen in de gevallen, waarin de Deurwaarder verplicht is het verrigte, door zoodanige acte te constateren, zal hij mogen rekenen..... - 2.75

Voor elk affchrift, per blad, als in art. 46 is berekend..... - 0.15

Voor de getuigen, indien die daarbij vereischt mogten worden..... - 0.25

Art. 55. Voor het proces-verbaal van in hechtenisneming van eenen schuldenaar, daaronder begrepen het vergezellen van twee getuigen en inschrijving op het gevangenboek, kopij daaronder begrepen, en tevens de vacatie ter verkrijging van de noodige adfisstentie, ingeval zulks vereischt mogt worden..... - 24,00

Art. 56. Voor vacatie van den Deurwaarder voor den President, ingeval van kort geding voor denzelven op de in hechtenisneming, het melding maken op het proces-verbaal daaronder begrepen..... - 3,00

Art. 57. Aan den Concierge, voor het overschrijven van de acte van in hechtenisstelling, per bladzijde, te rekenen als in art. 46..... - 0.15

Art. 58. Van een proces-verbaal van aanbeveling . - 3.00

Affchrift, per bladzijde van 28 regels en 14 lettergrepen per regel..... - 0.15

§ 5.

Van vacatiën van Deurwaarders.

Art. 59. Voor het bewaren van eenen gefailleerde, per dag, kost en onderhoud daaronder begrepen..... f 5.00

Art. 60. Voor reiskosten en tijdverlies, indien de Deurwaarders eenige verrigting hebben te doen, op eenen afstand van een half uur tot een uur van hunne woonplaats, de terugreize daaronder begrepen..... - 1.25

Wanneer de afstand is tusfchen de één en twee uren van hunne woonplaats, de terugreis daaronder begrepen..... - 2.50

Voor ieder uur daarboven..... - 1.25

Voor reiskosten van getuigen, indien dezelve vereischt worden, ieder een vierde van het hierboven bepaalde.

Echter zullen geene reiskosten of tijdverlies kunnen worden berekend wegens afstand, wanneer de Deurwaarder zich niet buiten de stad of gemeente behoeft te begeben.

Algemeene bepalingen.

Art. 61. Voor het opmaken van acten, vermeld bij art. 46, indien dit niet door de Procureurs of de partijen zelf is gedaan..... - 1.00

Art. 62. Voor affchriften van alle stukken, welke bij de onderscheidene exploitien moeten worden overgegeven, voor zoo verre die door de Deurwaarders gemaakt en geteekend kunnen worden, per bladzijde van 28 regels en 14 lettergrepen per regel..... - 0.15

Art. 63. Voor vacatie tot het taxeren van de rekeningen, indien zulks gevorderd wordt, en het berekende niet wordt verminderd of geroijeerd..... - 1.00

Art. 64. Bij alle Deurwaarders-acten zullen zij, die zijn aangesteld door en bij de na te meldene Collegien, bevoegd zijn het bij dit Tarief bepaalde salaris te vermeerderen, als volgt:

Voor de Deurwaarders bij den Hoogen Raad, met één vierde.

Voor de Deurwaarders bij de Provinciale Hoven, met één zesde.

Voor zoo verre niet bij sommige artikelen eene bijzondere bepaling ten hunnen aanzien wordt gevonden.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Tarief van kosten voor het onderhoud van personen, bij lijfswang aangetast en gegijzeld.

Art. 65. De som, welke de schuldeischer, iedere 30 dagen, op grond van art. 592 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, zal gehouden zijn aan den Concierge voor te schieten, tot onderhoud van zijnen schuldenaar in de gijzeling, zal bedragen, gedurende de zes zomermaanden, te rekenen van den 1sten April tot den 1sten October, *twintig gulden (f 20.00)*, en voor de zes wintermaanden *vijf en twintig gulden (f 25.00)*, per dertig dagen.

Art. 66. Tegen genot van de opgemelde som zal de Cipier verplicht zijn, in alles voor de noodige voeding en alle verdere verpleging van den gegijzelde te zorgen, overeenkomstig de verordeningen voor de verpleging der gevangenen bestaande; zullende evenwel bij die verordeningen worden gezorgd, dat de gegijzelden in eene betere klasfe dan die der gewone gevangenen worden gerangschikt.

Art. 67. Indien een gegijzelde vóór het einde van eene reeds ingetredene maand wordt ontslagen, is de Concierge niet tot teruggave van het bij voorschot te veel betaalde verplicht.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Tarief voor de deskundigen en getuigen.

Art. 68. Aan deskundigen zal worden toegelegd een vacatiegeld, geëvenredigd aan hunnen stand en beroep, ter beoordeeling van den Regter, doch niet lager dan van *f 3.00*, noch hooger

dan *f* 6.00, voor iedere vacatie van drie uren, tot de aan hen opgedragen werkzaamheden besteed.

Art. 69. Voor de eedsaflegging, mitsgaders voor de overbrenging van het rapport ter Griffie, zal eene vacatie worden geleden.

Art. 70. Indien deskundigen zich tot het verrigten hunner werkzaamheden van hunne woonplaats moeten verwijderen, wordt hun een gelijk vacatiegeld toegestaan voor den tijd, tot de heen- en terugreize benoodigd.

Art. 71. Aan houders of bewaarders van stukken, die opgeroepen worden om stukken, onder hunne berusting zijnde, voor den Regter over te brengen, zal worden toegelegd:

1°.	Aan de Griffiers bij den Hoogen Raad.....	<i>f</i> 10.00
2°.	Idem bij de Provinciale Hoven en de Criminele Regtbank te <i>Amsterdam</i>	- 8.00
3°.	Idem bij de Arrondisfements-regtbanken.....	- 6.00
4°.	Idem bij de Kantongeregtten.....	- 4.00
5°.	Aan de Notarissen	- 6.00
6°.	Aan de Deurwaarders.....	- 3.00
7°.	Aan andere Ambtenaren.....	- 6.00
8°.	Aan particulieren, naar hunnen stand, doch niet beneden <i>f</i> 3.00, noch boven <i>f</i> 6.00.	

Art. 72. Aan getuigen wordt, almede naarmate van hunnen rang en beroep, eene schadeloosstelling toegelegd voor elken dag, dat hunne tegenwoordigheid wordt vereischt.

Het *minimum* zal zijn van *f* 2.00, het *maximum* *f* 10.00 per dag, gedeelten van dagen voor geheele gerekend.

Art. 73. Voor reiskosten zal worden goedgegaan:

- 1°. Aan deskundigen, heen en terug, voor ieder uur afstands, eene halve vacatie.
- 2°. Aan de houders van stukken, bedoeld bij art. 71, het

bedrag der door hen voor reiskosten gedane verschotten, naar billijkheid en ter waardering van den Regter.

3°. Aan de getuigen, heen en terug, voor ieder uur afstands *f* 1.50.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk aan den Raad van State, tot informatie, medegedeeld, en in het *Staatsblad* geplaatst zal worden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten November des jaars 1839, het zes en twintigste jaar Onzer Regering.

WILLEM.

Van wege den Koning,

VAN DOORN.

Uitgegeven den *achttienden* December 1839.

De Secretaris van Staat,

VAN DOORN.

REGLEMENTEN

OP DE

ZAMENSTELLING DER REGTERLIJKE MAGT

EN HET

BELEID DER JUSTITIE.

---

*BESLUIT van den 14den September 1838,
waarbij worden vastgesteld vier Regle-
menten, in voldoening aan art. 19 der
Wet op de Samenstelling van de Reg-
terlijke Magt en het Beleid der Justitie.*

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods,*
KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN
ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien art. 19 der Wet op de samenstelling der Regterlijke magt en het beleid der Justitie;

Gezien mede art. 2, lett. *a* en *b* van Ons Besluit van den 10den April dezes jaars (*Staatsblad* n°. 12);

Gelet op de Ontwerpen van Reglementen, ter voldoening aan het laatstgemelde artikel, door den Hoogen Raad der Nederlanden aan Ons ingediend;

Op het rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 3den dezer, n°. 35;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De aan dit Besluit gehechte Reglementen:

I. Reglement, betreffende de wijze van eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid,

de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken;

II. Reglement, betreffende de titulaire en het costuum der Regterlijke Ambtenaren, alsmede het costuum der Advocaten, Procureurs en Deurwaarders;

III. Reglement van orde en discipline, voor de Advocaten en Procureurs;

IV. Reglement op de organisatie en de dienst der Deurwaarders en verdere Regtsbedienden;

worden, bij deze, door Ons goedgekeurd en vastgesteld, en zullen mitsdien, te rekenen van den 1sten October aanstaande, alom in alle zaken, waartoe dezelve betrekkelijk zijn, worden opgevolgd en nageleefd.

Art. 2. Wij behouden Ons voor, om de opgemelde Reglementen nader te wijzigen of te veranderen, in diervoegte als Ons, in vervolg van tijd, mogt blijken noodzakelijk te zijn.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk aan den Raad van State, tot informatie, medegeedeeld en in het *Staatsblad* geplaatst zal worden.

Gegeven te 's Gravenhage, den 14den September des jaars 1838, van Onze Regering het vijf en twintigste.

WILLEM.

Van wege den Koning,

VAN DOORN.

Uitgegeven den *negentienden* September 1838.

De Secretaris van Staat,

VAN DOORN.

I. *REGLEMENT, betreffende de wijze van eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren, de afwezigheid, de afwisseling en de orde van de inwendige dienst van den Hoogen Raad, gelijk mede van de Hoven en Regtbanken.*

EERSTE HOOFDSTUK.

Algemeene bepalingen.

EERSTË AFDEELING.

Van de wijze van eedsaflegging der onderscheidene Regterlijke Ambtenaren.

Art. 1. De eed (belofte), voorgeschreven bij art. 29 der Wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie, zal worden afgelegd als volgt:

Door de Kantonregters, hunne Plaatsvervangers, alsmede door de Griffiers en de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kantongeregten, in handen der Regtbank van het Arrondissement, waaronder dezelve behooren;

Door de Presidenten, Vice-Presidenten, Regters, Regtersplaatsvervangers, Ambtenaren van het Openbaar Ministerie en Griffiers bij de Arrondisfements-regtbanken, in handen van het Geregts-hof der Provincie, waarin dezelve zijn gevestigd;

Door de Presidenten, Vice-Presidenten, Raadsheeren, Ambtenaren bij het Openbaar Ministerie en Griffiers der Provinciale Geregts-hoven, alsmede door den President, de Regters, Regters-plaatsvervangers, Ambtenaren van het Openbaar Ministerie en Griffier der Criminele Regtbank in Holland, in handen van den Hoogen Raad;

Door den President, de Raadsheeren, Ambtenaren van het

Openbaar Ministerie en den Griffier, mitsgaders de Substituten-Griffiers van den Hoogen Raad, in handen van den Koning;

De Substituut-Griffiers der overige Collegien leggen den eed af in handen van het Collegie, waartoe zij behooren;

Van het afleggen van den eed in opgemelde Collegien wordt eene behoorlijke acte opgemaakt.

Art. 2. De eed (belofte), welke in handen der Regterlijke Collegien wordt afgelegd, wordt afgenomen op requiſitoir van het Openbaar Ministerie, op een' regtsdag, voor behandeling van burgerlijke zaken bestemd.

Art. 3. Er wordt door den Griffier van den Hoogen Raad en van ieder Provinciaal Gerechtshof en Arrondisfements-regt-bank een register gehouden, waarin worden ingefchreven de Koninklijke besluiten, bevattende de benoeming der Regterlijke Ambtenaren, die voor dezelve tot het afleggen van den eed zijn toegelaten, benevens de acten van den in de Collegien respectivelijk afgelegden eed.

Een uittreksel uit dat register, de acte van den door hem afgelegden eed bevattende, wordt aan iederen Regterlijken Ambtenaar uitgereikt, tegen voldoening der daartoe bepaalde griffieregten.

De Griffier van den Hoogen Raad zal bovendien nog een afzonderlijk register houden, waarin de benoeming der Regterlijke Ambtenaren in en bij dat Collegie zal worden ingefchreven.

Art. 4. De installatie der Regterlijke Ambtenaren in en bij de Kantongeregten, geschiedt door de eenvoudige voorlezing op de teregtzitting der acte van den afgelegden eed, door den Griffier of door dengenen, die deszelfs functien waarneemt.

De andere Regterlijke Ambtenaren worden gefinstalleerd in eene plegtige zitting van het Collegie, waarbij zij zijn benoemd, en door den Prefident van hetzelfde, of door dengenen, die hem vervangt, nadat de acte van de door hen afgelegden eed door den Griffier zal zijn voorgelezen.

Art. 5. De wijze, waarop *voor het eerst* de afneming van den eed der Regterlijke Collegien en hunne installatie zal geschieden, wordt bij een afzonderlijk Besluit bepaald.

TWEEDE AFDEELING.

Van de afwezigheid en de vacantie.

Art. 6. De Leden der Regterlijke magt zich buiten den tijd van vacantie, en wanneer hunne dienst niet gevorderd wordt, langer dan acht dagen van de plaats, alwaar zij hunne bediening uitoefenen, willende verwijderen, hebben daartoe verlof noodig, te weten: de Vice- Presidenten, Raadsheeren, Regters, Regters-plaatsvervangers, Griffiers en Substituut-Griffiers, van den President van het Collegie, waartoe zij behooren; de Advocaten-Generaal van den Procureur-Generaal en de Substituut-Officieren van den Officier van Justitie.

De Presidenten van de Arrondisfements-regtbanken vragen verlof van den President van het Gerechtshof in de Provincie, alwaar dezelve zijn gevestigd, en de Officieren van Justitie van den Procureur-Generaal bij hetzelfde.

De Kantonregters en hunne Griffiers, zich langer dan acht dagen uit hun Kanton willende verwijderen, hebben verlof noodig van den President der Arrondisfements-regtbank, waaronder zij behooren.

Art. 7. Indien de afwezigheid langer dan ééne maand moet duren, hebben alle voornoemde Regterlijke Ambtenaren, buiten de vacantie, daartoe het verlof noodig van den Minister van Justitie.

De Minister beschikt op het gedaan verzoek, na alvorens te hebben ingewonnen het berigt van den President en van den Procureur-Generaal, of van den Officier van Justitie van het Collegie, waartoe de Ambtenaar behoort.

Art. 8. De Presidenten en de Procureurs-Generaal bij den Hoogen Raad en de Provinciale Gerechtshoven, mitsgaders de President en Officier bij de Criminele Regtbank vragen voor

elke afwezigheid van langer dan acht dagen, buiten de vacantie, verlof aan den Koning.

Art. 9. Er wordt geen verlof verleend, dan ingeval aan de dienst der Justitie, door de afwezigheid van den Ambtenaar, die het verlof verzoekt, geen nadeel wordt toegebracht.

Art. 10. Afwezigheid van meer dan acht dagen, zonder het verlof in de vorige artikels vermeld, kan aanleiding geven tot de toepassing van art. 14 en 108 der Wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie, en zelfs tot die van artikel 12 der evengemelde Wet.

Art. 11. Er bestaat bij ieder Regterlijk Collegie eene Kamer van vacantie, welke belast is met de afdoening van spoed vereischende zaken en van strafzaken.

Art. 12. De Kamer van vacantie is zamengefeld, bij den Hoogen Raad, uit den President of Vice-President en zeven Raadsheeren; bij de Provinciale Gerechtshoven, uit den President of Vice-President en zes Raadsheeren; bij de Criminele Regtbank in Holland, uit den President of den oudst benoemden Regter en zes Regters; bij de Arrondisfements-regtbank te *Amsterdam*, uit den President of één der Vice-Presidenten en acht Regters; bij de Arrondisfements-regtbank te *Rotterdam*, uit den President of Vice-President en vijf Regters. Bij al de andere Arrondisfements-regtbanken, uit den President of oudst benoemden Regter en twee Regters.

Bij iedere Kamer van vacantie behoort een Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, alsmede een Griffier of Substituut-Griffier; ook wordt, voor zoo veel de Arrondisfements-regtbanken betreft, bij iedere Vacantiekamer een bepaald getal Plaatsvervangers gevoegd.

Art. 13. De zamenstelling der Kamer van vacantie geschiedt bij ieder Collegie telken jare, uiterlijk ééne maand vóór den aanvang der vacantie, in eene algemeene vergadering, op eene voordragt, daartoe door den President te doen; waarbij moet worden in acht genomen, dat de Leden van het Collegie, zoo veel mogelijk, bij jaarlijksche beurtwisseling, in de Vacantie-

kamer zitting hebben; moettende bij die verrigting tevens gezorgd worden, dat geen Collegie, door afwezigheid van Leden, ten gevolge der vacantie, buiten staat gerake om in de zaken, tot deszelfs kennismeming behoorende, regt te spreken.

Art. 14. Het zal echter aan de Leden van ieder Collegie vrijstaan, om met elkander onderling, bij minnelijke schikking, te ruilen; doch met voorkennis van den President.

Art. 15. Te gelijk met de benoeming van de Leden der Kamer van vacantie worden, na verhoor van het Openbaar Ministerie, de dagen en uren bepaald, waarop dezelve hare gewone teregtzittingen houden, en worden deze dagen en uren door aanplakking aan het gerechtsgebouw, en des noods door afkondiging in één of meer dagbladen, openlijk bekend gemaakt.

DERDE AFDEELING.

Van de afwisfeling en de orde van de inwendige dienst.

Art. 16. De rang van ouderdom van dienst der Regterlijke Ambtenaren, ieder in de betrekking, waarin hij geplaatst is, wordt geregeld naar den dag, waarop het besluit hunner benoeming door den Koning is geteekend.

Art. 17. Wanneer meer Ambtenaren op denzelfden dag zijn benoemd, zullen zij gelijken rang van ouderdom hebben, doch zal, wanneer de benoeming van meer Leden van hetzelfde Collegie bij een en hetzelfde besluit heeft plaats gehad, in de orde van zitting het Lid voorgaan, wiens naam het eerst in het Koninklijk besluit voorkomt.

Ingeval van benoeming op dezelfden dag, doch bij verschillende besluiten, bepaalt de Koning orde, waarin zij onderling zitting zullen nemen.

Art. 18. Er wordt in ieder Collegie door den Griffier eene lijst gehouden, waarop de Leden geplaatst worden, naar hunne orde van zitting, en met vermelding van hunnen rang en ouderdom.

Art. 19. Wanneer een Regterlijk Collegie uit meer Kamers is te zamen gesteld, heeft de President het regt, om bij die Kamer voor te zitten, welke hij zal verkiezen. Hij kan echter ook in de andere Kamer voorzitten, wanneer hij zulks noodig oordeelt, en is verplicht, om zulks ten minste vier malen in het jaar te doen. In de andere Kamers wordt het voorzitterschap door eenen Vice-President waargenomen.

Art. 20. Wanneer het Collegie slechts uit ééne Kamer bestaat, kan het voorzitterschap, voor de verschillende werkzaamheden, door den President, tuschen hem en den Vice-President, zoodanig worden verdeeld, als hij in het belang van de dienst nuttig acht.

Wanneer de President bij eene teregtzitting het voorzitterschap waarneemt, kan de Vice-President bij dezelve als Lid zitting nemen, en is zelfs daartoe verplicht, ingevalle het Collegie, ten gevolge van ontsfentenis, afwezigheid of belet van Leden, niet mogt in staat wezen, om zijne werkzaamheden te vervullen, en, in het algemeen, wanneer het belang van de dienst zulks mogt vorderen.

Art. 21. De Voorzitter van iedere Kamer, wanneer het Collegie uit meer Kamers bestaat, wordt in de werkzaamheden, welke de zittingen van dezelve betreffen, ingeval van afwezigheid, belet of ontsfentenis, vervangen door den Raadsheer of Regter, die hem in de orde van zitting in de Kamer opvolgt.

Ten opzigte van alle andere werkzaamheden gelden de bepalingen van art. 7 der Wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie.

Art. 22. Bij den Hoogen Raad, het Provinciaal Geregtschhof van Holland en de Arrondisfements-regtbanken, uit meer dan ééne Kamer bestaande, wordt jaarlijks, vóór den aanvang der vacantie, de zamenstelling der Kamers voor het volgende regterlijke jaar geregeld in eene algemeene vergadering, in welke een ontwerp der zamenstelling aan het Collegie voorgedragen wordt door den President, na ingenomene confideratien van den Procureur-Generaal of van den Officier van Justitie.

Deze zamenstelling geschiedt zoodanig, dat hierin jaarlijks

eene gedeeltelijke afwisseling plaats grijpe, zoodat ieder Lid op zijne beurt de dienst in alle Kamers waarneemt.

Geen Raadsheer of Regter zal, tegen zijnen wil, langer dan twee jaren bij dezelfde Kamer behoeven te blijven.

De eerste zamenstelling der Kamers zal, op de vorengemelde wijze, zoodra mogelijk, na de installatie der Regterlijke Collegien, bij het invoeren der nieuwe wetgeving, bewerkstelligd worden.

Art. 23. Een Lid in eene Kamer tot Commisfaris of Rapporteur benoemd zijnde, en in eene andere Kamer overgaande, zal de hem opgedragene werkzaamheden in de Kamer, welke hij verlaten heeft, ten einde brengen.

Art. 24. Wanneer, ten gevolge van ontftentenis, afwezigheid of belet van één of meer harer Leden, eene Kamer niet mogt in staat zijn om hare teregtzittingen te houden, zal het ontbrekende getal door den Voorzitter van het Collegie worden aangevuld uit eene andere Kamer, die op dat oogenblik geene zitting houdt, of die al hare Leden niet volftrekt benooidigd heeft.

Art. 25. Het zal aan ieder Lid, in eene Kamer geplaatst, vrijftaan om, met voorkennis van den Prefident, bij minnelijke fchikking, zich te doen vervangen door een Lid van eene andere Kamer, mits de dienst van laatstgemelde Kamer daardoor niet lijde.

Art. 26. De Voorzitter van ieder Collegie heeft de bevoegdheid om, in zaken van veel gewigt of van grooten omvang, één of meer Raadsheeren of Regters, boven het bij de Wet bepaalde getal, als Bijzitters te benoemen.

Dezelve zullen bij de behandeling der zaak moeten tegenwoordig zijn, doch niet medewerken tot het wijzen van het arrest of vonnis, dan alleen ter vervanging van die Raadsheeren of Regters, het gewone getal uitmakende, welke mogten verhinderd worden daarin deel te nemen.

En zal van dit alles aantekening worden gehouden op het audientieblad.

Art. 27. Ieder Regterlijk Collegie houdt wekelijks zoo vele zittingen, als de behandeling der zaken vereischt.

De dagen der gewone zittingen, en het uur van den aanvang derzelve, worden door ieder Provinciaal Gerechtshof, Regtbank of Kantongerecht, uiterlijk binnen drie maanden na derzelve installatie, bij een bijzonder Reglement, naar gelang der omstandigheden bepaald, hetwelk aan den Minister van Justitie ter goedkeuring wordt onderworpen.

Hetzelve wordt, na door den Minister van Justitie te zijn goedgekeurd, bij aanplakking aan het gerechtsgebouw, en door middel der dagbladen, openlijk bekend gemaakt.

Art. 28. Voorloopig, en tot dat de in het vorige artikel vermelde Reglementen zullen zijn goedgekeurd, worden de dagen en uren van de gewone zittingen, door ieder Provinciaal Gerechtshof, Regtbank of Kantongerecht, dadelijk na derzelve installatie, geregeld en bij aanplakking aan het gerechtsgebouw openlijk bekend gemaakt.

Art. 29. Behalve de gewone zullen er ook buitengewone zittingen kunnen gehouden worden, indien de drang der omstandigheden of het nut van de dienst dit zoude mogen vorderen.

De bepaling daarvan wordt opgedragen aan den President van het Collegie, of, indien hetzelve uit meer dan ééne Kamer bestaat, aan het Lid van het Collegie, hetwelk het voorzitterschap bekleedt in de Kamer, bij welke de buitengewone zittingen gevorderd worden.

Art. 30. Er zullen algemeene vergaderingen kunnen gehouden worden, zoo dikwerf de President van het Collegie zulks nuttig oordeelt.

Bij dezelve moeten alle Leden, zoo veel mogelijk, tegenwoordig zijn.

Art. 31. De duur der gewone zittingen wordt aan de Regterlijke Collegien overgelaten, doch zal dezelve telkens niet korter mogen zijn, dan van drie uren, ingeval de behandeling der zaken dit vereischt.

De President draagt zorg, dat de zittingen sfiptelijk op het bepaalde uur worden geopend; indien hij daartoe door afwezigheid, hetzij van Leden, hetzij van den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie of van den Griffier mogt buiten staat wezen, kan hij hiervan proces-verbaal opmaken, en hetzelfde opzenden aan het Ministerie van Justitie. De Ambtenaar van het Openbaar Ministerie heeft dezelfde bevoegdheid.

Art. 32. De tijd, voor de teregzittingen bestemd, mag tot geene andere werkzaamheden worden besteed.

Art. 33. De Raadsheeren of Regters, welke met personele commissien in het Collegie, waartoe zij behooren, mogten belast zijn, zorgen, dat zij de daaruit voortvloeiende werkzaamheden op zoodanigen tijd verrigten, dat daardoor in de zittingen van het Collegie geene verhindering of vertraging worde veroorzaakt.

Art. 34. De Commisfarisfen en Rapporteurs, mitsgaders de Leden der personele commissien, worden in ieder Collegie door den President benoemd, ten ware de Wet zulks anders had bepaald. Hij zal zorgen, dat de Leden hierin elkander afwiscfelen, volgens een daarvan te maken rooster.

Art. 35. Er wordt ter Griffie van den Hoogen Raad, als mede van ieder Provinciaal Gerechtshof en Arrondisfements-regtbank, een register of algemeene rol gehouden voor burgerlijke zaken, die van koophandel daaronder begrepen, waarop worden ingefchreven alle zaken in den rang, waarin zij worden aangebragt, met de namen der partijen en van hare Procureurs. Aan iedere zaak wordt een afzonderlijk nommer gegeven; op deze rol wordt ook kortelijk aanteekening gehouden van al hetgeen in iedere zaak voorvalt.

Art. 36. Indien het Collegie in meer Kamers, voor de zaken in het vorige artikel vermeld, verdeeld is, worden de zaken onmiddellijk aangebragt bij de Kamer, waarbij dezelve behooren, en er worden zoo vele rollen gehouden als er Kamers bestaan.

Art. 37. De Procureur van den eifcher draagt zorg, dat de

inschrijving op de rol plaats hebbe niet later dan den dag vóór dat de zaak moet dienen, en in de zaken, waarin de dagvaarding op korte termijnen gedaan is, zoo spoedig mogelijk.

Art. 38. Ten dage dienende roept de Deurwaarder de zaken op, een voor een, in den rang harer plaatsing op de rol. — De Griffier zorgt, dat er voor iedere zitting een uittreksel uit de rol gereed zij, houdende vermelding der zaken, welke moeten worden opgeroepen.

Art. 39. Wanneer de zaken in staat zijn om te worden voorgedragen, zal zulks geschieden in den rang, waarin dezelve op de rol voorkomen; echter zal de Regter daarvan eene uitzondering maken voor de zaken, die spoed vereischen, welke zonder rang van de rol worden voorgedragen; laatstgemelde worden het eerst opgeroepen.

Art. 40. Indien eene zaak niet dadelijk op de eerste terechtzitting wordt afgedaan, wordt de voortzetting of afdoening tot eenen naderen dag verschoven, en de Griffier draagt zorg, dat daarvan aantekening worde gehouden; ook die zaken worden op den bepaalden dag in haren oorspronkelijken rang oproepen.

Art. 41. Wanneer men tegen een vonnis of arrest, bij verstek gewezen, in verzet komt, herneemt de zaak haren ouden rang op de rol, ten zij de Voorzitter een' bepaalden dag stelle om op het verzet regt te doen.

Art. 42. Wanneer op den dag, tot voortzetting van de zaak bepaald, de praktizijns van beide partijen afwezig zijn, wordt de zaak op de rol doorgehaald.

Art. 43. Er wordt bij ieder Collegie eene afzonderlijke rol gehouden voor de zaken, die voor den President in kort geding worden behandeld.

Art. 44. De Procureurs der partijen zijn verplicht om aan den Griffier ter hand te stellen een door hen geteekend afschrift der conclusien, welke zij hebben genomen, ten einde aan het Audientieblad te worden gehecht.

Art. 45. Vóór den aanvang der pleidooijen worden de met reden omkleede conclusien door partijen voorgelezen.

Art. 46. Er wordt door den Griffier van ieder regterlijk Collegie eene rol gehouden der strafzaken, die bij hetzelfde op de openbare teregtzittingen moeten worden behandeld, zooveel mogelijk in denzelfden vorm, als bij art. 35 van dit Reglement is bepaald.

Art. 47. Wanneer de Regters eenparig oordeelen, dat eene zaak tot genoegzame klaarheid is gebragt, zal de President de pleidooijen doen ophouden.

Art. 48. De President is belast met de handhaving der orde bij de teregtzittingen en vergaderingen.

Art. 49. De vonnissen of arresten worden uitgesproken door den President van het Collegie of van de Kamer, die hetzelfde heeft gewezen.

Art. 50. In alle strafzaken bepaalt de President, op het verzoek en de voordragt van het Openbaar Ministerie, of der Ambtenaren, vermeld in art. 222, n°. 2, van het Wetboek van Strafvordering, in zaken, welke door deze moeten worden aanhangig gemaakt, den dag, waarop dezelve ter openbare teregtzitting zullen worden behandeld.

Art. 51. In zaken, waarin de stukken, volgens de wet, ter griffie moeten worden ingezonden of nedergelegd, bepaalt de President (voor zoo veel des noods) den tijd, gedurende welchen zoo wel de Raadsheeren of Regters, als de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie en de Praktizijns der beschuldigten of beklaagden, van de stukken in strafzaken inzage zullen kunnen nemen.

VIERDE AFDEELING.

Van het Openbaar Ministerie.

Art. 52. De Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad waakt in het bijzonder voor de handhaving en uitvoering der wetten en reglementen bij den Hoogen Raad, bij al de Provinciale

Geregtshoven, Regtbanken en Kantongeregtten in het Koninkrijk.

Art. 53. De Procureur-Generaal bij de Provinciale Geregtshoven, de Officieren van Justitie bij de Regtbanken en de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kantongeregtten zijn verpligt de bevelen na te komen, die hun, naar aanleiding van art. 5 der Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie, tot uitvoering van het vorig artikel door den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad in hunne ambtsbetrekking zullen gegeven worden.

Art. 54. De Procureurs-Generaal bij de Provinciale Geregtshoven zijn, ieder in de geheele uitgestrektheid van zijn ressort, belast met de uitoefening en het beleid der criminele justitie, en met eene gelijke zorg, als in art. 52 is bepaald, bij het Geregtshof en bij de Arrondisfements-regtbanken en Kantongeregtten in de provincie, waarin hetzelve is gevestigd; de Officieren van Justitie bij die Arrondisfements-regtbanken en de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij die Kantongeregtten oefenen hunne ambtspligten ten aanzien der criminele justitie uit, onder het toezigt en de directie van den Procureur-Generaal bij het Provinciaal Geregtshof, en zijn voorts, te zijnen aanzien, aan gelijke verpligting, als in het voorgaande artikel, onderworpen.

Art. 55. Dezelfde bepalingen gelden, ten aanzien van den Officier van Criminele Justitie bij de Criminele Regtbank in Holland, voor dat gedeelte der provincie, waarin het Geregtshof niet is gevestigd, en voor de zaken, aan die Regtbank opgedragen, gelijk mede ten aanzien der Officieren van Justitie in den omtrek van het rechtsgebied der Arrondisfements-regtbanken, waarbij zij behooren.

Art. 56. De rechtsbedienden zijn in het bijzonder aan het toezigt der Ambtenaren van het Openbaar Ministerie onderworpen.

Art. 57. De Procureurs-Generaal bij den Hoogen Raad en bij de Provinciale Geregtshoven verdeelen het werk tuschen

zich en de Advocaten-Generaal, gelijk ieder hunner zulks in het belang der justitie zal geraden oordeelen.

De Procureur-Generaal kan, zoo dikwerf hij zulks goedvindt, zelf de werkzaamheden verrigten, die hij bepaaldelijk aan eenen Advocaat-Generaal mogt hebben opgedragen.

Bij de plechtige teregtzittingen en algemeene vergaderingen van het Collegie zullen de functien van het Openbaar Ministerie door den Procureur-Generaal in perfoon worden waargenomen.

De bepalingen van dit artikel zijn mede toepasselijk op de Officieren van Justitie, ten opzichte van hunne substituten.

Art. 58. De Advocaten-Generaal bij den Hoogen Raad en de Provinciale Gerechtshoven en de Substituut-Officieren van Justitie bij de Regtbanken zijn ondergeschikt in hunne ambtsbetrekkingen aan het Hoofd van het parket, waartoe zij behooren.

Art. 59. Het Openbaar Ministerie niet op den bepaalden dag zijne conclusien nemende, kan zulks slechts eenmaal worden uitgesteld.

Art. 60. De Leden van het Openbaar Ministerie zijn niet bevoegd om de raadplegingen der Regters of Raadsheeren in de Raadkamer tot het opmaken van het vonnis of arrest bij te wonen; zij worden echter bij alle raadplegingen geroepen, welke de orde en de inwendige dienst betreffen, en zij hebben het regt om de registers van de Regtbank, van het Gerechtshof of van den Hoogen Raad de requisitoiren te doen inschrijven, die zij gepast oordeelen.

VIJFDE AFDEELING.

Van de Griffiers en Substituut-Griffiers.

Art. 61. Buiten de werkzaamheden, aan den Griffier bij de Wet opgedragen, zijn zij belast met het beheer der griffie en met het bewaren der minuten, registers en stukken, aan het Collegie, waarbij zij zijn aangesteld, behoorende, alsmede der

gelden en van het geldswaarde hebbende papier en andere zaken of stukken, die ter griffie zijn overgebracht.

De verzamelingen van wetten en besluiten, alsmede de boekwerken ten gebruike van het Collegie, worden insgelijks door hen bewaard.

Art. 62. In zaken, waarin, volgens de wet, de stukken ter griffie moeten worden opgezonden of nedergelegd, is de Griffier verplicht om aan de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie binnen vier en twintig uren kennis te geven van de ontvangst ter griffie der processtukken in strafzaken.

Art. 63. Alleen de Leden van het Collegie en de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij hetzelfde zijn bevoegd om de processtukken, ter griffie berustende, te hunnen huize te ontvangen, doch niet dan tegen behoorlijk reçu.

Echter mogen de minuten, registers en stukken, aan het Collegie behoorende, alsmede de stukken van overtuiging, buiten de gevallen bij de Wet bepaald, niet van de griffie worden verplaatst, dan ter inzage van het geheele Collegie, of, zoo het in kamers verdeeld is, van eene *geheele* Kamer en niet van een bijzonder Lid of Ambtenaar.

Art. 64. De Griffier is verder belast met het behoorlijk houden der rollen, alsmede der onderscheidene registers van het Collegie en van het Audientieblad.

Art. 65. Hij is verplicht om op de teregtzittingen van het begin tot het einde tegenwoordig te zijn en aldaar de pen te voeren.

Art. 66. Hij is gehouden het Collegie of deszelfs bijzondere Leden bij te staan in de gevallen, waarin de wet zulks vereischt; de expeditien der akten worden door hem met behoorlijken spoed uitgereikt.

Art. 67. De Leden van het Collegie ontvangen van hem de noodige kennisgeving der teregtzittingen en andere bijeenkomsten, waarbij zij moeten tegenwoordig wezen.

Art. 68. De Griffier is verplicht de griffie open te houden

op de uren, door het Collegie te bepalen, en althans gedurende ten minste zes uren elken dag, de Zondag uitgezonderd. Op de dagen der teregtzittingen zal de griffie moeten geopend zijn ten minste één uur vóór den aanvang derzelve.

Art. 69. Bij ontstentenis, afwezigheid of belet van den Griffier worden zijne ambtsbezigheden waargenomen door eenen Substituut-Griffier, volgens den rang van benoeming.

Art. 70. De Substituut-Griffiers zijn aan de Griffiers in hunne ambtsbetrekking ondergeschikt.

De Griffier verdeelt het werk tusfchen zich en de Substituut-Griffiers, gelijk hij zulks in het belang der justitie geraden oordeelt.

Hij kan echter, zoo dikwerf hij dit goed vindt, zelf de werkzaamheden waarnemen, die hij bepaaldelijk aan eenen Substituut-Griffier heeft opgedragen.

Bij de *plegtige* teregtzittingen en algemeene vergaderingen van het Collegie zal de Griffier in persoon tegenwoordig zijn.

Art. 71. De Griffier stelt de noodige Klerken aan voor de griffie, onder goedkeuring van het Collegie, en ontslaat dezelve naar welgevallen. Niemand kan tot klerk worden benoemd, ten zij hij den ouderdom van 16 jaren heeft bereikt.

Art. 72. De Klerken worden door hem onmiddellijk ontslagen en door andere vervangen, zoodra hij daartoe door het Collegie wordt aangemaand.

Art. 73. De Klerken ter griffie zijn tot geheimhouding verplicht en leggen daartoe den eed of de belofte af, in handen van den President van het Collegie. Zij mogen onder geen voorwendsel eenige giften of geschenken aannemen van hen, welke aldaar zaken te verrigten hebben, en zulks, noch voor het spoedig uitreiken van afschriften, noch om eenige andere redenen; wanneer zij zich hieraan schuldig maken, zullen zij onmiddellijk moeten worden ontslagen.

Art. 74. De Griffier en Substituut-Griffiers zullen zich met hetgeen hun bij de wetten en reglementen is toegekend te vre-

den houden; meer ontvangende, kan art. 12 der Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie op hen van toepassing worden gemaakt, buiten en behalve de vervolging tot straf, zoo daartoe gronden zijn.

Art. 75. De Griffier is persoonlijk aansprakelijk voor alle geldboeten, restitutiën, schade en onkosten, welke mogten voortvloeijen uit de onregtmattige daden, verzuimen en onnaauwkeurigheden van de door hem aangestelde Klerken, behoudens zijn verhaal op hen, die zich daaraan mogten hebben schuldig gemaakt.

Art. 76. De Presidenten der Collegien hebben, ten opzichte der Griffiers en Substituut-Griffiers, eene gelijke bevoegdheid, als hun bij art. 14 der Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie ten opzichte der Raadsheeren of Regters is toegekend.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Bijzondere bepalingen.

EERSTE AFDEELING.

Van den Hoogen Raad.

Art. 77. De Hooge Raad wordt verdeeld in twee kamers, iedere kamer te zamen gesteld uit den President of Vice-President en zeven Raadsheeren, benevens den Procureur-Generaal of een Advocaat-Generaal en den Griffier of een Substituut-Griffier.

Art. 78. Eene der kamers van den Hoogen Raad neemt kennis:

- 1°. a. Van alle zaken, vermeld in art. 87, 89 en 91 der Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie;
- b. Van alle jurisdictie-geschillen in burgerlijke regtzaken, vermeld bij art. 88 derzelfde Wet;
- c. Van de wraking of verschooning van een of meer

harer Leden, vermeld in de derde afdeeling van den eersten titel van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering;

d. Van de verwijzing naar een ander geregt, opgedragen aan den Hoogen Raad bij art. 273 van hetzelfde Wetboek;

e. Van den eisch tot casfatie in burgerlijke zaken, die van registratie- en succesfieregten daaronder begrepen;

En eindelijk in het algemeen van alle burgerlijke zaken, welke door de Wet aan den Hoogen Raad worden opgedragen.

2°. Zij adviseert op verzoeken om dispensatie, naar aanleiding van art. 68 der Grondwet;

3°. Zij beschikt op verzoeken om surseance van betaling; volgens art. 900 en volgende van het Wetboek van Koophandel;

4°. De requesten tot revisie, vermeld bij art. 90 der Wet op de Regterlijke Organisatie en het Beleid der Justitie, mitsgaders bij den 8sten titel des eersten boeks van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, worden mede bij deze Kamer gebragt, aangevuld door zoo veel Leden uit de andere Kamer, als bij dien titel worden vereischt: er wordt van die zaken eene afzonderlijke rol gehouden. Ingeval van revisie bekleedt steeds de President het voorzitterschap.

Art. 79. De andere Kamer neemt kennis:

1°. *a.* Van alle jurisdictiegeschillen in strafzaken, vermeld bij art. 88 der Wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie;

b. Van de wraking of verschooning van één of meer harer Leden, naar aanleiding van den 16den Titel van het Wetboek van Strafvordering;

c. Van de verzending der zaak naar eenen anderen Regter, bij denzelfden Titel aan den Hoogen Raad opgedragen;

- d. Van de herkenning van veroordeelden, die ontvlugt en wederom achterhaald zijn, wanneer dezelve aan den Hoogen Raad is opgedragen, volgens den 10den Titel van het gemelde Wetboek;
- e. Van de opschorting of vernietiging van arresten en vonnissen, uit hoofde van bepaalde omstandigheden, volgens den 19den Titel van hetzelfde Wetboek;
- f. Van den eed tot casuatie in strafzaken;

En eindelijk, in het algemeen, van alle strafzaken, welke door de Wet aan den Hoogen Raad zijn opgedragen;

2°. Zij adviseert op verzoeken om gratie, naar aanleiding van art. 67 der Grondwet, met uitzondering der verzoeken om gratie van de straffe des doods, waarop het advies door den Hoogen Raad in eene algemeene vergadering wordt uitgebragt;

3°. Zij belast het onderzoek en de noodige vervolging, in de gevallen vermeld bij art. 109 der Wet op de Regterlijke organisatie en het beleid der Justitie.

Art. 80. In de zaken, vermeld in art. 92 en 93 der evenge- melde Wet, zal de Kamer, bij het voorgaande artikel vermeld, één harer Leden tot Commisfaris benoemen, en wordt de behan- ling mede aan dezelfde Kamer opgedragen, met uitzondering van die op de openbare teregtzitting.

De behandeling der zaak op de openbare teregtzitting geschiedt door de andere Kamer, aangevuld door zoo veel Leden uit de eerstgenoemde Kamer, als daartoe zullen vereischt worden.

Art. 81. In de gevallen, waarin de Wet geen bepaald getal Leden voorschrijft, zit elke Kamer van den Hoogen Raad in on- effen getal, doch ten minste met vijf Leden, de Voorzitter daar- onder begrepen.

Art. 82. Extracten van alle vonnissen in strafzaken, vergezeld van eene staatswijze opgave van de zaken, waarin die gewezen zijn, volgens daarvan op te maken model, worden, wat de Kan- tongeregten aangaat, door de Ambtenaren van het Openbaar Mi- nisterie bij dezelve, gezonden aan den Officier bij de Arrondisfe-

ments-regtbank, waaronder zij behooren, die dezelve, mitsgaders gelijke extracten en staten, betreffende de vonnissen in strafzaken, gewezen door de Regtbank, waarbij hij fungeert, inzendt aan den Procureur-Generaal bij het Provinciaal Hof, of, in het ressort der Criminele Regtbank, aan den Officier van Criminele Justitie bij dezelve.

Al deze extracten en staten, mitsgaders gelijke extracten en staten ten opzichte van vonnissen, door het Provinciaal Gerechtshof of de Criminele Regtbank in strafzaken gewezen, worden door den Procureur-Generaal, of den Officier van Criminele Justitie bij dezelve, op het einde van iedere maand, gezonden aan den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad, die dezelve extracten, na daarvan het noodige gebruik te hebben gemaakt, terugzendt.

Art. 83. De Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad ontvangt de staten, alsmede de vonnissen en arresten, in de twee vorige artikelen vermeld, van de Procureurs-Generaal bij de Provinciale Gerechtshoven, of, wanneer het strafzaken geldt, in de Provincie Holland (Noordelijk gedeelte) behandeld, van den Officier van Justitie bij de Criminele Regtbank in Holland.

Te dien einde zenden de Ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij de Kantongeregten de staten en vonnissen, welke die Geregten betreffen, aan de Officieren van Justitie bij de Arrondisfements-regtbanken.

De Officieren van Justitie bij de Arrondisfements-regtbanken zenden de vonnissen en staten, in het vorige lid vermeld, alsmede die, welke de Arrondisfements-regtbanken betreffen, aan de Procureurs-Generaal bij de Provinciale Gerechtshoven, of, in de gevallen in het slot van het eerste lid van dit artikel vermeld, aan den Officier van Justitie bij de Criminele Regtbank in Holland.

Zoowel de Officieren van Justitie bij de Arrondisfements-regtbanken, als de Officier bij de Criminele Regtbank in Holland, en de Procureurs-Generaal bij de Provinciale Gerechtshoven, doen de verdere opzending der stukken, die zij van de aan hen ondergeschikte Ambtenaren van het Openbaar Ministerie hebben ontvangen, met hunne bedenkingen vergezeld gaan.

Art. 84. De arresten van den Hoogen Raad *in casatie* worden overgeschreven op de registers der Regterlijke Collegien, welker

vonnissen of arresten door den Hoogen Raad zijn vernietigd; van deze overschrijving zal op den kant der minuut van het vernietigde vonnis of arrest worden melding gemaakt.

De Ambtenaren van het Openbaar Ministerie zijn in het bijzonder belast met de zorg voor de uitvoering van dit artikel.

Art. 85. De verzoeken om dispensatie en gratie worden door den President van den Hoogen Raad onmiddellijk gesteld in handen van den Procureur-Generaal, ten einde daarop den Raad te dienen van berigt, consideration en advies.

Art. 86. De Procureur - Generaal, na (zoo veel des noods) berigt te hebben ingewonnen bij den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, meer bijzonder met de zaak bekend, legt zijn advies schriftelijk over bij de Kamer, waar de zaak behoort.

Art. 87. De President der Kamer benoemt een Rapporteur, op wiens rapport zij haar met redenen omkleed advies aan den Koning uitbrengt.

Het advies wordt door den President der Kamer en den Griffier geteekend.

Art. 88. Iedere Kamer van den Hoogen Raad houdt wekelijks drie gewone teregtzittingen.

De dagen, waarop de zittingen worden gehouden, alsmede het uur van derzelver aanvang, worden door den Hoogen Raad bij een bijzonder Reglement bepaald: hetzelfde wordt door aanplakking aan het gerechtsgebouw en door middel der dagbladen openlijk bekend gemaakt.

TWEEDE AFDEELING.

Van de Provinciale Gerechtshoven, Regtbanken en Kantongeregtten.

Art. 89. Het Provinciaal Gerechtshof van Holland en de Arrondisfements - regtbanken, uit één President en vijf of meer Regters bestaande, zijn (met uitzondering van die te *Amsterdam*) mede verdeeld in twee Kamers.

Bij het gemelde Gerechtshof is de eene Kamer zamengefteld uit den President of Vice-President en vijf Raadsheeren, de andere Kamer uit den President of Vice-President en vier Raadsheeren, en bij iedere Kamer uit den Procureur-Generaal of eenen Advocaat-Generaal en den Griffier of eenen Substituut-Griffier.

Bij de Arrondisfements-regtbank te *Rotterdam* bestaat de eene Kamer uit den President of Vice-President en vier Regters; de andere uit den President of Vice-President en drie Regters, en iedere Kamer verder uit den Officier of eenen Substituut-Officier, en den Griffier of eenen Substituut-Griffier.

Bij de andere Arrondisfements-regtbanken is de eene Kamer zamengefteld uit den President en twee Regters, de andere uit drie Regters, en iedere Kamer uit den Officier of Substituut-Officier en den Griffier of Substituut-Griffier.

De Arrondisfements-regtbank te *Amsterdam* is verdeeld in drie Kamers, iedere Kamer zamengefteld uit den President of eenen Vice-President en vier Regters, alsmede uit den Officier of eenen Substituut-Officier, en den Griffier of eenen Substituut-Griffier.

De andere Provinciale Gerechtshoven, de Criminele Regtbank in Holland en de Arrondisfements-regtbanken, welke uit minder dan eenen President en vijf Regters bestaan, vormen slechts éene Kamer.

Bij elke Kamer van eene Arrondisfements-regtbank, als ook bij de Regtbanken, die slechts uit éene Kamer bestaan, wordt een bepaald getal Plaatsvervangers gevoegd.

Art. 90. De verdeeling van het werk onder de Kamers bij de Collegien, waar dezelve bestaan, alsmede alle andere beftellingen, rakende de inwendige dienst, welke mogten worden noodig bevonden, en die, als van bijzondere omftandigheden afhankelijk, in het tegenwoordig Reglement niet zijn kunnen worden begrepen, worden door ieder Gerechtshof, Regtbank of Kantongerecht vervat in een afzonderlijk Reglement van Orde, hetwelk, met het advies van den Hoogen Raad, aan 's Konings goedkeuring moet worden onderworpen.

Hetzelve wordt, na door den Koning te zijn goedgekeurd, door aanplakking, alsmede door middel der dagbladen, openlijk bekend gemaakt.

Art. 91. De Ontwerpen dezer Reglementen, welke in geen geval met de bepalingen, in dit Reglement vervat, mogen strijdig zijn, worden door ieder Collegie, hetwelk dezelve noodig acht, uiterlijk binnen drie maanden na zijne installatie aan den Hoogen Raad ingezonden.

Voorloopig, en tot dat die Reglementen door den Koning zijn goedgekeurd, wordt hierin door de Collegien zelve voorzien, op de wijze bij art. 28 bepaald.

Goedgekeurd bij het Koninklijk besluit van den 14den September 1838 (*Staatsblad* n°. 36).

Mij bekend,

De Secretaris van Staat,

VAN DOORN.

II. *REGLEMENT*, betreffende de titulaire en het costuum der Regterlijke Ambtenaren, alsmede het costuum der Advocaten, Procureurs en Deurwaarders.

Art. 1. De Regterlijke Collegien voeren de navolgende titels:

De *Hooge Raad*:

Dien van *Edele Hoog Achtbare Heeren*.

De *Provinciale Gerechtshoven* en de *Criminele Regtbank in Holland*:

Dien van *Edele Groot Achtbare Heeren*.

De *Arrondisements-regtbanken*, alsmede de *Kantonregters*:

Dien van *Edele Achtbare Heeren*.

Art. 2. Het costuum der Regterlijke Ambtenaren bij de openbare terechtzittingen, gelijk mede, wanneer zij, hetzij en corps, hetzij bij Commissiën uit hun midden, ten Hove verschijnen, of, ambtshalve, openbare plegtigheden bijwonen, zal zijn als volgt:

Zwarte onderkleeding, en zwart bovenkleed of simare, gesloten met eenen breeden nederhangenden gordel, een zwarte tabbaard of toga met wijde mouwen, eene zwarte muts tot hoofdedfel, en eene nederhangende geplooid bef van wit batist, en zulks met de volgende onderscheidingen:

Voor den *Hoogen Raad*, de simare en gordel van zwarte zijde; de toga mede van zwarte zijde, met zwart fluweelen omslagen; de muts van zwart fluweel met een hermelijnen boordfel.

Voor den *President* en den *Procureur-Generaal*, de omslagen van den toga geboord met hermelijn.

De mutsen van de *Substituut-Griffiers* zonder hermelijnen boordfel.

Voor de *Provinciale Gerechtshoven* en voor de *Criminele Regtbank in Holland*, de fimare en gordel van zwarte zijde; de toga van zwart grein, met omslagen van zwarte zijde; de muts van zwart fluweel.

Voor de *Presidenten*, de *Procureurs-Generaal* en den *Officier van de Criminele Regtbank in Holland*, de fluweelen muts met een zwarte zijden geborduurd rand; de muts van de *Substituut-Griffiers*, van zwarte zijde.

Voor de *Arrondisfements-regtbanken*, de fimare en toga van zwart grein, de laatste met omslagen van zwarte zijde, de gordel en de muts mede van zwarte zijde.

Voor den *President* en den *Officier van Justitie*, de muts omzet met een fluweelen rand, en voor de *Substituut-Griffiers*, de muts van zwart grein.

De fimare, de toga en de gordel, alsmede de muts der *Kantonregters* en van hunne *Griffiers*, zijn van zwart grein, de gordel van zwarte zijde.

Alles volgens daarvan te maken modellen.

Art. 3. Individueel ten Hove verschijnende of openbare plegtigheden bijwonende, zullen zij het navolgende costuum kunnen dragen:

Zwarte gekleede lakenfche rok met zwarte zijde gevoerd; zwarte onderkleeding; driekanten hoed met liggende pluimen en een oranje kokarde; degen met verguld gevest: — en zulks met de volgende onderscheidingen:

Voor den *Hoogen Raad*, de kraag op den rok, de opslagen, de tascfen der zakken, en tusschen de zakken in het goud geborduurd met eiken en oranje takken, ter breedte van zes duimen; gele knoopen met 's Rijks wapen.

Voor de *Provinciale Gerechtshoven*, voor de *Criminele Regtbank in Holland*, de *Arrondisfements-regtbanken*, de *Kantonregters* en hunne *Griffiers*, hetzelfde borduurfel, doch van zwarte zijde, zwart gewerkte knoopen; — bij de eerstgemelde Collegien, het borduurfel ter breedte van zes duimen, en voor de *Arrondisfements-regtbanken*, ter breedte van vier duimen.

Voor de *Kantonregters* en hunne *Griffiers*, alleen de kraag en opflagen der mouwen geborduurd, ter breedte van vier duimen.

Het borduurfel der *Substituut-Griffiers* zal hetzelfde zijn als dat der Collegien, waartoe zij behooren, doch slechts ter halve breedte.

Alles volgens daarvan te maken modellen.

Art. 4. Het costuum der *Advocaten* en *Procureurs* op de teregtzittingen en bij hunne eedsaflegging zal zijn als volgt:

Voor *eerstgenoemden*, eene zwarte onderkleeding, geflotene toga van zwart grein met wijde mouwen; eene muts van dezelfde stof en eene nederhangende bef van wit batist.

Voor de *Procureurs* hetzelfde costuum, doch zonder bef.

Art. 5. De *Deurwaarders* zijn bij de teregtzittingen in het zwart gekleed; zij dragen bij dezelve, alsmede bij de uitoefening hunner andere ambtsverrigtingen, om den hals een zilveren penning met 's Rijks wapen, aan een oranjelint.

Goedgekeurd bij het Koninklijk besluit van den 14den September 1838 (*Staatsblad* n°. 36).

Mij bekend,

De Secretaris van Staat,

VAN DOORN.

III. *REGLEMENT van orde en discipline,
voor de Advocaten en Procureurs.*

EERSTE AFDEELING.

*Van de Advocaten, de Raden van discipline
en het Bureau van consultatie.*

Art. 1. Elk, die den vereischten graad van Doctor of Licentiaat in de regten heeft verkregen, op eene der Hoogescholen des Rijks, is bevoegd om te kunnen worden toegelaten als Advocaat.

Art. 2. Zij, die één dezer graden of eenen daarmede gelijkstaanden *buiten 's Lands* hebben verkregen, behoeven tot hunne toelating Onze bijzondere toestemming.

Zij echter, welke reeds vroeger hier te Lande als Advocaten zijn toegelaten, hebben deze toestemming niet noodig.

Art. 3. De Advocaten zijn verplicht, hunne woonplaats te hebben binnen het Arrondisfement, waarin gevestigd is het Regterlijk Collegie, waarbij zij zijn ingeschreven.

Art. 4. De Advocaten, bij den Hoogen Raad ingeschreven, hebben de bevoegdheid, om hun beroep uit te oefenen voor den Hoogen Raad en al de Gerechtshoven en Regtbanken in het Koninkrijk.

De Advocaten, bij een Provinciaal Gerechtshof en bij de Criminele Regtbank ingeschreven, hebben de bevoegdheid, om hun beroep uit te oefenen voor dat Gerechtshof en voor de Regtbanken en Kantongeregten in de Provinciën, waarin hetzelfde is gevestigd, of in het ressort der Criminele Regtbank.

Die bij een Arrondisfements-regtbank zijn ingeschreven, zijn slechts bevoegd, om hun beroep uit te oefenen voor die Regtbank, en voor de Kantongeregten in derzelver Arrondisfement.

Wanneer een Advocaat mogt willen zijn beroep uitoefenen voor eenig ander Regterlijk Collegie, dan dat, waarvoor hij

bij dit artikel hiertoe is bevoegd verklaard, heeft hij telkens de vergunning noodig van den Voorzitter van dat Collegie.

Art. 5. Zij worden beëdigd bij de Collegien, waarbij zij zijn toegelaten, op requiſitoir van het Openbaar Ministerie, en leggen den navolgenden eed of belofte af:

„ Ik zweer (belove) getrouwheid aan den Koning,
 „ gehoorzaamheid aan de Grondwet, eerbied voor de
 „ Regterlijke Autoriteiten; en dat ik geene zaak zal
 „ aanraden of verdedigen, die ik in gemoede niet ge-
 „ loove regtvaardig te zijn.”

Art. 6. Zij worden door den Griffier op een tableau geſfeld, voor de eerſte maal naar de dagteekening hunner promotiebrieven.

Indien zij eenige betrekking erlangen, waarmede, of ten gevolge van dit Reglement, of van andere bepalingen, het beroep van Advocaat onvereinigbaar is, worden zij op hunne aangifte, of op requiſitoir van het Openbaar Ministerie, van het tableau gerolfeerd.

Art. 7. Behalve de onbeſtaanbaarheid, waarvan in art. 8 der Wet op de zamenſtelling der Regterlijke Magt en het beleid der Juſtitie is melding gemaakt, is het beroep van Advocaat mede onbeſtaanbaar met dat van Procureur, behoudens, in dit laaſte opzigt, het bepaalde bij art. 21 van het Wetboek van Burgerlijke Regtſvordering.

Art. 8. De Advocaten oefenen de praktijk uit volgens de bevoegdheid en vereiſchten, bij de Wetboeken van Burgerlijke Regtſvordering en Strafvordering gegeven en gevorderd, en overeenkomstig de Wet op de organisatie der Regterlijke Magt.

Art. 9. In de reſidentie van den Hoogen Raad, en van elk Provinciaal Geregthof, waar het getal Advocaten ten minſte vijftien bedraagt, alsmede te *Amſterdam*, wordt uit al de Advocaten, ingeſchreven bij de verſchillende Regterlijke Collegien, in die plaatſen zitting houdende, een Raad van toezigt en discipline gevormd, ten minſte uit vijf en ten hoogſte uit zeven Leden beſtaande, door den Hoogen Raad, het Geregts-

hof of de Arrondisfements-regtbank te benoemen, de eerste reize, op voordragt van het Openbaar Ministerie, en bij vervolg uit eene nominatie of voordragt van een dubbeltal, door de Orde der Advocaten in eene algemeene vergadering opge- maakt.

Een derde hunner treedt jaarlijks af, zoo echter, dat de af- tredende wederom verkiesbaar zijn.

De Deken, die als President zal fungeren, wordt bij de be- noeming aangewezen.

Overigens verdeelen de Leden hunne funtien onderling.

Behalve de bevoegdheid, aan de Regterlijke Collegien bij de Wet toegekend ten aanzien der orde op de teregtzittingen, hebben dezelve gelijke bevoegdheid, als die, welke aan den Raad van discipline is gegeven ten opzigte van overtredingen of misgedrag, door Advocaten op de teregtzittingen begaan.

Art. 10. Daar, waar geene Raden van discipline zijn, oefent het Geregts-hof of de Regtbank respectivelijk het toezigt en de discipline uit.

Art. 11. De Raad van toezigt en discipline is belast met de zorg voor de eer van den stand der Advocaten.

Hij houdt toezigt over derzelve handelingen als zoodanigen.

Hij weert en beteugelt de inbreuken en misflagen, en zal tot dat einde, naar gelang der omstandigheden, kunnen opleggen de straffen van :

Enkele waarschuwing,

Berisping,

Schorfing in de uitoefening van de praktijk, ten hoogste gedurende een jaar;

alles echter niet dan na verhoor van den belanghebbende, of deze behoorlijk geroepen zijnde, en, bij oplegging der laatst- gemelde straf, behoudens beklag aan het Provinciaal Geregts- hof, en voor diegenen, welke bij den Hoogen Raad zijn toe- gelaten, aan denzelfden Raad.

Wanneer de Arrondisfements - regtbanken , uit kracht van het laatste lid van art. 9 , eene der voorzeide straffen opleggen , valt er gelijk beklag aan het Provinciaal Gerechtshof ; is de straf opgelegd door het Provinciaal Gerechtshof , aan den Hoogen Raad .

Van de straffen , door den Hoogen Raad opgelegd , valt geen beklag .

Art. 12. Een Advocaat , die bereids twee malen mogt zijn gefchorst in de praktijk , zal , wederom in dezelfde straf vervallende , van de lijst worden gefchraapt .

Art. 13. In de residentie van den Hoogen Raad , en van elk Gerechtshof , alsmede van elke Arrondisfements - regtbank wordt een Bureau van confultatie ingesteld , ten minste uit drie en ten hoogfte uit vijf Advocaten bestaande , te benoemen door den Hoogen Raad , het Gerechtshof , of de Regtbank respectivelijk , op voordragt van den Raad van discipline , waar er een bestaat .

Art. 14. De Hooge Raad , het Gerechtshof , of de Regtbank regelt de aftreding ; de aftredende zijn op nieuw verkiesbaar .

Art. 15. Dit Bureau vergadert in de residentie van den Hoogen Raad , ééns in iedere week ; elders naar de behoeften , des noods om de veertien dagen of drie weken ; alles gratis .

Art. 16. Deszelfs hoofddoel is , om geregtelijken raad en bijstand te verschaffen aan behoeftigen , die geenen Praktizijn hebben , voor zoo ver bij de rode afdeeling van den 6den titel des derden Boeks van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering daarin niet is voorzien .

Art. 17. Het Bureau onderzoekt fummier de zaken der zich tot hetzelfde wendende of verwezene behoeftigen ; en , de zaken niet vooraf als ongegrond beschouwende , verwijst het de behoeftigen naar eenen door het Bureau aan te wijzen Advocaat .

Art. 18. De Advocaat , geroepen om een' beschuldigten te verdedigen , mag zich daaraan niet onttrekken , dan om redenen , door den Prefident van den Hoogen Raad , het Gerechtshof of de Regtbank goedgekeurd .

Art. 19. Indien eene bijeenroeping der Orde van Advocaten noodzakelijk is ter uitvoering van het bepaalde bij de art. 10, 12, 13 en 14 van dit Reglement, geschiedt de bijeenroeping op last van den Deken.

Deze zorgt, dat er geene onderwerpen in beraadslaging worden gebragt, dan die, waarvoor de Vergadering is bijeenge-roepen.

Art. 20. Ingeval een Advocaat, bij pleidooi of anderzins, voor den Regter zich oneerbiedig gedraagt, of zich vergeet in onbetamelijke uitdrukkingen, jegens de Wet, den Regter, of ten aanzien van het Openbaar gezag, of zich met blijkbaar doel van beleediging, onbetamelijk uitlaat jegens partijen of getuigen, zal hij door den President worden gewaarschuwd of berispt, en, op deszelfs voordragt, dadelijk door het Collegie voor eenen tijd in de uitoefening van zijn beroep voor de Regterlijke Collegien kunnen worden gefchorst; alles onverminderd de bevoegdheid aan de Regterlijke Collegien toegekend, ten aanzien der orde op de teregtzittingen.

Art. 21. De Advocaten pleiten staande, gekleed in het costume, bij het bijzonder Reglement op dat onderwerp bepaald, des goedvindende, met gedekten hoofde.

TWEEDE AFDEELING.

Van de Procureurs.

Art. 22. Elk, die verlangt als Procureur te worden aangesteld, zal, alvorens te worden toegelaten, examen moeten afleggen wegens zijne bekwaamheid voor twee Procureurs, aangewezen door den President van het Collegie, ten overstaan van eene Commissie uit hetzelfde.

De Leden dier Commissie zijn bevoegd in dat examen deel te nemen.

Van hen, die den graad van Doctor of Licenciaat in de regten hebben verkregen, wordt dit examen niet gevorderd,

Art. 23. Bij den Hoogen Raad, de Provinciale Gerechtshoven en de Arrondisfements-regtbanken respectvelijk, is een bepaald getal Procureurs, door Ons te benoemen, op voordragt van den Hoogen Raad, het Provinciaal Gerechtshof of de Regtbank, naarmate der vermoedelijke behoeften.

Art. 24. Zij kunnen, wanneer zulks vereischt mogt worden, of zonder nadeel voor de dienst kan plaats hebben, worden toegelaten voor den Hoogen Raad en het Provinciaal Gerechtshof in deszelfs residentie tevens, mitsgaders voor een Provinciaal Gerechtshof en tevens voor de Regtbank in de residentie van zoodanig Hof.

Zij leggen, alvorens in functie te treden, op gelijke wijze denzelfden eed of belofte af, als de Advocaten.

Art. 25. De Procureurs, toegelaten bij de Arrondisfements-regtbank te *Amsterdam*, zullen ook bevoegd zijn de praktijk uit te oefenen bij de Criminele Regtbank in Holland, voor zoo verre de Wet hunne functien aldaar vordert of toelaat.

Art. 26. De Procureurs oefenen hunne functien uit overeenkomstig de Wet op de organisatie der Regterlijke Magt, de Wetboeken van Burgerlijke Regtsovordering en Strafsovordering, en de orde door de Gerechtshoven en Regtbanken, des noods, voor de inwendige dienst voor te schrijven.

Art. 27. Zij staan onder het toezigt en de discipline der Collegien, waarvoor zij fungeren.

Art. 28. Zij zijn, naarmate der mislagen, verzuimen of inbreuken door hen begaan, onderworpen aan dezelfde straffen van waarschuwing, berisping of schorsing, als ten aanzien der Advocaten is bepaald; in het laatste geval behoudens beklag, daartoe termen zijnde.

Art. 29. Zij mogen, daartoe, volgens dit Reglement geroepen of aangewezen, hunne dienst niet weigeren.

Art. 30. Zij zijn gehouden in perfoon, of, ingeval van afwezigheid of belet, door eenen anderen Procureur vertegenwoordigd, zich in hun costuum op de teregtzittingen te laten

vinden, wanneer hunne zaken worden opgeroepen; zij zullen verder in de zaken, aan hen opgedragen, aanwezig moeten zijn bij de pleidooijen, rapporten, conclusien van het Openbaar Ministerie, bij de uitspraak van het arrest, en van het vonnis, en bij al die handelingen, waarbij de Wet hunne tegenwoordigheid vereischt.

Art. 31. De Procureurs, die hun bestendig verblijf niet mogten hebben in de plaats, alwaar het Collegie, bij hetwelk zij fungeren, gevestigd is, moeten ter Griffie een domicilie in die plaats aanwijzen, alwaar de beteekenigen aan hun kunnen geschieden.

Goedgekeurd bij het Koninklijk besluit van den 14den September 1838 (*Staatsblad* n°. 36).

Mij bekend,

De Secretaris van Staat,

VAN DOORN.

IV. *REGLEMENT op de organisatie en de dienst der Deurwaarders en verdere Rechtsbedienden.*

Art. 1. De Deurwaarders, onderscheiden in *eerste* en *gewone* Deurwaarders, zijn, behoudens de beperking hierna in art. 7 voorkomende, ieder in zijn ressort gelijkelijk bevoegd en gehouden tot het doen van alle geregtelijke aangezgingen, bekendmakingen, protesten en verdere exploiten, hetzij die met een werkelijk aanhangig regtsgeding *al* dan *niet* in verband staan; tot het doen van alle dagvaardingen, insinuatien en be teekeningen, tot regtsingang of de instructie van Burgerlijke gedingen of strafzaken behoorende, en tot het doen van alle exploiten tot de uitvoering van alle Regterlijke bevelen, von nissen en arresten, hetzij in burgerlijke- of in strafzaken behoo rende, of daartoe vereischt wordende.

Art. 2. Zij worden aangesteld :

Die van den Hoogen Raad en de Provinciale Geregts hoven, mitsgaders der Criminele Regtbank in de provin cie Holland, door den Koning, op voordragt van den Hoogen Raad en van dezelve Geregts hoven en Criminele Regtbank, respectivelijk, in te zenden aan den Minister van Justitie ;

Die van de Arrondisfements-regtbanken, door het Pro vinciaal Geregts hof van het ressort, op voordragt van de Regtbank, aan den Procureur - Generaal in te zenden ;

Die van de Kantongeregten, door de Regtbank van het Arrondisfement, waartoe het Kantongeregt behoort, op voordragt van den Kantonregter, in te zenden aan den Officier bij de Regtbank.

Die bij een Provinciaal Geregts hof mogen tevens Deurwaar ders zijn bij de Arrondisfements - regtbank, in de residentie van het Provinciaal Geregts hof zitting houdende ; die bij de Arron disfements - regtbanken ook bij het Kantongeregt, in welks res sort zij resideren.

298 REGLEMENTEN OP DE ZAMENSTELLING

Art. 3. Alvorens in dienst te treden doen zij eed in eene openbare terechtzitting:

Die van den Hoogen Raad, der Provinciale Geregts-
hoven, Criminele Regtbank en Arrondisfements - regtban-
ken, bij de Collegien, waarbij zij zijn aangesteld;

Die van de Kantongeregten, bij de Regtbanken, door
welke zij zijn benoemd; altijd op requisitoir van het
Openbaar Ministerie, elk naar de wijze zijner godsdien-
stige gezindheid.

Die eed (bepoete) is, behalve de eed (belofte) van zuive-
ring, voorgeschreven bij Koninklijk besluit van den 25sten Fe-
bruarij 1817, van den navolgenden inhoud:

„ Ik zweer (belove) getrouwheid aan den Koning, en
„ dat ik de Grondwet zal onderhouden en nakomen.

„ Ik zweer (belove), dat ik mij in allen deele zal
„ gedragen naar de Wetten en Reglementen op mijne be-
„ diening daargesteld; alle exploiten, waartoe ik zal
„ worden verzocht, of die mij zullen bevoien worden,
„ getrouwelijk en met naarstigheit te zullen uitvoeren,
„ en, in het algemeen, mijne functien met naauwgezet-
„ heid en eerlijkheit, en tevens met allen eerbied voor
„ de Regterlijke Autoriteiten, te zullen waarnemen.”

Art. 4. De Deurwaarders moeten bereikt hebben den vollen
ouderdom van drie en twintig jaren.

Zij worden bij voorkeur gekozen uit perfonen, die eenen
geruimen tijd onafgebroken gewerkt hebben op het kantoor van
eenen Praktizijn of Notaris, of bij eenen Deurwaarder, of aan
een Bureau van Registratie van geregtelijke acten, of op de
Griffie van een der Regterlijke Collegien binnen dit Rijk.

De voorzeide bepalingen zijn van geene toepassing op de
Deurwaarders, die bij het in werking brengen van dit Regle-
ment in functie zijn.

Art. 5. Uit de aldus aangestelde Deurwaarders wijzen de
Collegien, waarbij meer dan één Deurwaarder fungeren zal,
aan, *wie* als *eerste* Deurwaarders zullen dienst doen.

Bij de Kantongeregten, waarbij slechts één Deurwaarder is aangesteld, fungeert deze als *eerste* Deurwaarder.

Art. 6. De eerste Deurwaarders zijn meer bepaaldelijk belast met de dienst bij de teregtzittingen, alwaar zij een half uur vóór den aanvang derzelve moeten tegenwoordig zijn.

Zij ligten een uittreksel ter Griffie van de zaken, die moeten worden opgeroepen; zij roepen de zaken ter rolle op, dragen zorg, dat niemand, buiten de Leden, de Raadkamer binnentrede zonder toegelaten te zijn, en handhaven, onder de orders van den Voorzitter, de policie in de teregtzittingen; zij doen voorts, op gelijke wijze, de inwendige dienst bij de algemeene en bijzondere vergaderingen en bij alle comparitien voor Commisfarisfen of andere Commissien, waarmede de respectieve Regterlijke Collegien zich zullen moeten bezig houden; alles behoudens de bevoegdheid van den Voorzitter van het Collegie, om, bij verhindering van de eerste Deurwaarders, of, ingeval van ontoereikendheid derzelve, één of meer der gewone Deurwaarders tijdelijk tot gelijke dienst te bestemmen.

Art. 7. De eerste Deurwaarders zijn uitsluitend bevoegd tot het beteekenen van al die acten, welke van Procureur aan Procureur, bij het Collegie postulerende, geschieden.

Art. 8. De Deurwaarders van den Hoogen Raad mogen alle exploiten doen in het resfort der Arrondisfements-regtbank te 's Gravenhage. In strafzaken zijn zij bevoegd de arresten of bevelfchriften van den Hoogen Raad te beteekenen, en tot executie van dezelve te instrumenteren door het geheele Rijk.

Die van de Provinciale Gerechtshoven mogen alle exploiten doen binnen het resfort der Arrondisfements-regtbank, alwaar de zetel van het Provinciaal Gerechtshof gevestigd is. In strafzaken zijn zij bevoegd de arresten of bevelfchriften van den Hoogen Raad en van al de Gerechtshoven, mitsgaders de vonnisfen der Criminele Regtbank in Holland, te beteekenen en tot executie van dezelve te instrumenteren, ieder in het resfort van het Provinciaal Gerechtshof, waarbij hij is aangesteld.

Die van de Arrondisfements-regtbanken mogen in strafzaken de arresten of bevelfchriften van den Hoogen Raad en van alle

Provinciale Gerechtshoven, Regtbanken en Kantongeregtten beteekenen, en tot executie van dezelve te instrumenteren, en alle andere exploiten doen, doch alleen binnen de uitgestrektheid van het Arrondisfement der Regtbank, waarbij zij behooren.

Deurwaarders uitluitend van een Kantongeregt mogen alle exploiten doen in het regtsgebied van hunnen Kantonregter. In strafzaken zijn zij bevoegd de arresten of bevelfchriften van den Hoogen Raad en van al de Provinciale Gerechtshoven, Regtbanken en Kantongeregtten, te beteekenen, en tot executie van dezelve te instrumenteren, doch alleen in het ressort van het Kantongeregt, waarbij zij behooren.

Dienonverminderd zijn alle Deurwaarders, zonder onderscheid, bevoegd tot het beteekenen van alle arresten, vonnissen of bevelfchriften, en om tot de executie van dezelve te instrumenteren, wanneer zij daarbij, tot die beteekening of ter uitvoerlegging, door den Regter speciaal zijn gecommitteerd; met dien verstande, dat de beteekening of executie plaats hebbe in het ressort van het Provinciaal Gerechtshof, de Regtbank, of het Kantongeregt, alwaar zij tot het doen hunner exploiten in het algemeen bevoegd zijn.

De bevoegdheid der Deurwaarders bij de Criminele Regtbank te *Amsterdam* is dezelfde, als die van de gewone Deurwaarders bij de Arrondisfements-regtbank aldaar; echter zullen zij, ter executie van de vonnissen of bevelfchriften van de Criminele Regtbank, alsmede die van den Hoogen Raad, en van de Provinciale Gerechtshoven, in strafzaken, mogen instrumenteren binnen de grenzen van het regtsgebied dier Regtbank.

Art. 9. De Deurwaarders zullen hunne woonplaats moeten houden, indien bij hunne aanstelling geene bepaalde residentie is aangewezen:

Die van den Hoogen Raad, te 's *Gravenhage*;

Die van de Provinciale Gerechtshoven, in de steden, alwaar de zetels dezer Hoven zijn gevestigd;

Die van de Criminele Regtbank in de provincie *Holland*, te *Amsterdam*;

Die van de Arrondisfements-regtbanken, mede in de plaatsen, alwaar de Regtbanken gevestigd zijn, en

Die van de Kantongeregtten, in de hoofdplaats van het Kanton, en anders respectivelijk in de bij hunne aanstelling bepaaldelijk aangewezene residentie.

Art. 10. Geen Deurwaarder vermag te weigeren, des verzocht, eenig exploit te doen, maar is verplicht zijn ministerie te leenen ten allen tijde, als hetzelfde wordt ingeroepen.

Ingeval hij vermeenen mogt, dit te kunnen weigeren, zal hij van die weigering onmiddellijk kennis geven aan den Voorzitter van het Collegie, en, bij een Kantongeregt, aan den Kantongeregt; blijvende niettemin voor die weigering, in allen opzichte, jegens de partijen verantwoordelijk.

Art. 11. De Deurwaarders zijn verplicht, in de berekening hunner verdiensten en uitschotten zich te gedragen naar het vast te stellen tarief; zij zullen ook aan den voet hunner exploiten hunne verdiensten en uitschotten afzonderlijk moeten uitdrukken, zonder welke vermelding de berekening derzelve niet in de begrooting van kosten zal worden geleden, noch partijen gehouden zijn die te voldoen.

Art. 12. De Deurwaarders moeten een register of repertoire houden. De exploiten of afschriften, welke zij uitgeven of teekenen, zullen met de vereischte duidelijkheid en nauwkeurigheid moeten geschreven zijn, en niet meerder mogen behelzen dan dertig regels per bladzijde, ieder van veertien sylaben: wanneer die niet behoorlijk leesbaar geschreven zijn, zal geen salaris aan den Deurwaarder wegens zoodanig stuk worden toegekend.

Art. 13. Uit de bij den Hoogen Raad, de Provinciale Geregtschoven en de Criminele Regtbank in Holland aangestelde gewone Deurwaarders, designeren de respectieve Procureurs-Generaal, en de Officier van Criminele Justitie bij dezelve Collegien eenen Deurwaarder, onder den titel van *Deurwaarder Crimineel*, welke, als zoodanig, met de overige gewone Deurwaarders gelijkelijk bevoegd tot alle exploiten, op den voet en

302 REGLEMENTEN OP DE ZAMENSTELLING ENZ.

overeenkomstig de bepalingen van dit Reglement, meer bepaaldelijk is verbonden aan het Openbaar Ministerie, en hetzelfde meer bijzonder ten dienste staat, op zoodanige instructie, als door den Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, waarbij de gedefigieerde fungeren moet, zal worden vastgesteld.

Art. 14. Bij overtreding van één of meer der bovengemelde artikelen, en, voor zoo veel aangaat de Deurwaarders Crimineel, ook bij overtreding van hunne instructien, of ingeval van andere onachtzaamheid of wangedrag, zullen de Deurwaarders, ieder door het Collegie, waarbij zij dienst doen, worden berispt, of voor den tijd van acht dagen tot drie maanden in hunne bediening kunnen worden geschorst, of ook van dezelve worden ontzet, naar de omstandigheden.

Art. 15. De Concierges, Boden, Portiers, Boutes - feu of Oppassers worden aangesteld, en des noods ontslagen, door de respectieve Regterlijke Collegien, de Procureurs - Generaal of Officieren van Justitie, bij welke zij moeten fungeren.

Art. 16. Alvorens in functie te treden, leggen zij, in handen van de respectieve Voorzitters van het Collegie of van de Procureurs-Generaal of Officieren van Justitie, waarbij zij dienst moeten doen, den navolgenden eed (belofte) af:

„ Ik zweer (belove), dat ik mijne bediening met
„ naauwgezetheid, eerlijkheid en overeenkomstig de be-
„ velen, welke mij door mijne Superieuren worden ge-
„ geven, zal waarnemen.”

Goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 14den September 1838 (*Staatsblad* n°. 36).

Mij bekend,

De Secretaris van Staat,

VAN DOORN.

REGLEMENT

WEGENS HET

HOOGER BEROEP AAN DEN HOOGEN RAAD,

VAN

VONNISSEN IN BURGERLIJKE ZAKEN,

GEWEZEN DOOR HET

GEREGTSHOF IN SURINAME.

BESLUIT van den 11den Januarij 1840.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien art. 91 der Wet op de Zamenstelling der Regterlijke Magt en het Beleid der Justitie;

Gezien mede art. 2, lett. *d* van Ons besluit van den 10den April 1838 (*Staatsblad* n°. 12);

Gelet op het Ontwerp van Reglement, ter voldoening van laatstgemeld artikel, door den Hoogen Raad der Nederlanden aan Ons ingediend;

Op het rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 27sten Julij 1839, n°. 64;

Den Raad van State gehoord;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Kolonien, van den 6den December ll., n°. 5, en het nader rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 6den dezer, n°. 35;

304 REGLEMENT WEGENS HET HOOGER BEROEP

Hebben besloten en besluiten, te arresteren en vast te stellen, gelijk wordt gearresteerd en vastgesteld, bij deze, het aan dit Besluit gehechte Reglement wegens het hooger beroep aan den Hoogen Raad, van vonnissen in Burgerlijke zaken, gewezen door het Geregts-hof in *Suriname*, aan Ons voorbehoudende, om het gemelde Reglement nader te wijzigen of te veranderen, in diervoege, als Ons, in vervolg van tijd, mogt blijken noodzakelijk te zijn.

Onze Ministers van Justitie en van Kolonien zijn, ieder voor zoo veel hem betreft, belast met de uitvoering van dit Besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en in de West-indische kolonien en bezittingen van den Staat, in den gebruikelijken vorm, zal worden afgekondigd, en hetwelk aan den Raad van State zal worden medegedeeld, tot informatie.

Gegeven te 's *Gravenhage*, den 11den Januarij des jaars 1840, van Onze Regering het zeven en twintigste.

WILLEM.

Van wege den Koning,

VAN DOORN.

Uitgegeven den vier en twintigsten Januarij 1840.

De Secretaris van Staat,

VAN DOORN.

*REGLEMENT wegens het hooger beroep
aan den Hoogen Raad, van vonnissen
in Burgerlijke zaken, gewezen door het
Geregtshof in Suriname.*

EERSTÈ AFDEELING.

Van de zaken aan hooger beroep onderworpen.

Art. 1.

Van alle vonnissen in Burgerlijke zaken, in eersten aanleg gewezen door het Geregtshof in *Suriname*, van welke (volgens de aldaar nog bestaande regtspleging) appel vrijstond aan het Hoog Geregtshof te 's *Gravenhage*, zal men, behoudens en met inachtneming der bij dit Reglement vastgestelde bepalingen, mogen komen in hooger beroep aan den Hoogen Raad.

Dit beroep wordt echter voortaan alleen toegelaten in zaken, welker onderwerp de geldswaarde van duizend Nederlandsche guldens (*f* 1000), interesfen of proceskosten daaronder niet gerekend, te boven gaat.

In alle zaken, tot of beneden dat bedrag, zal het Geregtshof in *Suriname* voortaan wijzen bij arrest.

Art. 2.

Het hooger beroep geschiedt en moet blijken door eene aantekening ter Griffie van het Geregtshof, te doen binnen veertien dagen na den dag der uitspraak van het vonnis, waarvan men in hooger beroep komen wil. Deze termijn verstreken zijnde, zonder dat zoodanige aantekening ter Griffie is gedaan, wordt men geacht in het vonnis berust te hebben, en is men in hooger beroep niet meer ontvankelijk.

Art. 3.

Van veroordeelingen *bij verstek* valt geen hooger beroep aan

306 REGLEMENT WEGENS HET HOOGER BEROEP

de zijde van den veroordeelde; doch, indien de oorspronkelijke eischer van zoodanig vonnis in hooger beroep komt, zal insgelijks de gedaagde, hoezeer bij verstek veroordeeld, al zijne verdedigingen, zelfs bij wege van incidenteel appel, in het hooger beroep kunnen doen gelden.

Art. 4.

Van een *praeparatoir* vonnis kan niet anders hooger beroep worden ingesteld, dan gelijktijdig met dat van het eindvonnis.

Het beroep van een *praeparatoir* vonnis is ontvankelijk, niet-tegenstaande het door dengene, die zich daarmede bezwaard acht, zelfs zonder voorbehoud, is ten uitvoer gelegd.

Art. 5.

Het hooger beroep van een *interlocutoir* vonnis in zaken, waarin het eindvonnis zal appellabel zijn, kan worden ingesteld vóór dat het eindvonnis geflagen is, en afzonderlijk worden vervolgd.

Art. 6.

Voor *praeparatoir* worden gehouden vonnissen en bevelschriften, die gewezen of uitgevaardigd zijn tot instructie der zaak, en die strekken moeten om het proces in staat van wijzen te brengen, zonder dat zulks op de zaak ten principale van eeningenvloed kan zijn.

Voor *interlocutoir* worden gehouden vonnissen en bevelschriften, waarbij de Regter, alvorens ten principale regt te doen, een bewijs, een onderzoek, of eene instructie beveelt, waarvan de beslissing der zaak zelve kan afhankelijk zijn.

TWEDE AFDEELING.

Van de voortzetting van het hooger beroep.

Art. 7.

De voortzetting van het ter Griffie van het Gerechtshof in *Suriname* aangeteekende hooger beroep, geschiedt door eene

dagvaarding, ingerigt op die wijze en met zoodanige termijnen, als hierna zal worden bepaald.

Deze dagvaarding zal moeten geschieden binnen zes maanden na den dag der aanteekening van het hooger beroep ter Griffie.

Art. 8.

De gedaagde in hooger beroep kan van zijne zijde, zonder aanteekening ter Griffie te hebben gedaan, *incidenteel* appel instellen. Hij moet dit doen bij zijne schriftuur van antwoord, of bij eene eenvoudige acte, te voren aan den Procureur zijner wederpartij beteekend.

De afstand van het *principaal* appel doet het ingesteld *incidenteel* appel niet vervallen.

Art. 9.

Indien de termijn, bij art. 7 gesteld, is verloopen, zonder dat de dagvaarding is geschied, zal men van het hooger beroep, offchoon behoorlijk ter Griffie van het Koloniaal Gerechtshof aangeteekend, vervallen zijn.

Art. 10.

Het hooger beroep van *beschikkingen op requesten*, door het Gerechtshof in *Suriname* uitgevaardigd, voor zoo verre zoodanige beschikkingen in de Kolonien aan *revise* of *hooger beroep* onderworpen zijn, en met inachtneming van hetgeen bij art. 1 omtrent de geldswaarde is bepaald, wordt bij den Hoogen Raad insgelijks bij requeste aangebragt.

De aanteekening van het hooger beroep zal ter Griffie van het Gerechtshof moeten geschieden binnen den termijn, bij artikel 2 bepaald, en het request van hooger beroep zal binnen één jaar, na den dag dier aanteekening, aan den Hoogen Raad moeten zijn ingediend.

DERDE AFDEELING.

Van de regtspleging in hooger beroep en de gevolgen van hetzelfde.

Art. 11.

De dagvaarding in hooger beroep moet behelzen :

- 1°. Den dag, de maand en het jaar, den voornaam, den geslachtsnaam en de woonplaats des eischers in hooger beroep, met opgave van de door hem gekozen woonplaats in de gemeente, alwaar de Hooge Raad gevestigd is.

Indien hij niet uit eigen hoofde, maar in eenige hoedanigheid of betrekking procedeert, zal die hoedanigheid of betrekking in de dagvaarding mede moeten vermeld worden.

- 2°. Den voornaam, den geslachtsnaam en de woonplaats van den Deurwaarder of Exploiteur.
- 3°. Den voornaam, den geslachtsnaam en de woonplaats van den gedaagde in hooger beroep, en de vermelding van den persoon, aan wien afschrift van het exploit van dagvaarding is gelaten.

Indien de gedaagde niet uit eigen hoofde, maar in eenige hoedanigheid of betrekking wordt aangesproken, zal die hoedanigheid of betrekking mede in de dagvaarding moeten vermeld worden.

Indien de eischende of verwerende partij eene corporatie, maatschappij, of handelsvereniging is, zal hare benaming in de plaats van naam en voornaam moeten worden uitgedrukt.

- 4°. De dagteekening der uitspraak, waarvan het hooger beroep is ingesteld, en van de aantekening, welke van dat beroep ter Griffie is gedaan.

- 5°. Het onderwerp van den eisch, met eene duidelijke en bepaalde conclusie, zonder dat het noodig zij de middelen, op welke het hooger beroep gegrond is, daarbij uit te drukken, of afschrift der stukken daarbij te voegen.

Ingeval echter de dagvaarding in hooger beroep eene nieuwe vordering betreft, zoodanige als bij art. 20 van dit Reglement is toegelaten, zal zij tevens eene opgave der middelen voor die nieuwe vordering moeten bevatten, en in zoodanig geval zullen, bij het afschrift der dagvaarding, tevens afschriften moeten gevoegd worden van de stukken, op welke die nieuwe vordering gegrond is, ten ware die stukken reeds ter eeerster instantie mogten zijn in het geding gebragt, of aan de partij waren medegeedeeld geworden.

Bij gebreke van deze afschriften zullen diegene, welke de eischer, hangende den loop van het regtsgeding in hooger beroep, daarvan zal geven, niet bij de kosten mogen worden berekend.

- 6°. De aanwijzing van den dag en het uur, waarop de gedaagde in hooger beroep voor den Hoogen Raad zal moeten verschijnen.
- 7°. Den naam van den Procureur, die de zaak voor den eischer in hooger beroep zal waarnemen, en van dien, welke hij (des verkiezende) voor het geval van overlijden, of verhindering van den eersten, ter vervanging van denzelven mogt gesteld hebben.

De woonplaats, waarvan bij n°. 1 van dit artikel gesproken is, wordt geacht gekozen te zijn bij dien Procureur, of deszelfs Plaatsvervanger, indien de eischer geene andere keuze heeft uitgedrukt.

Art. 12.

De dagvaarding in hooger beroep moet gedaan worden aan de woonplaats (*domicilie*) van den gedaagde.

Indien echter de gedaagde, ofschoon zijne woonplaats (*domi-*

510 REGLEMENT WEGENS HET HOOGER BEROEP

cillie) in de Westindische kolonien of bezittingen van den Staat hebbende, echter ook een bekend verblijf in Nederland mogt hebben, of aldaar in perfoon mogt kunnen aangetroffen worden; of, omgekeerd, indien hij zijne woonplaats (*domicilie*) in Nederland mogt hebben, doch in de Westindische kolonien of bezittingen van dit Rijk een bekend verblijf mogt hebben, of aldaar in perfoon mogt kunnen worden aangetroffen, zal de dagvaarding, indien de eifcher in hooger beroep zulks geraden mogt achten, aan dat bekend verblijf, of aan den perfoon des gedaagden, kunnen gedaan worden.

In Nederland geschiedende, worden de dagvaardingen gedaan door eenen Deurwaarder, bevoegd tot het doen van exploiten op de plaats, alwaar dezelve worden beteekend, en met inachtneming der bepalingen, welke, in den eersten Titel van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering in Nederland, omtrent exploiten van dagvaarding voorkomen.

Art. 13.

Indien de gedaagde in hooger beroep noch in Nederland, noch in de Westindische kolonien of bezittingen van het Rijk zijne woonplaats (*domicilie*) of bekend verblijf mogt hebben, maar elders in Europa, of in eenig ander werelddeel zijne woonplaats heeft, geschiedt de dagvaarding, met inachtneming der bepalingen van het Nederlandsche Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, aan den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad, die de oorspronkelijke acte van dagvaarding voor *gezien* zal teekenen, en het afschrift van het exploit, ten behoeve van den gedaagde, zal zenden aan het Departement van Buitenlandsche Zaken.

Art. 14.

Indien de woonplaats (*domicilie*) of het verblijf van den gedaagde in hooger beroep geheel onbekend is, gelijk mede, in geval in regten worden opgeroepen houders van aandeelen in geldleeningen of maatschappijen, welke niet op naam staan, en waarvan de eigenaars uit dien hoofde onbekend zijn, geschiedt de dagvaarding aan den Procureur-Generaal bij het Geregts-hof in *Suriname*, die het oorspronkelijke zal teekenen. Afschrift

daarvan zal worden aangeplakt aan de hoofddeur van het gebouw, voor het Gerechtshof in *Suriname* bestemd, en het exploit zal in de Surinaamsche Courant worden afgekondigd. Gelijkelijk afschrift zal, ten minste twee maanden vóór den dag der verschijning, door eenen Deurwaarder bij den Hoogen Raad, aan de hoofddeur van het gebouw, voor dat Collegie bestemd, worden aangeplakt, en zal het relaas van die aanplakking door den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad voor *gezien* worden geteekend.

Art. 15.

De termijn van dagvaarding, indien dezelve geschiedt ingevolge de artikelen 12 en 13, zal zijn ten minste van zes maanden, indien de gedaagde woont hetzij in de Westindische kolonien of bezittingen van den Staat, hetzij in Nederland, hetzij elders in Europa of daar buiten, maar aan deze zijde van de Kaap de Goede Hoop of van Kaap Hoorn; en van ten minste één jaar, indien hij aan gene zijde van dezelve woonachtig is; alles onverschillig, of de dagvaarding in Nederland, dan wel in de Westindische kolonien of bezittingen van den Staat wordt beteekend.

Wanneer de dagvaarding geschiedt ingevolge art. 14, zal de termijn van dagvaarding ten minste acht maanden zijn.

Art. 16.

Al hetgeen in de artikelen 11 tot en met 15 van dit Reglement is voorgefchreven, moet op straffe van nietigheid worden in acht genomen.

De dagvaardingen in Nederland gedaan wordende, moeten, op gelijke straffe van nietigheid, voldoen aan de verdere vereischten, welke bij het Nederlandsche Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, op straffe van nietigheid, zijn voorgefchreven, voor zoo verre die vereischten op voorzieningen in hooger beroep van Koloniale vonnissen van toepassing zijn.

Bij niet-verschijning van den gedaagde in hooger beroep, zal de Hooge Raad tegen denzelfden geen verstek verleenen, en zal de Raad, de nietigheid uitsprekende, den eischer veroordeelen in de kosten.

312 REGLEMENT WEGENS HET HOOGER BEROEP

Art. 17.

Indien de gedaagde in hooger beroep op de dagvaarding verschijnt, en de nietigheid van het exploit niet inroept voor alle weringen en exceptien, behalve die van onbevoegdheid van den Hoogen Raad, zal de nietigheid voor *gedekt* gehouden worden.

Indien hij daarentegen, bij zijne verschijning, de nietigheid van het exploit inroept, zal de Hooge Raad die exceptie kunnen verwerpen, wanneer het verzuim of de overtreding van dien aard wordt bevonden, dat de gedaagde daardoor in zijne verdediging niet is benadeeld, en alzoo geen belang heeft, om zich van die nietigheid te bedienen.

De Hooge Raad zal in die gevallen, zoo daartoe gronden zijn, de aanvulling van het verzuim of van de onregelmatigheden bevelen, of aan den gedaagde tot zijne verdediging uitstel verleen: altijd met verwijzing van den eischer in de kosten.

Art. 18.

Wanneer het exploit niet door een bevoegden Deurwaarder of Exploiteur is beteekend, is de Hooge Raad verplicht de nietigheid daarvan in allen gevalle uit te spreken.

Art. 19.

De gedaagde in hooger beroep kan den termijn, tegen welken hij gedagvaard is, vervroegen, door bij de acte van Procureurstelling den dag te bepalen, op welken hij de zaak op de terechtzitting van den Hoogen Raad zal aanbrengen, en door zijne wederpartij tegen dien vervroegden termijn op te roepen.

Art. 20.

In hooger beroep kan geen *nieuwe* eisch worden gedaan, ten zij het zake ware:

- 1°. Van interesfen, renten, huren of andere zaaksgevolgen, sedert het Koloniaal vonnis verschenen of ontstaan;
- 2°. Van de kosten, schaden en interesfen, wegens geleden nadeel sedert dat vonnis;

3°. Van eenen eisch bij voorraad.

De verweerder kan echter nieuwe weren van regtswege inbrengen, mits dezelve eene verdediging ten principale opleveren, en daarvan niet uitdrukkelijk of stilzwijgend in het geding van het Koloniaal Gerechtshof is afgezien; doch zal dezelve, al mogt hij ten principale worden in het gelijk gesteld, niettemin kunnen worden veroordeeld in de kosten der procedures, tot op het voordragen dier weren van regten gevallen, indien hij dezelve voor het Koloniaal Gerechtshof had kunnen doen gelden.

Art. 21.

Zoowel in het principaal, als in het incidenteel hooger beroep, kunnen de *nieuwe* vorderingen en verweringen, waarvan in het vorige artikel is gesproken, gedaan worden bij conclusien met *middelen*, aan den Procureur der partij beteekend.

Art. 22.

Het hooger beroep aan den Hoogen Raad schorst de ten uitvoerlegging der vonnissen, door het Gerechtshof in *Suriname* in eersten aanleg gewezen.

Indien nogtans door de belanghebbende partij bij haren eisch gevorderd is, dat het vonnis zal worden verklaard bij voorraad executabel, niettegenstaande hooger beroep, zal het voornoemde Gerechtshof die executabel-verklaring bij principaal vonnis kunnen bevelen in al die gevallen, waarin de zaak, naar het oordeel des Regters, na uiterlijk gewijsde is reparabel, en zulks met of zonder cautie, naar gelang van de meerdere of mindere twijfelachtigheid van het geschil en van de omstandigheden der partijen.

Ingeval de executabel-verklaring onder cautie is bevolen, zal de Executant, alvorens de executie aan te vangen, dezelve cautie, hetzij reële, hetzij personele, genoegzaam om daaraan het bedrag der executie met de gevolgen van dien, en alzoo de schadeloosstelling des geëxecuteerden te verhalen, aan zijne wederpartij aanbieden, en dezelve stellen des noods ter beoordeeling van den Regter.

514 REGLEMENT WEGENS HET HOOGER BEROEP

Ingeval van zekerheid door *borgtogt*, zal dezelve alleen volstaan kunnen, indien de borg genoegzaam vast goed, gelegen in de Kolonie, tot het bedrag van den borgtogt verbindt.

Art. 25.

Indien de ten uitvoerlegging bij voorraad, in de gevallen bij het voorgaande artikel vermeld, niet door het Gerechtshof in *Suriname* mogt zijn bevolen, zal de gedaagde in hooger beroep dezelve voorloopig kunnen vorderen op de eerste terechtzitting in hooger beroep, of bij zijne eerste acte van verwerping.

Art. 24.

Indien daarentegen de ten uitvoerlegging in eersten aanleg mogt zijn bevolen, buiten de gevallen in art. 23 vermeld, kan de appellant bij zijne vordering in appel voorloopig verzoek doen, dat de executie worde gestaakt en schadeloos afgedaan.

Art. 25.

De wijze van procederen in hooger beroep zal dezelfde zijn als die, welke in de gewone regtspleging voor den Hoogen Raad is voorgeschreven.

Art. 26.

Het vonnis, waarvan hooger beroep is gevallen, zal, hetzij hetzelfde wordt bekrachtigd, hetzij voor het geheel of ten deele vernietigd, en zonder onderscheid, of de uitvoering in Nederland, dan wel in de Kolonien plaats heeft, moeten ten uitvoer gelegd worden op den voet en de wijze, en volgens de bepalingen, voorgeschreven of gebruikelijk ter plaatse, alwaar het vonnis ten uitvoer wordt gelegd.

Alle geschillen deswege zullen voor den Regter dier plaats moeten worden gebracht.

Art. 27.

Ingeval van hooger beroep van een interlocutoir vonnis, of van een vonnis, bij hetwelk niet anders dan op een tusschen-geschil (*incident*) uitspraak gedaan is, zal de Hooge Raad, wanneer dezelve het vonnis bekrachtigt, de zaak verwijzen

naar het Koloniaal Gerechtshof, om op de hoofdzaak te worden beflist.

Niettemin zal de Hooge Raad de hoofdzaak in het hoogste resfort kunnen afdoen, op onderlinge vordering van al de partijen, gelijk ook, indien het geding in dien staat is, dat daarover bij een en hetzelfde eindvonnis kan worden beflist.

Art. 28.

Wanneer een interlocutoir vonnis, of een vonnis op een tusschengefchil (incident) gewezen, wordt te niet gedaan, kan de Hooge Raad, indien partijen zulks verlangen, of de zaak daartoe in staat geoordeeld wordt, dezelve tot zich trekken, en in het hoogste resfort ten principale uitspraak doen.

Art. 29.

Wanneer een vonnis bekrachtigd wordt, waarbij het Koloniaal Gerechtshof eeniglijk zich bevoegd heeft verklaard om van de zaak kennis te nemen, zal de Hooge Raad dezelve aan dat Gerechtshof verwijzen, om ten principale te worden beflist, ten zij partijen mogten hebben begeerd, dat de Hooge Raad de hoofdzaak zal afdoen, en de Raad zulks zal oorbaar achten.

Art. 30.

Indien het Koloniaal Gerechtshof zich onbevoegd heeft verklaard, en deze uitspraak wordt te niet gedaan, zal de Hooge Raad de zaak ten principale naar hetzelfde Gerechtshof verwijzen, ten zij partijen gevorderd mogten hebben, dat de Hooge Raad de zaak aan zich zal houden en beslifen, en deze zulks zal oorbaar achten.

VIERDE AFDEELING.

Algemeene voorzieningen.

Art. 31.

De bepalingen ten aanzien van het hooren van het Openbaar Ministerie, in zaken van gewoon hooger beroep voor den Hoo-

316 REGLEMENT WEGENS HET HOOGER BEROEP

gen Raad, waarin de Wet dit vordert, zijn ook op de hoogere beroepen van Koloniale vonnissen toepasselijk.

Art. 52.

De stukken van het proces, in eersten aanleg gevoerd, zullen in bundels worden vereenigd, en zullen daarbij moeten gevoegd worden inventarissen, door den Griffier bij het Gerechtshof in *Suriname*, of door deszelfs plaatsbekleedende Ambtenaren, onderteekend, en met het zegel van het Koloniaal Gerechtshof voorzien.

Deze handteekeningen zullen door den Gouverneur - Generaal, of deszelfs functien waarnemend Ambtenaar, moeten zijn gelegaliseerd.

Art. 53.

Van alle Burgerlijke zaken in de Westindische kolonien, bereids aanhangig gemaakt, alvorens dit Reglement aldaar wettiglijk zal zijn bekend gemaakt, wordt in hooger beroep gekomen op den voet van en volgens de thans nog bestaande verordeningen, alleen met dit onderscheid, dat het hooger beroep, in plaats van voor het Hoog Gerechtshof te 's *Gravenhage*, wordt gebragt voor den Hoogen Raad, en daarin geprocedeerd volgens de vormen bij dit Reglement voorgeschreven.

Art. 54.

De appellen van het Gerechtshof in *Suriname* in Burgerlijke zaken, welke reeds bij het voormalig Hoog Gerechtshof te 's *Gravenhage* waren aanhangig gemaakt, zullen, voor zoo verre zulks niet reeds geschied is, na de wettige afkondiging van dit Reglement in die Kolonie, door middel van eene enkele acte aan den perfoon van den gedaagde in hooger beroep, of ter zijner woonplaats (*domicilie*) beteekend, kunnen worden overgebragt bij den Hoogen Raad, om op de laatste dingtalen te worden voortgezet.

De overbrenging zal dadelijk kunnen geschieden, indien al de in het geding betrokkene partijen hierin toestemmen.

Art. 55.

De in de Westindische kolonien of bezittingen van den Staat thans geldende bepalingen en verordeningen, voor zoo verre die met het tegenwoordige Reglement mogten strijden, worden bij deze afgeschaft en buiten effect gesteld.

Goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 11den Januarij 1840 (*Staatsblad* n°. 1).

Mij bekend,

De Secretaris van Staat,

VAN DOORN.

WETTEN, REGLEMENTEN

EN

BESLUITEN,

TOT SUPPLEMENT DER VORIGE DEELEN.

Na dus te hebben opgenomen alles wat tot de Regterlijke magt en de regtsbedeeling behoort, behalve de Wetboeken, zullen wij nu laten volgen de Wetten, Reglementen en Besluiten, die vroegere hebben vervangen of met dezelve in verband staan en in de vorige Deelen zijn opgenomen, met aanwijzing der plaatsen, waartoe zij behooren.

BESLUIT van den 1sten April 1836, houdende bepaling, dat de Besluiten van den 21sten Januarij 1836, n°. 96 en 97, in het Staatsblad zullen worden geplaatst (*).

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods,
KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN
ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op de voordragt van den Raad van Bestuur van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat Onze Besluiten van den 21sten Januarij 1836, n°. 96 en 97, houdende verordeningen op het stuk der Pensioenen en de invoering van een Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, benevens het daarbij vastgestelde Reglement, in het Staatsblad zullen worden geplaatst.

(*) Eerste Deel, bladz. 211.

WETTEN, REGLEMENTEN EN BESLUITEN. 519

En zal dit Besluit in het Staatsblad gedrukt, en afschrift van hetzelfde worden gezonden aan den Raad van Bestuur voornoemd, tot informatie.

's Gravenhage, den 1sten April 1836.

WILLEM.

Van wege den Koning,

G. SCHIMMELPENNINCK.

Uitgegeven den tienden April 1836.

De Secretaris van Staat,

G. SCHIMMELPENNINCK.

21 Januarij 1836,

N°. 96.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien het rapport van de Commissie uit den Raad van State, benoemd bij Ons Besluit van den 22sten Mei 1835, n°. 95, tot het onderzoek der voorstellen, welke aan Ons, door Onzen Minister van Financien, na gehouden overleg met de Hoofden van de Departementen van Algemeen Bestuur, en naar aanleiding van die op dit onderwerp, aanvankelijk, door de Staatscommissie, benoemd bij Ons Besluit van den 23sten October 1830, n°. 92, te zamengesteld, zijn aangeboden, nopens de regeling, voor het vervolg, op het stuk der Pensioenen;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financien, van den 12den September 1835;

Den Raad van State gehoord (nader advies van den 16den October daaraanvolgende);

Gezien de nadere rapporten van Onzen voornoemden Minister, van den 31sten October ll., van den 27sten November ll., van den 15den December daaraanvolgende, en van den 18den dezer;

Willende het bezwaar van de Pensioenen voor 's Rijks schatkist verminderen, zonder verkregen regten te kwetsen; en de billijkheid in aanmerking nemende, dat de verpligting tot bijdragen voor dat onderwerp niet uitsluitend blijve opgelegd aan de Ambtenaren tot de Rijks-ontvangsten behoorende, maar eene meer algemeene toepassing verkrijge;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

Op den Staat blijft de verpligting rusten, om naar billijkheid te zorgen:

- a. Voor allen, die in en door 's Rijks dienst GEHEEL ongeschikt zijn geworden, en buiten staat gesteld om den Lande langer te dienen;
- b. Voor de Weduwen en Weezen, wier mannen of vaders, in de uitoefening hunner functien, zijn gesneuveld of omgekomen, of, ten gevolge van bekomene wonden, zijn overleden;
- c. Voor zoodanige Geestelijken of Kerkelijke personen, welke bij art. 194 der Grondwet kunnen bedoeld zijn; en
- d. Voor getrouwe Dienaren van den Staat, zoo in militaire als in burgerlijke betrekkingen, den ouderdom van 65 jaren hebbende vervuld en 40 jaren gediend hebbende.

Art. 2.

Mindere diensttijd en minderen ouderdom, dan in § a van het voorgaande artikel zijn gevorderd, geven aan de bij die paragraaf bedoelde Ambtenaren geene aanspraak op pensioen ten laste van den Staat.

Alles onverminderd en behoudens Onze bevoegdheid, om, in bijzondere gevallen, *pensioenen of verhooging van pensioenen, bij wijze van billijkheid of gunst*, ten laste van den Staat, te kunnen verleen.

Art. 3.

Wanneer een Officier, Onderofficier, Matroos of Soldaat van Onze Zee- of Landmagt, door gebreken, gedurende de diensttijd bekomen, of uit andere oorzaken, voor de werkelijke dienst ongeschikt mogt zijn geworden, zal hij uit dezelve, hetzij met tijdelijk, hetzij met onbepaald verlof kunnen worden verwijderd, volgens bepaalde voorschriften, desaan gaande door Ons aan de Departementen van Marine en van Oorlog respectievelijk gegeven, bij welke voorschriften van het beginsel zal worden uitgegaan, dat, in gewone tijden en onder gewone omstandigheden, zoodanige verwijdering tot geen nieuw be-
zwaar van 's Rijks schatkist zal leiden.

Art. 4.

Ten einde de burgerlijke Ambtenaren het effect van Onze Besluiten van den 17den Mei 1814 (*Staatsblad* n°. 59) en van den 2den Augustus 1815, n°. 14, zoo veel doenlijk te verzekeren, zal er worden opgerigt een Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.

Art. 5.

De tegenwoordige Deelhebbers in het Fonds van Pensioenen voor de Ambtenaren van de Rijks-ontvangsten behorende, zullen in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds worden opgenomen, behoudens alle regten, die zij, krachtens de verordeningen, op het eerstgemelde Fonds bestaande, hebben verkregen, en behoudens de vervulling der verplichtingen, die, overeenkomstig dezelve, op hen rusten; welk een en ander, bij deze, wel uitdrukkelijk wordt verzekerd en bevestigd; onverminderd de bepalingen, welke omtrent het *maximum* der Pensioenen, ook voor de Ambtenaren, behorende tot 's Rijks ontvangsten, zullen worden daargesteld.

Art. 6.

Alle andere burgerlijke Ambtenaren, door Ons of Onzentwege benoemd, welker jaarwedden uit de Staatsinkomsten worden betaald, zullen in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds moeten deelnemen, op den voet en wijze, als bij het Reglement voor het gezegde Fonds vast te stellen, breedvoerig zal worden omschreven en bepaald.

Art. 7.

Voortaan zal een iegelijk, die door Ons of Onzentwege met eenig ambt of bediening wordt bekleed (behoudens hetgeen deswege bij art. 19 van het voorschreven Reglement is vastgesteld), gehouden zijn, in het Algemeen Pensioenfonds te storten het beloop van *één* jaar der aan denzelfen toegestane wedde, en zulks binnen den tijd van *vier* jaren na bekomen aanstelling, telken jare *één vierde gedeelte*.

Elk Ambtenaar, aan wien eene traktementsverhooging zal

worden verleend, zal van het beloop van die verhooging gelijke bijdrage doen, als in de vorige paragraaf bepaald is.

Aan zoodanige Ambtenaren, welker jaarwedde *bij de Wet* geregeld is, zal de keuze worden gelaten, om in het meergemelde Fonds *al* of *niet* deel te nemen.

Geen deel nemende, behouden zij alleenlijk, in de gevallen bij art. 1 voorzien, aanspraak op pensioen.

Art. 8.

De bestaande Reglementen en Tarieven, betrekkelijk :

- a. De pensioenen en gagementen van de Land- en Zeemagt;
- b. De burgerlijke pensioenen, en
- c. De pensioenen voor de Profesoren of Lectoren aan 's Rijks Universiteiten, mitsgaders hunne Weduwen en Kinderen;

zullen, op de grondslagen bij Ons tegenwoordig Besluit gelegd, in het belang van 's Rijks schatkist, door de Hoofden der daarbij betrokkene Departementen, worden herzien en gewijzigd.

De uitslag daarvan zal door dezelve, ten spoedigste, en wel uiterlijk vóór den laatsten Maart aanstaande, aan Onze goedkeuring worden aangeboden.

Art. 9.

Deze voordragten zullen vervolgens door Ons worden gesteld in handen eener speciale Commissie, ten einde de ontwerpen onderling te vergelijken en in eene billijke evenredigheid te brengen.

Het rapport, deswege, verlangen Wij ten spoedigste, en wel uiterlijk vóór den laatsten Junij aanstaande, te ontvangen.

Art. 10.

In afwachting van den uitslag van het onderzoek, in de beide voorgaande artikelen bevolen, zal geen Hoofd van eenig

Departement van Algemeen Bestuur Ons eenige voordragt doen tot het verleenen van pensioen of vasten jaarlijkschen onderstand.

Het verleenen van gagement zal middelerwijl insgelijks geschorst blijven.

Onder dit verbod zijn niet begrepen de gevallen bij art. 1 voorzien; alles onverminderd zoodanige intermediaire voorzieningen, als, in bijzondere gevallen, door Ons zouden kunnen noodig geacht worden.

Onze Ministers en verdere Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur en Collegien zijn, voor zoo veel ieder aangaat, belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van Administratie van het Fonds van Pensioenen voor de Ambtenaren tot de Rijks-ontvangsten behorende, tot informatie en narigt.

Gegeven te 's Gravenhage, den 21sten Januarij des jaars 1836, het drie en twintigste van Onze Regering.

WILLEM.

Van wege den Koning,

G. SCHIMMELPENNINCK.

21 Januarij 1836,

N° 97.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien het rapport van de Commissie uit den Raad van State, benoemd bij Ons Besluit van den 22sten Mei 1835, n°. 95, tot het onderzoek der aan Ons, met betrekking tot het stuk der Pensioenen, gedane voorstellen;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financien, van den 12den September 1835;

Den Raad van State gehoord (nader advies van den 16den October daaraanvolgende);

Gezien de nadere rapporten van Onzen voornoemden Minister, van den 31sten October ll., van den 27sten November ll., van den 15den December daaraanvolgende en van den 18den dezer;

Gelet op Ons Besluit van heden, n°. 96;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

Het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds zal bestaan en beheerd worden overeenkomstig het hiernavolgende Reglement.

(F. I.)

Het Reglement zal worden in werking gebragt op den 1sten April 1836.

Art. 2.

De tegenwoordige Deelgerechtigden in het Fonds van Pensioenen voor de Ambtenaren tot de Rijks-ontvangsten behoorende, blijven onderworpen aan de op hen rustende lasten en verplichtingen.

Zij zullen daarentegen het genot behouden van de voordeelen, aan hen en de hunnen toegezegd.

Zullende echter het *maximum* van de burgerlijke pensioenen, zoo als hetzelfde bij art. 27 van het Reglement op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds is vastgesteld, ook op de Ambtenaren der Ontvangsten, zoowel op de tegenwoordige als op de toekomstige, van toepassing zijn. Voor zoo veel echter aangaat de tegenwoordige Ambtenaren tot de Rijks-ontvangsten behorende, behouden Wij Ons voor, om in de enkele gevallen, waarin daartoe termen zouden kunnen zijn, op de door den Raad van Bestuur van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds of te doene voordragt, of na denzelven te hebben gehoord, bij wijze van uitzondering, eene toelage boven het hiervoren bedoelde *maximum* toe te staan.

Art. 3.

In het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds zullen worden overgebracht, niet alleen de vaste bijdragen van twee ten honderd van de jaarwedden der Ambtenaren, resforterende onder de Administratien, deelende in het Fonds van Pensioenen voor de Ambtenaren tot de Rijks-ontvangsten behorende, maar ook de nog loopende buitengewone bijdragen van één ten honderd, mitsgaders de contributien voor geadmitteerde leges, voor vreemde diensten, en voor Weduwen en Weezen, alsmede alle verdere inkomsten en alles wat tot het Fonds behoort, in artikel 2 vermeld, niets uitgezonderd.

Art. 4.

Daarentegen zal het Burgerlijk Pensioenfonds zich belasten :

- a. Met de betaling der pensioenen en gratificatien, die tot den dag van het invoeren van het Reglement zullen zijn toegekend, zoo aan Weduwen en Weezen van Ambtenaren tot 's Rijks ontvangsten hebbende behoord, als personeel aan de Ambtenaren zelve;
- b. Eventueel met gelijke betaling aan de Weduwen en Weezen van de tegenwoordige Deelgeregtigden.

Art. 5.

De pensioenen, na de invoering van het Reglement, in artikel 1 vermeld, aan de tegenwoordige Ambtenaren, behoorende tot de Administratien, deelende in het Fonds van Pensioenen voor de Ambtenaren tot de Rijks-ontvangsten, te verleenen, zullen, als alle andere, ten laste van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds komen.

Art. 6.

De nieuw te benoemen Ambtenaren, bij de in art. 5 bedoelde Administratien, hebben geen regt op pensioen voor hunne Weduwen of Weezen.

Art. 7.

De Raad van Bestuur van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds zal Ons, zoodra mogelijk, de middelen voordragen tot regelmatige gaandehouding der volgen art. 4 verschuldigde betalingen.

Art. 8.

De Ambtenaren, aan wie, volgens art. 7 van Ons Besluit van heden, n°. 96, de keuze is gelaten, *al* of *niet* deel te nemen in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, zullen daarvan schriftelijk moeten doen blijken aan het Hoofd van het Departement, waaronder zij behooren:

- a. De thans fungerende, binnen twee maanden na het in werking brengen van het Reglement;
- b. Zij, die later worden benoemd, binnen twee maanden na derzelver aanstelling.

Bij gebreke van zoodanige verklaring, binnen den gestelden tijd, in te zenden, zullen zij worden gehouden, in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds geen deel te hebben genomen, en verstoken blijven van de voordeelen, welke aan de deelneming in hetzelfde zijn verknocht.

Art. 9.

Onze Minister van Financien zal Ons, na voorafgaand over-

leg met den Raad van Administratie van het Fonds van Penfioenen voor de Ambtenaren tot de Rijks-ontvangften behoorende, de vereischte maatregelen voorstellen, overeenkomstig welke, op meest gepaste wijze, de gezegde Administratie, bij de invoering van het Reglement op het Algemeen Burgerlijk Penfioenfonds, zal kunnen worden ontbonden, en de daartoe betrekkelijke zaken onder den Raad van Bestuur van het gezegde Algemeen Burgerlijk Penfioenfonds overgaan.

Onze Ministers van Justitie en van Financien zijn, voor zoo veel ieder aangaat, belast met de uitvoering dezès, waarvan affchriften zullen worden gezonden aan Onze verdere Ministers en Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur en Collegien, alsmede aan den Raad van Administratie van het Fonds van Penfioenen voor de Ambtenaren tot de Rijks-ontvangften behoorende, tot informatie en narigt.

Gegeven te 's Gravenhage, den 21sten Januarij des jaars 1836, het drie en twintigste van Onze Regering.

WILLEM.

Van wege den Koning,

G. SCHIMMELPENNINCK.

*REGLEMENT op het Algemeen Burgerlijk
Pensioenfonds.*

EERSTE HOOFDSTUK.

Van het Fonds in het algemeen.

Art. 1.

Tot het Fonds zullen moeten bijdragen en alzoo in hetzelfde begrepen zijn, alle burgerlijke Ambtenaren, die zich bevinden in de algemeene dienst van den Staat, en welker jaarwedden uit de Staats-inkomsten worden betaald, mitsgaders degenen, aan wie, bij Onze bijzondere beschikkingen, tot nu toe het uitzigt is geopend, om ten laste van de schatkist te worden gepensioneerd.

Behoudens die bepaling, worden ten deze voor burgerlijke Ambtenaren gehouden al de zoodanigen, die, uit kracht der Wet, of door, of van wege den Koning, zijn benoemd, en van vaste aanstellingen zijn voorzien.

Personen in bijzondere dienst van Collegien, Administratien of van Ambtenaren, zullen alzoo, wat het Fonds betreft, niet als Ambtenaren worden beschouwd.

Art. 2.

Door Lands- of Rijksdiensten worden ten deze verstaan de zoodanige, als door de Ambtenaren bij art. 1 omschreven, op vaste aanstellingen uit kracht der Wet, of door, of van wege den Koning gegeven, zijn verrigt.

Diensten vroeger bewezen, zullen worden beoordeeld overeenkomstig de bepalingen, vastgesteld bij art. 5.

Art. 5.

Bijzondere commissien of tijdelijke diensten zullen ten deze nimmer als Lands- of Rijksdiensten worden beschouwd, en dus nimmer in aanmerking kunnen komen; ten ware de laatstge-

melde diensten onmiddellijk door vaste aanstellingen zijn opgevolgd geworden, in welk geval daarop zullen toepasselijk zijn de hiernavolgende bepalingen, omtrent interimaire functien daargesteld.

Functien in het Burgerlijk Pensioenfonds begrepen, doch waargenomen door personen, die niet tot hetzelfde bijdragen, geven geene de minste aanspraak op pensioen ten laste van het Fonds, doch wanneer dezelve onmiddellijk door vaste aanstellingen worden opgevolgd, zullen zoodanige functien, op gelijken voet als alle andere diensten, bij het verleenen van pensioen, in aanmerking worden genomen.

Voor militaire of andere diensten, welke door Ambtenaren zijn gepresteerd, onder Departementen van Algemeen Bestuur, of in vakken van Administratie, die niet tot het Fonds behoren, zullen geene pensioenen uit het Fonds kunnen worden toegestaan.

Art. 4.

Indien de Ambtenaren, die de dienst vrijwillig en eervol hebben verlaten, weder mogten worden aangesteld, zullen zij als geheel nieuwe Ambtenaren worden beschouwd.

Indien zij later moeten worden gepensioneerd, zullen hun de vroegere diensten, ter beoordeeling van den Raad, kunnen worden goedgegaan.

Art. 5.

Alle diensten, welke een te pensioneren Ambtenaar, ter berekening van zijn pensioen, zou willen doen gelden, zullen worden getoetst aan de bepalingen, in de voorgaande artikelen vervat; te dien einde zal de Raad van Bestuur oordeelen, of de benoemingen tot vroegere betrekkingen van zoodanigen Ambtenaar van dien aard zijn, dat dezelve thans, volgens de tegenwoordige orde van zaken, uit kracht der Wet, of door, of van wege den Koning, zouden plaats hebben, en de daaraan verbondene wedden en belooningen uit de Staatsinkomsten zouden betaald worden.

De diensten, welke niet overeenstemmen met dat beginsel, of

van hetzelfde afwijken, zullen bij de berekening der pensioenen niet in aanmerking worden genomen.

Art. 6.

Aan de in het Fonds begrepen Ambtenaren, welke uit hoofde van ziels- of ligchaamsgebreken voltrekt buiten staat zijn te kunnen blijven dienen, en, voor zoo verre dezelve geen aanspraak op pensioen uit de schatkist kunnen maken, zal uit het Fonds pensioen worden verleend, op den voet bij dit Reglement bepaald.

Voor eene dienst van minder dan tien jaren zal nimmer pensioen uit het Fonds worden toegestaan.

Aan de Ambtenaren, zonder onderscheid of derzelve belooeningen *al* dan *niet* bij de Wet zijn vastgesteld, en die niet, of niet behoorlijk aan het Fonds hebben bijgedragen, zullen ook nimmer pensioenen uit het Fonds kunnen worden verleend.

Art. 7.

Alle aanspraak op het verkrijgen of op het voortdurend genot van pensioen gaat verloren:

- a. Wanneer een Ambtenaar, in stede van, ten gevolge van zijn gedaan verzoek of anderzins, eervol ontflagen te zijn, voor zijne betrekking eigendunkelijk of willekeurig mogt bedanken, of dezelve eigendunkelijk of willekeurig mogt verlaten, of van zijnen post mogt worden ontzet;
- b. Wanneer een Ambtenaar of een gepensioneerde tot eene infamerende straf mogt worden veroordeeld.

Ingeval van gratie worden de regten op pensioen behouden.

Art. 8.

Aan niemand zal uit het Fonds eenig pensioen mogen worden verleend, die niet volkomen valt in al de verordeningen van dit Reglement.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Van het bestuur en beheer.

Art. 9.

Het bestuur en beheer van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds wordt opgedragen aan eenen Raad, onder den titel van: *Raad van Bestuur van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.*

De Leden van den Raad nemen die betrekking zonder beloo-ning waar.

Art. 10.

De Raad zal bestaan, behalve den Voorzitter, uit vier Le- den, alle door den Koning te benoemen.

Ingeval van vacature van den Voorzitter, doet de Koning de benoeming zonder nominatie.

Ingeval van vacature van een der overige Leden, draagt de Raad eene nominatie aan den Koning voor van drie Kandidaten.

De Leden zullen zitting hebben na den Voorzitter, volgens orde van benoeming.

Bij afwezigheid van den Voorzitter, zal hij in die betrekking worden vervangen door het eerst op hem volgend tegenwoordig zijnde Lid.

De Raad vergadert gewoon éénmaal in iedere maand, en wel op den derden Donderdag, en verder buitengewoon zoo dik- wijls als de Voorzitter het noodig acht.

De Raad kan geene wettige zitting houden, wanneer minder dan drie Leden tegenwoordig zijn.

Alle besluiten van den Raad zullen, indien er geene eenpa- righeid bestaat, worden genomen met meerderheid van stemmen der tegenwoordig zijnde Leden.

Als de stemmen in den Raad mogten staken, zal de stem van den Voorzitter beslissen.

Art. 11.

De Raad zal van Departementen van Algemeen Bestuur, van de Gouverneurs en van de verdere Autoriteiten, alle zoodanige informatien, inlichtingen en opgaven kunnen vragen, als de Raad zal vermeenen benoodigd te hebben.

De Raad zal de Departementen van Algemeen Bestuur de vereischte informatien en inlichtingen moeten geven.

De Departementen van Algemeen Bestuur geven den Raad kennis van alle zoodanige zaken, als uit haren aard ter kennis van den Raad behooren gebragt te worden.

Art. 12.

De Raad beslist bij uitfluiting op alle verzoeken om pensioenen, en in het algemeen over het *al* of *niet* verleen van hetzelfde.

Ingeval van weigering blijft het aan den belanghebbende onverlet, zich over zoodanige weigering aan den Koning te beklagen.

De Raad zal de uit het Fonds te verleen pensioenen liquideren, regelen en vaststellen, en geeft daarvan uit acte of brevet, geteekend door den Voorzitter en gecontrasigneerd door den Secretaris.

De acten, mitsgaders de overige stukken en schrifturen, uitgaande van de Administratie betrekkelijk het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, zijn vrij van zegel en registratie.

Art. 13.

De Raad alleen befehkt over de eigendommen en gelden van het Fonds, overeenkomstig de bepalingen van dit Reglement.

Art. 14.

Uitdrukkelijk wordt aan den Raad aanbevolen, het beramen of daarstellen van alle zoodanige maatregelen, als hij voor het welzijn van het Fonds, of in het belang van hetzelfde, zal nuttig oordeelen.

Art. 15.

De Raad zal worden geadfisteerd door eenen Secretaris.

De Secretaris zal, op eene nader te arresteren Instructie, en waarbij zijne jaarwedde zal worden geregeld, door den Koning worden benoemd uit eene nominatie van drie personen, door den Raad voor te dragen; de eerste benoeming geschiedt onmiddellijk door den Koning.

Art. 16.

Bij het Fonds zullen verder zijn zoodanige Ambtenaren, als door den Raad noodig zullen worden geoordeeld.

De gezegde Ambtenaren worden door den Raad benoemd; de eerste benoeming geschiedt onmiddellijk door den Koning.

De Raad regelt derzelver bezoldiging.

De Secretaris en de verdere Ambtenaren worden toegelaten in de lusten en lasten van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.

Art. 17.

De Secretaris van den Raad en de Ambtenaren bij het Fonds leggen in handen van den Raad af den vereischten eed.

Zij worden uit de kas van het Fonds betaald.

DERDE HOOFDSTUK.

Van de inkomsten en baten.

Art. 18.

Behoudens het vastgestelde bij art. 19 van dit Reglement, worden, tot instandhouding van het Fonds, toegestaan:

- a. Alle inkomsten, die het gevolg zullen worden van de bepalingen van dit Reglement, of die later mogten worden toegestaan;
- b. Eene korting op de wedden en belooningen der in het Fonds opgenomen Ambtenaren, en wel ten bedrage van, twee ten honderd.

Bij de toepassing dezer kortingen zal niet in aanmerking worden genomen, of de ambten en bedieningen definitief zijn vervuld, dan wel of dezelve interimair worden waargenomen.

Ook zullen dezelve kortingen worden ingevorderd van alles, wat aan de Ambtenaren wegens wedden en belooningen zal worden uitbetaald, zonder eenigen aftrek toe te laten, en onverschillig of de Ambtenaren één of meer ambten of bedieningen mogten bekleeden, overeenkomstig art. 28 ;

- c. De geheele wedde en belooning van het eerste jaar van iederen nieuw aangesteld wordende Ambtenaar, daaronder begrepen Ambtenaren, Surnumerairen of personen, aan wie voor het eerst wedden of belooningen worden toegestaan.

De inhouding daarvan zal plaats hebben, gedurende de eerste vier jaren, ieder jaar het vierde gedeelte, en wel te gelijk met de inhouding van de overige gewone kortingen van twee ten honderd.

En zal, gedurende de gezegde vier jaren, de gewone korting van twee ten honderd niet verder worden toegepast, dan op dat bedrag, hetwelk de Ambtenaren, na aftrek van het voornoemde vierde gedeelte, zullen genieten.

De Ambtenaren, daaronder begrepen de Surnumerairen, die bij de invoering van dit Reglement in functie zullen zijn, blijven van de korting, in de paragraaf omschreven, vrijgesteld ;

- d. Het bedrag over een vol jaar van iedere verhooging van wedde of belooning, die aan de Ambtenaren, hetzij door bevordering, verplaatfing of anderszins, mogt ten deel vallen.

De inhouding daarvan zal plaats hebben gedurende de vier eerste jaren, ieder jaar het vierde gedeelte, en wel te gelijk met de inhouding van de overige kortingen.

Alles met dien verstande, dat de gezegde en in § *b* omschreven inhouding van twee ten honderd niet zal worden toegepast op alles, wat de wedden en belooningen de som van twaalf duizend gulden te boven gaan; mitsgaders, dat de inhoudingen der geheele wedden of belooningen, bedoeld in § *c*, zich insgelijks nimmer verder zullen uitstrekken, dan tot de gezegde som van twaalf duizend gulden; welk bedrag van twaalf duizend gulden alzoo, in de beide opgenoemde gevallen, als *maximum* zal worden beschouwd.

Art. 19.

De Ambtenaren, die eene vaste wedde of belooning genieten van honderd gulden of minder, zullen zijn vrijgesteld niet alleen van de korting bij § *b* van het voorgaande art. 18 vermeld, maar ook bovendien van de inhouding van het eerste jaar van zoodanige wedde of belooning.

De Ambtenaren, eene vaste wedde of belooning genietende van meer dan honderd tot drie honderd gulden ingefloten, zullen slechts van de inhouding van het eerste jaar derzelve zijn vrijgesteld.

Met betrekking tot de Ambtenaren, wier wedden of belooningen meer dan drie honderd gulden bedragen, doch de som van vier honderd gulden niet te boven gaan, zal de inhouding van het eerste jaar dier wedden of belooningen, in stede van in vier jaren, plaats hebben op den navolgenden voet, te weten:

	f 300, doch minder dan f 325 in 8 jaren.
Wegens eene wedde	- 325, " " " - 350 " 7 "
of belooning, bedra-	- 350, " " " - 375 " 6 "
gende meer dan	- 375, " " " - 400 " 5 "
	- 400 ..... " 4 "

Deze bepalingen zullen geenszins de aanspraak op pensioen verminderen van de Ambtenaren, die zich in zoodanige gevallen mogten bevinden.

Art. 20.

Aan de Ambtenaren, die vaste leges of emolumenten genieten, zoodanig, dat dezelve een werkelijk deel hunner beloo-

ningen uitmaken, alles ter beoordeeling van Raad, en die mogten verlangen voor dezelve in het Fonds te deelen, zal zulks door den Raad kunnen worden toegestaan, onder de navolgende bepalingen :

- a.* Dat de bedoelde Ambtenaren zich, binnen de eerste zes maanden na het in werking brengen van dit Reglement, of, voor hen die later worden aangesteld, binnen de eerste zes maanden na hunne benoeming, aan den Raad vervoegen, en hun verlangen tot deelneming voor hunne leges of emolumenten te kennen geven ;
- b.* Dat zij tevens opgeven de som, voor welke zij verlangen, wegens deze leges of emolumenten, in het Fonds te worden toegelaten ;
- c.* Dat de gezegde som zoo laag kan worden gesteld, als de adresfanten verkiezen, doch dat aan den Raad zal zijn overgelaten, de gedane opgave te verminderen, voor zoo verre dezelve overdreven mogt voorkomen ;
- d.* Dat de eenmaal gedane keuze zal zijn onherroepelijk, en van kracht blijven, zoo lang de Ambtenaren niet in andere standplaatsen overgaan, zonder dat eenige vermeerdering of vermindering, uit welken hoofde ook, zal worden toegelaten ;
- e.* Dat bij iedere aanvraag om admisie door eenen Ambtenaar, die eene andere bestemming heeft bekomen, hetzij hem eene geheel andere betrekking mogt zijn opgedragen, hetzij hem alleen eene andere standplaats mogt zijn aangewezen, naauwkeurig zal worden onderzocht, of hij in de door hem verlaten betrekking *al* dan *niet* leges of emolumenten heeft genoten ;
- f.* Dat, bijaldien hij in de door hem verlaten betrekking geene leges of emolumenten heeft genoten, de aanvraag op den gewonen voet zal worden afgedaan ;
- g.* Dat, wanneer het tegendeel blijkt, en hij vroeger leges of emolumenten heeft genoten, mitsgaders daarvoor ad-

misfie heeft gevraagd, hij wederom, ook met verhooging, in zijne nieuwe betrekking zal kunnen worden toegelaten, doch, vroeger geene admisfie hebbende gevraagd, zal hij, in zijne nieuwe betrekking, wegens leges of emolumenten niet kunnen worden toegelaten, dan alleen voor het bedrag, dat de leges of emolumenten in zijne nieuwe betrekking, die van de door hem verlaten betrekking te boven gaat;

- h.* Dat de contributien van zoodanige te admitteren leges of emolumenten zullen moeten worden aangezuiverd, te rekenen van het tijdstip af, dat de Ambtenaar dezelve heeft genoten;
- i.* Dat eindelijk ieder Ambtenaar, die niet binnen den vastgestelden tijd de admisfie heeft gevraagd, zal worden beschouwd als vrijwillig van alle regten en voordeelen, ten deze, afstand te hebben gedaan, en de afgegeven admisfie gehouden voor vervallen van het oogenblik af aan, dat eene verandering van bestemming heeft plaats gehad.

Art. 21.

En zullen ten deze, noch als belooning, noch als leges of emolumenten worden beschouwd, en gevolgelijk als zoodanig niet admisfibel zijn:

- a.* De personele toelagen, welke aan de Ambtenaren worden toegestaan;
- b.* De belooningen, welke de Ambtenaren voor de waarneming van bijzondere commissien genieten;
- c.* De bureaunkosten, defroijementen en schadeloosstellingen, reiskosten en in het algemeen alles, wat aan de Ambtenaren, onder deze of foortgelijke titels, tot vergoeding van onkosten of uitgaven mogt worden toegelegd;
- d.* Temporaire inkomsten, of toevallige baten of voordeelen, in overeenkomst met art. 28.

Art. 22.

De Ambtenaren, die, buiten hunne schuld, toedoen of medewerking, worden benoemd tot andere posten, waarvoor uit het Fonds pensioenen kunnen worden verleend, doch waaraan mindere belooningen zijn verbonden, zullen de bevoegdheid hebben, om, door te blijven contribuieren naar den maatstaf hunner vroegere belooning, ook naar dien maatstaf hun aandeel in het Fonds te behouden, overeenkomstig art. 24.

De belanghebbenden zullen zich, ter zake voorschreven, kunnen wenden tot den Raad, en zulks binnen den tijd der eerste zes maanden, nadat de vermindering heeft plaats gehad; maar, die tijd verloopende zijnde, is de gezegde bevoegdheid vervallen.

Te dien aanzien zal wijders op gelijken voet worden gehandeld, als opzigtelijk de toekenning van leges of emolumenten is voorgescreven.

Art. 25.

Dezelfde bevoegdheid, en op gelijken voet als in het voorgaande artikel is voorgescreven, wordt toegekend aan de Ambtenaren, die, uit hoofde van door het Gouvernement daargestelde verordeningen, en alzoo door omstandigheden buiten hen en zonder hunne schuld, toedoen of medewerking, vermindering in hunne belooningen ondergaan.

In dit opzigt zullen echter geene andere verminderingen van belooningen worden toegelaten, dan de zoodanige, die voortvloeijen uit de verordeningen, waarbij het bedrag der belooningen regtsstreeks wordt geregeld; en zullen mitsdien niet in aanmerking kunnen komen zoodanige verminderingen van belooningen, als het gevolg zijn van verminderde ontvangsten bij comptabele Ambtenaren, voortspruitende uit een verlaagd bedrag of een verlaagd tarief van belastingen, en wijders geene andere gelijkfoortige verminderingen van belooningen der Ambtenaren.

Art. 24.

De contributie van het geadmitteerde bedrag der leges of emolumenten zal gelijk staan aan de korting op de wedden en belooningen.

Hetzelfde zal plaats hebben, als de Ambtenaren in het Fonds worden geadmitteerd voor de som, waarmede derzelve belooningen mogten worden verminderd.

Art. 25.

Hij, die zijne contributie op den bepaalden tijd niet betaalt, zal aan de voldoening eener dubbele contributie over den termijn, waarvan de betaling niet heeft plaats gehad, worden onderworpen.

Weigering van betaling heeft ten gevolge, verlies van het regt op pensioen.

Art. 26.

Wanneer het te eeniger tijd mogt blijken, dat de inkomsten van het Fonds niet toereikende zullen zijn om de uitgaven te dekken, zal de Raad zich tot het verkrijgen van ondersteuning aan den Koning kunnen wenden.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de uitgaven en lasten.

Art. 27.

Het pensioen wordt bepaald, voor ieder jaar dienst, op een zestigste deel der som, van welke de Ambtenaar aan het Fonds heeft bijgedragen; met dien verstande, dat het pensioen, in geen geval, het tweederde gedeelte van de gezegde som zal mogen te boven gaan, en nimmer meer dan vier duizend gulden zal mogen bedragen, en welk *maximum* van vier duizend gulden ook op de pensioenen voor de Ambtenaren der ontvangsten, zoowel op de tegenwoordige als op de toekomstige, van toepassing zal zijn.

In zoodanige gevallen echter, waarin de Raad, om bijzondere, denzelve daartoe leidende redenen, vermeenen mogt, dat aan enkelen der tegenwoordige Ambtenaren voor de ontvangsten eene toelage boven het voorschreven *maximum* van f 4000 behoorde te worden toegeestaan, zal deswege eene voordragt

aan den Koning kunnen worden aangeboden, en de beslissing daaromtrent aan Zijne Majesteit verblijven.

Bij de bepaling van het bedrag der pensioenen zullen geene centen in aanmerking komen, maar zullen dezelve ten voordeele van het Fonds worden geleden, en de pensioenen in effen gulden worden bepaald.

Art. 28.

De pensioenen zullen, behoudens de bepalingen, voorkomen- de in art. 18 en in art. 27, alleen worden berekend in overeenstemming met datgene, wat de Ambtenaren genieten als zuiver aan derzelver bediening verbonden wedden of belooningen.

Mitsdien zullen bij de berekening der pensioenen niet in aanmerking komen, personele toelagen of gunsten, defroijementen, schadeloosstellingen, reiskosten, bureaukosten of dergelijke, voor zoo verre dezelve afzonderlijk, onder zoodanige benamingen, mogten zijn verleend, overeenkomstig art. 41.

Onder de gezegde personele toelagen of gunsten worden niet verstaan zoodanige personele toelagen, welke tegenwoordig door onderscheidene Ambtenaren, als een vast gedeelte hunner jaarwedden, worden genoten, of later, als zoodanig, en als suppletie van jaarwedden, mogt worden toegestaan.

Dit alles vermindert geenszins de verplichting der Ambtenaren tot voldoening der korting van alles, wat hun onder den titel van wedde of belooning wordt goedgeaan, hoezeer zij ook uit dezelve zoodanige kosten, als hiervoren zijn opgenoemd, of van gelijkfoortigen aard, mogten bestrijden, overeenkomstig art. 18.

Art. 29.

In die gevallen, dat niet bekend mogt zijn het bedrag dat een te pensioneren Ambtenaar, wegens zuivere aan zijne bediening verbondene wedde of belooning, heeft genoten, zal het navolgende tot vinding van dat zuiver bedrag worden in acht genomen.

Van de onzuivere wedden of belooningen van dien aard, bedragende één duizend gulden en daar beneden, zal geen af-

trek plaats hebben. Zoodra dezelve meer dan duizend tot vijftien honderd gulden ingesloten beloopen, zal daarvan worden afgetrokken een achtste deel van het geheel bedrag; — boven vijftien honderd tot twee duizend gulden ingesloten, een zesde deel; en boven twee duizend gulden, altoos een vijfde.

Alles met dien verstande, dat in geen geval eene wedde of belooning, door zoodanigen aftrek, tot beneden duizend gulden zal worden verminderd.

Art. 30.

Voor de wedde of belooning, welke moet dienen tot grondslag der berekening van het bedrag van het pensioen, zal worden genomen het juiste een derde gedeelte van de som, van welke de te pensioneren Ambtenaar, gedurende de zes en dertig laatste maanden van zijne dienst, het verschuldigde aan het Fonds heeft bijgedragen.

Art. 31.

In die gevallen, dat een te pensioneren Ambtenaar meer dan éénen post mogt hebben bekleed, zal zijn pensioen worden berekend naar evenredigheid der geheele som, van welke de te pensioneren Ambtenaar aan het Fonds heeft bijgedragen, overeenkomstig art. 2 en 30.

Art. 32.

In het geval dat een Ambtenaar, aan wien bereids een ander pensioen mogt zijn toegeestaan, ten laste van het Fonds zou moeten worden gepensioneerd, zullen al zijne diensten, dat is, diensten voor het Fonds geldig, in aanmerking worden genomen en dienovereenkomstig het pensioen berekend. Het alzoo gevonden bedrag zal, met het bedrag van het bereids verleende pensioen, worden verminderd, en het overschietende zal aanwijzen het beloop van het pensioen, dat uit het Fonds moet worden toegeestaan.

Art. 33.

Voor zoo verre, bij het pensioneren van eenen Ambtenaar, niet alles, wat hij aan het Fonds is verschuldigd, geheel mogt

zijn aangezuiverd, zal zulks geenen invloed hebben op het te verleen penfioen.

Alleen zal het ontbrekende bij de eerste betaling van het penfioen worden ingehouden.

Art. 54.

Alle ten behoeve van het Fonds gemaakte kosten (niet inloopende tegen de bepalingen van het Reglement) zullen ten laste van het Fonds kunnen worden gebragt, en betaald, mits op speciale dispositien van den Raad gegrond.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Van de administratie.

Art. 55.

Tot het verkrijgen van penfioen zal moeten worden overgelegd:

- a. De acte van geboorte;
- b. Een' staat van dienst, gestaafd door voldoende bewijzen;
- c. Het eervol ontslag;
- d. Het bewijs van genoten belooning gedurende de zes en dertig laatste maanden, overeenkomstig art. 30, behoudens de bevoegdheid van den Raad, om alle zoodanige verdere stukken en ophelderingen te kunnen vragen, als hij zal vermeenen noodig te hebben.

De Raad kan, des noods, met acten van notorieteit of onwraakbare verklaringen, certificaten, of andere foortgelijke documenten, ter beoordeeling van den Raad, genoeg nemen.

Art. 56.

Het onderzoek van stukken, hetzij dat dezelve tot bewijs van gedane diensten zouden kunnen verstrekken, hetzij dat dezelve eventueel tot verkrijging van penfioen zouden kunnen

dienen, zal eerst kunnen gevorderd worden en plaats hebben, op het oogenblik als het pensioen moet worden geliquideerd.

Geene vroegere beoordeeling of admisie derzelve zal kunnen worden gevraagd of verleend.

Art. 37.

Er zal worden aangelegd een register van pensioenen ten laste van het Fonds.

In hetzelfde zullen de op het Fonds aangewezen pensioenen worden ingeschreven.

Art. 38.

De pensioenen der Ambtenaren zullen aanvang nemen met den dag, volgende op dien, met welken hunne belooning eindigt.

Zoodra een gepensioneerde in 's Rijks dienst mogt worden herplaatst, wordt zijn pensioen, met den dag dat het genot van zijn traktement aanvang neemt, gehouden voor geschorst.

Alle pensioenen, welke, door overlijden of om eenige andere redenen, vervallen of ophouden, zullen niet verder, dan tot aan het oogenblik dat dezelve zijn vervallen of hebben ogehouden, worden uitbetaald.

De pensioenen, welke binnen drie jaren na den verschijndag niet zijn ingevorderd, vervallen aan het Fonds.

Art. 39.

In de gevallen, dat de gepensioneerden uit het Fonds weder mogten worden aangesteld tot posten of bedieningen, die ook met pensioen uit het Fonds kunnen worden vergolden, zal de tijd, dat dezelve door hen mogten worden vervuld, aan zoodanige gepensioneerden als werkelijke diensten worden toegerekend, en zullen die gepensioneerden, bij het verlaten van dusdanige posten of bedieningen, in evenredigheid van de vermeerdering van diensttijd, op vermeerdering van pensioen aanspraak hebben verkregen; onder deze uitdrukkelijke bepaling echter, dat hunne aanstellingen op den gewonen voet moeten hebben plaats gehad, definitief en zonder dat provisonale of interi-

maire functien, tijdelijke diensten of bijzondere commissien in aanmerking zullen komen, en dat de vermeerdering van dienst-tijd in allen gevalle een vol jaar bedraagt.

Art. 40.

Zonder toestemming van den Raad zullen geene gepensioeneerden, bij hunne pensioenen, te gelijk mogen genieten eenige inkomsten van landelijke bedieningen of landelijke pensioenen, zoodra het pensioen uit het Fonds meer dan drie honderd gulden bedraagt, en het ander inkomen, volgens daarvan over te leggen legale stukken, meer dan twee honderd gulden belooft.

Aan de gezegde toestemming kan ook, naar gelang van zaken, verbonden worden eene tijdelijke inhouding van pensioen.

Art. 41.

Tot waarborg tegen heimelijk of verzwegen bezit van posten of bedieningen of pensioenen, in het voorgaande artikel bedoeld, is de Raad bevoegd, van de gepensioneerden zoodanige geaffirmeerde verklaringen te eischen, als geschikt zijn om deswege alle twijfeling weg te nemen.

En zal, bij ontdekking van zoodanig heimelijk of verzwegen bezit, het gedurende hetzelfde uitbetaalde pensioen beschouwd worden als ten onregte ontvangen, en van den gepensioneerde worden terug gevorderd.

Art. 42.

Alle gepensioneerden zijn, op verbeurte van hun pensioen, verplicht, derzelve woonplaats op het grondgebied van den Staat te hebben en te houden.

Zij zullen, dienvolgens, het hun toegelegde pensioen niet buiten hetzelfde mogen verteren, dan met toestemming van den Raad.

Aan de gezegde toestemming zal steeds verbonden zijn eene korting van een vierde gedeelte van het pensioen.

Art. 43.

Geene kortingen kunnen bij administrativen maatregel, ten behoeve van schuldeifchers, op de uit het Fonds verleende penfioenen worden toegestaan.

ZESDE HOOFDSTUK.

Van de comptabiliteit.

Art. 44.

De Departementen van Algemeen Bestuur zullen, ieder voor zoo veel het Departement betreft, zorgen, dat de kortingen, contributien, fournifementen en bijdragen behoorlijk worden ingehouden, voldaan en aan het Fonds verantwoord, en te dien einde de noodige orders en voorschriften geven.

De te geven orders en voorschriften zullen, zoo veel mogelijk, bij alle Departementen eenparig en gelijkwerkende zijn, en in overeenstemming moeten worden gebragt met de verordeningen, die de Raad mogt oordeelen, op het stuk der ontvangften en uitgaven te moeten daarstellen.

De Departementen van Algemeen Bestuur en de Raad zullen, hieromtrent, onderling en met het Departement van Financien in overleg treden.

Art. 45.

In iedere Provincie zal zijn een Ontvanger van het Fonds.

De Ontvanger der accijnfen in de hoofdplaats van iedere Provincie zal, tot dat einde, door den Raad worden benoemd.

De Ontvangers van het Fonds zijn belast met zoodanige ontvangften en uitgaven voor hetzelfde, als aan hen door den Raad zullen worden opgedragen, en volgen zij de voorschriften, die aan hen door den Raad zullen worden gegeven.

Binnen een' te bepalen termijn zullen de Ontvangers van het Fonds eene behoorlijke rekening en verantwoording van hunne administratie, over ieder jaar, aan den Raad afleggen. De wijze, op welke de rekeningen aan de Ontvangers van het Fonds

zullen worden ingerigt, zal door den Raad worden voorgescreven. De Raad zal van de Ontvangers van het Fonds, ter verzekering van de aan hen opgedragene werkzaamheden, eenen specialen, perfonelen of anderen borgtocht eifchen.

De Ontvangers van het Fonds zullen genieten eene belooning naar gelang der meerdere of mindere werkzaamheden, door den Raad jaarlijks te bepalen.

Zoodra eene genoegzame ondervinding den Raad zal in staat stellen, om te dien aanzien met kennis van zaken te kunnen oordeelen, zal hij tot dat einde de vereischte voorziening nemen.

Art. 46.

De gelden, behoorende aan het Fonds, zullen ten name van hetzelfde bij de Agenten van den algemeenen Rijkskasfier worden overgestort, ten einde alzoo ter beschikking van den Raad te worden verzameld.

Art. 47.

De Administratie der Generale Thefaurie zal iedere maand aan den Raad eene opgave doen toekomen van de som, waarvoor het Fonds, op het einde der laatstvorige maand, in de boeken der Generale Thefaurie, per saldo, stond gecrediteerd; zij doet tevens ieder jaar aan denzelven geworden eene rekening courant van de ontvangsten en uitgaven, gedurende het afgelopen jaar hebbende plaats gehad.

Art. 48.

De Minister van Financien zal uit de daarvoor bij de schatkist disponibele gelden, op aanvragen van den Raad, de vereischte mandaten ter beschikking van denzelven stellen.

Art. 49.

De Raad schrijft den loop der administratie en der comptabiliteit voor, en zullen, dienovereenkomstig, al de daarbij betrokkene Ambtenaren en belanghebbenden zich gedragen.

Art. 50.

De Raad zal de vereischte orders uitvaardigen omtrent de betaling der pensioenen, en de formaliteiten daarbij in acht te nemen: zoodanig, dat dezelve het meeste gerijf voor de gepensioneerden en de zekerheid en orde in de administratie zullen in zich vereenigen.

Art. 51.

Al de aan het Fonds behorende gelden, welke beschikbaar mogten worden geoordeeld, zullen worden aangelegd in inschrijvingen op het Grootboek der Publieke Schuld, en zulks ten name van het Fonds en op geene andere wijze.

De Raad zal daarvoor zorg dragen.

De alzoo aangelegde gelden zullen nimmer mogen worden vervreemd, verplaatst of aangefproken, zonder uitdrukkelijke magtiging van den Koning.

Art. 52.

Nimmer zal eenige restitutie kunnen worden gevraagd of toegestaan, noch van kortingen, noch van fournisfementen of bijdragen, en in het algemeen niets van datgene, wat, overeenkomstig de bestaande verordeningen, aan het Fonds mogt zijn verantwoord geworden.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Van bijzondere bepalingen.

Art. 53.

In het zevende jaar na de invoering van dit Reglement, of zoo veel vroeger als geoordeeld mogt worden dat zulks in het belang der Deelgenooten in het Fonds zoude kunnen geschieden, zal hetzelfde Reglement worden herzien, en alsdan, voor zoo veel noodig, veranderd en verbeterd.

Bij die gelegenheid zullen 's Rijks geldelijke aangelegenheden inzonderheid in aanmerking genomen, en, op grond derzelve,

worden beoordeeld, of de bepalingen van het Reglement, en de last daarbij den Ambtenaren opgelegd, zoude kunnen worden verzacht en gewijzigd.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 21sten Januarij 1836, n°. 97.

Mij bekend,

De Secretaris van Staat,

G. SCHIMMELPENNINCK.

BESLUIT van den 15den November 1836, houdende vaststelling van het Reglement op het verleenen van pensioenen aan Burgerlijke Ambtenaren.

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien Onze Besluiten van den 21sten Januarij van dit jaar, n°. 96 en 97, houdende verordeningen op het stuk der Pensioenen in het algemeen, en waarbij tevens is ingevoerd een Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (*Staatsblad* n°. 10);

Gezien het Reglement op het verleenen van pensioenen aan Burgerlijke Ambtenaren, in de algemeene dienst van den Staat, van den 17den Mei 1814, n°. 11 (*Staatsblad* n°. 59);

Overwegende dat, volgens art. 8 en 9 van Ons eerstgenoemd Besluit, de Reglementen en Tarieven der burgerlijke pensioenen op de grondslagen, bij dat Besluit gelegd, door Onzen Minister van Financien, in het belang van 's Rijks schatkist, hebben moeten herzien en gewijzigd, en door eene speciale Commissie met de overige Tarieven vergeleken en in billijke evenredigheid gebracht;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financien, van den 25sten Maart ll., n°. 135/797;

Gezien het rapport van de gezegde en ingevolge art. 9 van Ons Besluit van den 21sten Januarij ll., n°. 96, bij Ons Besluit van den 24sten April 1836, n°. 51, benoemde speciale Commissie, gedagteekend den 28sten Junij 1836, n°. 1;

Gezien de nadere rapporten van Onzen Minister voornoemd, van den 30sten Augustus ll., n°. 103/2160, en van de voormelde speciale Commissie, van den 27sten September ll., n°. 1;

Onzen Minister van Financien nader gehoord (rapport van den 4den November 1836, n°. 33/2766 R. U.);

Willende de vereischte bepalingen daarstellen ten aanzien van het voormelde onderwerp;

Hebben besloten en befluiten:

Art. 1.

Het Reglement op het verleenen van pensioenen ten laste van den Staat, aan Burgerlijke Ambtenaren, wordt vastgesteld, zoo als hetzelfde hiernavolgende is geïnferceerd.

(F. I.)

Art. 2.

De bepalingen, in het opgemeld Reglement vervat, zullen niet terugwerken en in geen geval aanleiding geven tot eenige verandering, vermeerdering of vermindering van burgerlijke pensioenen, bereids ten laste van den Staat verleend.

Onze Ministers en verdere Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur en Collegien zijn, voor zoo veel ieder aangaat, belast met de uitvoering dezès, waarvan een affchrift zal worden gezonden aan den Raad van Bestuur van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den November des jaars 1840, van Onze Regering het drie en twintigste.

WILLEM.

Van wege den Koning,

VAN DOORN.

Uitgegeven den vijf en twintigsten Januarij 1836.

*De Minister van Binnenlandsche Zaken,
ad interim belast met de functien van
Secretaris van Staat,*

VAN DOORN.

REGLEMENT op het verleenen van pensioenen, ten laste van den Staat, aan Burgerlijke Ambtenaren.

Art. 1.

Voor Burgerlijke Ambtenaren worden, met betrekking tot het pensioen ten laste van den Staat, gehouden, alle Burgerlijke Ambtenaren, die zich bevinden in de algemeene dienst van den Staat, die uit kracht der Wet of van wege den Koning zijn benoemd, en van vaste aanstellingen zijn voorzien, mitsgaders degenen, aan wie, bij Onze bijzondere beschikkingen, tot nu toe, het uitzigt is geopend, om ten laste van den Staat te worden gepensioneerd.

Personen in bijzondere dienst van Collegien, van Administratiën of van Ambtenaren, zullen alzoo, met betrekking tot het pensioen ten laste van den Staat, niet als Ambtenaren worden beschouwd.

Art. 2.

Door Rijks- of Landsdiensten worden ten deze verstaan de zoodanige, als door de Ambtenaren op vaste aanstellingen, uit kracht der Wet of door of van wege den Koning gegeven, zijn verrigt.

Art. 3.

Alle kerkelijke diensten, en alle militaire diensten, te land of ter zee, te voren door den te pensioneren Ambtenaar ten behoeve van den Staat gepresteerd, zullen in aanmerking worden genomen bij de berekening van de burgerlijke pensioenen ten laste van den Staat.

Art. 4.

Bijzondere commissiën of tijdelijke diensten zullen, ten deze, nimmer als Rijks- of Landsdiensten worden beschouwd, en dus nimmer in aanmerking kunnen komen, ten ware de laatstgemelde diensten, onmiddellijk, door vaste aanstellingen zijn opgevolgd geworden.

Art. 5.

Alle diensten, welke een te pensioneren Burgerlijk Ambte-

naar, ter berekening van zijn pensioen ten laste van den Staat, zou willen doen gelden, zullen worden getoetst aan de bepalingen in de voorgaande artikelen vervat, met dien verstande, dat zal worden geoordeeld, of de benoemingen van zoodanigen Ambtenaar tot vroegere betrekkingen van dien aard zijn, dat dezelve thans, volgens de tegenwoordige orde van zaken, uit kracht der Wet of door of van wege den Koning zoude plaats hebben, en de daaraan verbonden wedden of belooningen uit de Staatsinkomsten zouden worden betaald.

Art. 6.

Ten laste van den Staat kunnen alleenlijk worden gepensioeneerd:

- a. De Burgerlijke Ambtenaren, welke in en door 's Rijks dienst *geheel* ongeschikt zijn geworden, en buiten staat gesteld den Staat langer te dienen;
- b. Weduwen en Weezen van Burgerlijke Ambtenaren, wier mannen of vaders, in de uitoefening hunner functien, zijn gesneuveld of omgekomen, of, ten gevolge van wonden, in de uitoefening derzelve, binnen zes maanden zijn overleden;
- c. De Burgerlijke Ambtenaren, die den Staat veertig jaren getrouw hebben gediend, en den ouderdom van vijf en zestig jaren hebben bereikt. Alles overeenkomstig de bepalingen op het stuk der Pensioenen, daargesteld bij artikel 1 van het Koninklijk besluit van den 21sten Januarij 1836, n°. 96.

Art. 7.

De Burgerlijke Ambtenaren, om pensioen te kunnen verkrijgen ten laste van den Staat, zullen moeten hebben voldaan aan de verplichtingen, hen opgelegd bij de Koninklijke besluiten van den 21sten Januarij 1836, n°. 96 en 97, en het daarbij ingevoerde Reglement op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, ten zij dezelve mogten vallen in de termen, om keuze te mogen doen van in het gezegde Fonds, wegens hunne bij de Wet bepaalde wedden of belooningen, *al* dan *niet* deel te nemen.

Aan de Burgerlijke Ambtenaren, welker jaarwedden niet bij de Wet zijn vastgesteld, en die niet of niet behoorlijk aan derzelve verpligtingen hebben voldaan, betrekkelijk het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, zullen nimmer pensioenen ten laste van den Staat kunnen worden verleend.

Art. 8.

Het vooruitzicht op het verkrijgen van burgerlijke pensioenen ten laste van den Staat, gelijk mede het voortdurend genot derzelve, gaat verloren :

- a.* Wanneer een Ambtenaar, in stede van, ten gevolge van zijn gedaan verzoek of anderszins, eervol ontslagen te zijn, voor zijne betrekking, eigendunkelijk of willekeurig, mogt bedanken, of dezelve eigendunkelijk of willekeurig mogt verlaten, of van zijnen post mogt worden ontzet;
- b.* Wanneer een Ambtenaar of een' Gepensioneerde tot eene infamerende straf mogt worden veroordeeld.

Ingeval van gratie worden de regten op pensioen behouden;

- c.* Wanneer een Gepensioneerde, buiten bewilliging van den Koning, posten, bedieningen, belooningen of pensioenen van een vreemd Gouvernement mogt aannemen.

Art. 9.

Het pensioen der Burgerlijke Ambtenaren, ten laste van den Staat, wordt bepaald, voor ieder jaar dienst, op een zestigste deel van het juiste een derde gedeelte van de vaste wedde, gedurende de zes en dertig laatste maanden genoten.

In die gevallen, waarin de wedde, aan den bekleeden post verbonden geweest, geen maatstaf van berekening voor een aan de qualiteit geëvenredigd pensioen kan opleveren, zullen ook de bekende emolumenten, van den laatst bekleeden post, bij de berekening der wedde in aanmerking komen.

En zullen de remises of percentsgewijze belooningen, welke

bij de Ontvangers of andere Comptabelen mogten genoten worden, mede als vaste wedden beschouwd worden, doch alleenlijk voor het bedrag van twee derden van het juiste een derde gedeelte van hetgene deswege, gedurende de zes en dertig laatste maanden, is genoten.

Alles met dien verstande, dat de gezegde pensioenen, in geen geval, het twee derde gedeelte der wedden zullen mogen te boven gaan.

Wanneer de Burgerlijke Ambtenaren, welke ten laste van den Staat moeten worden gepensioneerd, mogten vallen in de bepalingen bij bijzondere Besluiten gemaakt, zal het pensioen worden berekend overeenkomstig de verordeningen, welke bij dezelve zijn vastgesteld.

De burgerlijke pensioenen, ten laste van den Staat, zullen altoos in effen guldens worden bepaald.

Art. 10.

Wanneer Ambtenaren, welke deelen in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, ten laste van den Staat moeten worden gepensioneerd, en de grondslagen tot berekening van pensioenen, vervat in het Reglement op het Fonds, gunstiger uitkomsten opleveren dan die, welke tot berekening van de pensioenen ten laste van den Staat zijn aangenomen, zal het verschil worden gedragen door het Fonds.

Art. 11.

De pensioenen voor Weduwen en Weezen, bedoeld bij § 6 van art. 6, zullen altoos bedragen de helft van het beloop, hetwelk aan derzelve echgenooten of vaders, als pensioen, zou hebben kunnen worden toegelegd, onverschillig of de gezegde pensioenen aan Weduwen met Weezen gezamenlijk, dan wel alléén aan Weduwen of alléén aan Weezen zullen worden verleend.

De pensioenen der Weduwen zullen ophouden of overgaan op de Kinderen, door den Ambtenaar nagelaten, voor zoo verre dezelve den ouderdom van achttien jaren niet hebben bereikt,

gerekend van den dag, volgende op dien van het overlijden der Weduwe, of waarop zij een nader huwelijk zal hebben voltrokken.

De pensioenen der Weezen zullen niet verder worden betaald, dan tot derzelver achttienjarigen ouderdom of eerder huwelijk.

Zoodra één derzelve Weezen ophoudt gerechtigd te zijn tot het genot van pensioen, of komt te overlijden, gaat deszelfs aandeel op de overblijvende regthebbende Weezen over, totdat de laatste zijn negentiende jaar intreedt.

Ingeval de Ambtenaar, die, op de wijze bij art. 6 omschreven, het leven heeft verloren, behalve eene weduwe ook kinderen, door hem in een vroeger huwelijk verwekt, achterlaat, zal het pensioen, zoo lang de jongste van die kinderen den vollen ouderdom van achttien jaren niet zal hebben bereikt, op naam en ten gezamenlijke behoefte van de Weduwe en van de gezegde Kinderen worden verleend, nadat het jongste dier Kinderen, of die, welke zoodanig Ambtenaar in het algemeen, uit een wettig huwelijk ontsproten, mogt hebben nagelaten, tot gemelden leeftijd zal zijn geklommen, wordt het pensioen uitsluitend aan de Weduwe toegeestaan.

Eene gepensioneerde Weduwe, hertrouwende en op nieuw weduwe wordende, zal weder in het genot treden van haar vorig pensioen, onverminderd de aanspraak op het medegenot, welke de Kinderen van den Ambtenaar, voor wien het pensioen gegeven is, daarop, tot op den ouderdom van achttien jaren, krachtens dit Reglement, behouden.

Art. 12.

De burgerlijke pensioenen, ten laste van den Staat, zullen nimmer de som van *vier duizend gulden* mogen te boven gaan.

Art. 13.

De Burgerlijke Ambtenaren, welke zich zullen bevinden in het geval, om ten laste van den Staat te moeten worden gepensioneerd, zullen zich kunnen wenden tot den Koning, en daarbij moeten overleggen:

- a. Een extract uit het register van den Burgerlijken Stand, betreffende hun geboorte- of doopdag;
- b. Een staat van dienst, gestaafd door voldoende bewijzen;
- c. Bewijs van genoten belooning, gedurende de laatste zes en dertig maanden;
- d. Een voldoende bewijs, dat aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds behoorlijk is gecontribueerd, voor zooverre de te pensioneren Ambtenaar daartoe verplicht was.

Gezegd bewijs zal door het Hoofd van het Departement of door het Collegie van Algemeen Bestuur, waaronder de Ambtenaar resorteert, of wel door eene bevoegde Autoriteit namens dezelve, worden afgegeven.

Art. 14.

Geene pensioenen, ten laste van den Staat, zullen aan Burgerlijke Ambtenaren worden verleend, dan op speciaal besluit, daartoe door den Koning te nemen.

De Ministers, de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur en Collegien zullen, iedere zes maanden, tot dat einde de vereischte voordragten aan den Koning kunnen doen, waarbij de voorschriften van dit Reglement naauwkeurig zullen moeten worden in acht genomen.

Art. 15.

De burgerlijke pensioenen, ten laste van den Staat, zullen aanvang nemen met den dag, volgende op dien, met welke de belooningen eindigen.

Zoodra een Burgerlijk Gepensioneerde, ten laste van den Staat, in 's Rijks dienst mogt worden herplaatst, zal zijn pensioen met den dag, dat het genot van zijne wedde aanvang neemt, gehouden worden voor gefchorst, behoudens evenwel de uitzondering bij het volgende artikel toegelaten, in het geval, namelijk, dat het pensioen niet meer dan drie honderd gulden, en het andere inkomen niet meer dan twee honderd gulden bedraagt.

Alle burgerlijke pensioenen ten laste van den Staat, welke, door overlijden of om eenige andere redenen, vervallen of ophouden, zullen niet verder dan tot en met den dag, waarop dezelve zijn vervallen, of hebben opgehouden, worden uitbe-raald.

De burgerlijke pensioenen ten laste van den Staat, welke, gedurende drie achtereenvolgende jaren, niet zijn ingevorderd, vervallen aan den Staat.

Art. 16.

Zonder toestemming des Konings zullen geene Burgerlijke Gepensioneerden, ten laste van den Staat, bij hunne pensioenen mogen genieten eenige inkomsten of belooningen van landelijke bedieningen, noch andere landelijke pensioenen, zoodra het door hen genoten wordende pensioen meer dan drie honderd gulden, en het ander inkomen, volgens daarvan over te leggen stukken, meer dan twee honderd gulden bedraagt.

Aan gezegde toestemming kan ook, naar gelang van zaken, worden verbonden eene tijdelijke of gedeeltelijke inhouding van pensioenen.

Art. 17.

Al de Burgerlijke Gepensioneerden, ten laste van den Staat, zijn, op verbeurte van hun pensioen, verplicht, derzelver woon-plaats te hebben en te houden op het grondgebied van den Staat.

Zij zullen, dienvolgens, derzelver pensioenen buiten hetzelfde niet mogen verteren, dan na verkregen toestemming des Konings, en gehouden zijn om, vóór derzelver vertrek, of vóór de eerst daarop volgende uitbetaling van pensioenen, op eene authentieke wijze, de verklaring af te leggen, van hun domici-lium binnen dit Rijk te willen behouden, en welke verklarin-gen tevens eene aanduiding der plaats zullen moeten bevatten.

De gezegde toestemming zal altoos vergezeld gaan van eene korting van een vierde gedeelte van het pensioen, ten zij de Koning, om bijzondere rederen, daarvan vrijstelling mogt verleenen.

Art. 18.

Het is aan den Koning voorbehouden, om, in bijzondere gevallen, pensioenen of verhoogingen van pensioenen ten laste van den Staat, of andere uitzonderingen op de bepalingen in dit Reglement vervat, bij wijze van billijkheid of gunst, te kunnen verleenen.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 15den November 1836, n°. 72.

Mij bekend,

*De Minister van Binnenlandsche Zaken,
ad interim belast met de functien van
Secretaris van Staat,*

VAN DOORN.

BESLUIT van den 15den November 1836, houdende nadere bepalingen omtrent het stuk der Burgerlijke Pensioenen, naar aanleiding van 's Konings besluiten van den 31sten Januarij 1836 (Staatsblad n°. 10).

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Overwegende dat, ten opzigte van het toekennen van sommige burgerlijke pensioenen, tot dus verre, behalve de bepalingen van het Reglement op het verleenen van pensioenen aan Burgerlijke Ambtenaren, in de algemeene dienst van den Staat, vastgesteld bij Ons Besluit van den 17den Mei 1814, n°. 11 (*Staatsblad* n°. 59), nog bijzondere voorschriften en regelen zijn gevolgd geworden, waaromtrent, naar aanleiding van de verordeningen op het verleenen van pensioenen, vervat in Onze Besluiten van den 31sten Januarij 11., n°. 96 en 97 (*Staatsblad* n°. 10), Onze nadere voorziening noodzakelijk is;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Financien, van den 25sten Maart 11., n°. 135/797;

Gezien het rapport van de, ingevolge art. 9 van Ons Besluit van den 21sten Januarij 11., n°. 96, bij Ons Besluit van den 24sten April 11., n°. 51, benoemde speciale Commissie, gedagteekend den 28sten Junij 1836, n°. 1;

Gezien de nadere rapporten van Onzen Minister van Financien, van den 30sten Augustus 11., n°. 103/2160, en van de voormelde speciale Commissie, van den 27sten September 11., n°. 1;

Onzen Minister van Financien nader gehoord (rapport van den 4den November 1836, n°. 33/2788 R. U.);

Gelet op Ons Besluit van heden, n°. 72, houdende vaststelling van een Reglement op het verleenen van pensioenen ten laste van den Staat, aan Burgerlijke Ambtenaren;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

Voor de Beambten en Suppoosten der gevangenissen, behorende tot de Ambtenaren, welke in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds zijn opgenomen, zal de, bij Ons Besluit van den 11den December 1822, n°. 156, toegekende huisvesting en voeding als emolumenten worden beschouwd, en door den Raad van Bestuur van het Fonds tot geldswaarde kunnen gebragt worden.

Gezegde Ambtenaren zullen, om daarvan genot te erlangen, zich moeten gedragen overeenkomstig de bepalingen, vervat in art. 20 en volgende van het Reglement op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds.

Art. 2.

Op de Werklieden bij de Algemeene Lands Drukkerij, aangesteld vóór de dagteekening van Ons Besluit van den 19den April 1828, n°. 36, behoorende tot de Ambtenaren, welke zijn opgenomen in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, zijn de voorschriften, betrekkelijk het gezegde Fonds, toepasfelijk.

Die, welke later zijn aangesteld, blijven daarvan uitgezonderd.

Art. 3.

De Postiljons der Paardenposterij blijven vreemd aan het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, voor zoo veel dezelve geene belooning uit de Staatsinkomsten genieten.

Art. 4.

Gewezen Ambtenaren, die, bij gelegenheid der Bureau-organisatie, vastgesteld bij Ons Besluit van den 16den November 1823, n°. 82, waren uitgevallen, en sedert den 1sten Januarij 1824, als vaste Kopijsten of Bladschrijvers, hunne werkzaam-

heden hebben voortgezet, zijn onderworpen aan de bepalingen van het Reglement op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en geregtigd tot de voordeelen, daaruit voortvloeiende.

De inhouding zal plaats hebben zoowel over hunne veranderlijke belooning, als over de toelage, welke sommigen hunner tot suppletie genieten.

Art. 5.

Art. 19 van het Reglement op het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds zal, voor zoo veel zulks noodig mogt zijn, worden toegepast op de Ambtenaren en Bedienden, bij Ons tegenwoordig Besluit bedoeld.

Art. 6.

Militaire diensten, bij het regelen der pensioenen ten laste van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, niet in aanmerking kunnende komen, zal aan gegageerde Militairen, slechts na tien jaren dienst, doorgebracht in eene betrekking aan de bepalingen voor opgemeld Fonds onderworpen, pensioen uit het Fonds kunnen worden toegekend; met instandhouding bovendien van het gagement ten laste van den Staat.

Art. 7.

Ieder Gepensioneerde ten laste van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, aan wien, krachtens art. 42 van het Reglement op het gezegde Fonds, zal worden vergund, zijn pensioen buiten het grondgebied van den Staat te mogen verteren, zal, vóór zijn vertrek, of vóór de eerst daarop volgende uitbetaling van pensioenen, op eene authentieke wijze, de verklaring afleggen, van zijn domicilium binnen dit Rijk te willen behouden, en welke verklaring tevens eene aanduiding der plaats zal moeten bevatten.

Art. 8.

De Ambtenaren ter kuste van *Guinea* zijn niet begrepen in het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en alzoo niet gehouden tot eenige bijdragen aan hetzelfde, en zulks met instandhouding van de bepalingen, vervat in Ons Besluit van den 21sten Augustus 1820, n°. 93, waarbij het verleenen van derzelve pensioenen is geregeld.

Onze Ministers en verdere Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur en Collegien, zijn, voor zoo veel ieder aangaat, belast met de uitvoering dezes, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van Bestuur van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds, en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Gegeven te 's *Gravenhage*, den 15den November des jaars 1836, van Onze Regering het drie en twintigste.

WILLEM.

Van wege den Koning,

VAN DOORN.

Uitgegeven den *vijf en twintigsten* November 1836.

*De Minister van Binnenlandsche Zaken,
ad interim belast met de functien van
Secretaris van Staat,*

VAN DOORN.

Ten einde alles, wat tot de pensioenen behoort, voltallig te hebben, nemen wij ook dit belangrijk Besluit over.

WIJ WILLEM II, *bij de gratie Gods*,
KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN
ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gelet op Ons Besluit van den 25sten April dezès jaars, n°. 79, waarbij, ten einde gevolg te geven aan de van Regeeringswege toegezegde herziening der bestaande pensioenen en der daarbij genoten wordende toelagen, mitsgaders van de wachtgelden, eene Staatscommissie is ingesteld, bestemd om zich met die herziening bezig te houden, en om Ons maatregelen voor te stellen, gefchikt om dat doel te bereiken;

Gezien het verslag door die Commissie, onder dagteekening van den 2den Julij jl., aan Ons uitgebragt;

De Hoofden der Ministeriële Departementen gehoord;

En in aanmerking nemende, dat de regelen, door voorschreven Commissie aangewezen, over het geheel kunnen worden aangemerkt, als een zeer gepast leiddraad te zullen opleveren voor het werk der bedoelde herziening;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1.

De Hoofden der Ministeriële Departementen, die zulks aangaat, zullen, elk in den zijnen, ten spoedigste onderzoeken de pensioenen en de daaraan verbondene toelagen, en, dezelve toetsende aan de hierna aangewezen regelen, Ons, zoodra mogelijk, eene voordragt aanbieden omtrent de vermindering of intrekking van die pensioenen en toelagen, welke, in verband met gemelde regelen, daarvoor vatbaar zijn.

Art. 2.

Zij zullen, als buiten het bereik van vermindering of intrekking vallende, aanmerken:

- 1°. De pensioenen, welke overeenstemmen met de daarop toepasselijke algemeene verordeningen, alsmede de kerkelijke pensioenen, begrepen in de termen van art. 192 der Grondwet;
- 2°. De pensioenen, die, ter vergelding van meer dan gewone diensten, aan den Lande bewezen, verleend zijn, en als een blijk van nationale erkentelijkheid beschouwd moeten worden;
- 3°. De pensioenen, gegrond op eene bepaalde toezegging van het Hoofd van den Staat, onder voorwaarde waarvan ambtelijke betrekkingen zijn aangenomen, voortgezet of nedergelegd geworden;
- 4°. De pensioenen ter vergoeding van schade, in het belang van den Staat geleden, of tot extinctie van schuldvoorwaarden, ten laste des Rijks, verleend;
- 5°. De pensioenen aan Burgerlijke Ambtenaren, onder de, vóór den jare 1814, bestaan hebbende Regeringen hier te Lande verleend;
- 6°. De pensioenen van Weduwen en Kinderen van Burgerlijke Ambtenaren, die, bij wijze van in de plaatsstelling voor hunne mans of vaders, kunnen geacht worden te vallen in eene der bij deze aangeweze categorien;
- 7°. De pensioenen van Militairen bij de Land- en Zeemagt, die 40 en meer dienstjaren tellen;
- 8°. De pensioenen aan Militairen bij de Land- en Zeemagt verleend, van vóór den jare 1795 tot en met 1813;
- 9°. De pensioenen, waarmede sedert 1814 begunstigd zijn geworden personen, die in den jare 1795 de Militaire dienst van den Staat verlaten hebben; zoo mede die, ver-

leend aan hen, welke tot in 1813 eene allowance van het Engelfche Gouvernement hebben genoten; en

- 10°. De penfioenen aan Weduwen van Militairen of aan Kinderen van Militairen toegeftaan.

Art. 3.

Ten aanzien van de overige penfioenen, welke, volgens de vorenftaande categorien, niet buiten het bereik van intrekking of vermindering vallen, zal in acht worden genomen:

- 1°. Dat niet verder dan tot het *maximum* van penfioen, bij de Reglementen bepaald, zullen verminderd worden de penfioenen verleend aan Ambtenaren, die door fupprefien of organifatien zijn uitgevallen;
- 2°. Dat, met betrekking tot de Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, niet zullen behooren te worden verminderd, beneden de *f* 6000, de penfioenen van Ministers, noch beneden de *f* 5000 die van Directeuren-Generaal; en
- 3°. Dat, ingeval van cumulatie van penfioenen met andere inkomften, niet meer dan de helft van het bedrag dier inkomften op het penfioen zal worden ingehouden, met dien verftande nochtans, dat het genot, door zoodanige cumulatie verkregen, nimmer de fom van *f* 6000 te boven zal gaan.

Art. 4.

Indien er eenig penfioen mogt zijn, niet bepaaldelijk vallende in eene der hierboven aangewezen categorien, zal daarop in het bijzonder Onze aandacht moeten worden gevestigd, onder bijvoeging van bepaalde voorftellen, waarbij, zoo veel mogelijk, zal moeten worden uitgegaan van de beginselen, welke ten aanzien der overige zijn aangenomen, en overeenkomstig de befchouwingen en bedoelingen, ontwikkeld bij het verflag der Staatscommiffie.

Art. 5.

Er zal Ons mede, zoodra mogelijk, door de Hoofden der

Departementen respectivelijk eene voordragt aangeboden worden ten aanzien van de thans toegeftane wachtgeldten.

Met betrekking tot deze, zal in het oog moeten worden gehouden:

- 1°. Dat alle wachtgeldten, die twee derde gedeelten der laatstgenotene belooning te boven gaan, tot dat bedrag zullen worden gereduceerd;
- 2°. Dat zij niet langer dan gedurende de jaren 1842 en 1843 zullen worden genoten;
- 3°. Dat alle genietters van wachtgeld, welke binnen den voorschreven termijn niet of niet hebben kunnen worden in dienst gesteld, zullen worden gepensioneerd naar gelang van hunnen diensttijd, met inbegrip van dien, gedurende welchen zij wachtgeld genoten hebben; en
- 4°. Dat de laatstvorige bepaling ook toepasselijk zal zijn op hen, die minder dan tien jaren dienst tellen; zoodanig, dat dezen pensioen zullen erlangen in evenredigheid van het tijdvak van dienst en van wachtgeldgenot zamengenomen, offchoon die beide tijdvakken, vereenigd, minder dan tien jaren mogten uitmaken.

Affchriften van Ons tegenwoordig Besluit, met bijvoeging van affchriften van bovenbedoeld verflag der Staatscommissie, zullen worden gezonden aan Onze Ministers en verdere Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, tot informatie en narigt, en aan de Collegien tot informatie.

's *Gravenhage*, den 28sten Augustus 1842.

WILLEM.

De Minister van Financien,

ROCHUSSEN.

BESLUIT van den 30sten Maart 1821, houdende bepalingen wegens de Ridderlijke waardigheid, in cas van een oontearend vonnis tegen den Gedecoreerde uitgesproken (*).

WIJ WILLEM, *bij de gratie Gods*, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Op het rapport van Onzen Luitenant - Generaal, Kanselier der Militaire Willems - Orde, van den 6den Junij laatstl., n°. 9294, daarbij voorstellende, om aan het 39ste artikel van het Reglement voor gemelde Orde, gearresteerd bij Ons besluit van den 25sten Junij 1815, n°. 10, eene nadere uitlegging te geven, te dien effecte, dat geen Krijgsraad of Regter een oontearend vonnis over een Ridder dier Orde zal uitspreken, zonder den veroordeelden tevens bij dat vonnis vervallen te verklaren van het Lidmaatschap der Orde, even gelijk zulks omtrent den Militairen stand wordt in acht genomen;

Gezien het rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 16den September ll., n°. 344;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14den November 1820, n°. 3);

Gezien het nader rapport van Onzen Luitenant - Generaal en Kanselier voornoemd, van den 13den Januarij ll., n°. 4612, gezamenlijk uitgebragt met Onzen Minister van Staat, Kanselier der Orde van den Nederlandschen Leeuw, strekkende, om de ten den aanzien vast te stellene bepalingen insgelijks op de laatstgenoemde Orde toepasselijk te maken;

Den Raad van State nader gehoord (advies van den 26sten Februarij 1821, n°. 13);

(*) Eerste Deel, bladz. 172.

Gelet op het nader rapport van Onzen Minister van Justitie, van den 27sten dezer, n°. 258;

Gezien de Wet van den 30sten April 1815, n°. 5 (*Staatsblad* n°. 33 *), alsmede de Wet van den 29sten September 1815, n°. 49 (*Staatsblad* n°. 47);

En in aanmerking nemende, dat respectivelijk uit het 10de en uit het 12de artikel dier Wetten moet worden afgeleid, dat, wanneer een onteerend vonnis over een' Ridder wordt uitgesproken, niet de Regterlijke uitspraak, maar de Wet zelve, den veroordeelden de Ridderlijke waardigheid doet verliezen;

Hebben goedgevonden en verstaan :

1°. Bij enz.

2°. Te bepalen, dat, dadelijk na het uitspreken van ont-eerende vonnissen tegen gedecoreerde personen, het Openbaar Ministerie, zoo bij het Hoog Militair Gerechtshof en bij de Krijgsraden, als bij de Hooge Gerechtshoven en Regtbanken, daarvan, met overlegging van afschriften der gewezen vonnissen, zal moeten kennis geven aan de Kanseliers der Orden, waartoe de veroordeelde Ridder behoort, ten einde dezelve Ons vervolgens de noodige voordragt kunnen doen, tot het intrekken zoo van de bescheiden, houdende de benoeming tot het Lidmaatschap van de Orde, als van de uitgereikte Decoratie, en tot het overnemen van dezelve, alsmede omtrent het *al* of *niet* geven van publiciteit aan een zoodanig verlies der Ridderlijke waardigheid; behoudende Wij Ons voor, om in bijzondere gevallen, en wanneer, in weerwil van zoodanig onteerend vonnis, de veroordeelde Ons mogt toeschijnen, het verdere bezit van het Lidmaatschap der Orde niet onwaardig te zijn, denzelven alsdan, bij wege van gratie of op eenige andere wijze, bij de hem te beurt gevallen onderscheiding te bewaren.

En is Onze Minister van Justitie belast (voor zoo veel het 2de lid aangaat) met de uitvoering dezes, waarvan afschriften

zullen worden gezonden aan Onzen Luitenant-Generaal, Kanfelier van de Militaire Willems - Orde, aan Onzen Minister van Staat, Kanfelier der Orde van den Nederlandschen Leeuw, aan Onzen Commisfaris van Oorlog, aan het Hoog Militair Ge- regtshof en aan den Raad van State, tot informatie en narigt respectivelijk.

Brusfel, den 30ften Maart 1821.

(geteekend)

WILLEM.

J A G T R E G T.

BESLUIT van Z. M. den Koning, van den 21sten September 1814, n°. 25, toekennende aan de Eigenaars der Heerlykheden de uitoefening van het regt van de jagt, mits niet op gronden, particulieren toebehoorende (*).

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ.; ENZ., ENZ.

Gezien de voordragt van Onzen Secretaris van Staat voor de Binnenlandsche Zaken, en in aanmerking nemende, dat Ons besluit van den 26sten Maart II., n°. 20, houdende provisienele bepalingen wegens de toekomstige uitoefening der Heerlijke regten, tot nog toe, om daartoe Ons moverende redenen, buiten werking is gebleven; dat, offchoon deze redenen grootendeels alsnog bestaan, er nogtans enkele dier regten zijn, waarvan het genot vroeger, dan de overige aan de Eigenaars zoude kunnen worden toegekend;

Dat als zoodanig te beschouwen is het regt van de Jagt, bij art. 3 van Ons voorschreven besluit vermeld, waarvan het voor de Eigenaars van belang is, bij de heropende Jagt wederom in het bezit gesteld te worden;

Dat nogtans de uitoefening van dat regt, krachtens gemelde artikel, onderworpen is aan alle zoodanige modificatien, als Wij, nu of in der tijd, zullen goedvinden daarop te maken;

(*) Eerste Deel, bladz. 262.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het regt van de Jagt, bij art. 3 van Ons besluit van den 26sten Maart 11., n°. 20, vermeld (*), zal van nu af aan wederom kunnen worden uitgeoefend, door de Eigenaars der Heerlijkheden, waaraan hetzelfde te voren verbonden was, mits zich, zoo lang daaromtrent niet anders door Ons zal zijn gestatueerd, bepalende tot die gronden, welke niet aan particulieren in eigendom toebehooren, en zich wijders onderwerpene aan al de bepalingen op het stuk der Jagt reeds gemaakt of nog te maken (†).

Onze Secretaris van Staat enz.

WILHELM, by de Gods Gade, RO-
NING DER NEDERLANDEN, PRINCE VAN
ORANJE-NASSAU, GROOTERTOG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ.

Gedien de voorzigt van Oranjes Secretaris van Staat voor de
Huislandische Kasten, en in samenwerking genomen, dat Om
besluit van den 26sten Maart 11., n°. 20, houdende provisonale
bepalingen wegens de toekomstige uitoefening der Heerlijke jaf-
ten, tot nog toe, om datterom Oranjes Secretaris van Staat, buiten
werkley te hebben; dat, oeffens deze toediening grootendels
alsoog hebben; en nochtan eene die regter eene, waerby het
gehoer woer, dan de overige van de Eigenaars soede kunnen
worden toegestaan;

dat als noodnyk te beschouwen is het regt van de Jagt, bij
art. 3 van het voorsz. besluit vermeld, waerby het voor
de Eigenaars van de Jagt, bij de bepalinge jaf, wederom in
het best gelid te worden;

(*) Dit Besluit vindt men in het *Straarsblad van 1814*, n°. 46, hou-
dende provisonale bepalingen wegens de toekomstige uitoefening der voor-
malige Heerlijke regten.

(†) Dit stuk en de twee volgende behooren tot de Supplementen, welke
wijlen de Raadsheer VAN HAMELSVELD, reeds voor de eerste vijf Deelen
had in gereedheid gebracht.

BESLUIT van Z. M. den Koning, van den 8sten Februarij 1815, n°. 42, houdende definitive bepaling omtrent de uitoefening van het regt van de Jagt, door de Eigenaars van Heerlijkheden.

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Disponerende op de door onderscheidene Ambachtsheeren gedane reclame, om het Heerlijk regt van de Jagt in het vervolg wederom als voorheen te mogen uitoefenen op zoodanige gronden, welke daaraan onderworpen waren; en willende, naar aanleiding van art. 3 van Ons besluit van den 26sten Maart 1814, n°. 20, sijnal statueren omtrent de uitoefening van dat regt, waarop bij Ons besluit van den 21sten September daaraanvolgende, n°. 25, eene provifionele bepaling was gemaakt;

Gezien het rapport enz.;

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Aan de Eigenaars van Heerlijke regten, Ridder-hofsteden, en Havezaten, welke bevorens het regt van de Jagt binnen zeker distrikt, ook op gronden aan particulieren toebehoorende, wettig hebben gehad, en daarvan tot in den jare 1794 of later in de wettige posfessie zijn geweest, en aan alle andere zoodanige voormalige Bezitters, welke dit regt afzonderlijk, *titulo ineroso*, mogten hebben verkregen, wordt datzelfde regt weder toegeftaan.

Art. 2. Zij zullen echter dat regt niet vermogen uit te oefenen, hetzij in allen opzichte voldoende en zich onderwerpende aan al de bepalingen, bij de Wetten en Reglementen op het ftuk der Jagt vastgefteld of nader vast te ftellen; specialijk ook met betrekking tot het doen afpalen en registreren hunner Heerlijke of eigendommelijke Jagt.

Art. 3. Het zal hen vrijstaan en geoorloofd zijn, om hun voorschreven regt, op dienzelfden voet, aan anderen af te staan of te verhuren, mits ook deze tot de Jagt zijn gequalificeerd.

Art. 4. Voor zoo verre zij echter niet mogten goedvinden hunne Jagt te doen afpalen en registreren, zal het aan de Eigenaars der met dat regt bezwaarde gronden vrijstaan, aldaar, zoolang die afpaling en registratie niet zal zijn geschied, het regt van de Jagt uit te oefenen, mits ook dezen tot de Jagt zijn gequalificeerd, en aan al de bepalingen, bij de Wetten en Reglementen op dat stuk vastgesteld, of nader vast te stellen, zullen hebben voldaan.

Art. 5. De gerechtigden, bij art. 1 vermeld, zoowel als alle andere personen, zullen zich onthouden van in de moestuinen te jagen, buiten schriftelijke toestemming der Grondeigenaars, gelijk mede in luthoven en boschen, waarin geschoffelde lanen zijn, of die met staketsels, rasters, of flooten omgeven en daardoor kennelijk van opene velden of boschen afgescheiden zijn; alle op de boete en poene bij art. 7 en 14 der Wet van den 11den Julij 1814, n°. 29, vastgesteld (*).

Art. 6. Insgelijks wordt, op gelijke poene, aan allen en een iegelijk, hetzij hij de Jagt uitoefent, uit krachte van eenig Heerlijk regt, dan wel bij speciale vergunning, wel expresfelijk verboden, om binnen den afstand van *twintig* roeden van woonhuizen, met schietgeweer te jagen, zonder daartoe van de bewoners dier huizen te hebben bekomen uitdrukkelijke schriftelijke permissie.

Art. 7. Het zal den Eigenaars en bruikers van particuliere gronden, aan het Heerlijk regt der Jagt onderworpen, ten allen tijde vrijstaan, om, wanneer van dat regt door den Heer geen gebruik wordt gemaakt, offchoon ook door denzelfden de afpaling en registratie is gedaan, en door het wild aan de landerijen of veldvruchten schade wordt toegebracht, dat wild zelve te dooden, mits zij echter alvorens, bij behoorlijke inffinuatie,

(*) Zie deze Wet in het 1ste Deel der Nederl. Pandecten, bladz. 244 en volgende.

den Heer of die zijnentwege het regt van de Jagt uitoefent, zullen hebben aangemaand, om hunnen grond van het wild te doen zuiveren. Deze infinuatie zal geschieden bij acte *in forma*, door een der Opzieners in het Jagtdistrict, waaronder de grond behoort; en zal kopij dier infinuatie door den Opziener worden gelaten aan den Heer, of die denzelve in voege voorschreven vervangt, en het origineel aan den Eigenaar van den grond worden ter hand gesteld, welke, indien aan den inhoud, binnen den tijd van acht dagen, door den Heer niet is voldaan, het voorschreven origineel der acte ter visering aan den Houtvester van het Jagtdistrict zal aanbieden.

Deze, oordeelende, dat door den Eigenaar of uitoefenaar van het regt der Jagt niet aan zijne verplichting is voldaan, zal het verlangde *visa* daarop stellen, waarna de Eigenaar van den grond tot het vangen of dooden van het wild zelve, of door iemand zijnentwege, zal mogen overgaan, gedurende den tijd, die door den Houtvester, bij het viseren der acte, daarop zal worden uitgedrukt, mits dien van acht dagen niet te boven gaande; na afloop van welken termijn de gezegde acte van geene de minste kracht of waarde zijn zal.

Art. 8. Alle verschillen, welke, over het regt van eigendom van Jagt, of over het Heerlijk regt der Jagt zelve, tusschen de Heeren en Eigenaars ter eenre en de Grondeigenaars ter andere zijde, zouden mogen ontstaan, zullen als gewone objecten van regten voor den ordinaris Regter worden gebracht, en door denzelfen beslist.

Art. 9. Wij reserveren aan Ons, ten aanzien der afkoopbaarheid van het Heerlijk regt van de Jagt door de particuliere Eigenaars der gronden, waarover hetzelfde loopt, zoodanige bepalingen, hetzij door uitkeering eener som, in ééns of jaarlijks, aan de Eigenaars der Jagt, hetzij op eene andere wijze, vast te stellen, als Wij in der tijd geraden oordeelen.

Lastende enz.

BESLUIT van Z. M. den Koning, van den 26sten December 1826, houdende bepalingen omtrent de registratie van eigen Jagt, volgens de Wet van den 11den Julij 1814 (*).

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods,
KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN
ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

In aanmerking nemende, dat in de onderscheidene streken van de Noordelijke Provinciën des Rijks is uitgedacht, om het regt tot de uitoefening van de Jagt, afgescheiden van den eigendom des gronds, onbepaald, of onder beding van wederkoop, te verkoopen, of voor altijd of voor eenen bepaalden tijd af te staan;

Willende wegnemen de ongelegenheden, welke, in onderscheidene opzigten, daarin zijn gelegen, en daaruit mede, tot merkelyk nadeel van 's Rijks schatkist, verder zouden kunnen ontsiaan;

Overwegende:

1°. Dat bij art. 715 van het nog in werking zijnde Burgerlijk Wetboek de bevoegdheid, om te jagen en te vischen, aan het beheer van bijzondere Wetten is onderworpen (†);

(*) Door ons medegedeeld, 1ste Deel, bladz. 244 en volgende.

(†) Bij art. 641 van het tegenwoordig Wetboek is bepaald, dat: „het regt, om zich het wild of de vischen toe te eigenen, behoort bij uitsluiting aan den eigenaar van den grond, waarop zich het wild, of het water, waarin zich de vischen bevinden; behoudens de regten door derden verkregen, waarvan zij tegenwoordig het genot hebben, en onverminderd de wetten en verordeningen, op dat stuk aanwezig.”

2°. Dat volgens art. 15, in verband met art. 10 en art. 17 der Wet van den 11den Julij 1814, door welke Wet die bevoegdheid voor de Noordelijke Provinciën des Rijks wordt geregeld, ieder Eigenaar, indien hij zijn land van de publieke Jagt wil afzonderen, en de bevoegdheid bekomen, om daarop uitsluitend de Jagt uit te oefenen, of aan anderen te verhuren, onder de verpligting ligt, daarvoor jaarlijks registratie te vragen;

3°. Dat deze bepalingen der Wet, door overeenkomsten tusschen particulieren aangegaan, niet kunnen worden veranderd, en niemand meer recht aan anderen kan overdoen dan hij zelf bezit;

Gezien de rapporten enz.;

Gelet op het rapport enz.;

Gelet op het gemeenschappelijk rapport van Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandfche Zaken, enz.;

Den Raad van State gehoord;

Hebben goedgevonden en verstaan te verklaren:

Dat voor het vervolg, en te rekenen van den 1sten Januarij 1827, geene registratie, als van eigen Jagt, zal mogen plaats hebben, ten zij de Grondeigenaar zich ieder jaar zijn recht, om op zijnen grond te jagen, hebbe voorbehouden, en alzoo getoond, zijnen grond niet aan de publieke Jagt te willen overlaten; zullende Onze Opperjagermeester, Opperhoutvester voor de Noordelijke Provinciën, toezien, dat geene registratie verleend worde, op eenige acte van afzonderlijken verkoop-afstand of verhuring van het recht tot de Jagt, ten zij de Grondeigenaar zich dat recht ieder jaar hebbe voorbehouden (*).

(*) Wij meenen te mogen aanmerken, dat het beginsel, waarop de ook bij dit Besluit aangehaalde Wet van den 11den Julij 1814 rust, is, dat het recht van de Jagt is een *jus regale*; dat het wild derhalve behoort aan den Souverein, zoodat niemand eenig wild mag vangen, zelfs niet op zijn eigen land, zonder daartoe vergunning bekomen te hebben, en zijn land daarenboven doen afpalen en registreren, waardoor hij dan, die vergunning bekomen hebbende, voor zich zelve op zijn eigen land de Jagt refer-

En is Onze Opperjagermeester, Opperhoutvester voor de Noordelijke Provinciën, belast enz.

veert. — Dit algemeen beginsel heeft reeds in vroegere tijden vele voorstanders en verdedigers gevonden. Zie PESTEL, *Comm. de Rep. Batav.*, Tom. II, pag. 260. RENDORP, *Verhandeling over het regt van de Jagt* (Amst. 1777), *pr. et Cap. I. KLUIT, Histor. der Holl. Staatsreg.*, D. IV, bladz. 437.

In het jaar 1818 droeg Z. M. de Koning aan de Staten-Generaal (Tweede Kamer) eene algemeene Wet voor, rustende op hetzelfde beginsel, doch de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich met hetzelfde niet kunnende vereenigen, werd dit Ontwerp niet aangenomen; zij wilde namelijk, dat het regt van de Jagt zoude gegrond worden op het beginsel, dat hetzelfde regt moest afgeleid worden uit het eigendom van den grond (*e proprietate soli*). In dien geest werd vervolgens door een der Hooggeleerden en Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in het volgende jaar 1819, eene Wet op het regt van de Jagt voorgedragen, uitgaande uit dit laatstgemelde beginsel. Deze Wet werd dan ook bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen, doch bij de Eerste Kamer der Staten-Generaal verworpen. — De voorgestelde Wet vindt men in de *Jaarboeken* van M. STUART, 1819.

*BESLUIT van den 25sten November 1827,
houdende bepalingen nopens de uitroei-
jing van het konijn binnen de provincie
Holland.*

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods, KO-
NING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN
ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN
LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien Ons besluit van den 1sten Augustus 1826, n°. 12, waarbij Wij Onzen Opperjagermeester, Opperhoutvester voor de Noordelijke Provinciën, hebben gemagtigd, om den juisten staat van het konijn langs de zeekusten te doen opnemen, ten einde, naar bevind van zaken, tot uitroeiing van het konijn, binnen den tijd van één jaar, alle zoodanige maatregelen te nemen als bij de Wet van den 11den Julij 1814 (*Staatsblad* n°. 79) zijn aan de hand gegeven, of daaromtrent de vereischte voorstellen aan Ons te doen;

Gezien het rapport van Onzen Opperjagermeester, Opperhoutvester voor de Noordelijke Provinciën, van den 20sten Julij 11., n°. 41;

Gezien het gezamenlijk rapport van Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandfche Zaken en van Financien, van den 5den en 15den dezer, n°. 79, 83 en 66/1176;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Met uitzondering, voor alsnog, van de eilanden *Terschelling* en *Vlieland*, en het bepaalde bij het volgende artikel, zullen, binnen den tijd van één jaar en voortaan, de konijnen, over de geheele uitgestrektheid der provincie *Holland* nog aanwezig, of welke zich in het vervolg mogten vertoonen, uitgeroeid en alle konijnholen behoorlijk gestopt moeten worden; zullende de noodige vergunningen door het Departement

ment der Opperhoutvesterij, kosteloos, aan de belanghebbenden worden uitgereikt.

Art. 2. Bijzondere Grondeigenaars in de provincie *Holland*, welke konijnen mogten willen aanhouden, zullen dit niet vermogen te doen, dan in behoorlijk omrasterde of omheinde plaatfen; zullende de wijze van omrastering of omheining, en de afstand, waarop de holen daarvan zullen moeten verwijderd gehouden worden, naar gelang der localiteiten, door de Provinciale Staten geregeld, en de rasters of heiningen in behoorlijke orde onderhouden worden; terwijl daarover, door gemelde Staten, de noodige schouwen zullen worden vastgesteld.

Art. 3. Zoodanige Landeigenaars, die zich van de zorg der uitroeijing mogten willen ontslaan, en bevrijd blijven van het beloopt der na te meldene strafbepalingen, zullen bevoegd zijn, de uitroeijing aan het Departement der Opperhoutvesterij over te laten, mits zich daartoe bij hetzelfde schriftelijk anmeldende.

Art. 4. Voor zoo verre in duinen, wildernissen, bosfchen of gronden, staande onder het beheer van openbare Administratien, of liggende in den kring van Heemraadschappen of Bedijkingen, zich alsnog konijnen mogten bevinden, zullen gemelde Administratien, Heemraads- en Dijkbesturen zich onverwijld met het Departement der Opperhoutvesterij, ten aanzien der wijze van uitroeijing, moeten verstaan; zullende alle Gemeentebesturen, bij het vernemen, dat er zich konijnen in hunne Gemeente ophouden, daarvan ten spoedigste aan de Administratie der Opperhoutvesterij berigt moeten doen toekomen; terwijl, wat betreft de zeeeringen der provincie *Holland*, een gemeenschappelijk toezigt zal worden ingesteld, op de wijze, nader door Ons, op de voordragten der Departementen van Binnenlandsche Zaken, en der Opperhoutvesterij voor de Noordelijke Provincien, te bepalen.

Art. 5. Alle Grondeigenaars, welke mogten nalatig blijven in de vervulling der verplichtingen, hun bij art. 1 en 2 opgelegd, en geen gebruik zullen hebben gemaakt van de bevoegdheid, hun bij art. 3 toegekend, zullen vervallen in de straffen,

bepaald bij art. 1 der Wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12).

En zijn Onze Opperjagermeester, Opperhoutvester voor de Noordelijke Provinciën, en Onze Ministers van Binnenlandfche Zaken en van Justitie belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Gegeven te 's Gravenhage, den 25ften November des jaars 1827, en van Onze Regering het veertiende.

WILLEM.

Van wege den Koning,

J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

Uitgegeven den tienden December 1827.

De Secretaris van Staat,

J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

BESLUIT van den 24sten Julij 1834, houdende nadere bepalingen nopens de uitroeijing van het konijn, binnen de provincie Holland.

WIJ WILLEM, bij de gratie Gods, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE - NASSAU, GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

In ervaring zijnde gekomen, dat, hoezeer, in het algemeen, de Eigenaars van gronden in de provincie *Holland*, waarop zich konijnen bevonden, de uitroeijing daarvan hebben bewerkstelligd, en alzoo hebben medegewerkt ter bereiking van het oogmerk, bedoeld bij Ons besluit van den 25sten November 1827 (*Staatsblad* n°. 54), sommige echter daarin nalatig zijn gebleven, en deze, door herhaling der bepalingen, vervat in het evengemelde besluit, aan hunne verplichtingen willende herinneren;

Gezien de voordragt van het Departement der Opperhoutvesterij, van den 29sten November ll., n°. 13;

Gezien de rapporten van Onze Ministers van Justitie, van Financien en van Binnenlandsche Zaken, van den 5den en 13den Maart jl. en 23sten Junij jl.;

Gezien de Wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsbl.* n°. 12);

Den Raad van State gehoord;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Met uitzondering, voor alsnog, van de eilanden *Terschelling* en *Vlieland*, en van het bepaalde in het volgende artikel, zullen de konijnen, over de geheele uitgestrektheid der provincie *Holland* nog aanwezig, drie maanden na de dagteekening van dit Ons besluit, en die, welke zich in het vervolg mogten vertoonen, binnen eenen termijn, door het Departe-

ment der Opperhoutvesterij alsdan te bepalen, uitgeroeid en alle konijnholen behoorlijk gestopt moeten worden; zullende de noodige vergunningen daartoe, voor zoo veel noodig, door het Departement der Opperhoutvesterij kosteloos worden uitgereikt.

Art. 2. De Grondeigenaars in de provincie *Holland*, welke konijnen mogten willen aanhouden, zullen dit vermogen te doen in behoorlijk omrasterde of omheinde plaatsen; zullende de wijze van omrastering of omheining, en de afstand, waarop de hollen daarvan zullen moeten verwijderd gehouden worden, naar gelang der localiteiten, door de Provinciale Staten geregeld, en de rasters of heiningen in behoorlijke orde onderhouden worden; terwijl daarover, door gemelde Staten, de noodige schouwen zullen worden vastgesteld.

Art. 3. Zoodanige Landeigenaars, die zich van de zorg der uitroeijing van de konijnen mogten willen ontslaan, en zich alzoo vrijwaren van de toepassing der in art. 5 bedreigde straffen, zullen bevoegd zijn, die uitroeijing aan het Departement der Opperhoutvesterij over te laten, en gehouden zijn, zich daartoe bij hetzelfde schriftelijk aan te melden.

Art. 4. Voor zoo verre er zich alsnog in duinen, wildernissen, boschen of gronden, staande onder het beheer van openbare Administratien, of liggende in den kring van Heemraadschappen of Bedijkingen, konijnen mogten bevinden, zullen de gemelde Administratien, Heemraads- en Dijkbesturen zich onverwijld met het Departement der Opperhoutvesterij, ten aanzien der wijze van uitvoering, moeten verstaan; zullende alle Gemeentebesturen, bij het vernemen van het aanwezen van konijnen in hunne Gemeente, daarvan, ten spoedigste, aan de Administratie der Opperhoutvesterij berigt moeten doen toekomen.

Art. 5. Op de Grondeigenaars, welke mogten nalatig blijven in de vervulling der verplichtingen, hun bij art. 1 en 2 opgelegd, en die geen gebruik zullen hebben gemaakt van de bevoegdheid, hun bij art. 3 toegekend, zullen toepasfelijk zijn de straffen, bepaald bij art. 1 der Wet van den 6den Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12).

384 WETTEN, REGLEMENTEN EN BESLUITEN.

Het Departement der Opperhoutvesterij en Onze Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, en hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Gegeven te 's Gravenhage, den 24sten Julij des jaars 1834, en van Onze Regering het een en twintigste.

WILLEM.

Van wege den Koning,

J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

Uitgegeven den negen en twintigsten Julij 1834.

De Secretaris van Staat,

J. G. DE MEY VAN STREEFKERK.

B

